MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 327(478)(043.3)

STERPU Vladimir

CONTRIBUȚII ALE ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE INTERPOL LA ASIGURAREA SECURITĂȚII. CAZUL REPUBLICII MOLDOVA

SPECIALITATEA: 562.03. Probleme şi strategii ale dezvoltării globale şi regionale

Teză de doctor în științe politice

Conducător științific: **TEOSA Valentina, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar**

Autor: **STERPU Vladimir**

CHIȘINĂU, 2019

© STERPU Vladimir, 2019.

CUPRINS:

ADNOTARE (în română, rusă și engleză) 5
LISTA ABREVIERILOR 8
INTRODUCERE 9
1. ASPECTE ISTORIOGRAFICE ALE CONTRIBUȚIEI ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE INTERPOL LA ASIGURAREA SECURITĂȚII.....21
1.1. Studiu istoriografic privind Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL....21
1.2. Organizațiile internaționale în studiile de securitate: evoluția cercetărilor……36
1.3. Concluzii la capitolul 1.....50
2. REPERE TEORETICO-METODOLOGICE DE CERCETARE A ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE INTERPOL.....52
2.1. Caracterul instituțional-funcțional al organizației internaționale INTERPOL.....52
2.2. Cadrul metodologic de investigare a contribuției Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL la asigurarea securității.....67
2.3.Concluzii la capitolul 2.....79
3. FUNDAMENTE POLITICO-JURIDICE ALE ACTIVITĂȚII ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE A POLIȚIEI CRIMINALE INTERPOL.....82
3.1. Statutul politico-juridic al INTERPOL în contextul cooperării internaționale.....82
3.2. Contribuția OIPC INTERPOL la asigurarea securității: strategii și instrumente.....98
3.3. Concluzii la capitolul 3.....116
4. ASIGURAREA SECURITĂȚII REPUBLICII MOLDOVA PRIN DEZVOLTAREA COOPERĂRII CU INTERPOL.....119
4.1. Premisele aderării Republicii Moldova la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL.....119
4.2. Consolidarea cooperării cu INTERPOL în cadrul sistemului de securitate al Republicii Moldova 132
4.3. Concluzii la capitolul 4.....144
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI 147
BIBLIOGRAFIE 150
ANEXE.....166
Anexa 1. Problematica INTERPOL-ului/securității, abordată în tezele de doctorat.....166
Anexa 2. Organizațiile internaționale și studiile de securitate în teoria relațiilor internaționale.....171
Anexa 3. Clasificarea organizațiilor internaționale.....180

Anexa 4. INTERPOL: acorduri și convenții internaționale 181
Anexa 5. Acte normative și legislative.....185
Anexa 6. Optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale.....192
Anexa 7. Suportul analizei statistice.....198
Anexa 8. Baza de date a analizei documentelor oficiale.....206
Anexa 9. Instrumentarul empiric de cercetare.....225
DECLARAŢIA PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII 232
CV AL AUTORULUI 233

ADNOTARE

Sterpu Vladimir. Contribuții ale organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității. Cazul Republicii Moldova. Teză de doctor în științe politice. Chișinău, 2019.

Structura tezei: introducere, patru capitole, concluzii generale şi recomandări, bibliografie din 310 titluri, 9 anexe, 140 pagini de text de bază. Rezultatele tezei de doctorat au fost expuse în 36 materiale publicate în culegeri şi reviste de specialitate din Republica Moldova şi de peste hotare.

Cuvintele-cheie: organizații internaționale, parteneriate internaționale, angajamente internaționale, cooperare internațională, securitate națională, securitate internațională, studii de securitate, strategii de securitate, mecanisme de securitate.

Domeniul de studiu: ştiinţe politice, teoria relațiilor internaționale, studii strategice de securitate.

Scopul lucrării este de a conceptualiza locul şi rolul OIPC INTERPOL în asigurarea securităţii globale, identificând şi întemeind contribuția structurilor naționale ale acesteia asupra securității Republicii Moldova.

Obiectivele lucrării: realizarea sintezei istoriografice privind organizația internațională INTERPOL; analiza evoluției cercetărilor organizațiilor internaționale în studiile de securitate; identificarea reperelor teoretico-metodologice ale caracterului instituțional-funcțional al organizației internaționale INTERPOL; elaborarea metodologiei de investigare a contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității; fundamentarea statutului politico-juridic al OIPC INTERPOL în contextul cooperării internaționale; determinarea strategiilor şi instrumentelor prin care OIPC INTERPOL contribuie la asigurarea securității; deducerea premiselor aderării Republicii Moldova la OIPC INTERPOL; consolidarea cooperării cu INTERPOL în cadrul sistemului de securitate al Republicii Moldova.

Noutatea şi originalitatea ştiinţifică constă în faptul că aceasta este practic prima lucrare în mediul academic autohton cu caracter teoretico-analitic privind contribuția OIPC INTERPOL la asigurarea securității multinivelare. Caracterul novator şi original este argumentat de conceptualizarea rolului şi activității INTERPOL-ului în procesul de asigurare a securității globale şi a contribuției acesteia la securitatea națională a Republicii Moldova la etapa actuală.

Problema ştiinţifică importantă soluționată constă în fundamentarea politico-juridică a contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității multinivelare şi multilaterale, ceea ce a condus la identificarea strategiilor şi instrumentelor de operaționalizare în stabilirea noii arhitecturi de securitate în condițiile emergenței riscurilor hibride, în vederea dezvoltării cooperării statelor-membre în asigurarea securității naționale la etapa contemporană.

Semnificația teoretică consistă în realizarea şi dezvoltarea cadrului conceptual-teoretic privind contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea securității multinivelare; argumentarea locului şi rolului pe care îl are INTERPOL-ul în formatul colaborării internaționale în asigurarea securității naționale a Republicii Moldova; fundamentarea mecanismelor de optimizare a conlucrării Republicii Moldova în cadrul parteneriatelor internaționale oferite de OIPC INTERPOL.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în relevanța practică a cercetării, ce asigură factorii de decizie cu materiale, concluzii şi recomandări privind contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea securității, în vederea conlucrării Republicii Moldova cu organizațiile internaționale, inclusiv cu OIPC INTERPOL. În baza rezultatelor studiului, factorii de decizie vor putea evalua principalele amenințări, riscuri şi vulnerabilități cu care se confruntă Republica Moldova. Totodată, recomandările înaintate pot fi utilizate în procesul de elaborare a politicii de securitate națională a Republicii Moldova. Materialul teoretico-empiric poate servi drept suport didactic pentru pregătirea specialiştilor în domeniile ştiinţelor politice, relațiilor internaționale şi al dreptului internațional. Rezultatele teoretico-empirice, concluziile şi recomandările referitoare la contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea securității pot fi utilizate în cercetările ulterioare în domeniu.

Implementarea rezultatelor ştiinţifice. Rezultatele cercetării au fost discutate şi aprobate în cadrul şedinței Departamentului Relații Internaționale şi a Seminarului de profil la specialitatea: 562.03. *Probleme şi strategii ale dezvoltării globale şi regionale*. Totodată, au fost expuse în 15 articole recenzate şi publicate în reviste ştiințifice; prezentate la 15 conferințe naționale şi internaționale, desfăşurate în Republica Moldova, România, Ucraina şi Georgia; în culegeri de materiale ştiințifice. Elaborările ştiințifice au fost aprobate în cadrul proiectelor internaționale, obținute de autor pe parcursul anilor de studii doctorale în cadrul AUF, Erasmus, Universității din Riga, Programului european FP7. De asemenea, rezultatele studiului sunt utilizate în conținutul cursurilor şi seminarelor ținute de autorul tezei în cadrul Departamentului Relații Internaționale, Facultatea de Relații Internaționale, Ştiințe Politice şi Administrative a Universității de Stat din Moldova.

АННОТАЦИЯ

Стерпу Владимир. Содействие международной организации Интерпол в обеспечение безопасности. На примере Республики Молдова. Диссертация на соискание учёной степени кандидата политических наук. Кишинёв, 2019.

Структура диссертации включает: введение, четыре главы, общие выводы и рекомендации, библиографию состоящую из 310 источников, 9 приложений, 140 страниц основного текста. Результаты диссертации были представлены в 36 статьях, опубликованных в сборниках и профильных журналах в Республике Молдова и за рубежом.

Ключевые слова: международные организации, международное партнёрство, международное обязательство, международная кооперация, безопасность, национальная безопасность, международная безопасность, исследования по безопасности, стратегии безопасности, механизмы безопасности.

Область исследования: политические науки, теория международных отношений, стратегические исследования по безопасности.

Целью работы является концептуальное определение места и роли МОУП Интерпол в обеспечении глобальной безопасности, выявляя и обосновывая содействие его национальных структур в безопасности Республики Молдова.

Задачами работы являются: реализация историографического синтеза международной организации Интерпол; анализ развития исследования международными организациями в области безопасности; выявление теоретических и методологических аспектов институционально-функционального характера международной организации Интерпола; разработка методологии исследования содействия МОУП Интерпол в обеспечение безопасности; обоснование политико-правового статуса МОУП Интерпол в контексте международного сотрудничества; определение стратегий и инструментов содействия Интерпола в обеспечение безопасности; выявление предпосылок для присоединения Республики Молдова к МОУП Интерпол; оценка вовлеченности механизмов усиления стратегий безопасности НЦБ Интерпол Кишинев.

Научная новизна и оригинальность исследования заключается в том, что практически это первая теоретико-аналитическая работа на национальном академическом уровне по содействию МОУП Интерпол в обеспечение многоуровневой безопасности. Инновационный и оригинальный характер подтверждается концептуализацией организации в обеспечение международной безопасности и её вклада в обеспечение национальной безопасности Республики Молдова на современном этапе.

Важная решённая научная проблема заключается в политическо-юридическом обосновании содействия МОУП Интерпол в обеспечении многоуровневой и многосторонней безопасности, что привело к идентификации стратегий и инструментов операционализации при создании новой архитектуры безопасности в условиях возникновения гибридных рисков, с целью развития кооперации государств-членов в обеспечении национальной безопасности на современном этапе.

Теоретическая значимость состоит в реализации и разработке концептуально-теоретической основы содействия международных организаций в обеспечение многоуровневой безопасности; в аргументации места и роли Интерпола в формате международного сотрудничества в обеспечении национальной безопасности Республики Молдова; в обосновании механизмов оптимизации сотрудничества Республики Молдова в рамках международных партнерств, предлагаемых МОУП Интерпол.

Практическая значимость работы заключается в практической значимости исследования, которое обеспечивает ответственных лиц материалами, выводами и рекомендациями относительно содействия международных организаций по обеспечению безопасности, для сотрудничества с международными организациями, в том числе с МОУП Интерпол. На основе результатов исследования ответственные лица смогут оценить основные угрозы, риски и уязвимости, с которыми сталкивается Республика Молдова. В то же время, представленные рекомендации могут быть использованы при разработке политики национальной безопасности Республики Молдова. Теоретико-эмпирический материал может служить дидактическим пособием для подготовки специалистов в области политологии, международных отношений и международного права. Теоретические и эмпирические результаты, выводы и рекомендации о содействии международных организаций безопасности могут быть использованы в дальнейших исследованиях в этой области.

Внедрение научных результатов. Результаты исследования были обсуждены и одобрены на заседании Департамента международных отношений и Семинара по специальности: 562.03. *Проблемы и стратегии глобального и регионального развития*. Также, они были представлены в 15 рецензируемых статьях, опубликованных в научных журналах; на 15 национальных и международных конференциях в Республике Молдова, Румынии, Украине и Грузии; в сборниках научных материалов. Научные доклады были одобрены в международных проектах, в которых автор участвовал: AUF, Erasmus, Latvijas Universitate, Европейской исследовательской программе FP7. Кроме того, результаты исследования используются при преподавании автором университетских курсов и семинаров в Департаменте международных отношений Молдавского государственного университета.

ANNOTATION

Sterpu Vladimir. Contributions of the International Organization INTERPOL to Security Ensuring. Case study on the Republic of Moldova. PhD Thesis in Political Sciences. Chisinau, 2019.

Thesis Structure: introduction, four chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 310 titles, 11 annexes, 140 basic text pages. The results of the thesis were presented in 36 articles published in anthologies and specialized journals in Republic of Moldova and abroad.
Key words: international organizations, international partnerships, international commitments, international cooperation, national/ international security, security studies, security strategies, security mechanisms.
Field of study: political sciences, international relations theory, strategic security studies.
The purpose of the research is to conceptualize the place and role of ICPO INTERPOL in ensuring global security, identifying and substantiating the contribution of its national structures to the security of the Republic of Moldova.
The objectives of the research are: the realization of the historiographical synthesis of the international organization INTERPOL; analysis of the evolution of research by international organizations in security studies; identifying the theoretical and methodological aspects of the institutional-functional character of the INTERPOL international organization, elaborating the methodology for investigating the contribution of ICPO INTERPOL to ensuring security; substantiating the political and legal status of ICPO INTERPOL in the context of international cooperation; determining the strategies and instruments of contribution of ICPO INTERPOL to ensure security; the deduction of the prerequisites for the Republic of Moldova's accession to ICPO INTERPOL; the evaluation of the involvement of the mechanisms for strengthening the security strategies of NCB INTERPOL Chisinau.
Scientific novelty and originality consists in the fact that this is one of the first theoretical and analytical work within the domestic academic environment regarding the contribution of OIPC INTERPOL providing multi-level security. The innovative and original character is demonstrated by the conceptualization of the role and activity of INTERPOL in the process of ensuring global security and its contribution to the national security of the Republic of Moldova at the present stage.
The important scientific problem solved consists in the political and juridical substantiation of ICPO INTERPOL's contribution on ensuring multi-level and multilateral security, which led to the identification of operationalization tools and strategies in establishing the new security architecture under the emergence of hybrid risks, in order to develop cooperation between member states for ensuring national security at the contemporary stage.
The theoretical significance consists in the elaboration and development of the conceptual-theoretical framework regarding the contribution of international organizations to the provision of multi-level security; the argumentation of the place and role of INTERPOL in the format of international collaboration in ensuring the national security of the Republic of Moldova; substantiating the mechanisms for optimizing the cooperation of the Republic of Moldova within the international partnerships offered by OIPC INTERPOL.
The applicative value of the research is the practical relevance of the research, which ensures the decision makers with the materials, conclusions and recommendations regarding the contribution of the international organizations to the security, in order to cooperate with the international organizations, including with ICPO INTERPOL. Decision makers, based on the results of the study, will be able to assess the main threats, risks and vulnerabilities the Republic of Moldova is facing. At the same time, the recommendations made can be used in the elaboration of the national security policy of the Republic of Moldova. The theoretical-empirical material can serve as a didactic support for training specialists in the fields of political science, international relations and international law. Theoretical and empirical results, conclusions and recommendations on the contribution of international organizations to security can be used in further research in the field.
Implementation of scientific results. The results of the research were discussed and approved at the meeting of the Department of International Relations and the Profile Seminar for the specialty: 562.03. Problems and strategies of global and regional development. At the same time, they were published in 15 scientific articles in peer reviewed scientific journals, presented at 15 national and international conferences in the Republic of Moldova, Romania, Ukraine and Georgia; in anthologies of scientific materials. The scientific elaborations have been approved within international projects, during the years of doctoral studies at AUF, Erasmus, Riga University, FP7 European Program. Also, the results of the study are used within courses and seminars held by the author of the thesis at the Department of International Relations, Faculty of International Relations, Political and Public Administration Sciences, State University of Moldova.

LISTA ABREVIERILOR

OI	Organizaţii internaţionale
ONU	Organizaţia Naţiunilor Unite
OIPC INTERPOL	Organizaţia Internaţională a Poliţiei Criminale INTERPOL
BNC INTERPOL	Biroul Naţional Central INTERPOL
EUROPOL	Oficiul European de Poliţie
OSCE	Organizaţia pentru Securitate şi Cooperare în Europa
SECI	Centrul Regional pentru Combaterea Infracţionalităţii Transfrontaliere
EGMONT	Organizaţia Internaţională a Unităţilor de Informaţii Financiare
CSI	Comunitatea Statelor Independente
CCPI	Centrului de Cooperare Poliţienească Internaţională
UIA	Uniunea Asociaţiilor Internaţionale
NATO	Organizaţia Tratatului Atlanticului de Nord
OMS	Organizaţia Mondială a Sănătăţii
FMI	Fondul Monetar Internaţional
BM	Banca Mondială
OMC	Organizaţia Mondială a Comerţului
OIM	Organizaţia Mondială a Muncii
UNHCR	Comisariatul Naţiunilor Unite pentru Refugiaţi
OCS	Organizaţia de Cooperare de la Shanghai
RM	Republica Moldova
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
NAFTA	Acordul nord-american de liber schimb
UNCLA	Comisia Organizaţiei Naţiunilor Unite pentru America Latină
ISSUE	Institutul pentru studii de securitate al Uniunii Europene
IPP	Institutul de Politici Publice
IDIS	Institutul pentru Dezvoltare şi Iniţiative Sociale "Viitorul".
ONG	Organizaţii non-guvernamentale
IGP	Inspectoratului General de Poliţie
URSS	Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste
CC	Comitetul Central
PCUS	Partidul Comunist al Uniunii Sovietice
SELEC	Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii
GUAM	Organizaţia pentru Democraţie şi Dezvoltare Economică
FRONTEX	Agenţia Europeană pentru Poliţia de Frontieră şi Garda de Coastă
SEPCA	Asociaţia şefilor de poliţie din Europa de Sud-Est
МОУП	Международная организация уголовной полиции
НЦБ	Национальное Центральное Бюро
FGM	Facilitatea Globală de Mediu
PNUM (UNEP)	Programul Naţiunilor Unite pentru Mediu
OMM	Organizaţia Mondială a Muncii
UA	Uniunea Africană
ISIL	Statul Islamic din Irak şi Levant

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța problemei abordate. La etapa actuală, organizațiile internaționale devin un actor important și influent în formarea sistemului contemporan de securitate internațională, tot mai mult și mai mult pătrunzând în acele sfere, care doar cu câteva zeci de ani în urmă erau considerate aparținând strict statului: securitatea națională, sancțiunile economice, intervențiile umanitare și militare, combaterea terorismului, a crimei organizate și altele. Apariția la nivel internațional a actorilor neoclasici, a conflictelor neconvenționale și a riscurilor asimetrice condiționează creșterea valorii și ponderii organizațiilor internaționale. Coexistența și confruntarea unor tendințe pozitive majore cu altele care generează riscuri, amenințări și pericole determină consolidarea cooperării în planul securității multinivelare dintre state și concentrarea pe construirea parteneriatelor globale, regionale, subregionale și naționale, lansarea de inițiative și identificarea de soluții în controlul și prevenirea factorilor de risc.

OIPC INTERPOL întrunește eforturile a 194 de state–membre și este unică după posibilitățile schimbului de informații, infrastructura tehnică și operațională. În conformitate cu obiectivele strategice 2017-2020, organizația își consolidează eforturile pentru a servi drept centru de informare la nivel global pentru cooperarea în domeniul aplicării legii; oferirea de sprijin statelor–membre în combaterea și prevenirea infracțiunilor transfrontaliere; conducerea abordărilor inovatoare la nivel global; maximizarea rolului organizației în arhitectura globală de securitate; fortificarea resurselor și a structurilor de guvernanță pentru o performanță operațională îmbunătățită. Reprezintă organizația mondială cu contribuții relevante în operaționalizarea noii arhitecturi a securității globale prin federalizarea comunității internaționale în jurul obiectivelor comune de securitate. În acest context organizația internațională INTERPOL colaborează activ cu ONU și alte organisme internaționale, demonstrând o eficacitate înaltă în exercitarea mandatului său.

Republica Moldova, în scopul consolidării securității sale, în condițiile agravării situației geopolitice din regiune ce determină transformarea teritoriului său într-o zonă de convergență a intereselor geostrategice, își întemeiază relațiile internaționale în baza cooperării bilaterale, regionale și multilaterale, manifestându-se prin intensificarea relațiilor politice, de securitate și comercial-economice în cadrul organizațiilor internaționale. Aderarea şi participarea statelor naționale în diferite structuri internaţionale contribuie la dezvoltarea sistemului de securitate. Republica Moldova este membră a numeroase instituții, organisme (procese, asociații, structuri) regionale, europene și internaționale, printre care un loc important îl ocupă organizațiile de securitate, precum: ONU, INTERPOL, EUROPOL, OSCE, Parteneriatul pentru Pace, Centru

SECI, Grupul EGMONT, Biroul de combatere a criminalităţii (CSI), Centrul antiterorist (CSI) şi altele [1, 2].

Relevanța cercetării temei propuse reiese din discuția pe larg a documentului-cadru - *Proiectul Strategiei Securității Naționale a Republicii Moldova la elaborarea căruia* și-au adus aportul specialiștii naționali în domeniu, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, alte instituții de profil, reprezentanții societății civile, inclusiv experții internaționali. Însă, deocamdată Republica Moldova rămâne fără o strategie aprobată oficial, fapt ce argumentează necesitatea cercetării problemei în cauză.

Pe plan internațional și național se constată necesitatea abordării obiective și exhaustive a emergenței și dezvoltării organizațiilor internaționale, la interferența domeniilor conexe ale relațiilor internaționale, organizațiilor internaționale și studiilor de securitate. Oportunitatea studierii organizațiilor internaționale în contextul studiilor de securitate în teoria relațiilor internaționale este relevantă prin abordările în cadrul forurilor științifice naționale și internaționale, centrelor de cercetare specializate în studii de securitate. La rândul său, necesitatea cercetării contribuției organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității este determinată de schimbările ce au intervenit în actualul sistem dinamic al relațiilor internaționale și în însăși organizație, care pretinde să devină un furnizor al strategiilor de securitate la nivel global, promovând politici bazate pe principiile intelligence-ului modern: cunoaștere, prevenire, cooperare. Motive ce potențează actualitatea și importanța studierii cooperării structurilor naționale cu organizațiile internaționale în domeniul securității.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor supuse investigației. Evaluarea surselor bibliografice privind contribuția organizațiilor internaționale în asigurarea securității demonstrează, pe de o parte, interesul cercetătorilor pentru valorificarea acestei teme, iar, pe de altă parte, dificultatea metodologică de estimare a organizațiilor internaționale specializate pe segmentul de securitate.

Suportul teoretico-analitic al lucrării include trei direcții principale de teoretizare: teoriile organizării internaționale, teoriile organizațiilor internaționale și teoriile securității. Teoreticienii relațiilor internaționale sunt cei care oferă partea substanțială a interpretărilor. Aici constatăm diferențe, dar și interferente în paradigme și concepte, construcțiile teoretice deja definitivate.

Analiza lucrărilor axate pe problematica INTERPOL-ului, în virtutea activității specifice a organizației, atestă că primele publicații poartă un caracter mai mult informativ și doar în a doua jumătate a anilor `80 ai sec. XX constatăm deja anumite elaborări teoretico-analitice. Prioritatea în abordarea problematicii aparține arealului investigativ francez, reprezentat de cercetătorii T. Tullett [3], P. Bellemare [4], J. Antonie [4] și alții, care au cercetat aspectele

istorice ale instituirii și funcționării organizației. Consolidarea elementului analitic revine autorilor nord-americani M. Fooner [5], M. Anderson [6], D. Mathieu [7], L.C. Maybin [7] și alții, care supun analizei probleme privind cooperarea internațională a poliției, justiția penală internațională, terorismul internațional etc.

În România, problematica respectivă este dezvoltată de cercetătorii I. Aszody [8], I. Suceavă [9,10], F. Coman [10], A. Iacob [11], C.V. Drăghici [11], M.E.Radu [12] și alții, care tratează aspecte istorice privind aderarea României la INTERPOL, integrarea poliției române în cooperarea internațională, INTERPOL-ul în contextul tendințelor și orientărilor în dreptul internațional contemporan.

În spațiul științific al CSI, de asemeni, s-a format o comunitate de cercetători care studiază tematica respectivă. Astfel, în Federația Rusă abordarea INTERPOL-ului este realizată din perspectiva dreptului internațional de prima generație de autori, precum: I.I. Karpeț [13, 14, 15, 16], Ia.M. Belison [17], L.I. Galenskaia [18, 19], C.S. Rodionov [20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28], care analizează istoricul instituirii și evoluției organizației, funcțiile și caracteristicile acesteia. Din generația autorilor recenți este relevantă contribuția fostului șef al BNC al MAI al Rusiei V.S. Ovcinski [29, 30, 31, 32] privind implicațiile INTERPOL-ului în combaterea biotehnologiilor criminale, a terorismului, în cooperarea internațională a poliției în soluționarea problemelor privind criza globală și securitatea. Autorul belarus V.I. Samarin [33] elucidează aspectul ce vizează cooperarea internațională a organizației. Totodată, problematica este intens valorificată în mai multe teze de doctorat [34, 35, 36, 37, 38], unde sunt elucidate diverse aspecte ale instituirii și funcționării BNC INTERPOL în Federația Rusă.

În Republica Moldova prima lucrare consacrată istoriei și actualității organizației INTERPOL apare în anul 2003, fiind elaborată de către R. Gârlea, I. Dogotari, A. Clefos [39], ulterior tema este dezvoltată de V. Cușnir [40, p.258-274]. Totodată, unele aspecte legate de activitatea organizației le regăsim în materialele conferințelor desfășurate în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne.

Totodată, drept suport teoretic pentru cercetarea problematicii organizațiilor internaționale și a securității sunt studiile autorilor din Republica Moldova, ce pot fi raportate la următoarele patru niveluri:1) analizele realizate în tezele de doctorat, 2) tratările în manualele și culegerile didactice universitare; 3) abordările în monografiile și articolele științifice din revistele de profil și culegerile de articole științifice; 4) analizele rezultate în urma derulării proiectelor naționale și internaționale.

Un loc deosebit revine cercetărilor axate pe problematica securității, abordată în tezele de doctorat și în publicațiile realizate de T. Busuncian [41, p.138-147] și V. Mija [42, p.119-121],

care au puncte de tangență cu tematica studiată și prezintă interes din perspectiva sistemului politico-juridic.

O contribuție relevantă la dezvoltarea diverselor aspecte ale relațiilor internaționale și studiilor de securitate au adus cercetătorii V. Juc [43, 45], N. Albu [44], V. Ungureanu [45], V. Varzari [46,47], S. Sprincean [48] și alții, care în studiile lor reflectă aspecte ce țin de politica externă și securitatea națională, colaborarea în domeniul securității, interesele geopolitice, securitatea în contextul integrării europene, securitatea umană etc.

În cadrul conferințelor științifice sunt puse în discuție și prezentate analize și propuneri ce vizează modernizarea sistemului de securitate al Republicii Moldova. Diferite aspecte ale colaborării internaționale și a opțiunilor de integrare europeană sunt reflectate în articolele profesorilor universitari: C. Solomon [49, p.198-220], V. Teosa [50, p.107-121], V. Saca [51, p.323-338], C. Ejov [52, p.134-142; 53, p.208-214], Gh. Căldare [54, p.101-118], Gh. Rusnac [55, p.296-302], S. Cebotari [56, p.126-144]. În lucrările lor sunt examinate în mod special aspectele istorice ale politicii externe, dinamica modernă a dezvoltării relațiilor internaționale, terorismul internațional, asigurarea securității naționale în context geostrategic, contextul global, strategiile *hard* și *soft power*, considerate punct de referință pentru metodologia temei studiate. Autorii C. Eșanu [57, p.324-335], D. Ilașciuc [58, p.85-97; 59, p.190-197], A. Ilașciuc [60, p. 61-80], N. Stercul [61, p.138-145] și alții își axează investigațiile pe conceptualizarea relațiilor internaționale, securității și organizațiilor internaționale, direcțiilor de cooperare internațională etc.

Din perspectiva ştiinţei juridice problema este pusă în discuție de către specialiştii în drept A. Burian [62], V. Cușnir [63, p.54-76], C. Ceban [64], V. Arhiliuc [65, p.104-124], N. Chirtoacă [65, p.141-163], D. Cucoș [65, p.7-20] și alții, fiind abordată prin prisma sistemului internațional de drept, dimensiunii juridice a securității, dreptului organizațiilor internaționale, misiunii organizațiilor internaționale în Republica Moldova, precum ONU, OSCE, CE etc.

Ponderea substanțială în expertizarea domeniului securității aparține societății civile, ale cărei evaluări sunt importante pentru prezenta cercetare. Societatea civilă furnizează expertiză independentă asupra documentelor guvernamentale și reformelor întreprinse în structurile de securitate ale țării. Analiştii care reprezintă societatea civilă, deși vin din diferite domenii de activitate, s-au afirmat prin analize concludente privind securitatea naţională, subregională și regională. Evaluările realizate de V.Cibotaru, V. Gaiciuc, V. Prohniţchi, V. Andrieș în cadrul proiectelor coordonate de Institutul de Politici Publice s-au axat pe analiza impactului reformelor, politicilor de securitate, pe probleme ce vizează apărarea națională, securitatea economică, depolitizarea Ministerului Afacerilor Interne, monitorizarea politicilor

guvernamentale în domeniul securității. Institutul de Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul" elucidează tematica respectivă cu contribuția autorilor E. Țugui, V. Berbeca din perspectiva opțiunilor de securitate a Republicii Moldova; estimării proiectului Concepției Securității Naționale; onorarea obligațiunilor față de organizațiile internaționale privind achitarea cotizațiilor de membru etc. Actualmente, analizele sunt continuate de Asociația pentru Politica Externă din Republica Moldova, care se concentrează pe subiecte, precum: compromisul apărării și securității Republicii Moldova în condițiile războiului hibrid rusesc; strategia de informare și comunicare în domeniul apărării și securității naționale; implicațiile pentru Republica Moldova a politicii de securitate și apărare comună a Uniunii Europene; comunicarea vectorului european într-un nou context de securitate regională etc. Centrul de Informare și Documentare NATO în Republica Moldova dezvoltă studii având ca tematică: asistența externă în asigurarea securității; femeile, pacea și securitatea; promovarea culturii de securitate; comunicarea strategică în sectorul de securitate etc. O apariție recentă este studiul *Asistența externă în reforma sectorului de securitate din Republica Moldova*, realizat cu suportul Centrului de la Geneva pentru Controlul Democratic al Forțelor Armate.

Totodată, succesiunea lucrărilor prezentate nu reflectă în profunzime diversitatea și complexitatea problematicii privind impactul organizațiilor internaționale, inclusiv al INTERPOL-ului, asupra securității. Fapt ce determină necesitatea cercetării contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității în baza studiului de caz al Republicii Moldova.

Problema cercetării contribuției organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității reiese din schimbările ce au intervenit în actualul sistem dinamic al relațiilor internaționale și în organizația propriu-zisă, care pretinde să devină un furnizor al strategiilor de securitate la nivel global, regional, subregional și național promovând politici contra amenințărilor în adresa securității contemporane bazate pe principiile de cooperare.

Obiectul de studiu îl reprezintă baza politico-juridică și documentară privind activitatea organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității globale, regionale, subregionale și naționale a Republicii Moldova.

Subiectul de studiu rezidă în contribuția OIPC INTERPOL la asigurarea securității naționale a Republicii Moldova în condițiile contemporane de apariție a noi riscuri la adresa securității globale, regionale, subregionale și naționale.

Scopul lucrării este de a conceptualiza locul și rolul OIPC INTERPOL în asigurarea securităţii globale, identificând şi întemeind contribuția structurilor naționale ale organizației la asigurarea securității Republicii Moldova.

Pentru atingerea scopului de bază au fost formulate următoarele **obiective**:

- realizarea sintezei istoriografice privind organizația internațională INTERPOL;
- analiza evoluției cercetărilor organizațiilor internaționale în studiile de securitate;
- identificarea reperelor teoretico-metodologice ale caracterului instituțional-funcțional al organizației internaționale INTERPOL;
- elaborarea metodologiei de investigare a contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității;
- fundamentarea statutului politico-juridic al OIPC INTERPOL în contextul cooperării internaționale;
- determinarea strategiilor și instrumentelor prin care OIPC INTERPOL contribuie la asigurarea securității;
- deducerea premiselor aderării Republicii Moldova la OIPC INTERPOL;
- evaluarea consolidării cooperării cu INTERPOL în cadrul sistemului de securitate al Republicii Moldova.

Metodologia cercetării ştiinţifice. Drept suport orientativ pentru structura metodologică a teze de doctorat au servit lucrările recente în domeniu, autorii cărora creează o nouă abordare metodologică pentru analiza organizațiilor internaționale în baza teoriilor deja existente. Conceptul metodologic are un caracter interdisciplinar, fundamentat pe transferul de concepții și metodologii între două sau mai multe discipline, precum politologie, studii de securitate, organizații internaționale, drept, sociologie, statistică şi ştiințe administrative. Evoluţiile interdisciplinarităţii au permis aplicarea unei diversităţi de metodologii. Studiul poartă un caracter teoretico-aplicativ. Suportul teoretic al cercetării este determinat de identificarea aparatului categorial și de conceptualizarea problemei de cercetare. Suportul empiric include studiul de caz asupra BNC INTERPOL din Republica Moldova, analiza SWOT, analiza cantitativ-calitativă a contentului informațional (content analysis), analiza evenimentelor (event analysis), tipologia, analiza corelațiilor statistice, inclusiv aplicarea unei game largi de metode cantitativ-calitative sociologice.

În vederea realizării scopului și obiectivelor tezei au fost valorificate principiile ce stau la baza cercetării științifice: interdisciplinarității, obiectivității, consecutivității, demonstrației, corelației, validității, utilității, tradiției și eticii. Pentru atingerea obiectivelor studiului teoretico-analitic au fost aplicate diferite metode științifice. *Metodele universal-filosofice*, ce includ principiile și legile dialecticii, au servit drept mod de raționare logică. *Metodele general-ştiinţifice* conțin metode și principii ce se folosesc într-un șir de științe, dar pot servi drept suport instrumental pentru alt domeniu științific, precum: *inducția, deducția, analiza comparată, analiza sistemică, analiza documentelor, analiza statistică* etc. Acestea au contribuit la:

determinarea aparatului categorial al cercetării; analiza suportului cognitiv teoretico-empiric; examinarea derulării procesului modern de realizare a securităţii; sistematizarea cunoştinţelor despre contribuţia organizaţiilor internaţionale la asigurarea securităţii. *Metodele concret-ştiinţifice, din domeniul ştiinţei politice*, sunt aplicate pentru studiul contribuţiei organizaţiilor internaţionale la asigurarea securităţii. *Metoda structural-funcţională* aplicată în cercetare a permis determinarea locului și rolului organizațiilor internaționale în calitate de actori ai relațiilor internaționale, care contribuie la asigurarea diferitor dimensiuni ale securității [66, p.243-244]. *Metodele cercetării comparate și a studiului de caz* sunt aplicate pentru cercetarea politicii structurilor centrale și naționale ale OIPC INTERPOL; sursele documentare au fost analizate aplicând *metoda de content analiză* pentru fundamentarea statutului politico-juridic al acestei organizații; metodele sociologice au fost aplicate în scopul evaluării strategiilor de securitate a BNC INTERPOL Chișinău.

Noutatea şi originalitatea ştiinţifică constă în faptul că aceasta este practic prima lucrare în mediul academic autohton cu caracter teoretico-analitic privind contribuția OIPC INTERPOL la asigurarea securității multinivelare și multilaterale. Noutatea și originalitatea investigației este argumentată de conceptualizarea rolului și activității organizației în procesul de asigurare a securității globale și a contribuției acesteia la securitatea națională a Republicii Moldova la etapa actuală.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată constă în fundamentarea politico-juridică a contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității multinivelare și multilaterale, ceea ce a condus la identificarea strategiilor și instrumentelor de operaționalizare în stabilirea noii arhitecturi de securitate în condițiile emergenței riscurilor hibride, în vederea dezvoltării cooperării statelor-membre în asigurarea securității naționale la etapa contemporană.

Ipoteza de bază a cercetării. Emergența amenințărilor și provocărilor transfrontaliere periclitează securitatea la nivel național, regional și global, determinând INTERPOL-ul, în calitate de organizație internațională apolitică, bazată pe principiile de neutralitate și independență, să opereționalizeze activitatea sa pentru includerea mai largă și mai eficientă în asigurarea securității globale, regionale și naționale prin intermediul structurilor sale prezente în statele-membre, inclusiv Biroul Național Central INTERPOL Chișinău.

Din ipoteza de bază a cercetării sunt deduse **ipotezele de lucru** ce rezidă în:

1**.** Cadrul politico-juridic al INTERPOL-ului oferă capacități și dislocă capabilități, BNC INTERPOL Chișinău reprezentând o punte strategică pentru colaborarea la nivel național cu alte structuri naționale responsabile de asigurarea securității și contribuind la eficientizarea sistemului de securitate al Republicii Moldova.

2. BNC INTERPOL Chișinău în corelație cu OIPC INTERPOL își lărgește sfera de activitate, aplicând și dezvoltând experiența internațională de asigurare a securității în condițiile intensificării riscurilor teroriste, creșterii fluxurilor de refugiați, complexității transfrontaliere a infracțiunilor grave și a criminalității organizate, altor riscuri la adresa securității naționale.

3. Strategiile, politicile și instrumentele dezvoltate de OIPC INTERPOL contra amenințărilor și riscurilor globale la nivelul național, implementate de BNC INTERPOL Chișinău și corelate cu tendințele extinderii pericolelor și vulnerabilităților contemporane la adresa securității naționale a Republicii Moldova, ocupă un loc special în sistemul național de securitate, demonstrând creșterea contribuției sale la asigurarea securității.

Semnificația teoretică și originalitatea lucrării derivă din fundamentarea conceptual-teoretică a contribuției organizațiilor internaționale, inclusiv a OIPC INTERPOL la asigurarea securității multinivelare și multilaterale. A fost argumentat că în condițiile actuale ale emergenței noilor riscuri globale OIPC INTERPOL s-a impus, prin activitatea desfășurată, drept o forță recunoscută și apreciată în procesul de elaborare și implementare a strategiilor, programelor și politicilor de securitate la nivel global, regional, subregional și național.

Astfel, luând în considerare obiectivele acestei cercetări, putem menționa că importanța teoretică a tezei este marcată de următoarele:

- formularea reperelor teoretico-metodologice de cercetare a OIPC INTERPOL în contextual teoriei relațiilor internaționale, ceea ce a permis valorificarea rolului și locului OIPC INTERPOL și al structurilor reprezentative în statele-membre ale organizației în condițiile contemporane în care se fac tot mai deslușite noile amenințări la adresa securității globale, regionale, subregionale și naționale;
- determinarea specificului caracterului instituțional-funcțional al organizației internaționale OIPC INTERPOL și argumentarea unicității structurilor și funcțiilor BNC INTERPOL la nivel statal;
- fundamentarea politico-juridică a activității OIPC INTERPOL, ceea ce a permis identificarea statutului politico-juridic al organizației în contextul cooperării internaționale și evidențierea strategiilor și instrumentelor prin care OIPC INTERPOL contribuie la asigurarea securității globale;
- reieșind din analiza premiselor de aderare a Republicii Moldova la OIPC INTERPOL, a fost teoretizată acumularea de experiențe noi privind consolidarea cooperării cu organizația internațională INTERPOL în cadrul sistemului de securitate al Republicii Moldova cu scopul asigurării securității naționale.

Valoarea aplicativă a lucrării consistă în relevanța practică a cercetării, ce asigură factorii de decizie cu materialele, concluzii și recomandări privind contribuţia organizaţiilor internaţionale la asigurarea securității, în vederea conlucrării Republicii Moldova cu organizațiile internaționale, inclusiv cu OIPC INTERPOL. În baza rezultatelor studiului pot fi evaluate principalele amenințări, riscuri și vulnerabilități cu care se confruntă Republica Moldova. Totodată, recomandările înaintate pot fi utilizate în procesul de elaborare a politicii de securitate națională a Republicii Moldova. Materialul teoretico-empiric poate servi drept suport didactic pentru pregătirea specialiștilor în domeniul științelor politice, al relațiilor internaționale și al dreptului internațional. Rezultatele teoretico-empirice, concluziile și recomandările referitoare la contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea securității pot fi utilizate în cercetările ulterioare în domeniu.

Aprobarea rezultatelor. Tema investigației se înscrie în direcțiile de cercetare aprobate în cadrul Universității de Stat din Moldova. Discuția asupra conținutului tezei de doctor s-a desfășurat în cadrul şedinţei Departamentului Relații Internaționale (proces–verbal nr. 5 din 17 ianuarie 2017) și al Seminarului Științific (proces–verbal nr.1 din 25 mai 2018) la specialitatea ştiinţifică: *562.03. Probleme şi strategii ale dezvoltării globale şi regionale,* Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, Universitatea de Stat din Moldova.

Ideile și rezultatele cercetării au fost prezentate sub formă de comunicări științifice în cadrul a 17 conferințe naționale și internaționale desfășurate în Republica Moldova, România, Ucraina și Georgia; a 16 articole publicate în reviste recenzate de profil naționale și de peste hotare, 3 în culegeri de materiale științifice. Numărul total de publicații constituie 36 de titluri, cu un volum de 22 coli de autor.

Drept aprobare a rezultatelor investigației servește și participarea activă a autorului la diverse proiecte internaționale, unde acestea au fost prezentate și apreciate, pe parcursul anilor de studii doctorale în cadrul Școlii Doctorale de Științe Sociale (EDSS) (Universitatea București, Agenția Universităților Francofone); Erasmus Mundus (Facultatea de Drept, Universitatea „Al.I. Cuza" din Iași); Guvernului Letoniei (Departamentul Științe Politice, *Latvijas Universitate*); inclusiv Programului FP7, Sprijin pentru formarea și dezvoltarea carierei cercetătorilor (Marie Curie) (*International Research Staff Exchange Scheme (IRSES), Possibilities and limits, challenges and obstacles of transferring CEE EU pre-accession best practices and experience to Moldova's and Georgia's pre-accession process).*

De asemenea, rezultatele studiului sunt utilizate în conținutul cursurilor teoretice și seminarelor, ținute de autor în cadrul Departamentului Relații Internaționale, Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative a Universității de Stat din Moldova.

Sumarul compartimentelor tezei. Structura tezei este determinată de scopul și obiectivele cercetării, fiind configurată în patru compartimente, segmentate în câte două subcompartimente, concluzii generale și recomandări, bibliografie și anexe.

În **Introducere** se argumentează actualitatea și importanța temei studiate, sunt formulate scopul și obiectivele cercetării, noutatea științifică a rezultatelor obținute, problema științifică soluționată în teza de doctorat, importanța teoretică și valoarea aplicativă a tezei.

În primul compartiment, **Aspecte istoriografice ale contribuției organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității**, este realizată analiza bibliografică cu referință la OIPC INTERPOL și a evoluției teoretizării organizațiilor internaționale și a studiilor de securitate. În primul subcompartiment *Studiu istoriografic privind Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL* sunt supuse cercetării lucrările realizate de autorii nord-americani, vest-europeni, cei din România, Federația Rusă, Ucraina, Bielorusia și Republica Moldova, care abordează istoricul apariției și dezvoltării organizației, identifică etapele de devenire a acesteia, provocările cu care se confruntă în contextul insecurității globale. În al doilea subcompartiment, *Organizațiile internaționale în studiile de securitate: evoluția cercetărilor,* sunt analizate teoriile organizațiilor internaționale și a studiilor de securitate în contextul teoriei relațiilor internaționale. Se explică esența și conținutul teoriilor fundamentale prin stabilirea contextului științific, evoluțiilor paradigmelor și a conceptelor, stabilizarea cadrului teoretic.

În cel de-al doilea compartiment, **Repere teoretico-metodologice de cercetare a organizației internaționale INTERPOL**, este studiat caracterul instituțional-funcțional al INTERPOL și formulat cadrul metodologic de investigare a contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității. În primul subcompartiment, *Caracterul instituțional-funcțional al organizației internaționale INTERPOL,* sunt identificate funcțiile, direcțiile strategice și obiectivele organizației, unde componenta de securitate devine mult mai pronunțată în condițiile emergenței și diversificării diferitor amenințări, riscuri și pericole. În cel de-al doilea subcompartiment, *Cadrul metodologic de investigare a contribuției Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL la asigurarea securității***,** sunt definite principiile metodologice și abordările aplicate în studiu; se analizează metodele științifice generale, particulare și speciale aplicate pentru obiectul de cercetare; este elaborat algoritmul metodologic interdisciplinar și multidisciplinar; este concretizat aparatul categorial cu care se operează în cercetare, este expusă și justificată problema de studiu. Se elaborează criteriile de tipologizare ale organizațiilor internaționale. În baza aplicării acestora s-a obținut tipologia instituțional-funcțională a organizației supuse cercetării.

În cel de-al treilea compartiment, **Fundamente politico-juridice ale activității Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL**, sunt analizate și apreciate statutul politico-juridic al INTERPOL în contextul cooperării internaționale și strategia INTERPOL de operaționalizare a arhitecturi de securitate internaționale, regionale și naționale. În primul subcompartiment, *Statutul politico-juridic al INTERPOL în contextul cooperării internaționale,* în baza sintezei documentelor oficiale și a analizei de conținut a rapoartelor anuale pentru perioada 1998-2017 au fost identificate și formulate etapele de evoluție ale organizației din punct de vedere instituțional-funcțional. Totodată, au fost analizate documentele ce reglementează statutul organizației, scopul și obiectivele, structura organizației, prevederile bugetare și relațiile cu alte organizații. Au fost stabilite principiile de cooperare internațională ale INTERPOL. În cel de-al doilea subcompartiment, *Contribuția OIPC INTERPOL la asigurarea securității: strategii și instrumente,* sunt reliefate relațiile de conlucrare stabilite de organizație cu mai multe structuri internaționale, interguvernamentale și non-guvernamentale, naționale și sectorul privat, care acționează în diferite domenii de interes ale acesteia, astfel dezvoltând strategii de colaborare la nivel internațional, regional, subregional și național.

În cel de-al patrulea compartiment, **Asigurarea securității Republicii Moldova prin dezvoltarea cooperării cu INTERPOL,** se cercetează premisele aderării Republicii Moldova la organizația nominalizată și se stabilesc unele modalități de consolidare a cooperării cu INTERPOL în cadrul sistemului de securitate al țării la etapa actuală**.** În primul subcompartiment, *Premisele aderării Republicii Moldova la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL*, sunt stabilite premisele aderării și argumentate prin raționamente și date statistice; este examinată activitatea BNC INTERPOL în Republica Moldova. În cel de-al doilea subcompartiment, *Consolidarea cooperării cu INTERPOL în cadrul sistemului de securitate al Republicii Moldova,* au fost aplicate metode de colectare a datelor empirice. Rezultatele cercetării empirice au condus spre identificarea modalităților de consolidare a strategiilor de securitate, contribuția organizațiilor internaționale, inclusiv a OIPC INTERPOL, la asigurarea securității Republicii Moldova.

În compartimentul **Concluzii generale și recomandări** sunt prezentate rezultatele cercetărilor conceptual-teoretice și analitico-aplicative, fiind elaborate recomandări și evidențiate perspectivele de cercetare vizând problema științifică.

Lucrarea are la bază o bibliografie din 310 titluri, care acoperă arealul geografic reprezentativ pentru problema analizată în teza de doctorat și sintetizează sursele editoriale în domeniu. Lucrarea este suplimentată cu 9 anexe, elaborate de către autor, în baza propriilor cercetări analitice, ce argumentează problema examinată.

Autorul își expune punctul de vedere personal în conținutul compartimentelor, aducând argumente relevante în baza sintezei surselor bibliografice și a rezultatelor analizelor teoretico-empirice. Volumul total al tezei este de 140 de pagini.

1. ASPECTE ISTORIOGRAFICE ALE CONTRIBUȚIEI ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE INTERPOL LA ASIGURAREA SECURITĂȚII

O nouă paradigmă științifică privind studiul organizațiilor internaționale este în proces de dezvoltare. Spectrul bibliografic extins, diversificat și concentrat din ultimul deceniu, scoate în evidență o abordate științifică controversată. Pe de o parte, lipsa unei metodologii general acceptate pentru studierea și compararea organizațiilor internaționale, iar, pe de altă parte, emergența și diversitatea organizațiilor internaționale, creează dificultăți în estimarea și identificarea indicatorilor de măsurare a dinamicii dezvoltării acestora. În pofida acestui fapt, s-a acumulat un substrat de abordări teoretice suficient de reprezentativ, ce acordă atenție prioritară aspectelor sociale, politice, economice, juridice și ecologice ale organizațiilor internaționale, iar în ultimii ani și diferitor dimensiuni ale securității. În general, în literatura nord-americană, vest-europeană și din Federația Rusă studiul organizațiilor internaționale, inclusiv segmentul axat pe OIPC INTERPOL, a acumulat un volum considerabil de informație, însă latura analitică a acestuia este insuficientă. Implicarea și contribuția autorilor autohtoni în elucidarea tematicii organizațiilor internaționale, în general, și a OIPC INTERPOL, în special, este deocamdată insuficient valorificată.

De la începutul secolului XXI s-a dezvoltat un spectru de cercetări științifice consacrate problemelor unor organizații internaționale coordonatoare, cu toate acestea, foarte puține studii intră în esența teoriilor organizațiilor internaționale și mai puține dezbat situația actuală din organizațiile internaționale de securitate. Explorarea critică a interferenței teoriilor din domeniile relațiilor internaționale, studiilor de securitate și organizațiilor internaționale oferă o viziune asupra aspectelor forte și lacunelor în dezvoltarea ideilor ce stau la baza gândirii moderne și înțelegerii modului în care se conjugă colaborarea internațională privind gestionarea securității multinivelare la etapa actuală.

1.1. Studiu istoriografic privind Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL

Apariția studiilor academice în problematica cercetată a fost precedată de o perioadă îndelungată de acumulare a experienței, de contacte personale și oficiale la diferite niveluri și de necesitatea colaborării reprezentanților serviciilor naționale de poliție criminală. Pentru prima dată în anul 1883 cunoscutul criminalist german Franz von Liszt, profesor la Universitatea din Berlin, formulează noțiunea „criminalilor internaționali” și emite ideea de a crea o organizație internațională de urmărire a „răufăcătorilor” [8, p.33]. Astfel, din anul 1895, la inițiativa

profesorului de medicină legală și psihiatrie Cesare Lombroso, întemeietorul antropologiei criminale, au început să fie organizate congrese internaționale pe problematica criminalității și antropologiei, cu participarea internațională a psihiatrilor, medicilor legiști, antropologilor, criminologilor și avocaților. Aceste întruniri internaționale au deschis platforma pentru discuții și acumularea informației în domeniu cu posibilitatea de a o compara și a trage concluzii în vederea întreprinderii efortului de a uni forțele împotriva „răufăcătorilor internaționali". La procesul de identificare a criminalilor internaționali au contribuit prin ideile sale Alphonse Bertillon (pune bazele sistemului științific de înregistrare a criminalilor), W.J. Herschel (emite ideea amprentelor digitale), Francis Galton (sistematizarea amprentelor digitale) și alții. Întreaga experiență acumulată se materializează inițial în multiple studii empirice în materie de criminologie, după care abordările capătă un substrat teoretic. Astfel, este pus începutul studiilor academice, ca astăzi să beneficiem de un spectru bibliografic destul de extins, inter și transdisciplinar.

Analiza surselor bibliografice, ce vizează nemijlocit OIPC INTERPOL, este sistematizată din perspectiva arealului geografic academic și consecutivitatea cronologică, în conformitate cu logica obiectului și subiectului de cercetare.

Pornind de la faptul că ideea creării unei organizații internaționale de urmărire a criminalilor internaționali apare în Europa, aici identificăm și primele abordări științifice. Europa prima se confruntă cu problema criminalilor internaționali. Securitatea publică pe continentul european a fost periclitată de cele două războaie mondiale, fapt care a favorizat proliferarea fenomenului criminalității internaționale, dar a și contribuit la apariția unor lucrări de referință în domeniu. Pe continentul nord-american problema devine perceptibilă prin anii `70 (sec. XX), odată cu apariția pericolului acțiunilor teroriste. Sinteza analizei surselor bibliografice în arealul științific internațional identifică caracterul mai mult informativ despre INTERPOL și doar în a doua jumătate a anilor `80 (sec. XX) constatăm apariția primelor studii analitice referitoare la organizația internațională a poliției criminale. Lucrările, apărute, cu precădere, după anul 2000 relevă o abordare axată pe diferite dimensiuni ale activității organizației. Anume în această perioadă identificăm lucrări ce, direct sau tangențial, abordează contribuția INTERPOL-ului în asigurarea securității interstatale, treptat conturându-se imaginea unei organizații internaționale furnizoare de tehnologii de securitate, iar actualmente – de operaționalizare a arhitecturii globale de securitate.

Investigațiile cercetătorilor francezi sunt primele ce identifică problema, fiind prezente printr-un șir de lucrări, ce inițial încearcă să acopere lipsa de informație despre INTERPOL [3,4], iar mai apoi însuși INTERPOL lansează ediții periodice, unde face publică activitatea sa [67]. A doua jumătate a secolului XX , anii`60-`90, se caracterizează prin apariția mai multor lucrări în

diferite state, precum Spania, Italia, Canada, ce reflectă istoria și activitatea poliției naționale, inclusiv cooperarea cu INTERPOL [68, 69, 70, 71, 72]. Începând cu anii`80 (sec. XX) însuși INTERPOL lansează un șir de volume, inclusiv material audio-video [73]. După anii`90 (sec. XX) apar autori preocupați de problematica INTERPOL, iar analizele devin mult mai aprofundate și argumentate.

Pentru fundamentarea conceptuală a respectivei cercetări au fost selectate la nivel internațional și analizate cele mai relevante studii în domeniu. Michael Fooner în a doua jumătate a secolului XX inițiază discuțiile din interiorul INTERPOL-ului privind combaterea crimei mondiale prin știință și cooperare internațională [74]. Ulterior continuă discuția privind crima mondială și justiția internațională prin prisma INTERPOL-ului. Valoarea lucrării lui M. Fooner constă în reflecțiile privind apariția și evoluția organizației, elucidarea operațiunilor, analiza experienței acumulate, ce i-au permis să dezvolte sisteme speciale de control asupra criminalității internaționale. Autorul susține că oamenii care au fondat organizația, par să fi fost înzestrați cu deosebite aptitudini manageriale și diplomatice, capacități de previziune [5]. În generalizările sale, M. Fooner exprimă un interes deosebit pentru relațiile statului cu organizația și susține că în Statele Unite INTERPOL-ul uneori a fost obiectul atitudinilor oficiale negative, dar și a criticilor dure din partea Congresului, intercalate cu perioade de neglijare benignă. De peste o jumătate de secol, comunitatea profesională americană a fost în general neutră față de organizație, precum și neglijentă la studiul subiectului de criminalitate internațională. Audierile extraordinare ale Congresului privind INTERPOL la mijlocul anilor 1970 au avut drept consecință lansarea noilor mijloace și metode modernizate în domeniul criminalității și justiției globale [5].

Studiind ascensiunea potențialului contribuției INTERPOL în combaterea terorismului, comparativ cu metodele utilizate în mod obișnuit de către guverne în anii 1980 recunoscute drept eșecuri, M. Fooner arată că organizația obține o atenție sporită din partea factorilor de decizie politici. Aceasta fiind capabilă de a realiza o îmbunătățire vastă în imaginea sa, atunci când a adoptat politici mai agresive împotriva terorismului și a spălării de bani. Inițiativele sale îndrăznețe au determinat statele să adopte propriile sisteme de control. Astfel, organizația primește sprijinul Națiunilor Unite și se lansează drept element central și coordonator de cooperare polițienească [5]. Întregul conținut al lucrării este o analiză a acestui proces dificil de devenire a unei organizații internaționale, dar și a reperelor de-a lungul drumului său de dezvoltare.

O examinare a INTERPOL-ului prin prisma metodelor și relațiilor dintre autoritățile diferitor țări privind infracționalitatea transfrontalieră și aplicarea dreptului internațional,

terorismul și cooperarea internațională o găsim în studiul lui Malcolm Anderson. Sunt relevate diferite forme de cooperare, cum ar fi schimbul de informații cu privire la infracțiuni și infractori și supravegherea comună a suspecților și investigarea infracțiunilor. Recunoscând că acest contact dintre autoritățile statelor independente suverane a fost întotdeauna sensibil, autorul analizează incertitudinile cu privire la amploarea cooperării polițienești și examinează rolul acesteia ca forță de securitate, dar și influența diferitelor forme de instruire. Totodată, lansează discuția asupra recentelor speculații referitor la eficienta organizației în condițiile globale de astăzi și necesitatea de noi acorduri de cooperare [6].

Din perspectiva unei organizații strategice de combatere a terorismului OIPC INTERPOL este analizată de Mathieu Deflem și Lindsay C. Maybin. Din punct de vedere istoric, INTERPOL-ul și-a dezvoltat activitățile antiteroriste încă din 1970, schimbându-și radical strategia după evenimentele din 11 septembrie 2001. Strategia de combatere a terorismului la nivel internațional include preocuparea organelor de poliție referitoare la un management eficient și la schimbul de informații dintre structurile acestora. Scopul terorismului este redefinit într-un limbaj ce permite să fie luat în considerație în cadrul instituțiilor de poliție din toată lumea. INTERPOL-ul încearcă să depolitizeze terorismul și să îl lipsească de conotațiile sale ideologice ce creează disensiuni politice în lume. O importantă concluzie a autorului este că eforturile INTERPOL-ului de a considera terorismul doar o infracțiune nu vin în concordanță cu activitățile politice, diplomatice și legale de combatere a terorismului, ce sunt conduse de guvernele statelor naționale [7].

Pe măsura globalizării lumii moderne are loc procesul de internaționalizare a criminalității. În acest context, Mark Findlay lansează ideea potrivit căreia criminalitatea internațională generează globalizarea, precum globalizarea este o forță generatoare pentru prima. Având un temeinic suport teoretic, autorul reușește să dezvolte un punct de sprijin puternic criminalistic, demonstrând că fenomenul de crimă devine la fel de mult o caracteristică a emergenței globalizării [75].

Cu o altă viziune asupra globalizării criminalității vine Bruce Zagaris, care din perspectiva practicilor de drept internațional, asistând mai multe procese penale și cazuri de apel, aduce în discuție interacțiunea dintre asigurarea securității internaționale și organizațiile internaționale. Autorul susține că infractorii transnaționali contemporani profită de globalizare, liberalizarea comerțului și de emergența tehnologiilor informaționale, pentru a comite o gamă diversă de infracțiuni, precum și pentru a transfera bani, bunuri, servicii și oameni instantaneu în scopul de câștig economic pur și/sau violență politică. În lucrare este surprinsă relevanța criminalității transnaționale în afaceri și relațiile internaționale prin examinarea creșterii

criminalității economice internaționale și strategii recente pentru combaterea acestora în Statele Unite și în lume. Abordând crimele de fond, comise de gulerele albe, în special fiscală, spălare de bani, executarea financiară, corupția transnațională, controlul exporturilor, sancțiuni economice, precum și acțiunile de terorism, pune în discuție rolul organizațiilor internaționale, inclusiv a Organizației Națiunilor Unite, grupul Băncii Mondiale, INTERPOL, asocierile de integrare economică [76].

Analiza lucrării ne conduce spre concluzia că suportul logistic și tehnologic, acordat de INTERPOL, vine să asiste eforturile de securitate ale fiecărei țări în parte în contracararea fenomenului criminalității organizate transnaționale și terorismul, care operează într-o lume fără frontiere, periclitează securitatea națională nu doar a anumitor țări, dar și a regiunilor întregi. Astfel, guvernele naționale se dovedesc a fi incapabile de a stăvili fenomenul, necesitând susținerea managerială și coordonatoare a organizațiilor internaționale.

În contextul conceptului de guvernare globală, Bettina Schöndorf-Haubold examinează fenomenul de guvernare la nivel mondial, atribuindu-i INTERPOL-ului un rol special în cadrul comunității internaționale. Această organizație internațională s-a dezvoltat treptat de la o asociație liberă de autorități polițienești într-o organizație internațională interguvernamentală. Astfel sarcinile administrative, cel puțin în parte, au fost întotdeauna funcții centrale ale acestei organizații. În același timp, INTERPOL, spre deosebire de alte autorități administrative, este limitat, în principiu, la activități de sprijin, oferind o platformă a infrastructurii pentru cooperare între autoritățile administrative naționale. INTERPOL în sine nu are competența de a decide în anumite cazuri, deși o astfel de competență este un element tipic de muncă administrativă. Această restricție, remarcă autoarea, poate fi explicată prin dorința de a păstra suveranitatea națională a statelor–membre [77, p. 229-267].

Aspectele juridice ale genezei și evoluției unei organizații internaționale este dezvoltată de Martha J. Rutsel Silvestre, aplicând studiul de caz pe exemplul INTERPOL. Se prezintă bazele legale pentru cooperarea polițienească internațională, oferindu-se o explicație extrem de necesară asupra statutului juridic al unei organizații internaționale [78].

Un interes deosebit pentru studiul contribuției organizațiilor internaționale la asigurarea securității reprezintă lucrarea lui Colin Evans, unde sunt prezentate eforturile INTERPOL-ului în combaterea criminalității internaționale. Se specifică că la începutul secolului XX, când au pornit rădăcinile acesteia, fondatorii ei nici nu-și puteau imagina evoluția spectaculoasă a organizației, însă ei foarte bine știau că infracțiunile deveneau din ce în ce mai internaționalizate [79].

În contextul analizei bibliografice, remarcăm că în ultimul deceniu editura Springer a editat mai multe lucrări în domeniu, elaborate de angajații OIPC INTERPOL. Astfel, studiile

semnate de M.R. Haberfeld, Curtis A. Clarke, Dale L. Sheehan [80] înglobează experiența avansată a specialiștilor în domeniu din diferite țări. Se evidențiază Dale L. Sheehan prin redarea unei perspective asupra noilor modele de formare și dezvoltare profesională în sfera asigurării securității internaționale. Având în vedere provocările cu care se confruntă instituțiile penale, îmbunătățirea formării profesionale se prezintă drept un mijloc vital pentru contracararea criminalității și livrarea celor mai eficiente servicii pentru comunitate. Experți internaționali din SUA, Marea Britanie, Canada, Germania, Hong-Kong, Franța înaintează paradigme și tehnologii emergente, cuplate cu un accent clar pe probleme etice, oferind o imagine de viitor privind formarea forțelor de poliție [80, p.169-178].

După anii 2010 apar un șir de lucrări, care iau în dezbatere noi activități de contracarare a criminalității. Din categoria acestora remarcăm lucrarea lui M.R. Haberfeld și Dale L. Sheehan [81]. Corupția în sfera sportului în ultimii ani a devenit o problemă internațională, ce include un spectru larg de infracțiuni: de la mituirea jucătorilor până la influențarea proprietarilor de cluburi de fotbal, manageri, antrenori – toți cei care au proprietatea de a exercita presiune asupra evoluției scorurilor finale. *Match–fixing*-urile se revarsă în pariuri ilegale (personale și on-line), ce creează o serie de oportunități suplimentare de crimă organizată, inclusiv traficul de ființe umane, prostituție, droguri, șantaj și chiar terorism. Autorii reflectează asupra gravității situației din întreaga lume, impactul negativ adus asupra dezvoltării fotbalului, încercând să identifice soluții posibile. Contribuțiile se bazează pe întrunirea globală a experților INTERPOL în Singapore (noiembrie 2012), care a reunit vorbitori–cheie pentru a discuta aspecte legate de aranjarea meciurilor și cum poate fi combătută corupția în sport. Cercetătorii John Abbott și Dale L. Sheehan într-un compartiment separat reflectă asupra eforturilor depuse de INTERPOL și FIFA în prevenirea corupției în sport [81, p.263-287]. Autorii identifică educația drept mijloc de creștere a gradului de conștientizare a problemelor legate de aranjarea meciurilor și gradul în care actorii cheie în sport, în special tinerii, sunt vulnerabili.

Contextele în jurul notificărilor roșii, inclusiv istoricul și structura INTERPOL-ului, precum și furnizarea temeiului juridic pentru a afla unde s-a emis o notificare roșie și, dacă da, cum ar putea fi contestată, se regăsesc în contribuția experților în dreptul internațional Christopher David și Nicholas Heam. Este explicat modul în care extrădarea interacționează cu INTERPOL și notificările roșii, inclusiv mandatele europene de arestare [82]. Notificările roșii sunt emise de INTERPOL ca răspuns la solicitarea unei forțe de poliție naționale de a localiza o persoană căutată și de a o aresta în scopul extrădării în statul solicitant. Studiile de caz, tacticile, strategiile reflectă experiența acumulată de autori în ceea ce privește contestarea notificărilor

roșii, precum și mandatele europene de arestare și aspectele legate de drepturile omului în cazurile de extrădare.

La nivel mondial o contribuție substanțială la înțelegerea mecanismului de funcționare a organizațiilor internaționale și a perspectivei interdisciplinarității dintre dreptul internațional și relațiile internaționale, inclusiv a ideii de guvernanță globală, o dețin revistele: *American Journal of International Law, International Organization, American Political Science Review, British Journal of Political Science, Canadian Journal of Political Science, European Political Science Review,Political Science Research and Methods, World Politics, Foreign Affairs, The Economist, European Journal of International Law, Pro et Contra* (Centrul Carnegie Moscova) etc.

Analiza surselor bibliografice, realizate în spațiul investigativ din România, arată că preocupările pentru INTERPOL au acumulat un activ semnificativ. Lecturarea primei lucrări în domeniu, scrisă de Ion Aszody [8], de la distanța de jumătate de secol de la apariție, scoate în evidență caracterul descriptiv privind aspectele dezvoltării criminalității la nivel național și internațional. Este perioada istorică, când criminalitatea a încetat să fie o problemă strict națională. Retrospectiva sintezei surselor bibliografice, realizate de I. Aszody, se extinde de la primele surse apărute în secolul XVII în materie de criminalitate pana la momentul apariției lucrării. Autorul cu minuțiozitate și pasiune redă tabloul „urmăririi răufăcătorilor internaționali", în consecință, dezvoltarea logisticii și tehnologiilor și experiența acumulată în criminologie au evoluat spre ideea poliției internaționale. Descrierea primelor experiențe a cazurilor de urmărire penală internațională, reprezintă începutul strategiilor și tehnicilor avansate de lucru ale INTERPOL-ului astăzi. În capitolele lucrării sunt descrise cazurile de urmărire ale INTERPOL-ului de pe toate continentele, fiind reflectate atacurile împotriva băncilor, criminalitatea automobilistică, pirații aerului, falsuri și falsificatori, asasinii fugari, contrabanda, hoți și falsificatori de tablouri, armele de foc etc. Spre sfârșitul lucrării autorul reia ideea inițială, potrivit căreia știința și tehnica sunt cele care vor diminua din ofensiva criminalității, „însă nimic nu poate înlocui pe polițistul inteligent, capabil, posedând o putere de inițiativă și o adâncă încredere în profesiunea sa" [8, p. 36-174].

Examinând conținutul acestei lucrări clasice, cu referință la domeniul de cercetare, remarcăm aportul informativ adus de sursa citată în reflectarea activității INTERPOL-ului. Totodată, contextul global al internaționalizării raporturilor personale a evoluat considerabil. Odinioară infractorii căutau refugiu în orașul vecin, la momentul scrierii lucrării aceștia reușeau să se ascundă în țara vecină, iar, actualmente, nu mai este un impediment pentru ei de a se deplasa de pe un continent pe altul. Astfel, mecanismele tradiționale de difuzare a cererilor de

anchetare, de culegere a informațiilor au cedat locul unor procedee mult mai rapide și teritorii extrem de vaste. Evident, lucrul respectiv a determinat apariția multiplelor probleme de ordin juridic și administrativ, pe care ulterior INTERPOL-ul a încercat și continuă să le ajusteze la nivel internațional.

La începutul anilor '90 (sec. XX) apare revista *Lumea INTERPOL* (format ziar), în 1992 (1-7 numere) și 1993 (1-6 numere), publicație dedicată luptei împotriva crimei organizate, văzându-și misiunea în explicarea activității organizației respective și reflectarea acțiunilor INTERPOL în România și în lume.

Lansarea tematicii INTERPOL în mediul științific românesc contemporan se datorează efortului depus de Ion Suceavă, care debutează cu prima teză de doctor în domeniu în care analizează evoluția INTERPOL până la statutul de *Organizație Internațională neguvernamentală*. Ulterior tematica este preluată de cercetătorii îndrumați de generalul Ion Suceavă, în special Florian Coman, care examinează rolul organizațiilor și organismelor internaționale cu preocupări în materie de prevenire și combatere a criminalității [83]. Ulterior tema de cercetare este aprofundată de autorii deja citați din perspectiva criminalității și a organizațiilor internaționale [10]. Câte un capitol, consacrat INTERPOL-ului, se regăsește în lucrările lui A. Iacob, C.V. Drăghici privind cooperarea polițienească între state în domeniul crimei organizate [11]; L. Iamandi vizând cooperarea polițienească europeană [84] și Ș. Pop cu referire la tactica cooperării polițienești europene și internaționale [85]. Aspectul managementului prevenirii combaterii criminalității informatice în cadrul INTERPOL este dezvoltat și în teza de doctor în drept, realizată de G.Liviu Popa în cadrul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, Facultate de Drept, sub coordonarea profesorului universitar, doctor Costică Voicu [86].

Un studiu de proporții, solid argumentat cu documente arhivistice, ce elucidează evoluția organizației de la înființare până la începutul mileniului, este contribuția generalului Ion Suceavă, profesor la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, București [9]. Analiza lucrării ne determină să concluzionăm ca este un studiu monografic bine documentat, care tratează evoluția colaborării internaționale a poliției române și revenirea acesteia în organizația internațională de profil în anul 1973. Accesul la documentele de arhivă i-au permis autorului să contureze istoria INTERPOL-ului, dar și contribuția poliției române în efortul internațional de a construi o colaborare profesionistă.

Autorul I. Suceavă analizează inițial contextul social, politic și economic ce determină proliferarea fenomenului de criminalitate internațională, dă definirea detaliată a noțiunilor de infracțiune și criminalitate organizată, după care trece la istoricul originii cooperării polițienești

internaționale, expunerea evenimentelor din perioada interbelică și postbelică, analiza activității INTERPOL-ului la început de mileniu, România – membră a INTERPOL-ului, activitatea Europol și finisează cu prezentarea marilor flagele ale zilelor noastre: droguri, terorism, traficul cu ființe umane. Lucrarea lui I. Suceavă evidențiază că „INTERPOL, al cărei membru fondator este Poliția Română, a fost și va rămâne una dintre cele mai importante organizații internaționale de poliție din istoria omenirii, care va străbate veacurile ce vin cu aceeași eficiență în lupta pentru dreptate și adevăr.” [9, p.671]. Reiterând asupra conținutului lucrării, menționăm aprecierea înaltă dată locului și rolului organizațiilor internaționale în asigurarea securității, precum și valorii acestora în menținerea securității globale.

Problematica INTERPOL-ului, de asemeni, și-a găsit reflectare în literatura științifică din Federația Rusă. Activitatea Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL inițial era tratată destul de rezervat în literatura științifică din Federația Rusă. Drept explicație poate servi caracterul securizat al instituției și filtrarea rigidă a informației livrate publicului larg. În ex-URSS problemele infracționalității țineau în exclusivitate de competența internă a statului. În perioada sovietică posibilitatea participării în activitățile INTERPOL-ului era percepută mai mult dintr-o perspectivă negativă. Doar după destrămarea URSS și activizarea contactelor internaționale interesul pentru tematica organizației date cunoaște o valorificare din ce în ce mai relevantă. Publicațiile științifice, apărute în Federația Rusă, și supuse analizei poartă un caracter preponderent de drept internațional, fiind nesemnificative tratările problematicii date din perspectiva altor domenii științifice. Acest fapt se datorează specificului organizației, activitatea căreia se derulează, având la bază dreptul penal, procesul penal și criminalistica.

Primele informații științifice despre INTERPOL apar încă în perioada sovietică, fiind abordate fragmentar, în contextul unor studii de drept internațional. Sinteza evoluției publicațiilor din perioada ex-sovietică scoate în evidență un șir de autori din domeniul dreptului, precum: I.I. Karpeț, Ia. M. Belison, L.I. Galenskaia, C.S. Radionov. Accentele din publicațiile acestor autori se axează pe expunerea detaliată a istoriei organizației, actelor normative ce reglementează activitatea, acțiunile desfășurate. Publicațiile de până în anii '90 ai sec. XX au un caracter informativ și didactic, lipsind cu desăvârșire careva evaluări sau analize.

Renumitul criminolog rus I.I. Karpeț este bine cunoscut în știința juridică prin direcțiile științifice, pe care le-a întemeiat privind prevenirea și combaterea criminalității. Este autor a mai bine de 200 lucrării științifice, dintre cele care au tangență cu subiectul abordat țin de problemele contemporane ale dreptului penal și criminologiei [13], infracțiunile cu caracter internațional [14], infracționalitatea internațională [15], drept penal internațional [16]. Sinteza analitică a acestor lucrări, ne determină să conchidem că ele au pus baza criminologiei ruse, totodată

contribuind la elucidarea aspectului de colaborare internațională, inclusiv prin intermediul organizațiilor internaționale.

În lucrările istoricului Ia. M. Belison este reflectată contribuția INTERPOL-ului în lupta împotriva criminalității, când la nivel internațional au loc substanțiale transformări și reconfigurări ale forțelor politice. Dacă în perioada sovietică INTERPOL-ului i-au fost atribuite epitete nu dintre cele mai favorabile, atunci autorului Ia. M. Belison i-a revenit misiunea de a integra imaginea organizației într-o realitate socială și științifică în evoluție. Astfel, contribuția autorului vine să acopere golul de informație despre INTERPOL [17].

Profesorul L.I. Galenskaia, de la catedra Drept internațional, Universitatea de Stat din Sankt-Petersburg, în monografiile sale elucidează asemenea aspecte precum lupta internațională împotriva criminalității [18] și problemele de drept ale colaborării statelor în acest domeniu [19]. Este autoarea compartimentelor despre INTERPOL în mai multe manuale universitare și articole științifice din reviste specializate. Valoarea lucrărilor constă nu doar în tratarea problemei din perspectiva dreptului internațional, dar și a relevării contribuției INTERPOL-ului în formatul colaborării interstatale.

Cercetătorul C.S. Rodionov [20], colaborator al Institutului Stat și Drept al Academiei de Științe al Rusiei, este autorul primelor lucrări axate direct pe tematica INTERPOL-ului în ex-URSS, analizând direct activitatea organizației [21] și urmărind dezvoltarea acesteia. Pentru o mai bună diseminare, lucrările au fost traduse în limba bulgară și cehă [22]. Începând din anii 1970 și până în prezent autorul consecvent elucidează tematica INTERPOL-ului, atât din punct de vedere al dezvoltării organizației [23], cât și al analizei activității acesteia în lupta cu criminalitatea internațională, tratând problema prin prisma domeniilor politologic, juridic și cel al colaborării internaționale [24, p.218-246]. Deoarece funcția de bază a INTERPOL-ului este stocarea, prelucrarea și transmiterea informației autorităților competente, cercetătorul rus depune efortul de a studia aspectul căutării internaționale în sistemul bazelor de date INTERPOL [25]. Primele lucrări ale cercetătorului C.S. Rodionov preponderent erau de ordin istoriografic, fiind urmate de o ediție aniversară, prilejuită de ocazia a 20 de ani de la crearea BNC INTERPOL în Federația Rusă, și multiple articole în revistele de specialitate [26, p.80-91; 27, p.75-85]. Deoarece sfera colaborării internaționale presupune un efort concertat și schimbul de informații între diferite organizații de securitate, cercetătorul își extinde investigațiile sale și către Europol [28, p.62-71].

Dintre autorii moderni, care scriu pe tematica respectivă este V.S. Ovcinski și V.I. Samarin. V.S. Ovcinski este unul dintre autorii contemporani ruși, care, de la începutul anilor '90 ai sec. XX până în prezent, a reușit să editeze mai multe lucrări, inclusiv în coautorat, în care

examinează probleme precum: strategia luptei cu mafia, bazele luptei cu criminalitatea organizată, întrebări și răspunsuri despre INTERPOL [29], problema mafiei în secolul XXI [30], probleme de criminologie și biotehnologie [31] și eforturile INTERPOL-ului împotriva terorismului [32]. Se prezintă pe larg istoricul, bazele juridice și organizaționale, inclusiv ale birourilor naționale; funcțiile organizației în căutarea și extrădarea internațională; organizarea căutării internaționale pe linia INTERPOL în Federația Rusă; rolul organizației în executarea ordonanțelor internaționale de urmărire penală și identificarea persoanelor; lupta împotriva criminalității organizate și economice, traficului ilegal de substanțe narcotice și psihotrope; lupta împotriva furtului obiectelor, care au o valoare deosebită istorică, științifică, de artă sau cultura etc. Sunt anexate toate documentele internaționale și naționale, modelele de documente interne de lucru ale INTERPOL-ului. Chiar dacă lucrarea poartă un caracter metodologic, totuși are o valoare incontestabilă ca modalitate de expunere și tratare a problemei. Caracterul explicit al lucrării se datorează faptului că autorul în perioada octombrie 1997 - iulie 1999 a condus BNC INTERPOL al Federației Ruse. Totodată, poziția demonstrată în interviurile, lecțiile publice și analizele în materie de securitate, îl profilează drept expert în materie de securitate globală și estimare a modelelor de evoluție ale organizațiilor internaționale și de dezvoltare ale lumii moderne. Mai cercetează conlucrarea organizației contra terorismului [32], anexând actele normative internaționale. Lucrările publicate de V.S.Ovcinski constituie un suport metodologic important în activitatea INTERPOL-ului la nivel național și internațional.

Cercetătorul belorus V.I. Samarin, debutează în primul deceniu al secolului XX cu o prezentare generală asupra organizației [33], elucidând istoria creării și dezvoltării organizației internaționale INTERPOL, structurile și principiile de activitate, interacțiunea cu alte organizații internaționale, organizația din perspectiva luptei cu diferite tipuri de infracțiuni, înregistrarea infracțiunilor, Rusia în INTERPOL, Birourile Naționale ale INTERPOL în țările de peste hotare, legislația Rusiei în domeniul colaborării cu alte state pe probleme de criminalitate. Autorul lucrării demonstrează că INTERPOL-ul la ora actuală este cea mai operativă și eficientă structură internațională în lupta împotriva criminalității transnaționale.

Totodată, în revistele științifice de specialitate își fac apariția periodic lucrări, ce au drept obiect de studiu activitatea INTERPOL-ului, semnate de autorii: I.G. Gasîmov [87, p.221-223], A.Z. Volevodz [88], S.V. Ivanțov [89, p.10-16] și alții.

Sinteza lucrărilor autorilor citați, care supun analizei diferite aspecte ale organizației, ne determină să constatăm că problematica INTERPOL-ului începe să fie valorificată la începutul anilor '90 ai sec. XX. Acest fapt fiind favorizat în mare parte de aderarea fostei Uniuni Sovietice, care devine membru al INTERPOL în anul 1990 [90].

Prima dată ex-URSS a încercat să se alăture INTERPOL în 1973. Propunerea de aderare a venit de la secretarul general Jean Népote, după revenirea României în INTERPOL. În legătură cu aceasta de către colaboratorii MAI al ex-URSS a fost pregătită și transmisă CC al PCUS solicitarea pentru aderare. Însă, documentul nu a primit sprijinul Comitetului Central și a fost respins. A doua încercare de intrare în INTERPOL a fost întreprinsă doar peste opt ani, sau mai exact în 1981, după intrarea în această organizație a Ungariei. Însă și de data aceasta aderarea nu a avut loc. CC al PCUS a decis să se abțină de la un asemenea pas. Intrarea ex-URSS în INTERPOL și crearea BNC s-a produs doar peste nouă ani, după a doua încercare, în toamna anului 1990. Cu această ocazie a fost elaborată dispoziția despre BNC în Federația Rusă și, de asemenea, instrucțiunea privind prelucrarea informației în BNC INTERPOL din Federația Rusă. Documentele au fost întocmite în conformitate cu cerințele Statutului OIPC INTERPOL, precum și luând în considerație toate cerințele acordurilor și convențiilor internaționale în lupta împotriva criminalității internaționale [34, p.59-72].

La 7 aprilie 1990 a fost adoptată Hotărârea Sovietului de miniștri al ex-URSS № 338 „Despre aderarea URSS la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL". La 27 septembrie 1990 la cea de a 57-a sesiune a Adunării generale INTERPOL (Ottawa, Canada) URSS a fost primită ca membru INTERPOL. De la 1 ianuarie 1991 în structura Ministerului de Interne al Federației Ruse a început să funcționeze Biroul Național Central INTERPOL. După desființarea URSS, BNC INTERPOL din Federația Rusă preia atribuțiile fostului Birou unional. Ziua constituirii BNC INTERPOL din Federația Rusă se consideră 27 septembrie 1990 [34, 35].

Un criteriu al maturității de abordare științifică este studierea problematicii prin realizarea tezelor de doctorat, ce constituie un indicator real al intensității tratării problematicii științifice. Temele de doctorat, ce vizează subiectul de studiu, sunt realizate la specialitățile juridice. Analizei vor fi supuse studiile ce vizează în mod direct problematica dată (Tabelul A1, 4).

Cu titlu de pionierat este teza realizată de A.G. Antropov (1996), care investighează aspecte teoretico-juridice ale locului și rolului Biroului Național INTERPOL în sistemul organelor de drept al Rusiei [34], fiind tratate formele internaționale și naționale de colaborare în lupta împotriva criminalității; problemele teoretico-juridice de perfecționare a activității BNC a Rusiei. Următoarea lucrare aparține lui D.D. Stronski (2002), axată pe aspectele general-teoretice și istorico-juridice ale constituirii și dezvoltării organizatorico-juridice a BNC în Federația Rusă [35], unde sunt supuse analizei aspecte privind premisele intrării URSS în INTERPOL (creșterea proceselor criminale cu caracter transnațional în ultimii ani ai existenței URSS; dezvoltarea relațiilor internaționale al statului sovietic în anii '80 ai sec. XX); constituirea și perfecționarea bazelor organizaționale al BNC INTERPOL (direcțiile de bază ale activității, reconfigurările

structurale, asigurare cu cadre); dezvoltarea bazei normative (influența legislației internaționale asupra activității BNC, reglementarea activității BNC de dreptul rusesc). Respectând cronologia apariției lucrărilor, următoarea disertație este realizată de E.S. Zaițeva (2008), privind activitatea INTERPOL-ului în combaterea terorismului ca și contribuție în consolidarea ordinii internaționale de drept [36], unde sunt abordate aspecte ale ordinii de drept naționale/internaționale: noțiuni, structură și modalități de consolidare; INTERPOL-ul ca organizație internațională specializată în consolidarea sistemului de drept internațional (statutul juridic și structura; funcțiile de bază la etapa contemporană și importanța lor pentru consolidarea ordinii internaționale de drept); componenta antiteroristă în activitatea INTERPOL-ului (activitatea organizațional-juridică de luptă împotriva terorismului; colaborarea cu ONU și alte organizații internaționale în combaterea terorismului).

Abordările disertaționale la tema dată sunt continuate de M.A. Kalujina (2011) privind problemele contemporane ale înregistrării criminalității în Federația Rusă și posibilitatea interpretării acesteia în sistemul INTERPOL [37]. În conținutul tezei sunt elucidate probleme teoretice și de legislație privind înregistrarea criminalității, reglementarea juridică a activității de înregistrare a criminalității); probleme ale înregistrării criminalității în Federația Rusă și căile de soluționare a lor (starea actuală a înregistrării criminalității, particularitățile organizaționale de evidență în sistemul INTERPOL pe anumite tipuri de infracțiuni transnaționale, probleme privind utilizarea bazelor de date, cartelelor și colecțiilor INTERPOL-ului în descoperirea și examinarea infracțiunilor); direcții prioritare de utilizare a metodelor inovaționale și tehnologiilor performante în activitatea de înregistrare a criminalității în Federația Rusă (experiența internațională și națională de identificare după genotip: teorie și practică, probleme actuale de utilizare a rețelelor globale electronice în procesul de schimb informațional în sistemul organizației internaționale a poliției criminale de către organele de drept a Federației Ruse; căile de integrare a evidenței de înregistrare și a descoperirilor infracțiunilor pe linia Serviciului federal de executare a pedepsei).

Una din cele mai recente teze, susținută la tematica respectivă, este realizată de A.V. Vodeanov (2015), privind reglementarea internațional-juridică a activității INTERPOL-ului în contracararea legalizării veniturilor, obținute pe cale criminală [38], unde își găsesc reflectare aspecte, ce țin de: legalizarea veniturilor criminale ca infracțiune de caracter internațional; formele internațional-juridice ale activității INTERPOL-ului în contracararea veniturilor criminale; colaborarea internațională a organelor de drept din Federația Rusă cu organele de drept a altor state prin canalele INTERPOL în contracararea legalizării veniturilor, obținute pe cale criminală.

Analiza lucrărilor de doctorat, axate pe activitatea INTERPOL-ului, relevă faptul că toți autorii activează nemijlocit în domeniu, fiind angajați ai structurii respective din Federația Rusă. Din materialul examinat deducem aceeași tendință, constatată și în cazul sintetizării monografiilor, manualelor și articolelor științifice: primele doctorate conțineau preponderent elemente istorico-descriptive, pe când ultimele încearcă să găsească mecanisme și soluții de optimizare a activităților la nivel național și racordarea acestora la standardele internaționale de lucru ale INTERPOL-ului, valorificării eficiente a instrumentelor de lucru oferite de INTERPOL în activitatea organelor de urmărire penală.

Paralel cu această categorie de teze de doctorat, aspectele ce țin de activitatea INTERPOL-ului sunt reflectate și în alte studii disertaționale, care indirect sau tangențial rezumă problema. Examinând temele și conținutul doctoratelor, constatăm un interes preponderent pentru metodele de lucru ale organelor de interne ale Federației Ruse și racordarea acestora la standardele INTERPOL-ului, studiile ramificându-se în funcție de tipul infracțiunii. Alt areal de cercetare vast îl constituie studierea experienței de colaborare a altor țări cu organizațiile internaționale, conlucrarea internațională dintre organele specializate în securitate, asistența internațională, cooperarea cu organizațiile internaționale în menținerea securității naționale, regionale și internaționale.

În baza analizei efectuate, constatăm că pe parcursul ultimelor trei decenii s-a conturat literatura științifică ce vizează problematica INTERPOL-ului în Federația Rusă. Dacă inițial lucrările purtau un caracter descriptiv și istoric, apoi ultimele apariții editoriale demonstrează o tratare analitico-metodologică și specializată pe anumite activități desfășurate de INTERPOL. Percepția rezervată și precaută față de activitatea acestei instituții internaționale se preschimbă într-o nouă viziune: de colaborare, apreciere și contribuție reciprocă în contracararea fenomenului infracțional și asigurarea securității internaționale.

În contextul segmentului juridic de cercetare în spațiul CSI se înscriu tezele de doctorat, susținute în Ucraina de: V.B. Smelik, care analizează cadrul juridic internațional al sistemului instituțional al INTERPOL-ului [91]; O.V. Kulitenko, care examinează conținutul juridico-psihologic și factorii determinanți în activitatea profesională ai angajaților Biroului Național Central INTERPOL din Ucraina [92]; E.M. Karpenko, care investighează prevenirea traficului ilicit de stupefiante de către organizațiile internaționale de protecție a dreptului (pe materialele Europol și INTERPOL) [93]; E.A. Goviiko, care studiază statutul administrativ-juridic al Biroului Național Central INTERPOL [94]. În contextul contribuției academice la problema abordată a autorilor ucraineni remarcăm *Enciclopedia internațională polițienească* în 10 volume [95], unde în volumul 3 sunt expuse analize referitoare la managementul colaborării polițienești.

Tot aici se înscrie și lucrarea profesorului O.M. Bandurka [96], privind Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL.

Savanții din arealul investigativ al Europei de Est au adus o valoare incontestabilă la studierea problematicii INTERPOL-ului. Deși a fost acumulat un volum substanțial de informație la tematica dată, totuși lucrările rămân în urma provocărilor timpului. Studiile apărute nu reușesc să surprindă dinamica și tendințele în activitatea organizației, aceasta demonstrând impetuozitate și reacții rapide la provocările în continuă transformare.

În Republica Moldova aspectele ce țin de activitatea INTERPOL își găsesc reflectare în conținutul lucrărilor cu caracter științifico-didactic. Sub egida Academiei „Ștefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne a fost editată lucrarea *INTERPOL: istorie și actualitate* (2003) [39]. Lucrarea include două părți: prevederi generale privind Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL și Biroul Național Central – INTERPOL în Republica Moldova. În pofida caracterului informativ, lucrarea reușește să prezinte o imagine clară asupra organizației. Autorii R. Gârlea, I.Dogotari, A. Clefos remarcă că datorită structurii sale unice, bazei juridice, înzestrării tehnice și posibilității coordonării efective și raționale a activității polițienești internaționale, INTERPOL a devenit una din principalele organizații internaționale cu rol de dirijare în domeniul luptei împotriva criminalității [39, p.96]. Actualmente fiind pus în fața uneia dintre cele mai complicate sarcini: de a spori nivelul, intensitatea și calitatea cooperării în domeniul investigării infracțiunilor și a schimbului informațional între organele de ocrotire a normelor de drept a diferitor țări. În secolul XXI membrii INTERPOL simt importanța organizației ca fiind un mecanism al schimbului de informații, un izvor al acumulării de informație strategică, un organ analitic al informației operative și un organizator al pregătirii profesionale a cadrelor polițienești. Pentru realizarea acestor obiective INTERPOL se află într-un proces inovator continuu, este un centru mondial unic în elaborarea strategiilor și tacticilor polițienești comune în lupta împotriva criminalității internaționale [39, p.96].

Profesorul universitar V. Cușnir în contextul unei analize mai extinse privind tactica criminalistică rezervă un compartiment evidențelor Biroului Național Central INTERPOL, unde sunt expuse actele normative și competențele cu care este abilitată organizația. Sunt explicate asemenea activități ale BNC INTERPOL precum: urmărirea internațională a persoanelor, a mijloacelor de transport, a obiectelor; verificarea internațională a persoanelor, identificarea cadavrelor. Se fac concretizări asupra cooperării internaționale a organelor de drept în sfera economico-financiară, în domeniul combaterii infracțiunilor de fals, traficului de ființe umane, combaterii traficului de substanțe narcotice și psihotrope, combaterii traficului ilicit de arme,

muniții și substanțe explozive, luptei împotriva terorismului, inclusiv în domeniul informaticii și tehnologiilor avansate [40, p.258-274].

Tematica INTERPOL își găsește reflectare în articolele, publicate în cadrul conferințelor derulate în diferiți ani la Academia „Ștefan cel Mare". În acest sens menționăm contribuțiile autorilor O. Casiadi și C. Boeștieanu privind colaborarea misiunilor diplomatice, structurilor de stat, organizațiilor internaționale și neguvernamentale în prevenirea și combaterea traficului uman și asistența victimelor, menționându-se eforturile comune ale tuturor structurilor responsabile, inclusiv INTERPOL și EUROPOL, care au rolul de depistare și reținere a potențialelor victime sau traficanți [97, p.113-119]. A. Pareniuc abordează problema cooperării organelor investigativ-operative ale MAI pe plan național și internațional, INTERPOL-ul fiind plasat în cadrul cooperării internaționale universale, avându-se în vedere capacitatea de acoperire globală și schimbul de informații cu referință la sferele de activitate criminală [98, p.227-231].

Istoricul cooperării polițienești internaționale este tratat de L. Creangă, unde INTERPOL-ul este desemnat drept cea mai importantă organizație de colaborare internațională, fiind oferit și un scurt istoric al acesteia [99, p.247-254]. N.Sandu și M. Pavlencu din perspectiva criminalității internaționale și a organelor abilitate în contracararea acesteia, delimitează INTERPOL-ul ca cel mai important organism abilitat cu atribuții în materie de combatere a criminalității internaționale, oferindu-se o descriere a structurii și funcțiilor de bază ale acesteia [100, p.266-271]. Rolul INTERPOL-ului în asigurarea asistenței juridice internaționale este elucidat de N. Popușoi și V. Litvinov [101, p.227-237].

Referențialul bibliografic demonstrează conturarea unui mediu academic specializat în reflectarea temei, fiind mult mai extins în arealul investigativ nord-american și vest-european. La nivel național deocamdată este mai modest, fiind axat pe elucidarea didactică. Studiul comparat al dinamicii istoriografiei tematicii respective scoate în evidență particularitățile naționale, ce corelează cu durata și experiența acumulată în calitate de stat-membru al OIPC INTERPOL. Republica Moldova, acumulând în timp aproape un sfert de secol de conlucrare în structurile organizației, își creează propria istorie, ce va fi valorificată în viitoarele lucrări științifice.

1.2. Organizațiile internaționale în studiile de securitate: evoluția cercetărilor

Studiul istoriografic ne demonstrează că organizațiile internaționale sunt un fenomen nou al sec. XX, devenind parte componentă a relațiilor internaționale. Nici o temă în teoria relațiilor internaționale nu a generat mai multe dezbateri decât rolul și importanța organizațiilor internaționale, de ce statele investesc în ele și modul în care acestea influențează alegerile decidenților în politica mondială [102, p. 1-32].

Diferite teorii ale relațiilor internaționale abordează organizațiile internaționale din perspectiva propriilor ipoteze, privind modul în care funcționează, rolul, locul, comportamentul și eficacitatea în sistemul politic internațional. Autorii care au lansat paradigmele tradiționale și moderne și au contribuit la fundamentarea studiilor de securitate în teoria relațiilor internaționale sunt analizate în Anexa 2. Multitudinea direcțiilor de dezvoltare a conceptualizării organizațiilor internaționale în teoria relațiilor internaționale face problematică clasificarea acestora. Deși delimitările în teoriile examinate sunt mai mult convenționale, totuși sistematizarea acestora relevă o diversitate a orientărilor gândirii moderne în relațiile internaționale privind principalul actor al globalizării - organizațiile internaționale și contribuția acestora la asigurarea securității.

Realismul, liberalismul, constructivismul, marxismul, feminismul și funcționalismul oferă moduri diferite de percepere a organizațiilor internaționale în funcție de natura acestora și de rolul pe care îl au în politica mondială. Aceste teorii fac parte din cele ale relațiilor internaționale ce descriu, explică, analizează și prevăd cum funcționează lumea de fapt. Teoriile permit perceperea și interpretarea organizațiilor internaționale în contextul evoluției relațiilor internaționale.

Organizațiile internaționale reprezintă „O asociere de state, constituită prin tratat, înzestrată cu o constituție și organe comune și posedând o personalitate juridică distinctă de cea a statelor membre". Este una dintre primele și cea mai citată definiție, propusă de G.Fitzmaurice, unul dintre raportorii Comisiei de drept internațional al ONU [103]. Altă importantă definiție o regăsim în Convenția multilaterală de la Viena privind dreptul tratatelor din anul 1969, art. 2 (i), ce specifică organizațiile internaționale ca fiind „organizație interguvernamentală" [104, p.333]. Convenția de la Viena asupra reprezentării statelor în relațiile lor cu organizațiile internaționale cu caracter universal din 14 martie 1975, precizează că prin organizații internaționale se înțelege „o asociație de state constituită printr-un tratat, dotată cu o constituție și organe comune și având personalitate juridică distinctă de cea a satelor membre" (art. 1, lit. a) [105].

La concretizarea noțiunii au contribuit mai mulți autori, lucrările cărora au conturat teoriile organizațiilor internaționale. Robert O. Keohane, profesor în studii de pace internațională la Universitatea Harvard, definește instituțiile ca „seturi permanente și conexe de reguli (formale și informale), care prescriu roluri comportamentale și constrâng activități [106, p.3]. John J. Mearsheimer, profesor în științe politice la Universitatea din Chicago, le percepe drept „un set de reguli, care stipulează modalitățile în care statele ar trebui să coopereze și să concureze unul cu altul" [107, p.4-49].

Termenul *organizații internaționale* s-a impus în limbajul diplomatic și politic începând cu prima jumătate a secolului al XX-lea. Inițial se uzau noțiuni de genul sindicatul public

internațional, biroul internațional, comisia internațională. Pentru prima dată sintagma a fost folosită de către James Lorimer, în deceniul 8 al sec. XIX-lea și preluat de către germanul C. Frantz. Walter Schücking și Paul Reinisch, la începutul secolului al XIX-lea, în cadrul a două volume teoretizau problema relațiilor dintre state: *Organizațiile lumii și Uniunile internaționale publice* [103, p. 5].

Primele organizații internaționale au fost comisiile fluviale: Comisia Centrală a Rinului (1815) și Comisia Europeană a Dunării (1856), fiind urmate de o serie de uniuni administrative. Drept consecință a primului război mondial se înființează Liga Națiunilor. Cel de-al doilea Război Mondial conduce spre eșecul Ligii Națiunilor, însă impune necesitatea cooperării internaționale pentru prevenirea de noi conflicte mondiale. Carta Națiunilor Unite (San Francisco, 26 iunie 1945) a fost elaborată ținându-se seama de lecția Ligii Națiunilor, păstrându-se și dezvoltându-se principiile, dar regândind complet structurile, funcționarea și competențele. Acestea a pus bazele ONU – organizație internațională interguvernamentală cu vocație universală [103, p. 5].

Organizațiile internaționale nu există într-un vacuum. Acestea reprezintă o parte integrantă a platformei politice mondiale, o platformă pe care cercetătorii și observatorii se află în dezacord în privința importanței relative a anumitor actori și dinamici [108, p.10]. Există opinii divergente în ceea ce privește contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea securității. Pe de o parte, se susține că organizațiile internaționale reprezintă interesele mai multor state și acestea nu pot satisface ceea ce se așteaptă de la ele. Pe de altă parte, se argumentează în favoarea rolului pozitiv al organizațiilor internaționale în promovarea cooperării în probleme de securitate. Teoriile aferente organizațiilor internaționale în continuare vor fi succint analizate din perspectiva contribuției la asigurarea securității.

Realismul este teoria principală în studiul relațiilor internaționale, ce se concentrează pe putere și securitate în relația cu statele. Realiștii susțin că statele trebuie să își consolideze puterea deoarece doar prin aceasta ele sunt în stare să își mărească interesele și să își garanteze securitatea în condițiile anarhiei [109, p. 43-57].

Accentul realiștilor pe anarhie nu înseamnă că ei văd sistemul internațional ca unul haotic. Din contra, ei indică spre distribuirea capacităților sau a balanței de putere ca sursă a ordinii în sistemul internațional. În timp ce nu există o autoritate supremă alta decât statul în relațiile internaționale, există o ierarhie a puterilor. Prin această ierarhie a puterii realiștii explică crearea organizațiilor internaționale și rolul lor în menținerea ordinii și cooperării internaționale. Potrivit susținătorilor teoriei stabilității hegemonice (R.G. Gilpin [110, p. 3-26], R.O. Keohane [111, p.5], Gh.P. Kindleberger [112, p. 331-33], G. Modelski [113, p 321-342] ordinea mondială

e stabilită de o singură putere dominantă care creează, administrează organizațiile internaționale. Respectiv, organizațiile internaționale servesc intereselor statelor dominante. Statele vor aparține și utiliza organizațiile internaționale dacă interesele lor vor coincide. Acestea totuși vor ignora și chiar submina organizațiile internaționale dacă aceasta va fi în interesul lor [109, p. 43-57].

Totuși, majoritatea realiștilor sunt foarte pesimiști în legătură cu rolul independent al organizațiilor internaționale în consolidarea cooperării între statele suverane. În opinia lor, cooperarea internațională este facilitată mai mult de puterea hegemonului reflectată în cadrul organizațiilor internaționale. Realiștii tind să privească organizațiile internaționale ca extensii ale marilor puteri sau ca directorate ale marilor puteri. Interesele și comportamentul organizațiilor internaționale trebuie înțeles în contextul intereselor statelor dominante. Conceptual, organizațiile internaționale sunt organizații interguvernamentale care nu sunt altceva decât suma statelor membre. Pentru realiști, guvernarea globală reprezintă efortul concertat al marilor puteri facilitat de organizațiile internaționale [109, p. 43-57]. După cum explică Kelly-Kate S. Pease, „Organizațiile internaționale pot juca, de asemenea, un rol de intervenție în calculele de mare putere", ceva în concordanță cu argumentul de interes de stat. Spune că „aceste organizații sunt folosite de hegemonie și marile puteri pentru a-și susține interesele în sistemul internațional. Alte state care nu sunt de mare putere pot utiliza, de asemenea, organizațiile internaționale pentru a-și atinge obiectivele și pentru a avea o voce în cadrul sistemului existent". În plus, în ceea ce privește corelația dintre realiști și dreptul internațional, ultimul este fie „irelevant" pentru un realist, fie doar favorizează statul și obiectivele sale de putere și securitate [109, p.57-58].

Idea realiștilor că organizațiile internaționale legitimează ordinea existentă, obținând astfel acceptarea status quo-ului de către cele dominate, își găsește aprobare. În cele din urmă, „instituțiile internaționale sunt *semnalul de alamă*, iar dreptul de a le crea și de a le controla este exact ceea pentru ce au luptat cele mai puternice state în războaiele cele mai distructive ale istoriei" [109].

Liberalismul are o poziție foarte diferită în ceea ce privește organizațiile internaționale și dreptul internațional. Liberalii susțin că actorii non-statali ca organizațiile interguvernamentale și corporațiile multinaționale sunt de asemenea actori importanți în domeniul relațiilor internaționale. Aceasta nu înseamnă că statele nu sunt importante, ci doar că și alți actori pot influența politica mondială. Liberalii văd statul ca pe o entitate mai flexibilă, ca pe o agregare de individuali și interese competitive în cadrul unei societăți. Multe din aceste interese generează legături transnaționale ce se extind dincolo de granițele statului. Guvernele statelor pot fi de asemenea compuse din agenți executivi, legislativi, juridici și birocratici care au interese personale și sectoriale. Acești factori interni pot influența procesul de luare a deciziilor la fel ca

și considerațiile internaționale. Stabilirea indivizilor și tipurilor de grupuri care concurează pentru controlul guvernului, este necesară pentru a înțelege cum se comportă un stat în cadrul relațiilor internaționale. Raționalitatea nu este impusă neapărat, dat fiind faptul că influențele asupra guvernului pot conduce spre decizii imperfecte. Interdependența complexă promovează relații mai pașnice între societăți [109].

Cercetătorii-liberali abordează organizațiile internaționale din două perspective. Prima, organizațiile internaționale ca instituții precursori ai guvernării globale. Astfel, ele sunt fondatorii începutului ordinii mondiale. Organizațiile internaționale evoluează în organizații supranaționale, care își exercită autoritatea și jurisdicția asupra statelor naționale. În a doua perspectivă, organizațiile internaționale sunt văzute ca mecanisme care asistă guvernele în depășirea problemelor colective și participă la aplanarea pașnică a conflictelor și problemelor. Organizațiile sunt importante în sine, cooperând cu guvernele și de asemenea, acționând independent. Pentru liberali, guvernarea globală este bazată pe interacțiunea câtorva tipuri de actori individuali ca indivizii, grupurile de interes, agențiile guvernamentale, organizațiile interguvernamentale, ONG-urile și corporațiile multinaționale, care concurează și conlucrează pentru definirea și promovarea „binelui colectiv internațional" și pentru abordarea problemelor globale [109].

Prin prisma paradigmei liberale, organizațiile internaționale reprezintă căi de diplomație, cooperare și pace internațională. Acestea indică de multe ori diferitele realizări privind drepturile omului, politicile de mediu, printre alte aspecte, cum ar fi cooperarea economică și interdependența, pentru a ilustra rolul pozitiv al organizațiilor internaționale în afacerile internaționale. De fapt, organizațiile internaționale nu numai că permit actorilor să se unească pentru a rezolva problemele, dar prezența lor mai specifică ajută la eludarea „problemelor de acțiune colectivă", în care prin colaborare se pot realiza mult mai multe decât dacă fiecare stat sau actor lucrează în mod individual [109].

Constructivismul este văzut ca una dintre teoriile relațiilor internaționale mai noi, dar și foarte influente [114], ce caută să explice activitățile și comportamentul organizațiilor internaționale. Acesta se centrează pe rolul ideilor, convingerilor și intereselor în modelarea interacțiunilor și perceperilor actorilor în politica mondială. Curentul implică procese prin care liderii, grupurile și statele își modifică preferințele, își modelează identitățile și învață noi comportamente [115, p.259]. Constructiviștii caută să identifice normele sociale și identitățile dezvoltate și diseminate de organizații internaționale [116].

Constructivismul este mai mult o abordare [117, p.119] în relațiile internaționale, ce explorează cum sunt create și diseminate normele în sistemul internațional. Aceste norme sunt

dezvoltate de o varietate de actori, dintr-o varietate de culturi cu o varietate de interese. Organizațiile internaționale socializează comportamentul indivizilor și statelor în cadrul relațiilor internaționale, precum și percepția problemelor internaționale. Natura guvernării globale este fluidă, fiind structurată de indivizi și grupuri sau state în mod diferit, în funcție de perioada de timp [109, p.12-13].

Abordarea obiectului de cercetare prin paradigma *marxistă* permite axarea pe aspectele economice ale securității. Marxismul, în raportul său cu relațiile internaționale și cu organizațiile internaționale, privește rolul puterii economice, pe măsură ce se referă la afacerile internaționale. Pentru marxiști, organizațiile internaționale sunt doar unelte folosite de state mai puternice din punct de vedere economic pentru a-și impune controlul și influența asupra unor state mai puțin puternice [109].

Pentru marxiști, natura organizațiilor internaționale este determinată de ordinea economică fundamentală. Organizațiile internaționale contemporane reflectă, legitimează și promovează capitalismul global. Instituțiile financiare internaționale ca Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional reprezintă mecanisme ale dominației capitaliste. Acestea înființează piețe deschise, forțând privatizarea și încurajând investițiile străine. Corporațiile multinaționale derutează societățile printr-o rețea nocivă de dependență care cauzează subdezvoltare și o maldistribuție gravă a averii în interiorul unei societăți sau între societăți. Organizațiile internaționale și dreptul internațional promovează interesele capitaliste în special considerând capitalul mai degrabă de natură transnațională decât națională. Capitalismul se extinde sub acoperământul promovării economiei globale și bunăstării sociale [109, p. 10].

Studiile realizate în contextul paradigmei *feministe* în relațiile internaționale analizează rolul genului în afacerile internaționale. Acestea exemplifică modul în care liderii vizează diferențele de gen, politicile legate de gen, precum și abuzurile legate de drepturile omului pe criteriu de gen. În plus, evidențiază, de asemenea, rolul femeilor în relațiile internaționale; așa precum susține Kelly-Kate S. Pease: „faptul că rolurile, contribuțiile și problemele femeilor sunt rare și tind să fie trivializate, deoarece experiența feminină nu este la fel de apreciată ca experiența masculină”. Din fericire, datorită muncii feministelor, acest lucru se schimbă, iar femeile și nenumăratele lor acțiuni pozitive în afacerile internaționale încep de acum să primească importanța egală pe care o merită. În ceea ce privește teoria feministă și organizațiile internaționale, feministele încearcă să examineze corelația dintre gen și organizațiile internaționale, fie că este vorba de ONG-uri, locuri de muncă în astfel de organizații, probleme de salarizare egală sau rolul lor în formarea politicilor [109].

Pentru studiul de față este importantă abordarea feministă din perspectiva conflictuală. Conflictul rezultă din caracterul de superior și subordonat ale relațiilor gender. Natura biologică ne arată multe diferențe între bărbat și femeie, dar fie că femininul sau masculinul este considerat superior sau inferior, este un lucru stabilit social. Această presupunere extinde analiza conflictului internațional până la natura femeii pentru a înțelege prin ce diferă experiențele ei față de cele ale bărbatului. De asemenea, aceasta le permite cercetătorilor să analizeze fenomenul de exploatare ce se extinde dincolo de piață sau clasele economice [109, p.11].

Percepția teoretică feministă aduce problema genderului spre studiul organizațiilor internaționale prin sublinierea și evaluarea rolului femeilor în organizațiile internaționale. Acest tip de analiză gender studiază practicile de angajare ale organizațiilor internaționale pentru a vedea ce poziții ocupă femeile și să evalueze statusul acestor poziții. Cercetătorii feminiști evidențiază excluziunea femeilor de la pozițiile importante de decizie și tind să evalueze calitățile lor de îngrijire, nutrire și întreținere. Impactul disparat al politicilor și activităților organizațiilor internaționale în funcție de gender poate reprezenta de asemenea o problemă de investigare [109, p.11].

Totodată, abordarea feministă cercetează și ONG-urile în detaliu deoarece acestea au o natură mult mai feminină și oferă posibilitate mai mare de control asupra vieților proprii ale femeilor. ONG-urile tind să fie structurate mai pe orizontală și conlucrează cu organizațiile interguvernamentale în asigurarea asistenței și consolării victimelor politicii mondiale. ONG-urile incită abordările tradiționale masculine și problemele internaționale prin axarea la nivelele eforturilor de bază și de comunitate în ameliorarea sărăciei și identificarea încălcărilor drepturilor omului [109, p.12].

Interpretările *funcționaliștilor* se centrează pe crearea de agenții internaționale cu puteri limitate și specifice, definite de funcția pe care o îndeplinesc. Agențiile internaționale funcționează numai pe teritoriile statelor care aleg să adere la acestea și, prin urmare, nu amenință suveranitatea statului. Exemple tipice ale abordării funcționale în vigoare sunt agențiile specializate ale Organizației Națiunilor Unite. Funcționalismul sprijină, prin urmare, întreaga gamă de activități ale sistemului ONU în afara rolului colectiv de securitate. Perioada din 1945 până în 1975 a reprezentat perioada cea mai reușită pentru aplicarea abordării funcționale, când a rămas un consens larg asupra teoriilor lui John Maynard Keynes privind furnizarea de bunuri publice internaționale [118]. David Mitrany, un savant britanic de origine română, este cel mai strâns asociat cu promovarea unei abordări funcționale [119]. Ulterior, o formă variată de funcționalism, cunoscută sub numele de neofuncționalism, a fost aplicată la nivel regional pentru

a explica primele etape ale formării acelor instituții care au evoluat ulterior pentru a forma Uniunea Europeană (UE) [120].

Explicarea teoriilor organizațiilor internaționale (Tabelul A2, 1; Tabelul A2, 2) și a studiilor de securitate (Tabelul A2, 3) în acest compartiment al tezei vin să fundamenteze și să completeze ideea corelației dintre organizațiile internaționale și securitate. În contextul construirii unei noi arhitecturi a securității lumii contemporane, organizațiile internaționale reprezintă o dimensiune dinamică și din ce în ce mai importantă, ce își găsește o interpretare, uneori destul de contradictorie.

În analiza conceptuală a lucrării se înscriu contribuțiile cercetătorilor români, precum: I. Dragoman [121], A. Caprinschi [122], C.S. Dumitrescu [123], D.L. Rădulescu [124], M.I. Niciu [125], R. Miga-Beșteliu [126], B.Șt. Miulescu [127], T. Chebeleu [128], V. Popa [129] și al., care se concentrează pe studiul organizațiilor internaționale în contextul relațiilor internaționale; studiile de caz asupra organizațiilor interguvernamentale și nonguvernamentale; evoluția organizațiilor internaționale; perspective în evoluția organizațiilor internaționale de securitate.

În Republica Moldova sinteza literaturii în domeniu identifică un început de cercetare a organizațiilor internaționale. Studiile asupra organizațiilor internaționale la nivel național se dezvoltă intens în ultimul deceniu. Tematica organizațiilor internaționale este valorificată prin contribuția autorilor V. Moșneaga la cercetarea Organizației Internaționale a Migrației [130, p.60-64], V. Teosa la studiul Organizației Internaționale a Muncii [131], M. Poalelungi cu referire la obligațiile pozitive și negative ale statului prin prisma CEDO [132], V. Juc și S. Mîtcu privind activitățile nemilitare ale Organizației Tratatului Atlanticului de Nord [133]. Este relevantă lucrarea colectivă privind reprezentanțele organizațiilor internaționale în Republica Moldova [65], accentul fiind pus pe rolul crescând pe care îl au organizațiile internaționale ca instrumente de securitate colectivă, de cooperare economică și tehnică, de unire a eforturilor colective pentru soluționarea unor probleme stringente de interes comun [65, p.5]. Este fundamentată ideea organizațiilor internaționale din perspectiva activității diplomatice în lucrările doctorului habilitat în drept A. Burian [134]. Organizațiile internaționale ca subiect al dreptului internațional este analizată în lucrarea colectivă a autorilor A. Burian, O. Balan, N. Suceveanu [135]. Un instrument util de lucru și o sursă bibliografică de reper pentru cercetarea noastră este lucrarea doctorului în drept C. Ceban, axată pe dreptul organizațiilor internaționale [64].

Mai multe studii le regăsim publicate în revistele naționale științifice. Autorii O. Bontea se axează pe asemenea subiecte precum: apariția și evoluția istorică a organizațiilor

internaționale [136, p.106-108], iar D. Ciobanu pe rolul organizațiilor internaționale în societatea internațională contemporană [137, p. 93-98] și altele.

Relevante în acest sens sunt articolele autorului D. Ilaşciuc privind colaborarea cu organizațiile internaționale în viziunea formațiunilor social-politice din Republica Moldova, unde sunt analizate programele partidelor social-politice, identificându-se atitudinea lor față de organizațiile internaționale și constatându-se că aceasta depind de scopurile politice, economice și sociale [59, p.190-197]. D. Ilaşciuc și A. Ilaşciuc examinează organizațiile internaționale în aspect teoretic, legat de evoluția și clasificarea organizațiilor internaționale. O atenție deosebită acordându-li-se Organizației Națiunilor Unite și activității Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale [60,p.61-80]. În contextul analizei apariției organizațiilor internaționale și rolul lor în politica statelor membre, Ilaşciuc D. susține că: „Organizațiile internaționale sunt formate de către state acolo și atunci, unde și când necesitățile în această colaborare nu pot fi satisfăcute în cadrul unor forme organizaționale", menționându-se rolul în creștere a organizațiilor internaționale în cadrul relațiilor dintre state [58, p.85-93].

La nivel național preocupările pentru diverse aspecte ale securității își fac apariția odată cu obținerea independenței și construirea propriei statalități. Comparativ cu abordările privind organizațiile internaționale, care sunt analizate preponderent din perspectiva dreptului internațional, cele ce țin de diferite aspecte ale securității sunt mult mai valorificate în domeniul științei politice. Tematica securității o regăsim în studiile autorilor, care direct sau tangențial tratează problematica dată. Primul nivel al cercetărilor îl reprezintă tezele de doctorat (Tabelul A1, 1; Tabelul A1, 2; Tabelul A1, 3). Urmat fiind de un vast material didactic, realizat de cadrele științifico-didactice din instituțiile de învățământ superior. Treptat spectrul preocupărilor științifice s-a diversificat și s-a aprofundat. Dacă inițial acestea purtau un caracter teoretico-descriptiv, treptat se dezvoltă elementele analitice și comparative. O dată cu implementarea mai multor proiecte în Republica Moldova, se fortifică partea aplicativă și de expertizare a cercetărilor. Remarcăm, în acest sens, rapoartele publicate de sectorul ONG-ist. Astfel, la moment deja s-au conturat câteva direcții de analiză, precum cercetarea fundamentală ce abordează statutul ontologic și epistemologic al relațiilor internaționale, fiind urmate de concepte de interes național, securitate națională și politică externă, fenomenele globalizării și regionalizării, terorismul și alți actori non-statali.

Profesorul cercetător V. Juc dezvoltă un areal destul de extins al tematicii securității. Analizând securitatea națională și politica externă în contextul transformărilor structurale de sistem postrăzboi rece, concluzionează că Republica Moldova „s-a afirmat ca stat suveran și independent, inclusiv prin obținerea calității de titular în drepturi în cadrul mai multor organizații

internaționale guvernamentale, iar obiectivele actuale constau în consolidarea lui prin realizarea deplină a intereselor naționale, edificate de sistemul de valori din societate și în stat, reflectă oportunitățile strategice de soluționat și sintetizează traiectoriile în baza cărora își concepe prezentul și viitorul" [43, p.183].

Cercetătorii V. Juc și V. Ungureanu analizează interesele geopolitice ale marilor puteri și impactul lor asupra securității naționale a țării noastre, afirmând că: „ Republica Moldova este o putere mică, a cărei securitate națională se dovedește a fi destul de vulnerabilă la amenințările și riscurile furnizate în urma impactului realizării sau tentativelor de realizare a intereselor geopolitice ale marilor puteri asupra acestei *zone-tampon* în care este poziționată." Conjunctura geopolitică, care determină procesul de asigurare a securității naționale a Republicii Moldova, condiționează necesitatea evaluării relațiilor stabilite între diferiți actori influenți regionali și internaționali. „Republica Moldova, aflându-se într-un permanent proces de identificare a locului și rolului său în contextul geopolitic regional, adică a statutului său geopolitic, tinde să-și fixeze propriile obiective reieșind din necesitatea asigurării intereselor naționale, a căror realizare poate să se producă numai în contextul abordării pragmatice a proceselor geopolitice regionale și globale." [45, p.128].

Cercetarea noilor transformări geopolitice regionale cu impact asupra sectorului de securitate națională a Republicii Moldova, precum și prezentarea noilor oportunități și soluții în diminuarea insecurității, sunt reflectate în studiile autorilor: V. Varzari din perspectiva elaborării politicilor publice în domeniul securității naționale [138, p.7-29], V. Juc și V. Ungureanu sub aspectul diversificării teoretice a conceptului de securitate [139, p. 29- 54]. Doctorul habilitat în drept V. Cușnir examinează dimensiunea juridică a securității, optând pentru armonizarea legislației naționale la cea a Uniunii Europene, inclusiv în materie de securitate [140, p. 54 -76]. Doctorul habilitat în politologie S. Sprincean dezvoltă în lucrările sale conceptul de securitate umană, din perspectiva ipotezei că problemele securității umane devin niște modalități de influență asupra procesului de adoptare a deciziilor politice strategice, cu impact asupra întregii populații [141, p. 77-94].

Aspecte de asigurare a securității naționale a Republicii Moldova în contextul agravării situației geopolitice din regiune sunt abordate de Gh. Căldare, care în urma studiului realizat vine cu relevante sugestii în acest sens, precum: elaborarea în regim de urgență a noii Strategii a Securității Naționale, care să țină cont de noile realități geopolitice; aprofundarea cooperării cu NATO, prin participarea în misiuni, pentru ca țara noastră să devină nu doar un consumator, ci și un furnizor de securitate; amplificarea colaborării cu SUA și UE în materie de securitate;

desfășurarea unei campanii de informare privind necesitatea colaborării cu Ucraina și România în asigurarea securității regionale [142, p. 99-106].

Cu referire la analiza și practica securității naționale N. Albu aduce drept argumente următorii factori: „declinul suveranității naționale, creșterea fără precedent a densității de interacțiune la nivel transnațional și explozia conflictuală a scenei internaționale, susținută de dinamica identitară, unde globalizarea amplifică problemele legate de securitate, încât ele s-au transformat în preocupare națională." [44, p.9]. Axată pe analiza dimensiunii securității naționale, autoarea concluzionează că: „politica de securitate națională trebuie să țină cont de multitudinea pericolelor la adresa securității naționale și să pornească de la ideea că nici un stat nu este capabil să facă față pe cont propriu problemelor complexe actuale." [44, p.181].

Mai multe conferințe științifice au avut drept obiectiv al cunoașterii diverse aspecte ale securității. În ultimele serii de reuniuni academice se înscrie Conferința științifică internațională „Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională", realizată sub egida Academiei Militare „Alexandru cel Bun" (15 mai 2015; 19 mai 2016) și fiind luate în dezbateri riscuri, pericole, amenințări la adresa sistemului regional de securitate și capabilitățile militare ale statelor din Europa de Est în noile condiții geopolitice [143] și probleme actuale ale științei militare și securității naționale [144].

Academia „Ștefan cel Mare" a coordonat multiple conferințe științifico-practice, axate pe diverse aspecte privind cooperarea internațională și securitatea internă și externă a statului, precum: „Criminalitatea regională: probleme și perspective de prevenire și combatere" (25-26 mai 2005); „Prevenirea și combaterea crimelor transnaționale: probleme teoretice și practice" (6-7 octombrie 2005); „Cooperarea internațională a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale" (5-6 noiembrie 2009); „Probleme de prevenire și combatere a criminalității de către organele afacerilor interne în perioada recesiunii economice." (15 octombrie 2009) și altele.

În cadrul acestora remarcăm articolul doctorului în drept Șt. Stamatin, privind riscurile și amenințările la adresa securității naționale, care atenționa asupra necesității de revizuire a Strategiei de Securitate Națională și a delimitării naturii riscurilor la care este expusă Republica Moldova. Făcând referință la evaluarea insuficientă a riscurilor ce duce la posibilitatea emergenței evenimentelor neprevăzute și necontrolate, un accent major este pus pe amenințarea separatistă a regimurilor obscure, care urmăresc indubitabil directivele externe impuse, iar veniturile ascunse depășind cu mult eficiența instituțiilor ce respectă legea. De asemenea, autorul accentuează pătrunderea fenomenului de crimă organizată în structurile administrative, economice și politice, punând în pericol dezvoltarea și funcționarea statului [145, p.215-220].

Doctorul în sociologie V. Armașu prezintă fenomenul terorismului nu doar ca factor de generare a insecurității la nivel de stat, ci și la nivel de regiuni întregi. Lupta eficientă împotriva terorismului este redată prin intermediul studierii naturii, genezei, structurii și mecanismelor de funcționare ale acestuia, examinându-se o serie de acțiuni ale grupărilor teroriste internaționale, întreprinse pe teritoriul Republicii Moldova și identificate de către Serviciul de Informații și Securitate [146, p.325-327].

Sinteza articolelor publicate în revistele științifice naționale din ultimii ani scoate în evidență un spectru larg al tematicii abordate, ce au anumite tangențe cu tema cercetată în teza de doctorat. Remarcăm în acest context tratările conceptuale și sistemice, elaborate de doctorul habilitat V. Juc, privind trecerea de la bipolaritate la lumea postbipolară, unde se prezintă unele dificultăți ale comunității academice mondiale de a înțelege noua structură a sistemului internațional și a modelului nou de ordine mondială după sfârșitul războiului rece [147, p. 7-24].

Articolele doctorului în politologie V. Ungureanu se axează pe fundamentarea și diversificarea teoretico-conceptuală a fenomenului războiului hibrid, unde se face o prezentare a transformărilor substanțiale a naturii conflictului militar de la luptele convenționale între armatele statale, spre conflicte neconvenționale și război hibrid, determinând schimbări ale organizării și structurii forțelor militare, ale modului de acțiune, ale tehnicii și mijloacelor de luptă, devenind treptat o nouă formă de amenințare la adresa securității internaționale [148, p.25-37]. Mai multe publicații ale autorului V. Ungureanu analizează starea actuală de securitate a Republicii Moldova în contextul oportunităților integraționiste de orientare euroatlantică, fiind abordat statutul de neutralitate ca factor generator de insecuritate cu o necesitate de revizuire [149, p.31-43]. Totodată, se axează pe analiza interacțiunilor dintre statele individuale în sfera cooperării, în condițiile amenințării politico-militare, precum și în contextul reconfigurării geostrategice a mediului de securitate regională [150, p.25-36].

Corelația dintre securitatea umană și securitatea națională este dezvoltată de N. Albu prin preocuparea pentru asigurarea securității individului la nivel național și internațional, prin acordarea priorității persoanei ca scop principal în procesul de dezvoltare a unei societăți. De asemenea, supune evaluării dimensiunile complementare ale securității umane pentru evidențierea integrării conceptului de securitate umană în politicile naționale de securitate a statelor [151, p.71-87].

Importanța societății civile și a grupurilor de presiune pentru asigurarea securității proceselor decizionale este elucidată de S. Sprincean din perspectiva formării și fortificării grupurilor de interese și de presiune ca emanații ale societății civile în contextul identificării

rolului acestora în procesele complexe de adoptare și executare a deciziilor cu impact social și a politicilor de stat [152, p.85-98].

Doctorul habilitat în politologie S. Cebotari vine cu o contribuție importantă la studierea intereselor geostrategice ale Federației Ruse în spațiul est-european în contextul formării noii arhitecturi geopolitice, inclusiv determinarea dimensiunilor strategiilor de realizare a intereselor geostrategice în spațiul est-european și sud-caucazian, inclusiv în Republica Moldova [153].

Conflictul Transnistrean continuă să fie prima sursă de insecuritate pentru Republica Moldova. Doctorul în filosofie I. Rusandu publica mai multe studii, unde discută despre problemele de securitate ale statului, inclusiv examinează realitățile politice ale conflictului din stânga Nistrului [154, p.38-45].

În cadrul Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a XX-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative „Știința politică și societatea în schimbare" regăsim mai multe subiecte, ce au tangență cu studiul nostru. Analiza comprehensivă a factorului islamic în contextul extremismului religios este realizată de doctorul în politologie C. Ejov, care definește o gamă largă de termeni utilizați în acest domeniu de cercetare [155, p.431]. Probleme și priorități în colaborarea Republicii Moldova cu Uniunea Europeană este subiectul analizei, realizate de doctorul în istorie Gh. Căldare, care se axează pe analiza implementării aspectelor Acordului de Asociere a Moldovei cu Uniunea Europeană și a Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător și propune anumite facilități de cooperare între structurile europene și cele moldovene [156, p. 377-386].

Radicalizarea islamică ca o amenințare în evoluție este tratată de doctorul T. Busuncian, care identifică mecanismele de recrutare ale islamiștilor în Europa de Sud-Est, în special în contextul în care Republica Moldova devine un teritoriu tot mai atrăgător pentru imigranții din alte țări [157, p. 545]. În continuare, doctorul V. Mija se axează pe riscurile contemporane la adresa securității naționale a Republicii Moldova, supunând unei analize empirice securitatea națională și politica de neutralitate a Republicii Moldova, examinând evoluția a două subsisteme independente internaționale din cadrul relațiilor internaționale: Uniunea Europeană și NATO, pe de o parte, și CSI și uniunea vamală, pe de altă parte [158, p.609]. Tot în acest context remarcăm contribuția doctorului A. Ejov în identificarea și aplicarea instrumentelor *soft power,* utilizate de state în formarea imaginii sale pe arena internațională, prin prisma exemplificării Chinei, Italiei și Braziliei [159, p.423-430].

Impactul reformării organelor securității statului ale Republicii Moldova asupra conștiinței cetățenilor este studiat de cercetătorii M. Bencheci și A. Munteanu prin prisma imaginii instituționale create în societate, precum și a imaginii acestora în mass-media [160,

p.87-94]. Abordarea teoretică a diplomației multilaterale internaționale și a conceptului de legitimitate al organizațiilor internaționale este discutat de S. Stejaru, subliniind că domeniul este în continuă dezvoltare, iar multe forme ale sale apar în mod constant [161, p.506].

În baza studierii istoriografiei organizațiilor internaționale din perspectiva contribuției la asigurarea securității prezentăm următoarele generalizări:

Factorii care au condus spre apariția organizațiilor moderne sunt de ordin social, politic și economic. Fenomenul organizații internaționale s-a produs ca rezultat al interacțiunilor ascendente dintre state. Organizațiile internaționale oferă statelor posibilitatea de a aborda împreună probleme comune într-un cadru decizional unic. Cooperarea internațională multilaterală constituie fundamentul unui sistem mondial stabil.

Teoriile organizațiilor internaționale s-au conturat ca răspuns la necesitatea explicării locului și rolului organizațiilor internaționale într-o lume dinamică și în schimbare continuă. Balanța teoretizărilor raportului stat-națiune/organizații internaționale tinde să se încline în favoarea organizațiilor internaționale.

Nevoia de cooperare se resimte cel mai mult în domeniul securității. Natura complexă a amenințărilor, riscurilor și pericolelor cu care ne confruntăm necesită o abordare coordonată și utilizarea unor resurse ce nu mai pot fi puse la dispoziție chiar și de cele mai puternice state.

Problematica organizațiilor internaționale de securitate se plasează în centrul discuțiilor comunității internaționale. A face o diferențiere clară între organizațiile internaționale de securitate și de alt tip este destul de dificil, întrucât însăși definirea domeniului securității ridică mari semne de întrebare, iar caracteristicile securității se modifică în funcție de schimbările intervenite în mediul de securitate.

Organizațiile internaționale de securitate sunt o parte structurală activă, uneori decisivă, a mediului transnațional al politicii mondiale. Dezvoltarea componentei de securitate se constată în cadrul mai multor organizații internaționale. Se produce extinderea organizațiilor internaționale, ceea ce conduce spre transformarea statutului acestora dintr-o organizație regională în una globală, consolidându-și influența în lume ca actor colectiv internațional.

Pentru Republica Moldova importanța politică a organizațiilor internaționale este în creștere. Relațiile Republicii Moldova cu organizațiile internaționale reprezintă una dintre prioritățile politicii externe a statului pe agenda internațională, prioritare fiind strategiile de securitate. În conjunctura creată, Republica Moldova trebuie să se adapteze noilor situații politice mondiale și să răspundă adecvat în baza priorităților securității interne și externe.

1.3. Concluzii la capitolul 1

Studiul situației în domeniul de cercetare a demonstrat importanța următoarelor concluzii:

1. Prin activitatea sa OIPC INTERPOL s-a impus drept o forță recunoscută și apreciată de menținere a securității la nivel internațional, care își propune să faciliteze cooperarea internațională chiar și în cazul în care relațiile diplomatice nu există între anumite țări. Locul și rolul acestei organizații internaționale este incontestabil în procesul de asigurare a securității, viziunea sa fiind: „Conectarea poliției pentru o lume mai sigură", iar misiunea: „Prevenirea și combaterea criminalității printr-o cooperare consolidată și inovare cu privire la poliție și probleme de securitate".

2. Pe parcursul secolului XX comunitatea internațională a reușit să amplifice cooperarea statelor în cadrul organizațiilor internaționale, printre care OIPC INTERPOL ocupă un loc important și devine un actor din ce în ce mai eficient pe arena internațională, treptat conturându-se mecanismul de acțiune al acesteia asupra amenințărilor la adresa securității. În acest sens determinanți fiind următorii factori: statele naționale nu întotdeauna sunt susceptibile de a face față multiplelor amenințări la adresa securității; aplicabilitatea legislațiilor naționale se extinde în limitele hotarelor fiecărui stat; sincronizarea efortului comun al statelor în conformitate cu realitățile de securitate la nivel internațional; implementarea strategiilor transparente, aplicarea instrumentelor adecvate pentru luarea deciziilor la amenințările securității naționale, regionale și globale.

3.Teoriile realismului, liberalismului, marxismului, feminismului, constructivismului și funcționalismului structurează cunoștințele despre organizațiile internaționale. Fiecare teorie dezvoltă conceptul corelației dintre state și organizații internaționale. Ordinea geopolitică este influențată tot mai mult de către actorii non-statali, unde organizațiile interguvernamentale pretind a prelua guvernarea globală în secolul XXI.

4. În baza analizei deductive și inductive, realizate asupra abordărilor clasice și moderne, privind securitatea și insecuritatea constatăm efortul cercetătorilor de a identifica și explica cauza și efectul evoluțiilor relațiilor internaționale în materie de securitate. Știința de securitate se conturează treptat într-o disciplină de sine stătătoare, care caută acceptare academică și are drept suport metodologic combinarea mai multor experiențe de cercetare din științele sociale și umane.

5. Caracterul emergent al conceptelor legate de securitate își are originea în școlile vest-europene și nord-americane. Problema securității este determinată nu doar numai de procesele de transformare, globalizare, regionalizare, dar și de criza globală, care înaintează problema încrederii în procesul de conlucrare într-o lume tot mai interdependentă și imprevizibilă. Astfel,

conceptul de securitate cunoaște o evoluție dinamică în tratările teoretice din domeniul relațiilor internaționale, diversificându-se astăzi în noi direcții de cercetare modernă.

6. Complexitatea conceptului de securitate este relevant prin varietatea teoriilor aplicate în studiul diferitor aspecte ale securității și a diversității categoriale. Conceptul de securitate acționează pe mai multe dimensiuni (umană, militară, politică, economică, socială, de mediu), pe mai multe niveluri de analiză (local, național, subregional, regional, global), luându-se în considerație contextul geografic, social, cultural și istoric al obiectului și subiectului de referință al analizei. Originea oricărui studiu din acest domeniu pornește de la starea de securitate a individului uman.

7. Analiza studiilor în domeniul organizațiilor internaționale și în materie de securitate, elaborate în Republica Moldova, relevă câteva medii de abordare. Prima, este realizată în cadrul mediului academico-universitar, iar cea de a doua, în urma derulării diverselor proiecte ale instituțiilor internaționale și aplicate la nivel național. Estimarea acestora denotă insuficienta abordare privind contribuția organizațiilor internaționale în asigurarea securității, valorificarea slabă a potențialului uman autohton în elaborarea politicilor de securitate și în identificarea imperativelor securității naționale.

8. Sintetizând conceptele clasice și moderne asupra securității, având la bază rezultatele analizelor teoretico-empirice, se propune următoarea formulare a conceptului de securitate în contextul prezentei teze de doctor: *Securitatea este percepută drept un răspuns la amenințările hibride și asimetrice transnaționale, localizate dincolo de concepțiile tradiționale ale securității (axate exclusiv pe agresiunea militară externă), necesitându-se o abordare comprehensivă care ar utiliza o gamă largă de noi oportunități pentru analiza unor astfel de amenințări într-o manieră integrată.*

II. REPERE TEORETICO-METODOLOGICE DE CERCETARE A ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE INTERPOL

Organizațiile internaționale în contextul proceselor ascendente de globalizare au un rol incontestabil în orientarea și reformarea sferei de securitate. Acestea pe lângă funcțiile sale tradiționale de finanțare, consiliere, sensibilizare, formare, își asumă responsabilitatea reglementării și coordonării politicilor de securitate. Totodată, oferă un canal de comunicare între diferite țări, guverne și societăți, precum și între alte organisme internaționale și toți cei implicați în gestionarea, reforma și construirea unei noi arhitecturi a securității globale.

Implicarea organizațiilor internaționale în reforma securității a început să fie evidentă în anii 1990, iar conducerea sferei de securitate a fost privită ca un element important al proiectelor de organizare, gestionare și reconstrucție a lumii postrăzboi rece. INTERPOL-ul s-a implicat prin rețeaua polițienească globală în lupta împotriva terorismului și a altor infracțiuni grave transnaționale. Cooperarea asigurată de INTERPOL a devenit vitală pentru securitatea cetățenilor, fie că aceștia sunt acasă sau în străinătate. Prin conectarea poliției la nivel global INTERPOL-ul securizează lumea. Impactul atacurilor teroriste și amenințările emergente au schimbat pentru totdeauna lumea, dar și cerințele pentru o poliție internațională.

2.1. Caracterul instituțional-funcțional al organizației internaționale INTERPOL

Organizația internațională INTERPOL își desfășoară activitatea în condițiile emergenței și diversificării diferitor amenințări, riscuri și pericole. Globalizarea a transformat natura criminalității și a nevoii de securitate. Sistemele naționale de securitate nu mai sunt adecvate pentru a face față globalizării criminalității, care a ajuns să includă domenii foarte complexe și interdependente, precum ar fi terorismul, criminalitatea informatică și financiară, traficul de droguri și ființe umane etc. Dimensiunea transnațională a crimei secolului XXI impune un răspuns global. INTERPOL-ul face reală cooperarea internațională în vederea combaterii terorismului, criminalității informatice, criminalității organizate și emergente. Alături de alte organizații internaționale, se implică activ în procesele de reformare a sferei de securitate.

După atentatele teroriste din 11 septembrie 2001, organizația își reconfigurează strategiile sale de securitate. „Noul INTERPOL nu este doar o colecție de baze de date și rețele de comunicații", a declarat secretarul general Ronald K. Noble reprezentanților naționali la Adunarea anuală a INTERPOL din 2002. Organizația s-a plasat în fruntea procesului de cooperare, coordonare și construire a unei noi arhitecturi a securității globale. Paralel cu ocupațiile sale tradiționale, organizația dezvoltă direcții inovaționale, unde cunoașterea ghidează întreaga activitate. Funcționând în relație cu diverși formatori de securitate și insecuritate, pentru

INTERPOL „global” nu înseamnă peste tot, dar oriunde în cadrul acestor relații. Se produce un etos politic comun prin numeroase întâlniri, conferințe, formări etc. „Datorită INTERPOL-ului poliția globală se dezvoltă dintr-un amestec distinct al instrumentelor juridice, al justificărilor bazate pe nevoi și scopuri comune și cooperare concentrată în cadrul unei asamblări umane și tehnologice.” [162, p. 231-261]. Este un experiment demn de remarcat în dezvoltarea unui cadru comun de funcționare, unde poliția globală a găsit modalitatea de a acționa prin vasta gamă de mecanisme naționale de aplicare a legii. INTERPOL-ul s-a schimbat și s-a asimilat în contexte de acțiuni eterogene, din parteneriate cu Tribunalele Penale Internaționale și cu o serie de entități ale Organizației Națiunilor Unite, transformându-se într-o structură complexă și flexibilă de securitate, furnizoare de strategii de securitate. Adaptarea capacităților tehnologice și umane ale organizației la formele specifice naționale de activitate a poliției sunt ceea ce numește Stalcup M. partea „globală” a „familiei INTERPOL” [162, p. 231-261].

INTERPOL-ul este exemplul unei organizații care a experimentat. Noile provocări cu care se confruntă poliția a impus organizația să răspundă eficient la amenințările mereu în schimbare. În acest sens Ronald K. Noble în discursul său ținut în cadrul celei de a 73-a Adunare Generală a INTERPOL declara: „Împărtășim o povară grea. În mare măsură, bunăstarea societății depinde de succesul nostru. Noi avem obligația de a face față acestei responsabilități, încercând în mod constant să găsim noi modalități de combatere a criminalității. Deși nu există nici o garanție pentru succes, însă nu putem rămâne inactivi. Trebuie să acționăm!” [163].

În pofida creșterii importanței INTERPOL-ului în calitate de actor al sferei de securitate internațională, organizația este structurată ca o rețea informală de oficiali naționali. Este stabilită în afara unei convenții interguvernamentale. O parte din activitățile sale sunt informale și se bazează pe norme neobligatorii. Principiul fundamental fiind participarea și cooperarea voluntară a membrilor săi.

Caracterul instituțional-funcțional al unei organizații internaționale poate fi clasificat în funcție de accentul pe care îl acordă unui anumit mod de acțiune sau de natura specializată a preocupărilor, de particularitățile ce țin de orientarea geografică sau distribuirea calității de membru. Discuțiile asupra criteriilor de clasificare și a tipologiilor organizațiilor internaționale continuă. În pofida faptului că acestea ridică mai multe semne de întrebare decât oferă răspunsuri, totuși, am elaborat o schemă a clasificării organizațiilor internaționale (Tabelul A3, 1), deși aceasta poartă mai mult un caracter convențional în contextul varietăților de forme organizatorice, care funcționează la nivel transnațional și a tendinței de creștere numerică a acestora.

Aplicând criteriile de tipologizare ale OI, propunem tipologia organizației supuse cercetării. Astfel, în funcție de criteriul natura juridică și statutul de membru, OIPC INTERPOL este o organizație internațională interguvernamentală, având la bază uniunea de state sau instituții statale, create pe baza unui acord internațional între state sau de către instituții autorizate. Aria geografică a activităților organizației se derulează la nivel global (fiind deschisă pentru activitatea tuturor statelor lumii); la nivel regional (fiind orientată pentru consolidarea activităților statelor la nivel regional); la nivel subregional (organizând statele în realizarea proiectelor, în funcție de localizarea problemei) și național (prin rețeaua birourilor naționale centrale INTERPOL din cadrul statelor-membre).

În funcție de cercul participanților OIPC INTERPOL dezvoltă relații universale (membri ai cărora sunt practic aproape toate statele lumii); regionale (membri ai cărora sunt statele situate într-o anumită regiune geografică a lumii); subregionale (membri ai cărora sunt grupuri de state din interiorul regiunii geografice); interregionale (participă state din diferite regiuni geografice ale lumii). Competențele dezvoltate de organizație sunt de natură interstatală, care nu limitează suveranitatea statelor-membre. Examinarea funcțiilor exercitate de organizația analizată ne determină să le ierarhizăm după prioritatea aplicabilității acestora, drept: informaționale, operaționale, normative, consultative, de cooperare, la care putem adăuga și cele ce țin de asigurarea securității, ca rezultat al emergenței riscurilor asimetrice. Criteriul de asociere ai noilor membri este semideschis, decizia de asociere se ia prin majoritatea de voturi a statelor-membre. Domeniul de activitate demonstrează atribuții pentru acțiuni speciale, precum este cea de combatere și prevenire a criminalității organizate internaționale.

A elabora o schemă de clasificare comprehensivă și o tipologie exhaustiva este destul de dificil, ca rezultat al multitudinilor de definiții și a lipsei de claritate conceptuală asupra varietății de forme organizaționale, care funcționează într-un context transnațional. Această schemă de criterii identificate ne-a permis să urmărim modul în care organizația s-a dezvoltat, direcția în care a evoluat și oportunitățile care se deschid în fața acesteia.

La nivel global INTERPOL-ul oferă trei funcții de bază: 1. Furnizează servicii de comunicații securizate pentru o poliție globală; 2. Furnizează servicii de date și baze de date pentru poliție; 3. Furnizează servicii operaționale de sprijinire a poliției.

Direcțiile prioritare de activitate ale INTERPOL-ului se schimbă în funcție de sursele de insecuritate ce apar. Ronald K. Noble în 2004 vorbea despre faptul că organizația își întemeia activitățile pe cinci direcții prioritare: traficul de ființe umane și pornografia infantilă pe internet, droguri și organizații criminale, securitatea publică și terorismul, criminalitatea financiară și înalt tehnologică și serviciile de investigații operative [163]. Pentru perioada curentă Cadrul strategic

2017-2020 servește ca o foaie de parcurs pentru activitățile globale ale INTERPOL. Conținând viziunea, misiunea, valorile și obiectivele organizației, este conceptul prin care toate activitățile sunt definite, executate și evaluate. Stabilit pentru o perioadă de patru ani, Cadrul strategic este aprobat de organul suprem de conducere al INTERPOL, Adunarea Generală.

Obiectivele strategice ale organizației sunt:

1. Servește ca centru de informare la nivel mondial pentru cooperarea în domeniul aplicării legii. Schimbul de informații privind poliția se află în centrul mandatului INTERPOL. Se administrează canale de comunicare sigure care leagă împreună Birourile Naționale Centrale din toate țările membre cu alte agenții și parteneri autorizați și care oferă acces la o serie de baze de date criminale. Se lucrează la consolidarea acestei infrastructuri tehnice, la extinderea accesului la serviciile organizației și la permiterea interoperabilității cu alte sisteme informaționale relevante. De asemenea, susține țările membre în îmbunătățirea calității schimbului de date și în realizarea analizelor, pentru a permite comunității de aplicare a legii să ia decizii tactice, operaționale sau strategice bine informate [164].

2. Oferă capacități de ultimă oră pentru poliție, care sprijină țările membre în lupta și prevenirea infracțiunilor transnaționale. Un număr mare de capabilități de poliție - cum ar fi criminalistica și instruirea - stau la baza celor trei programe globale de combatere a criminalității (combaterea terorismului, criminalitatea informatică și criminalitatea organizată și emergentă). Organizația caută să servească drept catalizator pentru eforturile de aplicare a legii la nivel global, regional și național. În special, colaborează direct cu Birourile Naționale Centrale și agențiile specializate, dar și cu grupuri multidisciplinare, pentru a deveni un centru recunoscut pentru oferirea de expertiză, facilitarea schimbului de bune practici și găzduirea facilităților de formare. În cele din urmă, aceste capacități se vor combina pentru a obține cel mai bun rezultat operațional [164].

3. Conduce abordări inovatoare la nivel mondial privind poliția. Organizația se angajează să îmbunătățească instrumentele și serviciile pe care le oferă și să acționeze ca un incubator pentru cercetare și dezvoltare de soluții și standarde pentru poliția internațională. Se străduiește să se asigure că inovarea devine parte a culturii interne de lucru, susținută la toate nivelurile organizației. De asemenea, va consolida rolul de *think-tank* global al poliției și un forum de schimb la nivel de experți, cu accent pe tendințele viitoare și pe previziunea strategică [164].

4. Maximizarea rolului INTERPOL în cadrul arhitecturii globale de securitate. Acest obiectiv urmărește să pună capăt lacunelor de informații din arhitectura securității globale, să consolideze cooperarea între sectoarele și entitățile relevante și să sporească gradul de conștientizare și sprijin politic pentru programele INTERPOL. Organizația căută să federalizeze

comunitatea internațională în jurul obiectivelor comune privind securitatea și să fortifice livrarea la nivel regional și la nivel local de programe și capabilități pentru atingerea obiectivelor respective. Acest lucru ar putea necesita, de asemenea, consolidarea bazelor juridice ale organizației pentru furnizarea mai eficientă a serviciilor [164].

5. Consolidarea resurselor și a structurilor de guvernanță pentru o performanță operațională îmbunătățită. Pentru a ține pasul cu evoluția procesului de aplicare a legii, organizația continuă să-și modernizeze structurile și procesele pentru a asigura livrarea eficientă a capabilităților și serviciilor. INTERPOL își va concentra eforturile pe implementarea unui model de finanțare durabilă pentru organizație, abordând riscurile la nivel organizațional, promovând gestionarea schimbărilor, înaintând o strategie durabilă de resurse umane și reevaluând cadrul de guvernanță [164].

Lupta globală împotriva criminalității transnaționale și a terorismului este eficientă dacă informațiile internaționale ale poliției pot fi direct împărtășite la toate nivelurile: locale, regionale, naționale și internaționale. Mediul de securitate internațional este în continuă schimbare, iar crimele devin din ce în ce mai sofisticate. Răspunsul INTERPOL la amenințările în schimbare a transformat organizația într-o structură globală mult mai operațională de aplicare a legii. Totodată, a fortificat rolul BNC în cadrul organizației și la nivelul țărilor-membre, îmbunătățind capacitatea de răspuns la crimele din ce în ce mai interdependente și transnaționale.

În noua arhitectură de securitate globală, INTERPOL-ul se poziționează drept un furnizor de strategii inovative de securitate în țările–membre. Organizația acționează într-o arie globală, una dintre trăsăturile distincte ale acesteia fiind absența unei clarități între ceea ce este legal și ilegal. În acest conglomerat global al haosului, notificările roșii sunt calificate drept manifestare a unei puteri administrative internaționale „*soft*” (fără caracter obligatoriu), dar care în anumite condiții poate fi „*hard*” (împrumutând forța juridică din legea extrădării).

Cele mai multe dezbateri contradictorii referitoare la activitatea organizației fac referință la notificările roșii, ce solicită reținerea sau arestarea unei persoane pentru ulterioara extrădare. Anunțurile și difuzările pot fi mult mai controversate decât ar putea părea la prima vedere, precum avertizările de a persecuta refugiații politici. Astfel, notificarea INTERPOL poate fi uzată pentru a priva pe cineva de libertate, pe când acea persoană are nevoie de protecție.

Cu referire la OIPC INTERPOL, Annie Kowalewski, cercetător în politici externe și de apărare la Centrul Studii de securitate de la Universitatea din Georgetown, își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că resursele INTERPOL pot fi abuzate. „Problema dată provine din ocuparea unor funcții de decizie în cadrul organizației de către cetățenii unor state membre, care pe parcursul carierei proprii au fost implicați în urmărirea persecutării unor persoane din

considerente politice. Această situație reflectă preocupările privind siguranța și transparența operațiunilor INTERPOL. În prezent, organizația oferă mai multe oportunități statelor membre prin resursele sale, pentru extinderea eforturilor autorităților naționale pe plan internațional, în pofida Constituției INTERPOL care interzice orice fel de intervenție în politica internă. Această tendință îngrijorătoare evidențiază necesitatea ca INTERPOL să facă schimbări structurale pentru a evita astfel de situații și combaterea mai eficientă a criminalității internaționale, nu a disidenților politici." [165].

Tot în acest context, Annie Kowalewski [165] susține că „Deseori Secretariatul General al INTERPOL nu dispune de resurse pentru a determina în mod eficient dacă o căutare efectuată prin intermediul rețelei globale de comunicații ale INTERPOL este motivată politic și nu de o infracțiune. Cauza se reflectă în lipsa statului de drept în țara membru care generează căutarea. Riscul este că autoritățile naționale din aceste state membre caută să utilizeze posibilitățile INTERPOL pentru aplicarea unor forme de persecutare înaintea procedurilor judiciare, cum ar fi: înghețarea conturilor bancare, reținerea, interdicția de a părăsi țara sau extrădarea." Conform legislației internaționale actuale, persoanele care sunt îngrădite de libertatea de mișcare fără a fi acuzate în mod oficial printr-un proces corect reprezintă o încălcare a drepturilor lor garantate prin Declarația Universală a Drepturilor Omului și Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice. Datorită acestei lipse adecvate de vigilență, consecințele posibilităților INTERPOL pot conduce astfel la abuzuri grave ale drepturilor omului [166].

Cercetările recente arată că aproape jumătate din căutările efectuate prin intermediul rețelei globale de comunicații INTERPOL au fost solicitate de statele considerate cele mai corupte de „Indicele global al corupției" al Transparency International [167]. În trecut, China, Iran, Pakistan, Tunisia, Bahrain, Sri Lanka și Rusia au fost toate în vizorul comunității internaționale pentru abuzul sistemului de căutare al INTERPOL. Întrucât personalul superior al INTERPOL are datoria de a se asigura că activitățile organizației sunt în conformitate cu deciziile Adunării Generale și că au un contact direct și constant cu Secretariatul General, personalul INTERPOL ales dintr-o țară membru ce abuzează de resursele organizației prin inacțiune, în cel mai bun caz, și în cel mai rău caz, să militeze în mod activ pentru urgentarea unor solicitări. În timp ce astfel de cadre își reafirmă angajamentul față de utilizarea cu bună credință a resurselor organizației, prin arestarea disidenților politici și a refugiaților în străinătate, pune astfel sub semnul întrebării traiectoria lor profesională [165].

Cu toate acestea, susține Annie Kowalewski, utilizarea abuzivă a resurselor INTERPOL nu ar trebui să determine organizația să devină exclusivă, permițând doar statelor cu un anumit standard de transparență și supremație a legii să aibă acces la serviciile sale sau să îl prezideze.

INTERPOL își propune să faciliteze cooperarea internațională chiar și atunci când relațiile diplomatice nu există între anumite țări în spiritul Declarației Universale a Drepturilor Omului. Având în vedere acest scop, INTERPOL trebuie să echilibreze nevoia de a oferi comunității internaționale acces la instrumente și servicii pentru desfășurarea eficientă a activității, asigurându-se că acestea nu sunt abuzate în scopuri politice. Există trei modalități prin care INTERPOL poate atinge acest echilibru, afirmă Annie Kowalewski [165].

În primul rând [165], INTERPOL trebuie să devină responsabil față de o instanță sau un organ de arbitraj transparent și imparțial. În prezent, INTERPOL are propriul corp de apel, avocați pentru drepturile omului, funcționari publici și experți regionali, care ajută la stabilirea faptului dacă solicitările sunt legitime [168]. Uneori, organele de apel analizează de sine stătător solicitările suspecte, iar alteori se conformează deciziilor unor terți. Cu toate acestea, organele de apel nu au capacitate proprie de investigare și sunt nevoite să ia în considerare doar solicitările pe baza informațiilor furnizate de autoritățile naționale. În plus, organismul nu are o metodă sistematică de filtrare a solicitărilor în momentul în care ajung, ceea ce permite anumitor state membre să abuzeze de resursele puse la dispoziție. O instanță sau un organ de arbitraj terț ar oferi un proces clar de contestare a solicitărilor și va lua în considerare fiecare solicitare de la caz la caz, precum și remedierea oricărui abuz [169].

În al doilea rând [165], INTERPOL ar trebui să publice concluzii anuale referitoare la numărul solicitărilor transmise din motive politice și din care state membre acestea au generat. Această măsură ar permite capacitatea de răspundere publică atât a INTERPOL-ului, cât și a statelor membre emițătoare de solicitări, descurajându-le să mai utilizeze resursele organizației pentru a-și exercita obiective politice sau pentru a emite solicitări din alte motive decât încălcările legale internaționale [167].

În cele din urmă [165], INTERPOL ar trebui să-și coordoneze mai bine observațiile și concluziile cu alte organisme internaționale, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite. Au existat câteva cazuri în care INTERPOL a emis solicitări de căutare împotriva persoanelor care au fost declarate refugiate politic de către ONU, cum ar fi cazul activistului politic iranian Abdul Rasoul Mazraeh. În pofida statutului lui Mazraeh, oficialii iranieni prin INTERPOL l-au declarat drept fugar și guvernul sirian l-a deportat în Iran, unde a fost închis și torturat. Astfel de încălcări ar putea fi evitate dacă INTERPOL ar fi împărtășit bazele sale de date sau ar fi verificat informațiile sale cu listele altor organizații de refugiați pentru a determina statutul persoanelor implicate [165].

În cazul în care INTERPOL este predispus pentru prevenirea și combaterea criminalității prin intensificarea cooperării și a inovării în materie de securitate, atunci ar trebui să

îmbunătățească diligența privind sistemul de solicitări. Acest lucru ar fi vital pentru a împiedica statele membre să abuzeze de resursele organizației sau pentru a permite cadrelor alese să acorde prioritate intereselor naționale în fața misiunii INTERPOL.

Mario Savino, profesor asociat în drept administrativ la Universitatea Tuscia, Italia, în analizele sale științifice se axează pe dreptul administrativ european și global, transparența reformelor administrative, combaterea terorismului și migrația. Cu referire la tema abordată în teza de doctorat, dezvoltă cazul notificărilor roșii INTERPOL din perspectiva dreptului administrativ global *„soft powers"* [170, p. 263-336]. Face referință la cazurile notificărilor roșii, care au avut drept impact lezarea libertății personale și controlul administrativ în Kazahstan, controlul politic în cazul Asociației Mutuale Israeliene din Argentina (AMIA), când în urma unui bombardament terorist în 1994 a Centrului comunității evreiești din Buenos Aires au fost uciși 85 de persoane și 300 rănite. Cazul AMIA este considerat probabil cel mai contestat în toată jurisprudența INTERPOL-ului. Controversatul magistrat argentinian Judge Galeano acuză guvernul Iranului de coordonarea bombardamentului. Biroul Național Central Argentinian INTERPOL, publică în repetate rânduri notificări roșii în legătură cu cazul. Anunțurile inițial se refereau la opt cetățeni iranieni și un cetățean libanez, toți suspectați de implicare în greva din 1994. Guvernul iranian critică atât ancheta efectuată în Argentina, cât și decizia Comitetului executiv al INTERPOL, respingând-o ca parte a „unui complot sionist". Disputele dintre Guvernele Argentinei și Iranului continuă și până în prezent prin emiterea notificărilor roșii și învinuiri reciproce [170, p. 263-336].

În contextul analizei date, remarcăm un șir de publicații ale autorilor americani, care analizează colaborarea cu OIPC INTERPOL din perspectiva intereselor naționale ale SUA, pronunțându-se critic asupra practicii organizației ce prevede transmiterea mesajelor de către statele-membre fără revizuirea lor în prealabil. Astfel, se necesită o conlucrare la nivel internațional în vederea reformării sistemului de comunicare INTERPOL și stabilirii unui mecanism de raportare anuală, furnizată de către birourile naționale centrale. Această cerință reiese din faptul că nu toate statele membre INTERPOL reprezintă democrații în care se respectă legea cu strictețe, propunându-se asupra limitării accesului pentru aceste națiuni la informațiile referitoare la cetățeni străini [171].

Un potențial insuficient valorificat de INTERPOL este nesolicitarea de către organizație a respectării democrației și practicii supremației legii ca pe o condiție de aderare. Fără ca să vrea, INTERPOL oferă posibilitatea statelor membre autocrate de a-i exploata serviciile ca pe niște instrumente de represiune. În prezent, autocrațiile recurg la învinuirea oponenților politici de infracțiuni financiare, iar INTERPOL întâmpină greutăți în respectarea Constituției sale pe

problema dată. Astfel de situații necesită a fi preîntâmpinate pentru a nu duce la persecutarea persoanelor nevinovate. Un stat democratic este supus unui anumit risc fiind membru al unei organizații internaționale în care se regăsesc și state cu regimuri autocrate și anume, autocrațiile pot accesa informații cu privire la cetățenii statelor democrate. În acest sens, statele democrate sunt puse în situația să ceară de la organizațiile internaționale în care sunt membre, cerințe de respectare a legilor și valorilor democratice ca o condiție de a deveni membru a organizației și a beneficia de serviciile acesteia [171].

În opoziție cu cele expuse ne exprimăm propria opinie. În condițiile când SUA asigură partea majoritară a bugetului anual al organizației și fiind țara care a contribuit substanțial la devenirea OIPC INTERPOL la statutul său de astăzi, considerăm justificate cerințele acesteia privind promovarea valorilor democratice în activitatea organizației. Însă, participarea în cadrul OIPC INTERPOL reprezintă pentru multe state o chestiune de interes național. Pentru țările sărace în mare parte canalele de comunicare ale OIPC INTERPOL facilitează cooperarea internațională direcționată spre lupta contra criminalității, racordarea la standardele internaționale ale asigurării securității la nivel național, regional și global.

Criticile aduse privind utilizarea instrumentelor organizației în concurența economică mondială dintre marile puteri, lupta pentru resursele naturale, împiedicarea activității unor reprezentanți ai companiilor de extragere, import și export, dominarea pieței financiare etc. [172] și mai recente învinuiri privind notificările oligarhilor politici din Ucraina, relevă dificultatea în delimitarea elementului criminal de prevederile articolele 2 și 3 ale Constituției INTERPOL.

Având în vedere numărul de notificări și înștiințări emise de INTERPOL, ponderea cazurilor problematice este destul de mică. Acestea au tendința de a fi readuse în discuție periodic și nu se observă o creștere semnificativă. De exemplu, în 2010, Comisia pentru controlul fișierelor INTERPOL a primit doar 201 cereri de la persoanele menționate în aceste fișiere și doar 123 de plângeri, 46% din acestea rezultând doar în urma alterării informațiilor sau al site-ului web al organizației.

Oferirea posibilității de a obține o reprezentare legală pentru a contesta o notificare INTERPOL poate preveni eficient apariția unor eventuale cazuri problematice. De asemenea procedurile de revizuire a cererilor ce pot implica articolul 3 sunt neclare. În 2010, biblioteca de drept a Congresului SUA a publicat un raport privind notificările INTERPOL, procesul de emitere al acestora și statutul legal în diferite jurisdicții. Astfel, s-a arătat că legitimarea notificărilor trebuie să depindă de membrii organizației. Deși există careva mecanisme de evaluare a unei notificări pe faptul dacă încalcă sau nu articolul 3 al Constituției INTERPOL, acestea nu sunt publice și fac parte din procesele interne ale organizației. Deoarece nu se cunosc

multe lucruri despre procesele interne ale organizației, opacitatea acestora nu oferă încredere în afirmațiile precum că numărul cazurilor problematice reprezintă o parte neînsemnată din total.

Mai mult ca atât, INTERPOL își exprimă regretul pentru numărul în creștere al cererilor de emitere a notificărilor motivate politic. În 2010, a fost adoptată o rezoluție în legătură cu creșterea numărului de cereri pentru notificări pe cazuri ce țin de genocid, crime contra umanității și crime de război. În rezultat, astfel de cereri se acceptă doar de la tribunale internaționale și entități stabilite de către Consiliul de securitate al ONU. În cazul în care un stat membru generează o astfel de cerere îndreptată către un cetățean al altui stat membru, ultimul are la dispoziție 30 de zile pentru a contesta cererea până la emiterea notificării [173].

Numărul mare de notificări emise de către INTERPOL face dificilă analiza lor și sesizarea în caz de nerespectare a articolului 3 al Constituției sale. Consorțiul internațional al jurnaliștilor de investigație a analizat notificările roșii ale INTERPOL, publicate la 10 decembrie 2010. Acesta în număr de 7.622 au fost emise la cererea a 145 de țări. Aproximativ un sfert dintre acestea proveneau din țări cu restricții severe asupra drepturilor politice și a libertăților civile. Aproape jumătate erau provenite de la națiuni denominate drept corupte de observatorii Transparency International [174].

Comentând pe marginea celor expuse anterior, afirmăm că problema rezidă în faptul că INTERPOL operează în baza egalității dintre toți membrii săi, presupunând că toate notificările generate de aceștia sunt valide în mod egal. Eforturile de ameliorare a acestei situații din partea organizației sunt aparent sincere însă, problema persistă și va persista atât timp cât nu vor exista condiții minime de aderare și toți membrii vor beneficia de încredere în măsură egală.

Cu referire la Republica Moldova sursele mass-media au furnizat mai multe informații referitoare la emiterea de către INTERPOL a notificărilor de urmărire internațională a controversatelor figuri politice și de afaceri locale: „Ziarul de Gardă" relatează cum a scăpat Baghirov de INTERPOL [175], iar „Timpul" despre Victor Țopa [176] și Valeriu Guma [177], căutați de INTERPOL. Totodată, diverse portal-uri și blog-uri periodic comentează situațiile controversate apărute în activitatea organizației.

În ultimul deceniu s-a produs o literatură imensă, ce își face loc pe segmentul ideilor teoretice privind organizațiile internaționale, ce elucidează spectrul deplin al rolului diferitor tipuri de organizații internaționale și ale guvernării globale. Cercetările tematice asupra studierii elementelor dirijării globale și regionale scot în evidență aspecte ale legalității, coordonării și subordonării, transparenței financiare, eficacității normelor, regulilor și altor aspecte. Tipologia organizațiilor internaționale reprezintă distincția între multe tipuri de organizații și gradele acestora de internaționalizare. Organizațiile internaționale se disting prin caracterul lor hibrid,

dependent, semiautonom, eterogenitatea apartenenței, complexitatea structurală, orientarea funcțională, extinderea regională și mai recentă globală.

În Anuarul organizațiilor internaționale, furnizat de Uniunea Asociațiilor Internaționale (UIA), sunt incluse peste 68.000 profile ale organizațiilor internaționale, dintre care 38.000 sunt active, iar 30.000 latente din 300 de țări și teritorii, inclusiv interguvernamentale (OIG) și organizații non-guvernamentale internaționale (OING). Aproximativ 1.200 organizații noi sunt adăugate în fiecare an în baza de date (Figura A7, 2).

Organizațiile internaționale de la primele forme de manifestare și până în prezent demonstrează o evoluție ascendentă, atât cantitativă, cât și calitativă. Efortul comun al statelor naționale și organizațiilor internaționale au contribuit la soluționarea multiplelor probleme. Provocările cu care se confruntă lumea modernă astăzi determină necesitatea de a eficientiza conlucrarea statelor naționale cu organizațiile internaționale.

Organizațiile internaționale deja au depășit etapa când reprezentau doar un instrument de colaborare interstatal. Viziunea inovațională a autorilor M.P. Karns și A. Karen este că birocrațiile organizațiilor internaționale au dreptul de a adopta regulile de joc și de a exercita puterea, existând riscul ca acestea să fie preocupate doar de propriile reguli elaborate, care nu răspund realității, sunt ineficiente și conduc spre prejudicierea rezultatelor. Au trezit diferite interpretări critice asemenea activități ale organizațiilor internaționale, precum intervenția Fondului Monetar Internațional în economiile naționale, incapacitatea subdiviziunilor Organizației Națiunilor Unite de a elabora recomandări și interveni prompt în situațiile de criză la nivel internațional. Influența organizațiilor internaționale constă nu doar în cunoștințele acumulate în materie de expertiză, dar și în capacitatea de a identifica problemele, a le înainta pe agenda zilei și a desfășura tehnologiile intelectuale [178].

Organizațiile internaționale demonstrează o prezență tot mai presantă în sistemul global. Sunt create și susținute de statele cu o economie puternică. Fapt care apriori presupune lobby-zarea intereselor acestora la nivel internațional. Astfel, dinamica creșterii birocrației globale și impactul acesteia asupra procesului democratic tot mai des devin subiect al abordărilor teoretico-empirice. Autorii germani Volker Rittberger, Bernhard Zangl, Andreas Kruck plasează organizațiile internaționale într-un context teoretic și istoric foarte informativ și oferă o privire de ansamblu asupra actorilor-cheie, deciziile luate și agende, rezultând importanța sporită a acestor instituții de la al doilea război mondial, și, în special, de la sfârșitul războiului rece. Se evidențiază importanța și relevanța deosebită a organizațiilor internaționale în politica mondială contemporană, constatându-se prezența tot mai mare a unor astfel de organizații într-o varietate

tot mai largă de domenii, deschiderea spre actorii non-guvernamentali, sugerând o tendință de „heterarchical global governance” [179].

Din perspectiva viziunilor lui Ian Hurd, profesor asociat de științe politice la Universitatea Northwestern din Evanston, Illinois, toate organizațiile internaționale există în spațiul conceptual și legal între suveranitatea statului și obligația legală. Ele sunt create de angajamentele asumate de statele suverane, iar scopul lor este de a lega aceste state de angajamentele lor [114, p.1].

Conceptul autorului I. Hurd se axează pe analiza a trei forțe în politica mondială: angajamentele declarate față de organizațiile internaționale, alegerile statelor în ceea ce privește conformitatea sau nerespectarea acestor angajamente, precum și competențele legale deținute de fiecare organizație internațională. Unele organizații internaționale pot constrânge statele lor membre în conformitate cu respectarea angajamentelor asumate; de exemplu, Consiliul de Securitate al ONU are o componentă militară, iar FMI are o pârghie coercitivă asupra debitorilor săi. Dar mult mai frecvent, acestea sunt nevoite să găsească modalități de a-i ademeni sau convinge pentru respectarea angajamentelor reciproce. În fiecare organizație, relația specială dintre obligație, respectarea și punerea în aplicare este diferită, iar aceste diferențe creează modele politice interesante [114, p.1-10].

În interpretarea lui I. Hurd, problemele economiei și politicii internaționale vor determina creșterea interdependenței, iar importanța organizațiilor internaționale va crește. În prezent putem observa organizații internaționale într-o formă sau alta în centrul tuturor provocărilor politice și economice ale secolului XXI. Toate, într-o anumită măsură, implică angajamente și cooperare internațională, gestionate prin intermediul organizațiilor internaționale oficiale. Unele organizații lucrează mai bine, unele mai puțin, iar altele au nevoie de reforme, unele având nevoie de abolire, iar altele de consolidare [114, p.1-10]. „Pentru a înțelege cum funcționează lumea, susține I. Hurd, se cere înțelegerea politicii, competenței și limitelor organizațiilor internaționale.” Aplicând analiza comparată pe unsprezece studii de caz asupra celor mai importante organizații internaționale, centrate pe economia internațională, securitatea internațională și dreptul internațional, se oferă o înțelegere cuprinzătoare a ceea ce fac organizațiile internaționale, cum și de ce o fac, și provocările cu care se confruntă, elucidându-se competențele legale, efectele practice și controversele politice.

Din perspectiva relațiilor internaționale J.S. Barkin, profesor în guvernanța globală și securitatea umană de la Universitatea Massachusetts Boston, realizează o introducere în studiul organizațiilor internaționale, delimitând modurile în care sunt studiate organizațiile internaționale, iar apoi le aplică într-o varietate de domenii și cazuri problematice specifice [180,

p.1-8]. Susține că literatura de specialitate tradițională în relațiile internaționale începe cu statele și se concentrează pe state. Din punct de vedere politic, statele au putere, atât militară cât și economică, ceea ce nu dețin alte instituții sau persoane fizice. Din perspectiva legală statele sunt suverane. În dreptul internațional, statele sunt recunoscute ca actori, ceea ce alte instituții sau persoane fizice nu pot fi. Și totuși, organizațiile internaționale atrag o atenție sporită, atât pozitivă cât și negativă. De asemenea, acestea devin din ce în ce mai studiate de către cercetătorii din domeniul științelor politice [180, p.15-65].

O preocupare a grupului internațional de cercetători, coordonat de profesorii americani T.G. Weiss și R. Wilkinson, este de a înțelege felul în care relațiile de putere sunt încorporate într-un așa mod în care comportamentul statelor și agenților lor economici și politici, inclusiv firmele care pot fi multinaționale, dar care demonstrează și mențin o legătură organică cu statele lor de origine, este modelată de către organizațiile, instituțiile și regimurile internaționale [181, p.8-9]. Experții recunoscuți în domeniu R. Cox, C. Murphy explorează legătura organică dintre scopurile dominante, crearea și evoluția instituțiilor internaționale; R Keohane, R. Wade și R. Wilkinson estimează modul în care interesele statelor puternice sunt încorporate în proiectarea instituțiilor și efectul pe care acest lucru îl are asupra dezvoltării instituționale și de regim de-a lungul timpului; C. Weaver analizează modul în care dezvoltarea instituțională poate consolida o formă de organizare care perpetuează relațiile dominante de putere; K. Abbott și D. Snidal se axează pe teoria de agent principal, examinând modul în care imperativele de stat se manifestă în comportamentul organizațional și devierile care apar drept rezultat; T. G. Weiss studiază relația dintre idei, crearea și dezvoltarea unei organizații internaționale; S. Park și A. Vettedin examinează normele rolului în modelarea comportamentului de stat și construirea regimurilor economice. Astfel, lucrarea solicită o recunoaștere specifică a unei complexități mai mari la nivel mondial și a schimbărilor în curs de desfășurare (tehnologice, economice, politice, etice), care demonstrează modul în care lumea este guvernată într-un mod multidimensional. O parte a acestei evoluții a fost prefigurată de activitatea desfășurată sub auspiciile instituțiilor și regimurilor internaționale, dar războiul rece a fost factorul care a plasat în atenție seria de actori operaționali la nivel transfrontalier și din ce în ce mai mult la nivel global, care necesitau explicații. Regimurile și instituțiile au asigurat o soluție analitică parțială, ca și încercările de a reîmprospăta multilateralismul ca un tip de organizare specific [181, p.8-9].

Cu toate acestea, apariția termenului de guvernare globală în anii 1990, cu fundamentarea ulterioară a acestuia, a permis înțelegerea mai pe deplin a modului în care este organizată lumea în toată complexitatea sa, deși, utilitatea termenului de guvernare globală nu a fost încă elucidată pe deplin. Sintetizând conținutul eseurilor privind teoria și practica guvernanței globale în lumea

modernă și exercitarea cu succes a puterii pentru a obține rezultate, remarcăm efortul depus de cei mai importanți autori moderni din domeniu, de a demonstra că guvernarea globală oferă un obiectiv util pentru analiza politicii mondiale, înregistrând cea mai rapidă creștere. Totodată, fiind imposibil de a înțelege guvernarea globală fără a recunoaște rolurile importante jucate de organizațiile internaționale și actorii non-statali.

Grupul de autori internaționali K. W. Abbott, Ph. Genschel, D. Snidal, B. Zangl dezvoltă un cadru conceptual pentru analiza corelației dintre organizațiile internaționale și orchestrație, un mod de guvernare utilizat pe scară largă de către organizațiile internaționale și alți actori ai guvernării, dar rareori identificat sau analizat. Organizațiile internaționale se angajează în orchestrație atunci când înrolează actori intermediari pe bază de voluntariat, oferindu-le sprijin ideatic și material, pentru a aborda actori țintă în urmărirea obiectivelor de guvernare a organizațiilor internaționale. Orchestrația se derulează atât indirect, prin intermediari, cât și moderat, fără control asupra intermediarilor. Aceste caracteristici disting orchestrația de guvernarea tradițională ierarhică. Lucrarea elaborează conceptul de orchestrație, identifică modele și tehnici comune și, de asemenea, înaintează ipoteze cu privire la condițiile în care actorii de la guvernare, în general, și organizațiile internaționale, în special, intenționează să se bazeze pe orchestrație [182, p.3-4].

Organizațiile internaționale au obiective de guvernare ambițioase, dar capacitate de guvernare moderată. Organizațiile internaționale, printre multe alte sarcini, răspund de utilizarea forțelor violente, facilitarea comerțului liber, progresul dezvoltării economice, combaterea crimei organizate, promovarea drepturilor omului, îmbunătățirea standardelor de muncă, apărarea biodiversității și oferirea de ajutor în urma dezastrelor naturale și conflictelor armate. Cu toate acestea, capacitatea lor de a guverna comportamentul statal și nonstatal, în vederea atingerii acestor obiective, este limitată de mandate de tratare restrictive, de supravegherea riguroasă a statelor membre și de resurse financiare și administrative limitate. Astfel, de multe ori organizațiile internaționale duc lipsă de capacitatea de a executa rolurile care le-au fost alocate nominal [183, p.3-4].

Organizațiile internaționale încearcă să urmărească modurile tradiționale de guvernare ierarhică, cum ar fi efectuarea, monitorizarea și adjudecarea dreptului internațional. În multe cazuri, însă, organizațiile internaționale răspund la scopurile și capacitățile lor dilemă prin experimentarea cu moduri alternative de guvernare. Unele își consolidează capacitatea lor de guvernare prin delegarea sarcinilor specifice părților terțe, altele, colaborează direct cu actorii țintă pentru a promova autoreglementarea voluntară. Ideea inovativă a lucrării se concentrează pe un al patrulea mod de guvernanță globală, unul ce este utilizat cu o frecvență sporită, dar rareori

identificat sau analizat în relațiile internaționale sau dreptul internațional – orchestrația [182, p.4-34].

Autorii deja citați, K. W. Abbott, Ph. Genschel, D. Snidal, B. Zangl, conturează un model teoretic, care pune accentul pe colaborarea voluntară și sprijin, semnificația orchestrației în domenii-cheie, precum și în activitatea organizațiilor de conducere FGM, G20, OMC, UE, Kimberley Process, PNUM, OMM. Studiile empirice au demonstrat omniprezența orchestrației, confirmând ipotezele că statele salută adesea instituțiile internaționale orchestrate. Astfel, lucrarea analizată ne oferă o nouă înțelegere a interacțiunilor dintre tipuri distincte de actori în guvernanța globală și cum funcționează împreună pentru a consolida capacitățile lor de guvernare.

În continuitatea dezvoltării ideii privind impactul organizațiilor internaționale majore și rolul acestora în guvernarea globală se înscrie cu studiul său T. Gunter, profesor asociat la American University Washington D.C., care analizează cele mai influente organizații internaționale (ONU, BM, FMI, OMC), precum și unele regionale (UE și UA), susținând că organizațiile internaționale reprezintă actori esențiali și controversați în politica mondială [183].

Pe același segment al dezbaterilor academice, organizațiile internaționale și guvernarea globală, se plasează lucrarea lui H. Dijkstra, cadru didactic la Catedra științe politice, Universitatea din Maastricht, Olanda, care intră în esența birocrației internaționale. Tratează problema din perspectiva deciziilor luate și a mecanismelor de control aplicate. Statele naționale în procesul de conlucrare în cadrul organizațiilor internaționale se confruntă cu compromisuri și trebuie să cântărească diferitele categorii de costuri: costurile politicii, capacitatea administrativă și pierderile de agenție [184].

Analiza academică din ultimii ani nu trece cu vederea si apariția noilor actori, ce se poziționează tot mai activ în ierarhia organizațiilor internaționale. Organizația de Cooperare de la Shanghai (OCS), care a fost fondată în 2001, în Shanghai, de către liderii politici din China, Kazahstan, Rusia, Tadjikistan și Uzbekistan. Obiectivul acestei structuri internaționale este de a amplifica cooperarea diplomatică, militară și economică dintre state. Autorii chinezi Jinfeng Li și Hongwei Wu oferă analize asupra situațiilor internațională și regională și a schimbărilor complexe actuale în modelele geopolitice și economice cu care se confruntă OCS. Lucrarea prezintă o descriere sistematică și obiectivă a situației statelor membre a OCS și a statelor cu statut de observator, precum și relațiile lor cu OCS [185].

Pornind de la faptul că organizațiile internaționale joacă un rol tot mai important în politica internațională, autorii moderni, în baza unei abordări teoretico-empirice sistematizate, contribuie la construirea și perfecționarea metodologiilor de cercetare, identificării structurii,

politicilor și performanțelor organizațiilor internaționale, totodată constatându-se tendința de a extinde spectrul organizațiilor internaționale, supuse cercetării. În viziunea noastră, organizațiile internaționale sunt entități diferite și complicate. Activitatea lor uneori poate să se suprapună, alteori este contradictorie. Ele evoluează foarte mult în funcție de influențele politice naționale, regionale și internaționale. Complexitatea organizațiilor internaționale permite studierea lor din diverse perspective.

Apreciind cadrul teoretic și conceptual modern ce se axează pe impactul și schimbarea peisajului organizațiilor internaționale în contextul provocărilor majore ale lumii moderne, constatăm insuficienta atenție din partea mediului academic asupra unor aspecte precum: studierea organizațiilor internaționale din perspectiva autonomiei birocratice, autoritatea și calitatea lor de organizații democratice, continuitatea și consecutivitatea politicilor promovate, precum și răspunsurile acestora la schimbările mediilor financiare și presiunilor bugetare. Este insuficient explorată autoritatea morală a birocrației organizațiilor internaționale și consecințele acestora asupra deciziilor aplicate la nivel național și internațional, inclusiv asupra proceselor de elaborare și implementare a politicilor. Interesul academic de cercetare puțin se axează pe conlucrarea secretariatelor organizațiilor internaționale cu structurile guvernamentale naționale și reprezentativitatea națională în structurile funcționale ale organizațiilor internaționale, subreprezentativitatea țărilor cu economii subdezvoltate, contribuțiile inegale.

Concluzionând în baza analizelor efectuate, constatăm că organizațiile internaționale sunt văzute ca actori independenți pe arena internațională, dar și instrumente în mâinile altor actori. Din spectrul bibliografic analizat se profilează conceptul corelației dintre organizațiile internaționale și guvernarea globală, care, deși este încă o realitate dispersată și fragmentată, se necesită a fi înțeles și explicat mecanismul funcționării acesteia.

2.2. Cadrul metodologic de investigare a contribuției Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL la asigurarea securității

Metodologia studiului ulterior poartă un caracter analitico-aplicativ, având la bază cercetarea teoretico-analitică. Suportul teoretic al cercetării este determinat de identificarea aparatului categorial și concepţiile ştiinţifice privind problemele de securitate, relațiile internaționale, contribuția organizațiilor internaționale în asigurarea securității, ce și-au găsit reflectare în compartimentul unu și doi al tezei de doctorat. Caracterul analitico-empiric al studiului a determinat aplicarea metodelor empirice în compartimentele trei și patru ale tezei.

Conceptul metodologic al prezentului studiu disertaţional are un caracter interdisciplinar, fundamentat pe transferul de idei și abordări între asemenea discipline, precum politologie, teoria relațiilor internaționale, studii de securitate, drept, sociologie, statistică și științe administrative. Interdisciplinaritatea se manifestă prin traversarea granițelor dintre disciplinele academice sau școlile de gândire, pe măsură ce apare nevoia explicării noilor paradigme în dezvoltarea relațiilor internaționale. În acest sens algoritmul conceptului tezei de doctorat este în relație cu cel mai recent stadiu de dezvoltare, care încorporează cele mai noi idei și caracteristici ale domeniului de cercetare.

Drept suport teoretic pentru structura metodologică a prezentei teze de doctorat au servit lucrările în domeniu, autorii cărora creează noua abordare metodologică pentru analiza organizațiilor internaționale în baza teoriilor deja existente, cum ar fi: S. Barkin [186], Jack L. Goldsmith și Eric A. Posner [187], W.J. Feld și R.S. Jordan [188], Edvard A. Kolodziej [189] V. Teosa [131], A.E. Kuteinicov [190], C. Eșanu [57, p.324-335], R.S. Ungureanu [191].

Sistematizarea celor mai recente analize în domeniu denotă tendința de evaluare a unei game destul de largi de organizații internaționale cu mandat și capacitate diferită pe segmentul de securitate. Totodată, se dezvoltă și metodologia studierii celor mai recunoscute organizații internaționale și regionale de securitate. Inițial este aplicată metodologia studiului de caz pentru cele mai influente organizații internaționale, precum ONU, OMC, BM, FMI, OIM, după care urmează și cele specializate în securitate NATO, OSCE și altele. În literatura de specialitate constatăm mai multe clasificări ale organizațiilor internaționale (Tabelul A3, 1). Foarte puțini autori reușesc sistematizarea teoriilor în domeniu și suprapunerea acestora pe impactul și efectele activității organizațiilor internaționale. Astfel, actualmente are loc un proces de teoretizare a organizațiilor internaționale și treptat, se conturează o metodologie exhaustivă, ce încearcă să surprindă toate aspectele complexe ale interacțiunii organizațiilor internaționale, inclusiv și cele destul de controversate pe dimensiunile securității.

***Definirea aparatului categorial*.** Studiul teoretico-metodologic, privind contribuția organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității, include definitivarea noțiunilor științifice. Fundamentarea sistemului de noțiuni și concepte, ce explică obiectul și subiectul de studiu, contribuie la cunoașterea complexității problemei cercetate. Noțiunea-cheie utilizată în teza este securitatea și unele dimensiuni ale acesteia, corelația dintre securitate și organizații internaționale, asupra cărora ne vom referi în continuare.

Incursiunea în literatura științifică ce vizează securitatea în contextul organizațiilor internaționale scoate în evidență un spectru de interpretări destul de extins. Autorii analizați încearcă să delimiteze o largă varietate de definiții, să le elucideze, concretizeze și să le adapteze

contextelor moderne a nevoii de securitate. Securitatea, făcând parte din categoria conceptelor contestabile, își găsește o multitudine de abordări și interpretări (Tabelul A2, 3).

Noțiunea de securitate este explicată din perspectiva: *securității individuale* (reprezintă un prim nivel de analiză și vizează amenințările la adresa indivizilor ce se pot manifesta într-o varietate de moduri); *securității naționale* (urmărește să asigure starea de normalitate democratică la care aspiră societatea, cetățenii, comunitățile și statul pe baza eforturilor ce vizează deplina instaurare a legalității, făurirea prosperității economice, echilibrul social și stabilitatea politică); *securității internaționale* (în accepțiunea sa modernă a fost lansată prin Carta ONU, care la art.1 prevede menținerea păcii și securității internaționale); *securității colective* (constituie un sistem de menținere a păcii mondiale prin acordul și acțiunile concrete ale tuturor statelor); *securității democratice* (subliniază legăturile existente între nevoia de a crea și spațiul european de securitate în sine și imperativul de a consolida întregul set de valori democratice pe care se sprijină procesul de integrare europeană: pluralismul politic, statul de drept și respectarea drepturilor omului). Totodată, se dau explicații asupra noțiunilor politica de securitate și strategia de securitate. Politica (politicile) de securitate se analizează pe paliere diferite, respectiv la nivel de organizații internaționale, la nivel statal și organizațional. Strategiile de securitate, indiferent de nivel, sunt explicate drept căi optime prin intermediul cărora se duce la îndeplinirea politicilor de securitate [192, p.13-21].

Studiile de securitate definesc comprehensiv conceptul din perspectiva a cinci puncte de vedere: militar, politic, economic, de mediu și social. Argumentarea tradiționaliștilor privind limitarea securității la sectorul militar cedează în favoarea susținerii că securitatea poate fi aplicată unei palete largi de probleme [193, p.9]. Logica regimurilor de securitate se bazează pe faptul că securitatea internațională este o chestiune de relaționare. Securitatea internațională se referă în principal la modul în care colectivitățile umane relaționează între ele cu celelalte când vine vorba de amenințări și vulnerabilități [193, p.26].

Securitatea este unul dintre acele concepte care capătă un conținut diferit în fiecare epocă istorică. Noile vulnerabilități, riscuri și amenințări cu care se confruntă astăzi omenirea impun conceptul de securitate să se articuleze în jurul principiilor securității internaționale (colective), securității naționale și securității individuale [192, p.14]. Astfel, identificăm tendințe de globalizare, regionalizare și locale în dezbaterile de securitate cu trimitere la obiectele de referință și amenințările din fiecare sector.

O definire comprehensivă asupra noțiunii de securitate este făcută de Comisia ONU pentru securitate umană, în conformitate cu prevederile căreia paradigma securității este asociată cu două tipuri de dinamică. Prima, securitatea umană devine necesară ca răspuns la

complexitatea și interrelaționarea amenințărilor noi și vechi, de la fenomenul cronic și persistent de sărăcie până la violența etnică, traficul de ființe umane, schimbarea climei, epidemii, terorism internațional și crize economice și financiare spontane. Astfel de amenințări tind să acapareze dimensiuni transnaționale și să se localizeze dincolo de concepțiile tradiționale ale securității, care se axează exclusiv pe agresiunea militară externă. În al doilea rând, securitatea umană necesită o abordare comprehensivă care ar utiliza o gamă largă de noi oportunități pentru analiza unor astfel de amenințări într-o manieră integrată. Amenințările la adresa securității umane nu pot fi abordate doar prin mecanisme convenționale. În schimb, ele necesită un nou consens care recunoaște legătura și interdependența dintre dezvoltare, drepturile omului și securitatea națională.

Securitatea umană este definită de Comisia ONU pentru securitate umană ca: protejarea nucleului vital al tuturor vieților umane în măsura ca aceasta să sporească libertățile și aprovizionarea umană [194, p.5]. Securitatea implică absența amenințării [195, p.6]. Percepția asupra noțiunii de *securitate* s-a schimbat în lumea modernă. Evenimentele ce au loc într-o anumită parte pot provoca amenințări asupra celeilalte părți a lumii. Civilizația modernă a devenit interdependentă, iar noile forme ale potențialelor amenințări, precum ar fi terorismul internațional, periclitează formele de conviețuire.

Securitatea este practicată în multe domenii și cu actori eterogeni. Spectrul de aplicabilitate determină necesitatea definitivării sintagmelor: securitate alimentară, securitate colectivă, securitate comprehensivă, securitate cooperativă, securitate economică, securitate energetică, securitate națională, securitate internațională, securitate socială, securitate umană, securitate informațională, securitatea mediului, securitate urbană, securitate civilă, și mai noi, securitatea cibernetică, securitatea afacerii, securitatea spațiului aerian, securitatea nucleară, securitatea cosmică, securitate globală. Aceste definiții de referință oferă termeni viabili în câmpul cognitiv al studiilor de securitate internațională. Cercetările asupra securității internaționale devin din ce în ce mai numeroase și tind să se raporteze la mai multe domenii de activitate umană, transformându-se treptat în concepte academice tot mai bine conturate. Datorită acestei naturi multidimensionale, conceptul de securitate este dificil de definit. Însă, cu toate acestea, capătă contururi definitorii atunci când se înțelege contextul aplicat.

Fundamentarea comprehensivă a studiilor recent apărute în materie de securitate identifică noi riscuri la adresa securității internaționale. Dintre cele mai periculoase se specifică proliferarea crimei organizate transfrontaliere și a extremismului etnic și religios, iar cea mai virulentă formă de manifestare care le combină pe cele două este terorismul, apreciat drept cea mai periculoasă provocare cu care se confruntă omenirea în secolul XXI. Mediul internațional de

securitate evoluează în corespundere cu situația ordinii mondiale la etapa contemporană, de la unul bipolar (SUA și URSS) la unul unipolar (SUA) sau multipolar. Ordinea internațională atât cea actuală, cât și cea previzibilă pentru viitor este caracterizată de competiția dintre actori diverși ce evoluează pe arena internațională (state și non-state) [196, p.3]. În acest context, rolul organizațiilor internaționale în asigurarea securității crește semnificativ.

Dimensiunea politică a securității își găsește reflectare în strategiile de securitate ale statelor, prin promovarea și implementarea conceptului de *bună guvernare*. Componenta politică a securității accentuează faptul că funcționalitatea normală a unui sistem politic este direct proporțională cu existența stării de securitate [197]. Odată cu demararea proceselor integraționiste în spațiul european, se adoptă strategia de realizare a securității prin integrarea în structurile de securitate europene și euroatlantice [198], relevându-se rolul definitoriu al organizațiilor internaționale. Dintr-o nouă perspectivă de post Război Rece cu iminenta creștere a conflictualității în rezultatul tendinței de globalizare, se prezintă tipurile de conflicte inter și intrastatale, cu implicarea organizațiilor internaționale în menținerea securității internaționale [199].

Un răspuns la dezechilibrele economice, politice și sociale este fenomenul terorismului internațional, ce devine o amenințare hibridă la securitatea globală. În condițiile dezvoltării asimetrice a lumii moderne, terorismul internațional a devenit un instrument utilizat și atractiv pentru grupările radicale și fundamentaliste. Diverse aspecte ale noii amenințări globale își găsesc reflectare în definitivările date conceptului de securitate.

Terorismul internațional este identificat drept risc asimetric alături de altele precum fundamentalismul extremist, conflicte non-militare, crima organizată și terorismul în general. Terorismul este definit ca o formă de conflict neconvențional, purtat fără nici un fel de reguli sau limitări impuse de dreptul internațional sau religie [200, p.8]. Terorismul transnațional este egalat terorismului internațional cu deosebirea că autorii primului sunt autonomi față de orice stat [200, p.28]. O altă fațetă a terorismului este așa - numita zona gri. Prin aceasta se subînțelege că terorismul nu semnifică doar „...acțiuni care implică violența, ci și acțiuni periculoase pentru existența umană și care reprezintă încălcări ale tratatelor internaționale sau ale legii penale din oricare stat" [200, p.71]. „Atentatele teroriste, inspirate de intoleranță și extremism, sunt strâns legate de alte tipuri de fapte criminale, cum ar fi trafic de droguri, spălare de bani, trafic de ființe umane, piraterie, înrobire, trafic ilegal de arme, materiale nucleare sau agenți biologici ori alte produse, crimă organizată" [200, p.72].

Lipsa de congruență a standardelor sociale, existența unor societăți cu nivel de dezvoltate inechitabil, politici judiciare necorelate și diminuarea puterii statului se dovedesc esențiale

pentru apariția structurilor de crimă organizată [201, p.2]. Deseori crima organizată se intersectează cu instituțiile politice, economice, de securitate și informații și structurile de aplicare a legii [201, p.3-4].

O stavilă în calea amenințărilor grave la adresa securității internaționale și a vieții indivizilor din întreaga lume se prezintă a fi OIPC INTERPOL, care desfășoară o serie de inițiative în vederea sprijinirii țărilor membre în eforturile lor de a-și proteja cetățenii de terorism și alte forme de crimă organizată. Organizația pe parcursul activității sale a dezvoltat strategiile de securitate, contribuind la implementarea obiectivelor de securitate la nivelul statelor-membre, totodată complinind noi conținuturi conceptului de securitate. Deși organizația nu se poziționează în categoria celor strict specializate pe segmentul securității, însă în condițiile când crimele au devenit internaționale și transnaționale, asimetrice, hibride și non-clasice, iar la nivel global nu există o autoritate politică superioară, „un guvern mondial" [202, p.17], care să fie împuternicit cu funcții de legiferare, de creare a normelor de drept internațional, OIPC INTERPOL îi revine misiunea să-și ajusteze politicile și strategiile sale la cerințele de menținere a echilibrului de securitate internațională.

Provocările, riscurile și amenințările globale sunt principalele fenomene care influențează mediul de securitate contemporan, creând atât oportunități, cât și noi riscuri și amenințări. În acest mediu nici un stat nu se poate izola sau rămâne neutru, nici un stat nu este la adăpost și nici unul nu trebuie să rămână în afara proceselor globale. Securitatea internațională tinde tot mai mult să-și manifeste caracterul indivizibil, iar comunitatea internațională este tot mai conștientă de răspunderile ce îi revin [203, p.25] și necesitatea de a construi un nou echilibru de securitate.

Într-o lume globalizată, conflictele asimetrice se află în continuă transformare, inclusiv solicitându-se necesitatea identificării modelelor eficiente de gestionare ale acestora. Asimetria este definită ca o diferențiere raportată la cantitatea și calitatea forțelor și mijloacelor de luptă, concepțiile și planurile de acțiune, capacitățile logistice, timpul de reacție, dar și modalitățile felurite de exploatare a vulnerabilităților celuilalt [204, p.9]. Din perspectiva Institutului de Studii Strategice din SUA, asimetria înseamnă „...a acționa, a organiza și a gândi în mod diferit față de oponenți, pentru a fi în măsură să se obțină efecte maxime din avantajele proprii, a exploata slăbiciunile adversarilor, a cuceri inițiativa și a obține o mai mare libertate de acțiune. Ea poate face uz de metode diferite, tehnologie, valori și organizații, perspectiva timpului sau o combinație a acestora." [204, p.10].

Într-adevăr, secolul XXI a debutat cu provocări majore asupra naturii relațiilor internaționale și cu amenințări la adresa securității. Noțiunea „război nou" este suplinită cu „război hibrid", o combinație de război convențional, nereglementat, economic, energetic,

cibernetic, informațional, fără limite și restricții. În contextul menținerii securității se aplică noțiunea de „*lawfare*“. Originile „*lawfare*“ pornesc de la conceptul „*International Law Warfare*”, discutat în lucrarea *Unrestricted Warfare(1999).* Termenul „*lawfare*“ a apărut pentru prima dată în 1975 în articolul *Whither Goeth the Law - Humanity or Barbarity*, semnat de John Carlson și Neville Yeomans, cu referire la soluționarea pașnică a conflictelor. Ideea de „*lawfare*“ a fost dezvoltată și explorată de colonelul forțelor armate americane Charles J. Dunlap Jr. [205].

Sintetizând varietatea de studii și aprecieri date noțiunii de securitate și a sintagmelor alăturate acesteia, constatăm că nu s-a ajuns la un consens unanim acceptat. Dimpotrivă, actualul sistem internațional și mediul de securitate reprezintă noi provocări și înaintează noi întrebări, la care urmează să se dea răspunsuri argumentate.

În pofida eforturilor depuse de cercetători din diferite segmente ale securității, deocamdată nu a fost elaborată o definiție general acceptată. Evoluția paradigmei de securitate și schimbările în concepțiile de securitate, fiecare bazată pe diferite presupuneri teoretice și politice, se află în legătură strânsă cu evoluția istorică a sistemului internațional și cu progresul intelectual în interpretarea sa. Fiecare concept de securitate corespunde unor valori specifice, amenințări și capacități de a întruni provocările percepute. Securitatea are dimensiuni diverse. Extensiile propuse pentru conceptul de securitate sunt identificate în două dimensiuni: sursa amenințării securității și obiectul referent al securității. A ajunge la un consens privind definirea securității este dificil, dacă nu descoperim o bază comună și dacă nu interpretăm într-un context bine definit.

Sinteza celor mai relevante definiții în materie de securitate ne permite să rezumăm că în mediul științific se conturează un cadru comprehensiv al studiilor de securitate din următoarele perspective: militar, politic, economic, de mediu și social. Noțiunea de securitate devine tot mai mult instituționalizată în relațiile internaționale.

Cel mai influent arhitect al noii agende a securității internaționale este globalizarea, ce modelează evoluția relațiilor internaționale. Totodată, numeroase componente ale globalizării devin spontane și imprevizibile, agravând problemele cronice, astfel ducând spre noi riscuri și provocări. Amenințările globale nu au fost niciodată atât de complexe și provocatoare. Rețelele transnaționale de criminalitate organizată și teroriștii exploatează creșterea globalizării și evoluțiile tehnologice.

În stadiul actual al dezvoltării comunitatea internațională își identifică responsabilitățile în implementarea unei arhitecturi globale pentru combaterea viitoarelor amenințări la adresa securității. Arhitectura globală de securitate se configurează multinivelar și multilateral.

Noțiunile de securitate multinivelară și multilaterală își au originea în informatică, având la bază modele cu mai multe straturi de asigurare a securității subiectului ce necesită protejare.

În teza de doctor sintagma *securitate multinivelară* include următoarele niveluri: global, regional, subregional și național. Noțiunea *securitate multilaterală* include dimensiunile riscurilor interne și externe ale statului din următoarele perspective: militar, politic, economic, social și de mediu.

Transformările profunde ale mediului de securitate determină diversificarea noțiunilor legate de securitate și aplicabilitatea acestuia cu referire la organizațiile internaționale. Actualul mediu de securitate își conturează următoarele trăsături prin existența unipolarității SUA, afirmarea tot mai evidentă a UE ca factor de stabilitate și progres, apariția și consacrarea unor actori internaționali non-statali. Noii actori internaționali non-statali au ca principale trăsături lipsa apartenenței la un areal geografic, conducerea după reguli și norme specifice și raportarea la alte valori decât cele naționale. Afirmarea și aplicarea unor soluții și metodologii noi în dezvoltarea și funcționarea instituțiilor și organizațiilor politice, economice și de securitate internaționale. Procesul de trecere a numeroase țări de la funcția de apărare națională la cea de apărare colectivă și extinderea zonei spre un concept de mult mai largă deschidere și implicare complexă, cel de securitate colectivă, presupune nu numai concepte noi, dar și structuri și modalități de acțiune adecvate riscurilor și amenințărilor asimetrice non-clasice.

Suportul metodologic al tezei a fost asigurat de o îmbinare de metode mixte, completându-se cele cantitative cu calitative, pentru a elucida problema investigată. Uzarea mai multor fluxuri de date, tabele și materiale ilustrative în anexe oferă un nivel mai înalt de încredere și valabilitate avansată analizei.

Explorarea cooperării internaţionale şi cercetarea politicii internaționale necesită o *abordare sistemică* a identificării proceselor fundamentale și a forțelor de schimbare. Teza de doctorat explică o gamă largă de concepte în materie de securitate și de interacțiuni politice a organizațiilor internaționale la nivel național, regional și global. *Abordarea sistemică* unifică și se concentrează asupra interacțiunilor în relațiile internaționale, efectele acestora, durata în timp și ireversibilitatea, caracterul neliniar și asimetric al proceselor studiate în context global.

Interdependența sporită a statelor moderne și alte schimbări profunde intervenite în sistemul internațional pe parcursul ultimilor decenii presupune o *abordare sinergetică* asupra explicării proceselor internaționale. *Abordarea sinergetică* este aplicată din perspectiva interacțiunii sau cooperării dintre mai multe entități pe arena internațională pentru a produce un efect combinat, mult mai mare decât suma efectelor separate ale acestora.

Pentru înfăptuirea fiecărui obiectiv al cercetării vor fi aplicate și adecvate metode specifice. *Metodele universal-filosofice* [66, p.243-244], ce includ principiile și legile dialecticii, servesc drept mod de raționare metodic. În vederea realizării scopului și obiectivelor tezei au fost valorificate principiile ce stau la baza cercetării științifice: interdisciplinarității, obiectivității, consecutivității, demonstrației, corelației, validității, utilității, tradiției și eticii. *Metodele general-ştiinţifice* [66, p.243-244] conțin metode și principii ce se folosesc într-un șir de științe, dar pot servi drept suport instrumental pentru alt domeniu științific. Acestea au contribuit la determinarea aparatului categorial al cercetării; analiza câmpului cognitiv teoretico-empiric; examinarea derulării procesului modern de realizare a securităţii; sistematizarea cunoştinţelor despre contribuţia organizaţiilor internaţionale la asigurarea securităţii. *Metodele concret-ştiinţifice* [66, p.243-244], folosite în domeniul științei politice, sunt aplicate pentru studiul contribuţiei organizaţiilor internaţionale la asigurarea securităţii; inclusiv studiul de caz asupra BNC INTERPOL din Republica Moldova. Metodele selectate și aplicate în procesul de cercetare sunt în conformitate cu timpul, numărul de surse citate și analizate în teza de doctorat, matricele elaborate.

Inducția este utilizată ca formă de raționament și metodă de cercetare, care a făcut posibilă trecerea de la particular la general. *Deducția*, fiind opusă inducției, a făcut posibilă trecerea de la general la particular. Inducția și deducția au fost aplicate în procesul de sinteză a surselor bibliografice, a estimării conținutului acestora și a elaborării concluziilor și formulări recomandărilor.

Analiza a fost aplicată ca procedeu de descompunere pe cale rațională a obiectului și subiectului studiate, oferindu-ne posibilitatea evidențierii structurii acestora, sesizării esențialului. A făcut posibilă identificarea obiectului și subiectului de cercetare, clasificarea fenomenelor și proceselor. Scopul aplicării analizei a fost de a cunoaște părțile componente ca elemente ale unui întreg. *Sinteza* a permis de a reproduce în toată complexitatea sa obiectul studiat, prin reîmbinarea mintală a părților.

Analiza comparată este aplicată cu scopul de a identifica elementul comun, fenomene repetabile și situații similare în sfera relațiilor internaționale. Totodată, oferă posibilitatea de a obține concluzii științifice în baza eterogenității fenomenelor și situațiilor studiate. Analiza comparată a fost aplicată pentru identificarea asemănărilor și deosebirilor contentului informațional al site-urilor ca formă de procesare a informației și a transparenței activității desfășurate de BNC ale INTERPOL în SUA, Federația Rusă, România și Republica Moldova.

Analiza sistemică a permis perceperea obiectului studiat în totalitatea elementelor, care se află în raporturi și conexiuni, formând o anumită integritate.

Analiza documentelor. Documentele au fost accesate de pe site-urile oficiale și solicitate direct de la instituțiile de resort. Drept documente analizate au fost documentele interne, ce reglementează activitatea organizației; legislația națională și internațională, convențiile și tratatele internaționale, documentele de arhivă, informațiile serviciilor de presă, etc.

Analiza statistică a permis colectarea, explorarea și prezentarea dinamicii cantitative a datelor, pentru a descoperi modele și tendințe subiacente. Aplicarea datelor statistice a sprijinit cu argumente afirmațiile emise și a întemeiat științific concluziile și recomandările tezei de doctorat. Totodată, utilizarea seriilor statistice a făcut posibilă o mai bună înțelegere a locului Republicii Moldova în contextul evoluțiilor regionale și globale și o mai clară percepție a soluționării problemei de cercetare.

Metoda dialectică a permis cercetarea condițiilor constituirii sistemului interacțiunii organizațiilor internaționale în procesul de asigurare a securității.

Metoda descriptivă a fost utilizată pentru a demonstra continuitatea și schimbările intervenite în locul, rolul și contribuția organizațiilor internaționale în construirea unei noi arhitecturi a securității globale, inclusiv a creșterii influenței OIPC INTERPOL ca actor al formatului internațional de asigurare a securității.

Metoda istorică a oferit vizualizarea procesului de instituționalizare a OIPC INTERPOL și extinderea influenței acesteia la nivel internațional. Totodată, a permis urmărirea dezvoltării conceptualizării și diversificării securității.

Metoda structural-funcțională, aplicată în științele politice, a permis determinarea locului și rolului organizației internaționale INTERPOL în calitate de actor al relațiilor internaționale, care contribuie la asigurarea securității de diferite tipuri în corespundere cu obiectivele și funcțiile sale.

Studiul de caz a permis investigarea subiectului cercetării complet și în profunzime. Selectarea cazului a fost corelată cu scopul și obiectivele studiului. Studiul de caz s-a concentrat asupra contribuției BNC INTERPOL la asigurarea securității Republicii Moldova.

Analiza evenimentelor (event analysis) este metoda prin intermediul căreia a fost prelucrată informația publică, care arată „cine spune sau face, ce spune sau face, cu privire la cine și când". Sistematizarea și prelucrarea datelor relevante pentru problema cercetată a fost realizată în funcție de următorii indicatori: subiectul-inițiator (cine?); sugerarea sau „*issue-area*" (ce?); ținta subiectului (cui?), data evenimentului (când?). Sistematizarea informației a permis includerea acesteia în matrice, obținându-se clasificarea evenimentelor analizate. Metoda a fost aplicată cu scopul de a obține o sistematizare cât mai obiectivă a subiectului de studiu. Totodată,

a permis identificarea și formularea etapelor de dezvoltare ale organizației din punct de vedere instituțional-funcțional.

Metodele sociologice aplicate au permis estimarea procesului studiat din perspectiva cantitativă și calitativă. Abordarea cantitativă a avut scopul de a înțelege anumite idei, atitudini, dorințe, necesități în legătură cu problema care stă la baza cercetării. Răspunsurile obținute au fost interpretate într-un context mai larg pentru a înțelege semnificațiile emise de respondenți și de a interpreta percepțiile acestora în legătură cu problema cercetată. Cercetarea cantitativă a fost urmată de o cercetare calitativă, care explorează în profunzime constatările selectate.

Analiza cantitativ-calitativă (content-analiza) este o metodă de valorificare a documentelor sociale. Ținând cont de faptul că content-analiza este o metodă de cercetare, care solicită foarte mult timp și minuțiozitate, totodată, luând în calcul timpul rezervat cercetării și volumul de informație care urmează a fi procesat, a fost realizată o eșantionare bine argumentată a materialului supus analizei. În calitate de documente supuse analizei sunt rapoartele anuale ale OIPC INTERPOL pentru perioada anilor 1998-2017 (Tabelul A8, 1), site-urile oficiale ale BNC din SUA, Federația Rusă, România și Republica Moldova; aprecierile experților Institutului de Politici Publice, Institutului de Dezvoltare a Inițiativelor Sociale ”Viitorul”, Asociației pentru Politica Externă din Republica Moldova, Centrului de Informare și Documentare NATO în Republica Moldova și altele.

Ancheta sociologică este una din cele mai complexe metode sociologice de acumulare a materialului empiric. Scopul aplicării acestei metode de cercetare a fost de a aduna operativ un volum de informații suficient de relevant privind cunoștințele, opiniile, atitudinile, aprecierile, evaluările, motivațiile, necesitățile, propunerile și caracteristicile socio-demografice ale respondenților. Ancheta sociologică a fost aplicată pe eșantioane specifice de grupuri-țintă. În eșantion au fost incluși ofițerii de urmărire penală, care nemijlocit sunt implicaţi în realizarea procesului de menţinere a securităţii țării.

Ancheta sociologică a fost realizată prin aplicarea tehnicii chestionarului. Blocurile de întrebări din chestionar sunt axate pe identificarea informării generale privind problema studiată, estimarea și analiza acesteia, propunerile emise de respondenți, datele socio-demografice ale eșantionului. Ancheta sociologică a fost administrată în teren de către autorul tezei de doctorat.

Blocurile de întrebări din chestionarul pentru ofițerii de urmărire penală sunt axate pe:

- identificarea informației generale (motivele, care au determinat alegerea respectivei activităţi profesionale; prestigiul activității profesionale; gradul de mulțumire față de anumite aspecte ale muncii sale; frecvența stagiilor de calificare, concretizarea acestora și identificarea necesităților de perfecționare profesională; nivelul de cunoaștere al limbilor străine);

- estimarea problemei (cauzele expansiunii criminalității internaționale în RM; cele mai frecvente tipuri de crime cu care se confruntă în activitatea profesională; sursele din care se informează despre criminalitatea internațională; aprecierea activității MAI în prevenirea și combaterea criminalității internaționale; identificarea punctelor forte/slabe, oportunităților/pericolelor în prevenirea și combaterea criminalității internaționale);
- analiza problemei (aprecierea contribuției OIPC INTERPOL în procesul de conlucrare interstatală în prevenirea și combaterea criminalității internaționale; constatarea experienței de lucru a respondenților cu OIPC INTERPOL, alte organizații internaționale; aprecierea nivelului asigurării informaționale în procesul de descoperire și examinare a infracțiunii pe linia INTERPOL);
- propunerile privind prevenirea și combaterea criminalității internaționale (la ce trebuie să contribuie informația parvenită pe linia INTERPOL, care sunt problemele cu care se confruntă atunci când au nevoie de a obține informația prin canalele INTERPOL; care este termenul primirii răspunsului de la INTERPOL; cum apreciază eficacitatea aplicării informației parvenite de la INTERPOL; realizarea ierarhiei bazelor de evidență ale INTERPOL, aplicate în activitatea profesională; estimarea conlucrării cu BNC INTERPOL; propunerile privind prevenirea și combaterea criminalității internaționale; opiniile privind eficientizarea conlucrării inspectoratelor de poliție cu BNC INTERPOL și a MAI cu OIPC INTERPOL);
- date socio-demografice (stagiu de activitate în domeniu, genul, vârsta, studiile, aria geografică de desfășurare a activității profesionale).

Perioada desfășurării aplicării chestionarului sociologic în teren a fost 1 iunie - 30 iulie 2016. Volumul eșantionului a fost de 142 respondenți. Ancheta sociologică a fost aplicată în regiunile Nord, Centru și Sud, zonele urbane cu cea mai înaltă rată de criminalitate (municipiile Chișinău, Bălți, Bender, Comrat). Rezultatele empirice ale cercetării sunt analizate și expuse în subcompartimentul 4.2. Instrumentarul de cercetare empiric este prezentat în Anexa 9.

Interviul experților, aplicat în prezentul studiu disertațional, a condus la stabilirea relațiilor dintre variabile şi la verificarea, testarea ipotezelor. În contextul analizei întreprinse interviul a fost aplicat cu scopul de a acumula informații și a estima problema investigată. În calitate de experți s-au produs specialişti în domeniu din mediul academic și universitar Indicatorul de bază în construirea eşantionului experților este gradul de competență, stagiul de activitate în domeniu, cunoașterea problemei supuse cercetării. În rezultatul aprecierii experților a fost realizată sistematizarea informației, analiza corelativă a indicatorilor, stabilirea tendințelor de evoluție a problemei studiate. (Anexa 9).

Analiza SWOT a avut scopul de a colecta şi sistematiza informaţia fragmentată despre obiectul şi subiectul cercetării. Aplicarea analizei SWOT a contribuit la înţelegerea poziţiei strategice a respondenților. Identificarea valorilor pozitive, dar şi celor negative, a oferit posibilitatea de a stabili punctele forte, dar şi vulnerabilitatea unor arii de activitate ale organizaţiilor internaţionale. Stabilirea oportunităţilor a relevat căile prin intermediul cărora pot fi avansate strategiile de eficientizare a activităţii acestora. Ameninţările reprezintă valorile negative în evoluţia instituţională. Rezultatele analizei SWOT au oferit asimilarea informaţiei privind elaborarea strategiilor contribuţiei organizaţiilor internaţionale la asigurarea securităţii Republicii Moldova.

Tipologia a oferit posibilitatea identificării criteriilor și a tipurilor, în baza cărora a fost elaborată o matrice de clasificare a organizațiilor internaționale. Aceasta a oferit un mijloc empiric de ordonare a multiplelor tipuri de organizații și a explicat ce tip de organizație reprezintă INTERPOL, potrivit abordărilor analizate.

Baza metodologică a cercetării permite soluționarea problemei științifice importante, totodată algoritmul metodologic dezvoltat a permis aplicarea metodelor și tehnicilor de cercetare în vederea validării ulterioare a ipotezei lansate și îndeplinirii obiectivelor studiului.

Problema ştiinţifică importantă soluţionată pe parcursul cercetării constă în fundamentarea politico-juridică a contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității multinivelare și multilaterale, ceea ce a condus la identificarea strategiilor și instrumentelor de operaționalizare în stabilirea noii arhitecturi de securitate în condițiile emergenței riscurilor hibride, în vederea dezvoltării cooperării statelor-membre în asigurarea securității naționale la etapa contemporană.

2.3. Concluzii la capitolul 2

1. Organizațiile internaționale de la primele forme de manifestare și până în prezent demonstrează o evoluție atât cantitativă, cât și calitativă. Ascensiunea acestora este un exemplu elocvent al unui efort comun al comunității internaționale, materializat printr-o muncă insistentă și îndelungată, pentru a răspunde provocărilor timpului. Astfel, factorii de decizie majori în lumea modernă au devenit organizațiile internaționale. Eforturile comune ale statelor naționale și ale organizațiilor internaționale au contribuit la soluționarea multiplelor probleme. Provocările cu care se confruntă lumea astăzi determină necesitatea de a eficientiza conlucrarea statelor naționale cu organizațiile internaționale.

2. Tendința actuală de dezvoltare și extindere a organizațiilor internaționale este o reacție la descentralizarea sistemului modern de relații internaționale și un efort al lumii contemporane

de a se adapta și conlucra într-un mediu din ce în ce mai dinamic, interdependent și globalizant. Amploarea pe care a luat-o dezvoltarea structurilor instituționale formale interstatale la nivel internațional denotă încercarea lumii actuale de a se organiza și răspunde provocărilor ostile și exprimă angajamentul pentru armonizarea relațiilor internaționale. OIPC INTERPOL a devenit un centru global metodologic ți strategic pentru organizațiile regionale și naționale de poliție, care își formează o abordare coordonată la amenințările de securitate la nivel mondial.

3. Contribuția organizațiilor internaționale în asigurarea diferitor segmente ale securității a devenit un subiect controversat de dezbateri științifice. Interpretarea modernă a organizațiilor internaționale se bazează pe o concepție dualistă a relațiilor internaționale, care recunoaşte atât relațiile conflictuale, cât și de cooperare drept caracteristici de bază ale sistemului multistatal. În contextul dezvoltării procesului de cooperare mondială, organizația internațională reprezintă o încercare de a minimiza conflictele și de a maximiza colaborarea dintre statele participante.

4. Organizația internațională INTERPOL, în calitate de organizație internațională interguvernamentală, are la bază uniunea de state sau instituții statale, create pe baza unui acord internațional între state sau de către instituții autorizate. Activitatea organizației se derulează la nivel global, regional, subregional și național, dezvoltând relații universale, regionale, subregionale și interregionale.

5. Direcțiile prioritare de activitate ale INTERPOL-ului se schimbă în funcție de sursele de insecuritate ce apar. În pofida creșterii importanței INTERPOL-ului în calitate de actor al sferei de securitate internațională, organizația este structurată ca o rețea informală de oficiali naționali. Este stabilită în afara unei convenții interguvernamentale. O parte din activitățile sale sunt informale și se bazează pe norme neobligatorii, principiul fundamental fiind participarea și cooperarea voluntară a membrilor săi.

6. Caracterul interdisciplinar al tezei a determinat elaborarea unei metodologii complexe, adaptată la obiectul și subiectul de cercetare. Abordarea metodologică este în corelație cu tendințele moderne de dezvoltare al domeniului și permite cercetarea integră a problemei supuse studiului. Metodologia aplicata în investigarea contribuției Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL la asigurarea securității răspunde scopului și obiectivelor formulate în teză.

7. Noțiunea *securitate* demonstrează o dezvoltare ascendentă. În epoca post Război Rece și-au făcut apariția noi riscuri preponderent non-militare, atipice și neconvenționale pentru securitatea individuală, națională și internațională. În construirea noii arhitecturi mondiale a securității un loc și un rol tot mai mare îl au organizațiile internaționale abilitate cu mandat de

securitate, dar și altele, de importanță secundară, care au ca domeniu de preocupare diferite aspecte ale securității.

8. Pentru prezentul studiu disertațional *contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea securității poate fi definită ca un șir de eforturi continue, direcționate spre înființarea și consolidarea unui cadru gradual multinivelar de colaborare, bazat pe tradițiile și normele internaționale actuale, cu respectarea și tolerarea moderată a practicii deja existente a membrilor acestora, în scopul anticipării, prevenirii și combaterii riscurilor de securitate de ordin intern și extern, pe plan național, regional și global.*

3. FUNDAMENTE POLITICO-JURIDICE ALE ACTIVITĂȚII ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE A POLIȚIEI CRIMINALE INTERPOL

Apariţia şi dezvoltarea INTERPOL-ului este rezultatul unei realităţi concrete cu care se confruntă societatea umană. Emergența fenomenului criminalității transfrontaliere determină necesitatea creării unei autorități internaţionale, preocupate de organizarea şi coordonarea urmăririi şi arestării infractorilor. Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL, pe parcursul a peste 100 ani de activitate, a înregistrat în multe privințe cea mai de succes evoluție. Dezvoltându-şi activitățile în limitele stabilite de Constituție, având la bază principiul suveranității statelor, dispunând de o infrastructură *high-tech* unică, astăzi INTERPOL-ul s-a alăturat coaliției globale de contracarare a finanțării și extinderii terorismului internațional și reprezintă o structură importantă în noua arhitectură a securității globale. Cadrul combinat de instrumente și servicii (canale securizate de comunicare, baze de date specializate, asistență în activitatea de investigare, formare profesională, schimb de experiență etc.) ajută poliția din toată lumea să înțeleagă și să analizeze tendințele criminalității și să-și consolideze forțele pentru o lume mai sigură.

3.1. Statutul politico-juridic al INTERPOL în contextul cooperării internaționale

Ideea de INTERPOL apare în 1914 în cadrul primului Congres al Poliției Criminale Internaționale, care a avut loc la Monaco, unde s-au întrunit ofițeri de poliție, juriști și magistrați din 24 de țări, care au discutat pe teme ca: proceduri de arest, tehnici de identificare, centralizarea înregistrărilor infracțiunilor internaționale și proceduri de extrădare [206]. În 1923 se creează Comisia Poliției Criminale Internaționale cu sediul la Viena, Austria, la inițiativa lui Johannes Schober, șeful poliției de la Viena. Atunci se publică și primele notificări cu persoane în căutare în Jurnalul Internațional de Securitate Publică al INTERPOL.

În 1926 are loc Adunarea Generală de la Berlin în care se propune ca fiecare stat membru să stabilească un centru de contact cu structurile sale de poliţie - predecesorul Biroului Naţional Central. În 1927 se adoptă şi o rezoluţie în acest sens. În 1930, în cadrul organizaţiei se creează departamente specializate pentru combaterea falsificării monedei, caziere judiciare şi falsificarea paşapoartelor. După moartea lui dr. Johannes Schober în 1932, apare un nou statut care creează postul de Secretar General, primul fiind Comisarul poliției austriece Oskar Dressler. În 1935 se lansează rețeaua internațională radio a organizației, asigurând un sistem independent de telecomunicații, utilizat exclusiv de către autoritățile poliției criminale la nivel național [206].

În 1938 naziștii preiau controlul asupra organizației, destituindu-l pe Președintele Michael Skubl. Majoritatea țărilor membre sistează colaborarea, iar Comisia Poliției Criminale

Internaționale, efectiv își încetează existența. În 1942, Comisia Poliției Criminale Internaționale cade complet sub controlul german și este relocată la Berlin. În 1946, Belgia inițiază reconstruirea organizației după sfârșitul celui de-al II-lea Război Mondial. Noul sediu este stabilit la Paris, iar termenul INTERPOL este ales ca adresă telegrafică a organizației. Tot atunci se instituie procesele democratice de alegere a Președintelui și Comitetului Executiv și se introduce sistemul de notificări codat pe culori, elaborându-se notificări de cod roșu pentru persoanele aflate în căutare internațională [206].

În 1949, se oferă INTERPOL-ului statul consultativ ca organizație non-guvernamentală. Ca urmare a adoptării unei constituții modernizate, în 1956, Comisia Poliției Criminale Internaționale devine Organizația Internațională a Poliției Criminale – INTERPOL, abreviată ca OIPC-INTERPOL sau doar INTERPOL. Organizația devine autonomă prin colectarea contribuțiilor de la fiecare stat membru și bazându-se pe investiții ca principal mijloc de suport. În acest sens, în 1958 se revizuiesc contribuțiile și se adoptă reglementările financiare [206].

În 1963 are loc prima conferință regională în Monrovia, Liberia. În 1965, Adunarea Generală stabilește responsabilitățile formale și politicile de operare ale birourilor naționale centrale. În 1971, Organizația Națiunilor Unite recunoaște oficial INTERPOL-ul ca organizație interguvernamentală. În 1972, într-un acord de sediu cu Franța, INTERPOL-ul este recunoscut ca organizație internațională. În 1982 se creează un organ independent pentru monitorizarea implementării regulamentelor interne ale INTERPOL, ce legalizează protejarea datelor. Ulterior, în 2003 aceasta va deveni Comisia de Control a Fișierelor INTERPOL [206].

În 1989, organizația își transferă sediul la Lyon, Franța. Odată cu dezvoltarea tehnologiilor computerizate, în 1990 se lansează sistemul de comunicații X.400, care permite BNC să-și transmită direct mesaje electronice, precum și Secretariatului General. De asemenea, în 1992 se introduce o facilitate de căutare automată pentru căutări de la distanță în bazele de date INTERPOL [206].

În 1995, ca parte a programului de regionalizare, Adunarea Generală adoptă îndrumări pentru stabilirea și operarea birourilor regionale. În 1998 se creează Sistemul de Informații criminale INTERPOL. Iar în 2002 este lansat sistemul comunicațional pe bază de rețea I-24/7, ameliorând semnificativ accesul BNC-urilor la bazele de date și serviciile INTERPOL. Canada a fost prima țară care s-a conectat la acesta. Tot atunci a fost lansată și baza de date a documentelor de călătorie furate și pierdute. În 2003 se inaugurează oficial Centrul de Comandă și Coordonare al Secretariatului General, ce oferă posibilitatea de funcționare a organizației 24 de ore din 7 zile [206].

În 2004 se inaugurează primul birou de legătură INTERPOL în cadrul ONU, la New York, SUA și este desemnată prima reprezentanță specială. În 2005 se emit primele notificări speciale INTERPOL-ONU, ce vizează indivizii supuși sancțiunilor ONU pentru organizația teroristă Al-Qaida și Talibani. În același an se implementează tehnologiile MIND/FIND, care permit ofițerilor din teren să se conecteze direct la sistemele INTERPOL [243]. În 2009 are loc deschiderea oficială a reprezentanței speciale în Uniunea Europeană la Bruxelles. În 2015 este oficializată inaugurarea Complexului Global pentru inovare al INTERPOL în Singapore, care reprezintă o instituție de dezvoltare a cercetării de ultimă generație, specializată în combaterea crimelor cibernetice și de ajutorare a poliției din toată lumea în abordarea amenințărilor emergente prin inovare și instruire [206].

Sinteza documentelor oficiale și analiza de conținut a rapoartelor anuale INTERPOL pentru perioada 1998-2017 (Tabelul A8, 1) au permis identificarea și formularea următoarele etape în evoluția și dezvoltarea organizației din punct de vedere instituțional-funcțional:

1914-1937 – constituirea organizatorică și elaborarea primelor acte normative ce reglementează activitatea organizației;

1938-1945 – sistarea colaborării internaționale și preluarea controlului nazist asupra organizației;

1946-1970 – inițierea reconstruirii organizației, definitivarea denumirii, obținerea autonomiei, inclusiv financiare a organizației;

1971-1990 – recunoașterea INTERPOL-ului ca organizație interguvernamentală de către ONU (1971), schimbarea strategiilor de activitate, promovarea politicilor de extindere și recunoaștere a organizației la nivel internațional;

1991-2000 – deschiderea organizației spre acceptarea statelor din spațiul post-sovietic, lansarea primelor sisteme de comunicare computerizată, perfecționarea și ajustarea cadrului normativ;

2001-prezent – modernizarea tehnologiei și logisticii sistemului de comunicare și procesare a bazelor de date, extinderea accesului la bazele de date, dezvoltarea parteneriatelor internaționale, regionale și naționale; dezvoltarea proiectelor strategice vizionare; transformarea organizației într-o sursă furnizoare de securitate la nivel global.

Documentele juridice ale INTERPOL-ului au la bază un șir de principii generale și particulare, totodată, reglementează actuala arhitectură structurală a organizației.

Constituția INTERPOL este principalul document juridic, ce stipulează scopurile și obiectivele organizației. Constituția Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL a fost adoptată în cadrul celei de-a 25-a sesiune a Adunării Generale de la Viena, desfășurată

între 7-15 iunie 1956, intrând în vigoare la 13 iunie a aceluiași an. De atunci documentul a suferit câteva modificări. Modificările au fost operate în articolele 35 și 36 (sesiunea 31 de la Madrid, 1962), articolele 2, 15, 16 și 19 (sesiunea 33 de la Caracas, 1964), articolul 17(sesiunea 46 de la Stockholm, 1977), articolul 1 (sesiunea 53 de la Luxemburg, 1984), articolele 11 și 12 (sesiunea 66 de la New Delhi, 1997). Ultima modificare a Constituției INTERPOL până în prezent a avut loc la cea de-a 77-a sesiune a Adunării generale de la Sankt Petersburg, din 2008. Aceasta se referă la amendarea articolului 5 și comasarea articolelor 34-37 în 34 și 35. De asemenea a fost instituită Comisia de control a fișierelor, iar prevederile respective au fost incluse în articolele 36 și 37. Toate modificările operate au contribuit la consolidarea organizației și determinarea vectorului de activitate al acesteia.

Totodată, Constituția INTERPOL reglementează statutul organizației, scopul și obiectivele, structura organizației, inclusiv rolul fiecărui organism INTERPOL și prevede bugetul și relațiile cu alte organizații. Articolul 2 din Constituție stipulează scopul organizației, care reglementează: (1) asigurarea și promovarea cât mai pe larg a asistenței reciproce între toate organele de poliție, autorizate în limitele legilor existente în diferite țări în spiritul *Declarației Universale a Drepturilor Omului*; (2) stabilirea și dezvoltarea tuturor organizațiilor capabile să contribuie eficient la prevenirea criminalității [207]. În conformitate cu articolul 3 din Constituția INTERPOL, „Este strict interzis pentru Organizație să întreprindă orice intervenție sau activitate cu caracter politic, militar, religios sau rasial.” Principalele obiective ale articolului 3 sunt: a) asigurarea independenței și neutralității organizației, b) reflectarea dreptului internațional de extrădare și c) protejarea persoanelor de persecuție [208]. Calitatea de membru INTERPOL se acceptă printr-o majoritate de două treimi a Adunării generale, fiind stipulată în articolul 4 [208].

În contextul discuțiilor contradictorii cu referire la articolele 2 și 3 din Constituție, remarcăm aprecierile date de experții internaționali în cadrul mesei rotunde la Chatham House, the Royal Institute of International Affairs din Londra. „Articolele 2 și 3 reprezintă o dispoziție foarte utilă și importantă în practica INTERPOL-ului de-a lungul anilor pentru două obiective principale. Primul este de a proteja INTERPOL ca o organizație tehnică ce se ocupă de problemele polițienești și de a se asigura că nu este trasată spre discuții de natură politică sau folosită în scopuri politice, motivul fiind acela că trebuie să-și mențină neutralitatea și independența. A doua este de a reflecta principiile extrădării, menite să protejeze drepturile persoanelor și să evite situațiile în care acestea sunt supuse persecuției de către țările solicitante [209].

De-a lungul anilor au existat două evoluții interesante cu privire la interpretarea articolului 3. Prima ține de restrângerea sferei de aplicare a articolului 3 în ceea ce privește natura infracțiunii care să reflecte evoluția dreptului penal internațional și a legii internaționale privind extrădarea. Până în 1984, de exemplu, INTERPOL a refuzat orice cooperare în cazurile legate de terorism, deoarece acestea erau considerate cazuri politice. Ce de-a doua evoluție vizează schimbările în politica INTERPOL-ului, care a devenit foarte implicat în domeniu. Un alt exemplu este faptul că până în 1994 s-a abținut de la abordarea infracțiunilor internaționale întemeiate pe articolul 3. În ultimele două decenii INTERPOL a emis mai mult de o mie de notificări roșii privind genocidul, crimele împotriva umanității și crimele de război, la cererea ambelor tribunale internaționale și a țărilor membre." [209, p.8].

Din prevederile Constituției organizației remarcăm articolul 41, ce împuternicește INTERPOL-ul să încheie acorduri internaționale. Prin aplicarea prezentului articol, organizația a încheiat un număr semnificativ de acorduri internaționale cu alte subiecte de drept internațional [208, p.8]. (Anexa 4) Potrivit articolului 45 din Constituția INTERPOL, guvernele din țările care au participat la adoptarea sa în 1956 au fost implicate în procesul de constituire INTERPOL [208, p.9].

În afară de Constituție, mai există o serie de texte fundamentale, care alcătuiesc cadrul legal și reglementează statutul INTERPOL-ului ca organizație internațională. Acestea includ: Regulamentul General; Regulamentul de procedură al Adunării Generale; Regulamentul de procedură al Comitetului executiv; Reglementările financiare; Normele care reglementează prelucrarea informațiilor; Reguli privind controlul informațiilor și accesul la fișierele INTERPOL [210].

Regulamentul General stipulează prevederile organizării Adunării Generale, organul de autoritate supremă în organizație; prevede procedura de selecție a membrilor Comitetului executiv și Secretarului general, adoptarea și votarea bugetului și altor funcții practice, dar totuși vitale ale organizației.

Reglementări și mai practice se găsesc în Regulamentele de procedură ale Adunării Generale și Comitetului Executiv. Prezentele Reguli stabilesc agenda fiecărui dintre aceste organisme, reprezentarea țărilor membre, înaintarea moțiunilor, dreptul de a lua cuvântul în cadrul sesiunii, sistemul de vot și eligibilitatea pentru Comitetul Executiv.

Situația juridică a sediului central al unei organizații internaționale și altor locații ale sale sunt definite printr-o convenție, cunoscută ca un acord privind sediul între organizație și statul gazdă. Prin urmare, un acord privind sediul a fost încheiat între INTERPOL și Guvernul Franței și alte guverne, pe teritoriul cărora organizația deține sedii.

Astfel de acorduri stabilesc drepturile organizației ca una recunoscută de către statul gazdă, în special în ceea ce privește gradul dreptului organizației de a adopta propriile reglementări și norme de aplicare în cadrul sediilor sale, precum și privilegiile și imunitățile pe care țara gazdă le acordă organizației pentru a-i permite să-și îndeplinească misiunea.

Finanțele INTERPOL și gestionarea acestora sunt legiferate prin regulamente financiare. Acestea reglementează probleme, cum ar fi organele cu autoritate de a face angajamente cu implicații financiare, elaborarea bugetului, punerea sa în aplicare, activele și fondurile organizației și auditul.

Procesarea informației în cadrul INTERPOL este prevăzută de Regulile INTERPOL privind prelucrarea datelor. Acest set de norme reglementează modul de funcționare a sistemului de informații al organizației și stabilește principiile de protecție ale datelor aplicate de membrii INTERPOL în operațiunile lor, condițiile în care datele pot fi procesate în acest sistem de informații, adică accesate, înregistrate, în cazul notificărilor publicate, modificate sau retrase. De asemenea, sunt prezente dispoziții privind confidențialitatea și securitatea, precum și norme privind controlul și monitorizarea unei astfel de prelucrări.

Aceste norme creează un regim care este independent de existența altor mecanisme de cooperare a poliției criminale, indiferent dacă acestea sunt regionale sau bilaterale, și se aplică tuturor datelor trimise prin intermediul canalelor organizației.

Controlul datelor cu caracter personal și accesul la informații de către persoane sunt reglementate de *Regulamentul privind controlul de informații și acces la dosarele INTERPOL* [211].

În categoria documentelor legale ale INTERPOL se includ și rezoluțiile, ce sunt adoptate în fiecare an în cadrul desfășurării Adunării generale și prevăd momentele administrative și reglementarea diferitelor sfere de activitate ale organizației. Numărul rezoluțiilor adoptate la fiecare adunare anuală poate varia de la doar câteva la chiar douăzeci.

Structura organizației cuprinde: Adunarea generală, Comitetul executiv, Secretariatul general, Birourile Naționale Centrale, Consilierii, Comisia pentru controlul fișierelor. Structura și modalitatea de funcționare a INTERPOL-ului este reglementată de Adunarea generală și Comitetul executiv, care efectuează guvernarea organizației. (Figura A7, 1)

Adunarea Generală este organul suprem de conducere INTERPOL. Aceasta este compusă din delegați desemnați de fiecare stat membru și se întrunește anual pentru a lua toate deciziile importante legate de politică, resurse, metode de lucru, finanțe, activități și programe. În general, Adunarea ia decizii cu majoritate simplă în formă de rezoluții. Fiecare stat membru reprezentat are un vot.

Comitetul Executiv este ales de către Adunarea Generală. Comitetul Executiv se întrunește de trei ori pe an și stabilește politica și direcția organizației. Membrii acestuia fac parte din rândurile superioare ale organelor de poliție din țările lor de origine și dețin mulți ani de experiență și cunoștințe pentru a consilia și ghida INTERPOL-ul. Rolul Comitetului este de a supraveghea executarea hotărârilor Adunării Generale, pregăti ordinea de zi pentru sesiunile Adunării Generale, prezenta Adunării Generale orice program de lucru sau proiect pe care îl consideră util și monitorizează administrația și activitatea Secretarului General. Ales de Adunarea Generală, Comitetul are 13 membri, incluzând Președintele organizației, trei vicepreședinți și nouă delegați, toți din țări diferite. Președintele este ales pentru patru ani, iar vicepreședinții pentru trei [212]. Comitetul executiv este condus de Președintele organizației, care oferă îndrumare și orientare pentru organizație și supraveghează punerea în aplicare a deciziilor luate în cadrul Adunării Generale anuale. Constituția INTERPOL cere ca Președintele să prezideze reuniunile Adunării Generale și ale Comitetului executiv și să orienteze discuțiile, să se asigure că activitățile organizației sunt în conformitate cu deciziile Adunării Generale și ale Comitetului executiv, să mențină, pe cât posibil, direct și constant contactul cu Secretarul General al organizației [213]. (Tabelul A7, 1)

Secretariatul General pune în aplicare deciziile strategice ale organizației. Este situat în Lyon, Franța, funcționează non-stop și este condus de Secretarul General Jürgen Stock. Secretariatul are șapte birouri regionale în întreaga lume (Argentina - Buenos Aires, Camerun - Yaoundé, Coasta de Fildeș - Abidjan, El Salvador - San Salvador, Kenya - Nairobi, Thailanda - Bangkok, Zimbabwe – Harare), împreună cu reprezentanți speciali în cadrul Organizației Națiunilor Unite din New York și la Uniunea Europeană de la Bruxelles și Complexul Global INTERPOL pentru Inovare (IGCI) din Singapore [214].

Birourile Naționale Centrale. Fiecare stat membru INTERPOL are câte un Birou Național Central (BNC), care leagă organele naționale de poliție din toate țările membre prin intermediul rețelei globale INTERPOL. Biroul reprezintă de obicei o diviziune a organelor naționale de poliție sau investigație și servește ca punct de contact pentru toate activitățile INTERPOL în teren. Înzestrat cu personal din ofițeri de poliție bine instruiți, BNC reprezintă esența INTERPOL-ului, contribuind la completarea bazelor de date criminale și cooperând în cadrul investigațiilor transfrontaliere, operațiunilor și arestărilor.

BNC-urile, având în vedere caracterul transfrontalier al criminalității organizate, lucrează împreună tot mai mult la nivel regional. În toate regiunile lumii, statele membre INTERPOL combină resursele și experiența pentru intervențiile reușite împotriva acelor domenii de

criminalitate care le afectează cel mai mult, de la combaterea produselor contrafăcute și piratate în America de Sud, la pariuri ilegale în fotbal în Asia și traficul de fildeș din Africa.

În ultimul deceniu, BNC-urile au devenit mai active în modelarea activităților și planurilor INTERPOL. Șefii Conferinței BNC au inițiat în 2005 un forum unic pentru construirea relațiilor, schimbul de informații și lucrează împreună pentru a găsi soluții la provocările comune [215]. Conferinţele Birourilor naţionale centrale oferă o oportunitate unică pentru ofiţerii superiori din organele de poliţie de a analiza rezultatele la un nivel global. În cadrul conferinţelor regionale delegaţii din statele membre se întrunesc pentru abordarea problemelor specifice localizării lor geografice. Conferinţele regionale au loc în fiecare an în Europa şi tot în fiecare an pentru regiunile Africa, Americilor şi Asia.

Deoarece INTERPOL are reprezentanță în fiecare stat membru, Birourile Naţionale Centrale sunt activ implicate în toate operaţiunile. Oficialii birourilor au asigurat legătura dintre poliţia naţională şi reţeaua bazelor de date INTERPOL, plasând datele direct, care au inclus și elaborarea Notificărilor Roşii, acum efectuate electronic prin I-link şi căutarea rezultatelor amprentelor digitale la paşapoartele furate. Aceștia au susţinut extinderea accesului la bazele de date pentru ofiţerii de pe teren din ţările lor, aşa ca grănicerii, utilizând tehnologia MIND/FIND [241, p.12].

Dezvoltarea tehnologiei informaționale, bazate pe Internet, a modificat mediul de conlucrare al poliției moderne, transformându-l în unul internațional. Doar cu câteva decenii în urmă ideea de o poliție globală trezea discuții, pe când astăzi aplicarea legii în mai multe state presupune cooperarea internațională. Natura serviciilor, capacitățile și capabilitățile pe care le oferă INTERPOL celor 194 de state-membre reprezintă o experiență unică. INTERPOL nu are competențe de poliție și nu poate acționa în nici un fel de capacitate de aplicare a legii. Nu este o forță de poliție, ci o organizație internațională de poliție, al cărei rol este de a facilita cooperarea între statele membre în conformitate cu prioritățile strategice în jurul cărora își fortifică politicile și strategiile de activitate [209, p.2].

Prima și cea mai importantă prioritate este asigurarea unei platforme globale de comunicare. Ce de-a doua, este accesul la numeroasele baze de date în timp real prin rețeaua I-24/7, care leagă toate Birourile Naționale Centrale INTERPOL. Pe parcursul anului 2017 s-au înregistrat 4,6 miliarde căutări, câte 146 de căutări pe secundă, dintre care 55,5% revin țărilor de pe Continentul European [213, p.8]. A treia prioritate include consolidarea capacităților pentru a asigura condiții echitabile de lucru și o platformă sigură de conlucrare și exercitare a ordinii. Cea de a patra prioritate este acordarea unui sprijin individual direct statelor-membre sau în cazul unui eveniment major, precum și coordonarea unei serii de activități operaționale.

La baza principiilor de cooperare internațională a OIPC INTERPOL stau principiile dreptului internațional, care își au izvoarele în principiile Cartei ONU (26 iunie 1945, San-Francisco) [216], Declarația ONU privind principiile de drept internațional (24 octombrie 1970) [217], precum și Actul final de la Helsinki (1 august 1975) al Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa [218] și altele. Principiile dreptului internațional se conțin în tratate interstatale și internaționale, deciziile instanțelor internaționale, au menirea de a proteja valorile internaționale fundamentale și au un caracter imperativ.

Sintetizând sursele citate, conchidem că principiile de bază ale dreptului internațional sunt: respectarea suveranității statale; legalitatea suverană a statelor; neaplicarea forței sau amenințarea cu forța; inviolabilitatea frontierelor; integritatea teritorială a statelor; soluționarea pașnică a diferendelor internaționale; neamestecul în chestiuni ce țin de competența internă a statelor; respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; egalitatea în drepturi și autodeterminarea popoarelor; dreptul statelor de a coopera între ele; îndeplinirea cu bună-credință a obligațiilor internaționale [219, p. 106-142]. Aceste principii sunt interdependente. Ierarhizarea acestora diferă în sursele bibliografice. Pe parcursul timpului au fost acceptate în circuitul științific și în baza lor sunt elaborate normele reglementărilor de cooperare internațională. Derogarea de la una dintre aceste principii, înseamnă derogarea tuturor celorlalte. Menționăm în acest context, că fiecare principiu fundamentează statutul juridic al OIPC INTERPOL.

Actualmente cooperarea internațională privind lupta cu criminalitatea se dezvoltă în mai multe direcții. Practica de conlucrare internațională în acest domeniu a contribuit la constituirea principiilor de cooperare internațională împotriva criminalității, ele, la rândul său, bazându-se pe principiile dreptului internațional. Astfel, sintetizând viziunile mai multor autori [220, 221, 222], formulăm principiile de cooperare internațională împotriva criminalității: limitarea cooperării pe infracțiuni cu caracter penal; inevitabilitatea pedepsei pentru crima săvârșită; executarea acțiunilor solicitate potrivit propriei legislații naționale; dubla incriminare pentru infracțiune; non-extrădarea propriilor cetățeni; refuzul de a coopera pe dosare de natură politică, militară, rasială și religioasă; respectarea drepturilor și libertăților omului; umanismul în tratarea infractorilor.

În convențiile internaționale privind lupta cu criminalitatea sunt numite și alte principii, însă sfera de aplicare a cărora este limitată la un anumit tip de colaborare sau poartă un caracter de recomandare, rămânând la latitudinea părților de a le aplica sau nu. Principiile deja acceptate în practica internațională de cooperare împotriva criminalității își trag originea din ideile

iluministului și criminologului italian Cesare Beccaria, care considera că „una dintre cele mai puternice frâne ale infracțiunilor nu este cruzimea pedepsei, ci inevitabilitatea lor…” [223].

La baza reglementărilor juridice ale INTERPOL și ale activităților legale desfășurate se află un număr de principii generale și particulare. Principiile generale determină natura fundamentală a organizației: respectarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului; egalitatea membrilor organizației; respectarea suveranității de stat a țărilor-membre; inevitabilitatea pedepsei pentru comiterea unei crime. Principiile particulare țin de activitățile specifice ale organizației: limitarea cooperării doar la lupta împotriva crimelor general penale; funcționalitatea cooperării; flexibilitatea și operativitatea metodelor aplicate [224].

Dezvoltarea în timp a statutului politico-juridic al INTERPOL în calitate de organizație internațională și implementarea consecventă a principiilor de cooperare internațională sunt relevante în conținutul rapoartelor anuale de activitate [225-244]. Aplicarea analizei de conținut asupra documentelor oficiale, rapoartele anuale INTERPOL, a permis examinarea detaliată a circumstanțelor producerii uneia dintre cele mai influente organizații internaționale și identificarea politicilor și strategiilor aplicate la nivel internațional, regional și național. Criteriile de selectare a documentelor oficiale, emise de OIPC INTERPOL, au fost autenticitatea, credibilitatea, reprezentativitatea și conținutul documentului. Analiza s-a concentrat pe conținutul manifest al documentului și este asociată cu tradiția pozitivă a cercetării sociale. Analiza textelor are la bază interpretarea calitativă. Logica analizei ne-a determinat să identificăm parametrii cantitativi, precum frecvența ocurenților, să cuantificăm informația în tabel și să interpretăm conținutul acesteia. Ținând cont de aria extinsă a documentelor, preconizată pentru investigare, au fost supuse analizei rapoartele anuale din perioada 1998-2017, cu un volum total de 796 pagini, format A4 (Tabelul A8, 1).

Analiza de conținut a rapoartelor anuale ale INTERPOL relevă căutările organizației în vederea eficientizării activității sale. De-a lungul anilor și-a elaborat strategiile, politicile și instrumentele de lucru în funcție de nevoile exprimate de structurile de aplicare a legii din țările membre. Elaborarea și aplicarea documentelor strategice, corelate cu evoluțiile criminalității transfrontaliere, consecutivitatea politicilor aplicate a contribuit la acumularea experienței, capacităților și capabilităților. Ceea ce a făcut în timp ca organizația să evolueze, să concentreze în jurul său forțele de menținere a ordinii, să se transforme în forță reală de operaționalizare a noii arhitecturi de securitate.

Analiza rapoartelor anuale pentru perioada 1998-2017 (Tabelul A8, 1) ne determină să afirmăm că după evenimentele din 11 septembrie 2001, noțiunea de securitate devine tot mai valorificată în documentele OIPC INTERPOL, inclusiv și în conținutul rapoartelor anuale. În

practica de activitate a organizației se diversifică și se aprofundează preocupările privind asigurarea securității și proliferarea acestor tendințe la nivel global, regional și național. Analiza întreprinsă ne determină să afirmăm că INTERPOL-ul organizează și coordonează împreună cu agențiile naționale de poliție activități ce vizează securitatea cetățenilor și a statelor. Aria de acțiuni desfășurate pe segmentul de securitate include: proiecte comune, summit-uri globale și regionale, conferințe internaționale, expertize, seminare, inițiative, parteneriate, cooperări, documente, publicații, vizite, etc.

Fiind conștienți de provocările cu care se confruntă securitatea internațională, organizația dezvoltă cooperarea, depășind hotarele dintre statele-membre și regiuni geografice. Eforturile transfrontaliere de securitate s-au axat pe proiecte strategice comune la nivelul tuturor continentelor, regiunilor geografice și a țărilor-membre. Tematica acestor acțiuni reiese atât din proiectele dezvoltate de organizație, direcțiile strategice de activitate, dar și din amenințările globale și implicațiile guvernelor și poliției de a îmbunătăți arhitectura modernă de securitate. Nu a existat un ghid după care organizația și-ar fi construit strategiile de securitate. Amenințările asimetrice la adresa securității au determinat-o să experimenteze zilnic, să răspundă eficient la provocările mereu în schimbare. Înțelegând responsabilitatea pentru menținerea echilibrului securității la nivel global, organizația și-a asumat riscul de a ghida comunitatea internațională spre o lume mai sigură.

INTERPOL-ul este unica organizație internațională polițienească, ce funcționează la nivel global și are misiunea de a sprijini prin politicile sale eforturile internaționale de poliție [244, p. 9-10]. În vederea sincronizării acțiunilor sale cu toți actorii din arhitectura de securitate globală, INTERPOL a dezvoltat un set de șapte obiective globale de poliție. Obiectivele au fost aprobate de către țările membre în timpul celei de-a 86-a Adunare Generală INTERPOL de la Beijing, China în 2017, ce includ: 1) Contramenințarea terorismului (identificarea și arestarea suspecților de terorism, consolidarea platformelor de partajare a informațiilor, distrugerea mișcării și mobilității teroriste, urmărirea și întreruperea fluxurilor financiare și aprovizionarea cu arme); 2) Promovarea integrității frontierelor la nivel mondial (identificarea mișcărilor și călătoriilor criminalilor și victimelor; acțiune de informare cu și dintre oficialii de la frontieră; contribuirea la stabilirea de standarde globale pentru securitatea frontierelor; asistarea țărilor membre privind menținerea integrității documentelor lor de securitate (ex. abordarea utilizării pașapoartelor contrafăcute/false)); 3) Protejarea comunităților vulnerabile (detectarea infracțiunilor și infractorilor și identificarea oportunităților de prevenire; protejarea victimelor crimelor de exploatare și de re-victimizare; respectarea drepturilor omului din comunitățile vulnerabile; dezvoltarea unor rețele de experți robuste pentru schimbul de informații, bune

practici și activitate operațională; întreruperea elementului de profit în modelul de afaceri criminale; identificarea și perturbarea fluxului financiar ilicit și profiturile obținute prin acesta); 4) Asigurarea spațiului cibernetic pentru populație și afaceri (stabilirea de parteneriate pentru asigurarea spațiului cibernetic; extinderea expertizei de investigație în domeniul criminalității informatice; salvgardarea comunităților prin stabilirea standardelor, educație civică; protejarea infrastructurilor critice); 5) Promovarea integrității globale (promovarea bunei guvernări și a statului de drept; îmbunătățirea expertizei de investigare a corupției; promovarea unei culturi a integrității în cazul în care corupția nu este acceptabilă; construirea mecanismelor pentru a sprijini și apăra integritatea și pentru a restabili bunurile furate); 6) Reducerea piețelor ilicite (sensibilizarea publicului cu privire la riscurile asociate cu bunurile și produsele ilicite; construirea mecanismelor pentru detectarea piețelor ilicite emergente; consolidarea capacității de investigare și prevenire a comerțului ilicit, inclusiv a finanțării sale; identificarea și perturbarea fluxului financiar ilicit și profiturile obținute prin acest tip de activitate criminală; identificarea și perturbarea rețelelor de crimă organizată și droguri); 7) Sprijinirea securității și durabilității mediului (consolidarea capacității de investigare a criminalității ecologice; protejarea comunităților dependente de resurse, speciile vulnerabile și patrimoniul natural; construirea unor mecanisme de protejare a biodiversității și a resurselor naturale; întreruperea rețelelor de crimă organizată și a elementului de profit; identificarea și perturbarea fluxului financiar ilicit și ale profiturilor obținute prin acest tip de activitate criminală) [244, p. 10-11].

Conștientizarea faptului că atacurile teroriste au devenit o amenințare la adresa păcii și securității internaționale determină percepția INTERPOL-ului drept partener-cheie în lupta împotriva terorismului. Mandatul INTERPOL de combatere a terorismului este de a asista țările membre în vederea prevenirii și perturbării terorismului; organizării activităților de identificare a membrilor rețelelor teroriste și afiliații lor; abordării principalilor factori ce permit activitățile teroriste: călătorii și mobilitate, prezență online, arme și materiale explozibile, finanțe.

Un cadru strategic flexibil care orientează eforturile contra-teroriste ale statelor membre este Strategia globală de combatere a terorismului (2016-2020). Implementarea globală a strategiei intră în competența Programului de combatere a terorismului INTERPOL, aria geografică a căruia se axează pe patru regiuni care acționează ca zone de coordonare a activităților sale: Africa, Orientul Mijlociu, Asia și Europa [245]. Totodată, INTERPOL coordonează programe multianuale, menite să sporească competențele poliției din diferite regiuni pentru a aborda toate formele de criminalitate transnațională. Aceste programe cuprind de obicei formare, operațiuni și asistență tehnică.

Prin Proiectul de consolidare a capacităților contra crimelor cibernetice din regiunea Americilor, INTERPOL se bazează pe succesul unui proiect-pilot anterior în America Latină și Caraibe (2015-2017), inclusiv pe cele mai bune practici pentru consolidarea cooperării polițienești internaționale în cazurile legate de criminalitatea informatică. În plus, proiectul împuternicește 35 de țări participante să comunice și să colaboreze prin furnizarea de cursuri de specialitate, acces la o clasă mobilă de echipament criminalistic și prin coordonarea activităților operaționale de criminalitate informatică [246].

Programul WAPIS de informații al poliției din Africa de Vest (2012-2020) are drept obiectiv consolidarea schimbului de informații și coordonarea între agențiile de aplicare a legii din regiune. Acest lucru este esențial pentru combaterea crimelor care afectează în prezent regiunea, cum ar fi traficul de droguri, traficul de persoane și terorismul. WAPIS permite ofițerilor de poliție din țările din Africa de Vest să acceseze informații critice ale poliției din bazele lor naționale de date criminale și din bazele de date ale țărilor din regiune, îmbunătățind astfel identificarea criminalilor și susținând investigațiile în curs. WAPIS permite o mai bună analiză a problemelor criminalității transnaționale organizate și a terorismului cu care se confruntă regiunea, inclusiv înțelegerea infracțiunilor care provin din tranzitarea Africii de Vest. Totodată, WAPIS permite o mai mare cooperare polițienească și judiciară în materie penală în regiune, în Uniunea Europeană și în restul lumii. Programul va sprijini eforturile autorităților naționale și ECOWAS în îmbunătățirea securității cetățenilor din Africa de Vest și este pusă în aplicare la trei niveluri: național, regional și global [247].

Proiectul ASEAN (2016-2018) pentru dezvoltarea capacității informatice a consolidat capacitatea țărilor ASEAN (Brunei, Cambodgia, Indonezia, Laos, Malaiezia, Myanmar, Filipine, Singapore, Thailanda și Vietnam) în combaterea criminalității informatice, precum și să intensifice cooperarea între țări și partenerii regionali și internaționali în materie de criminalitate informatică. De asemenea, proiectul promovează discuțiile strategice regionale, identifică tendințele și oferă o bază pentru un schimb de informații îmbunătățit. Activitățile desfășurate ca parte a proiectului includ: recomandări naționale, instruire practică privind criminalitatea informatică, analiza criminalistică digitală, seminarii de cercetare, ateliere de schimb de informații, întâlniri ale factorilor de decizie, sesiuni de conștientizare [248].

CRIMJUST (2016-2019) este unul dintre cele nouă proiecte finanțate de Uniunea Europeană, care urmărește să promoveze cooperarea regională și internațională spre deosebire de o abordare fragmentată a legii de-a lungul rutelor de trafic a cocainei. Obiectivul general al proiectului este de a combate criminalitatea organizată, punându-se un accent mai puternic pe investigațiile penale și pe cooperarea în materie de justiție penală. Totodată, acordându-se o

atenție deosebită traficului de droguri de-a lungul rutei de cocaină din America Latină, Caraibe (LAC) și Africa de Vest (WA) în conformitate cu instrumentele juridice internaționale. Realizat în parteneriat cu Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) și Transparency International, proiectul sprijină 12 țări din LAC și WA pentru a combate criminalitatea organizată de-a lungul rutei de cocaină, concentrându-se pe trei piloni: consolidarea capacităților, cooperarea interregională și integritatea instituțională. Pe tot parcursul derulării proiectului, INTERPOL va facilita investigațiile transfrontaliere prin mecanisme de mentorat și prin asigurarea accesului la canalele de comunicații sigure pentru schimbul și verificarea informațiilor. De asemenea, va sprijini colectarea datelor și furnizarea de asistență analitică, organizarea conferințelor și întâlnirilor internaționale pentru a examina studiile de caz, pentru a împărtăși informații și pentru a încuraja crearea de rețele investigative internaționale [249].

Proiectul SCORPIUS este o inițiativă de doi ani (2017-2019) privind combaterea terorismului și a criminalității transnaționale în Asia de Sud și de Sud-Est (Bangladesh, India, Indonezia, Malaiezia, Nepal, Pakistan, Filipine și Sri Lanka), finanțată în comun de INTERPOL și de Guvernul Canadei. Ea adoptă o abordare holistică prin reunirea actorilor relevanți din cadrul comunității de aplicare a legii, inclusiv factorii cheie de decizie, anchetatorii de combatere a terorismului și criminalității transnaționale, ofițerii de informații, ofițerii de la Birourile Naționale Centrale INTERPOL, agenții de justiție penală, instituții [250].

Proiectul TRACE al INTERPOL este o inițiativă de trei ani (2017-2020) pentru a consolida capacitatea și expertiza de combatere a terorismului în țările Asociației statelor din Asia de Sud-Est (ASEAN). Finanțat de *Global Affairs Canada*, proiectul dotează participanții cu abilitățile, instrumentele și metodologiile necesare pentru colectarea și exploatarea eficientă a informațiilor provenite de la platformele online, inclusiv de la rețelele sociale, pentru investigațiile anti-terorism. Sprijinind toate cele 10 țări membre ale ASEAN (Brunei, Cambodgia, Indonezia, Laos, Malaiezia, Myanmar, Filipine, Singapore, Thailanda și Vietnam), proiectul vizează ofițeri din cadrul unităților naționale de contraterorism, ofițeri de informații și de investigație din unitățile cibernetice, agențiile naționale responsabile de investigarea și combaterea utilizării internetului în scopuri teroriste. Ciclurile anuale ale programului includ sesiuni de formare de bază și avansate, împreună cu exerciții de masă bazate pe studii de caz din viața reală și scenarii pentru a oferi participanților experiență reală. Un software analitic comun poate fi furnizat ca un instrument specializat pentru a ajuta țările să își desfășoare investigația. Activitățile sunt supravegheate de un comitet-director, format din reprezentanți ai fiecărei țări participante [251].

Proiectul RELAY este o inițiativă INTERPOL, finanțată de Guvernul Canadei, pentru a sprijini țările membre din Asia de Sud și de Sud-Est (Bangladesh, Bhutan, India, Myanmar, Nepal, Sri Lanka și Thailanda) în abordarea provocărilor crescânde generate de contrabanda cu migranți în aceste regiuni prin consolidarea capacităților și securității frontierelor. Proiectul va spori capacitatea țărilor beneficiare de a reduce migrația ilegală prin: identificarea principalelor tendințe în materie de contrabandă cu migranți și de migrație ilegală; creșterea gradului de conștientizare și de utilizare a capacităților INTERPOL, cum ar fi bazele sale de date criminale, pentru facilitarea schimbului de informații; echiparea participanților cu cunoștințe și competențe în domeniul cooperării polițienești internaționale, al gestionării frontierelor și al contrabandei cu migranți; furnizarea de tehnologii pentru consolidarea capacităților operaționale, în special la punctele cheie de frontieră [252].

Proiectul SUNBIRD se axează pe consolidarea capacităților anterioare privind îmbunătățirea combaterii terorismului și a colaborării internaționale între statele membre ASEAN. Este o inițiativă INTERPOL, implementată cu sprijinul Guvernului Canadei, pentru o perioadă de trei ani (2017-2020) în vederea sporirii abilităților poliției din cadrul Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN) în combaterea terorismului și a crimei organizate. Proiectul include patru piloni de bază: 1) Operațiuni de securitate transfrontaliere, ce se vor desfășura la principalele puncte de frontieră maritimă, aeriană și terestră din regiune pentru a pune în practică abilitățile predate la cursurile de formare; 2) Capacități de supraveghere, ce includ utilizarea capacităților de poliție ale INTERPOL-ului, inclusiv bazele sale de date criminale, abilitățile de investigare și procesare a datelor și combaterea terorismului; 3) Criminalistică, presupunând dezvoltarea competențelor în diferite domenii ale criminalisticii, inclusiv utilizarea bazelor de date criminalistice ale INTERPOL; 4) Femeile în poliție, reunește liderii de poliție și femei pentru a-și dezvolta abilitățile actuale și viitoare de conducere și de management, depunând eforturi în direcția unei mai mari parități de gen în agențiile de aplicare a legii din regiune [253].

Pentru a combate creșterea criminalității organizate în Africa, INTERPOL face parte din Proiectul ENACT: consolidarea capacității Africii de a reacționa mai eficient la crima organizată transnațională. Realizat sub umbrela programului pan-african al Uniunii Europene, proiectul de trei ani (2017-2019) se axează pe diminuarea impactului crimei organizate transnaționale asupra dezvoltării, guvernanței, securității și statului de drept în Africa. Rolul INTERPOL în proiect este de a ajuta poliția din Africa să adopte strategii proactive de combatere a amenințărilor împotriva criminalității organizate, să faciliteze schimbul de informații și să-și îmbunătățească abilitățile de investigație prin: analiza și instruirea în domeniul practicii penale; extinderea

accesului la sistemul securizat de comunicații polițienești INTERPOL I-24/7 în țările selectate; furnizarea de echipamente țărilor vizate pentru a înființa unități analitice; localizarea unei analize de informații criminale la fiecare dintre cele patru Birouri Regionale INTERPOL din Africa; crearea unei platforme de analiză sigure; reunirea șefilor unităților analitice din Africa [254].

Natura juridică dihotomică a INTERPOL-ului reprezintă obiect de discuții în doctrina juridică internațională [255, p.169-178]. Datorându-se caracteristicilor sale, situate la granița dintre o organizație interguvernamentală și neguvernamentală internațională, natura acesteia este determinată ca sui generis. Prin participarea sa la relațiile internaționale INTERPOL devine titularul unor drepturi și obligațiuni în domeniul ordinii juridice internaționale. Prin exercițiul dreptului de a încheia tratate și acorduri, INTERPOL dobândește capacitatea de a produce legi (un element constructiv al personalității juridice internaționale), de a soluționa litigiile în fața instanțelor juridice internaționale, de a convoca întruniri, organiza formări și a participa la conferințe internaționale etc. Combinarea capacităților și capabilităților acumulate în răstimp de un secol de activitate, rapiditatea de a reacționa la provocările timpului o plasează și o transformă într-un centru de operaționalizare a arhitecturii globale de securitate.

Drept confirmare sunt numeroasele activități ale organizației desfășurare în ultimul timp. Remarcăm în acest sens Conferința globală privind securitatea și inovarea INTERPOL World 2019, ce s-a desfășurat între 2-4 iulie curent în Singapore. Evenimentul a abordat modul în care progresele tehnologice ar putea crea provocări de securitate neprevăzute și modul în care poliția poate folosi noile tehnologii pentru a le preveni. Discuțiile s-au axat pe asemenea subiecte, percum: drone, megadate, inteligență artificială, contrafacere, securitatea frontierelor, rețelele 5G, realitatea virtuală și augmentată, orașe inteligente, crima ecologică, Darknet, biotehnologia, tehnologiile predictive, blocurile și intimitatea. INTERPOL World 2019 a oferit o platformă strategică pentru a modela răspunsurile globale la viitoarele amenințări la adresa securității, urmărind să sporească gradul de conștientizare a problemelor apărute în materie de securitate și criminalitate, analizând siguranța globală astăzi, îmbunătățirea securității pentru ziua de mâine, prognoza și planificarea pentru viitor [256].

INTERPOL-ul este organizația internațională care prin structurile sale din prima linie se confruntă cu consecințele unui cerc vicios al sărăciei, inegalitate și nemulțumiri fără precedent ce se manifestă sub diferite forme de terorism. Inacțiunile sau greșelile politicienilor au consecințe periculoase pentru dezvoltarea unor regiuni sau țări aparte pe termen lung. Conflicte militare s-au acutizat și se transformă în focare continue de insecuritate etc. Într-o lume tot mai interdependentă organizația reușește să răspundă la provocările timpului, rămânând fidelă

premisei de bază stabilite de fondatorii acesteia: de a spori cooperarea internațională a poliției, respectând pe deplin suveranitatea fiecăruia dintre statele membre.

3.2. Contribuția OIPC INTERPOL la asigurarea securității: strategii și instrumente

Secolul XXI a venit cu noi provocări în materie de securitate. Amplificarea intensității şi extinderea ariei de manifestare a amenințărilor asimetrice şi celor asociate războaielor hibride determină edificarea unei noi arhitecturi a securității globale. În această nouă configurație a echilibrului de securitate organizațiile internaționale vor avea o contribuție din ce în ce mai mare. Organizațiile internaționale demonstrează un potențial sporit de reacție și adaptabilitate la schimbările ce se derulează în lumea modernă. Pe când instituțiile guvernamentale naționale se adaptează mult mai lent la condițiile globale în schimbare. Astfel, prin intermediul organizațiilor internaționale are loc un proces mult mai intens de interconexiune a statelor naționale. Lipsa unor strategii de contracarare a emergenței riscurilor neconvenționale determină statele naționale să-și consolideze forțele în comun, iar organizațiile internaționale devin o componentă vitală în cadrul procesului de ghidare la nivel global, regional și național.

Intrând într-un nou secol, INTERPOL-ul și-a conturat clar *viziunile, valorile și misiunile.* INTERPOL își vede existența în „crearea unei lumi mai sigure, oferind o gamă unică de servicii esențiale pentru comunitatea internațională pentru a optimiza efortul internațional de a combate crima". Valorile organizației constau în „respectarea drepturilor omului, integritate, angajament pentru calitate, disponibilitate, spirit de echipă, valoare financiară, responsabilitate". Misiunea ei constă în transformarea într-o „organizație proeminentă din lume pentru sprijinul tuturor organizațiilor, autorităților și serviciilor a căror misiune este prevenirea sau detectarea criminalității internaționale". Toate acestea fiind realizate prin: oferirea a unei perspective globale și a unui accent regional; schimbul de informații oportune, exacte, relevante și complete; facilitarea cooperării internaționale; activități operaționale de coordonare comune ale țărilor membre; implementarea de know-how, expertiză și bune practici [257].

La nivel global, nicio organizație nu este în măsură să acționeze eficient singură. Este nevoie de cooperare cu alte instituții relevante ce sunt capabile să asigure asistență sau cunoștințe suplimentare. În acest scop, INTERPOL a stabilit relații de parteneriat cu mai multe organizații internaționale, interguvernamentale și nonguvernamentale, naționale și sectorul privat, care acționează în diferite domenii de interes ale organizației, astfel dezvoltând strategii de colaborare la nivel internațional, regional, subregional și național. Actualmente efortul depus de INTERPOL în vederea cooperării internaționale a poliției este determinat de complexitatea diferitor sisteme legale ale statelor, definirii crimelor, regulilor de evidență, responsabilității

variate dintre organele de drept şi serviciile judiciare, legilor de extrădare incompatibile, sistemelor de informare necongruente, restricţiilor de răspândire a informaţiei.

În condițiile când terorismul sub multiplele sale forme a devenit o amenințare gravă la adresa securității naționale și a vieții indivizilor din întreaga lume, INTERPOL desfășoară o serie de inițiative care să sprijine țările membre în eforturile lor de a-și proteja cetățenii. În septembrie 2014, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a adoptat în unanimitate Rezoluția 2178, care recunoaște rolul global al INTERPOL-ului împotriva amenințării reprezentate de terorism. În cazul unui atac terorist, țările membre pot solicita asistența unei echipe de răspuns la incidente, pentru a oferi o serie de servicii de investigații și de asistență analitică, în coordonare cu Secretariatul General [258].

Cel mai relevant segment al colaborărilor internaţionale este conlucrarea cu Organizația Națiunilor Unite, fiind oficializată încă din 1996 printr-un acord de cooperare, care include statutul de observator al INTERPOL la Adunările Generale ale ONU [259]. Cooperarea dintre aceste organizații a devenit formidabilă în timp, observându-se suprapunerea puternică a experienței INTERPOL-ului și a activității ONU. În prezent, ONU reprezintă unul dintre cei mai valoroși parteneri ai INTERPOL-ului.

În scopul consolidării cooperării, organizațiile au semnat în 1997 un acord de cooperare și în prezent conlucrează pe următoarele arii largi de activitate: a) reacționarea la necesitățile internaționale legate de infracționalitatea națională și transnațională; b) prevenirea infracționalității prin instruire polițienească și sensibilizarea publicului; c) acordarea asistenței statelor membre în combaterea crimei organizate; d) cooperarea în cadrul curților internaționale; e) cooperarea pentru menținerea păcii prin activitate polițienească; f) acordarea asistenței Comitetelor Consiliului de Securitate ONU în implementarea mandatelor.

În anul 2004, INTERPOL a deschis un Oficiu al Reprezentanței Speciale la sediul ONU de la New York. Acest lucru a consolidat parteneriatul și a eficientizat conlucrarea celor două organizații. Reprezentanța specială conduce Oficiul cu o echipă formată din organe de aplicare a legii și expertiză legală. Oficiul reprezintă INTERPOL-ul și necesitățile organelor de aplicare a legii la sediul ONU, conlucrând cu ONU în sfere de interes comun [260].

INTERPOL în cadrul ONU conlucrează cu Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (CSONU), care este însărcinat cu menținerea păcii și securității internaționale, și este compus din cinci membri permanenți (China, Franța, Rusia, Regatul Unit și Statele Unite ale Americii) și 10 membri aleși pentru termeni de doi ani.

Parteneriatul acestor două organizații a fost consolidat în 2005 prin crearea notificării speciale INTERPOL - Consiliul de Securitate ONU. Aceasta fiind o cale de a combina regimul

de sancțiuni ONU cu sistemul de notificări prestabilit al INTERPOL, într-un instrument eficient de aplicare a legii. Notificarea vizează persoane și entități ce reprezintă subiecți ai sancționării antiteroriste ONU și care a condus la o întâlnire ministerială de reper în 2009 pe tema „Rolul poliției în misiunile ONU de menținere a păcii" [259]. Funcția principală a notificării speciale INTERPOL - Consiliul de Securitate ONU este de a alerta autoritățile naționale privind sancțiunile aplicate anumitor persoane sau entități. Cele mai des aplicate sancțiuni sunt: a) înghețarea activelor – blocarea fondurilor sau altor active, dar fără posibilitatea de a le confisca; b) interdicția de călătorie – interzicerea pentru persoane de a intra sau a tranzita anumite teritorii, dar fără arestarea și urmărirea penală a acestora; c) embargo asupra armamentului – interzicerea aprovizionării directe sau indirecte, vânzării sau transportării armelor și materialelor aferente.

Notificarea specială caută să alerteze agențiile de aplicare a legii din toată lumea precum că o anumită persoană sau entitate reprezintă un subiect al sancțiunilor ONU, contribuind astfel la urgentarea aplicării acestor sancțiuni. Notificările speciale conțin informații care ajută ofițerii din cadrul organelor de aplicare a legii să acționeze adecvat, în concordanță cu legile naționale. Ca și notificările INTERPOL, notificările speciale sunt rulate în toate statele membre INTERPOL prin sistemul de comunicare globală securizat al INTERPOL. Extrase din notificările speciale pot fi întâlnite și pe site-ul public al organizației [261].

Consiliul de securitate al ONU are în componența sa câteva comitete, care supraveghează implementarea sancțiunilor [260]. Conducându-se de capitolul al VII-lea al Cartei ONU, Consiliul de Securitate poate lua măsuri ce implică utilizarea forței pentru a menține și restaura pacea și securitatea internațională. Astfel de măsuri variază de la sancțiuni economice, care nu implică utilizarea forței armate până la acțiuni militare internaționale. Utilizarea sancțiunilor obligatorii este îndreptată spre aplicarea presiunii asupra unui stat sau a unei entități pentru a se conforma cu obiectivele stabilite de Consiliul de Securitate, fără a recurge la aplicarea forței. Astfel, sancțiunile oferă Consiliului de Securitate un important instrument de punere în aplicare a deciziilor sale. Caracterul universal al Națiunilor Unite face din organizație un organ adecvat, expert în stabilirea și monitorizarea unor astfel de măsuri. Consiliul recurge la sancțiunile obligatorii ca la un instrument de aplicare a forței când este amenințată pacea, iar toate negocierile diplomatice au eșuat. Gama sancțiunilor include sancțiuni globale ca cele economice și de comerț și/sau măsuri de embargou asupra armamentului, interdicții de călătorie, restricții financiare sau diplomatice [262].

Prima dată INTERPOL a conlucrat cu Comitetul 1267, înființat în 1999, în legătură cu problema Al-Qaida și cea a Talibanilor. În 2011, Comitetul 1267 a fost divizat în două regimuri de sancțiuni distincte, unul pentru Al-Qaida și altul pentru problema Talibanilor. Comitetul

înființat în temeiul Rezoluției 1267 a ONU, din 1999 și a Rezoluției 1989 din 2011, supraveghează sancțiunile ce vizează persoanele și entitățile asociate cu Al-Qaida [261].

Regimul de sancțiuni a fost instituit prima dată prin Rezoluția 1267 a ONU, la data de 15 octombrie 1999 și a fost modificat și consolidat ulterior prin următoarele Rezoluții: 1333 (2000), 1390 (2002), 1455 (2003), 1526 (2004), 1617 (2005), 1735 (2006), 1822 (2008), 1904 (2009), 1989 (2011) și 2083 (2012). În prezent măsurile sancțiunilor sunt aplicate persoanelor și entităților asociate cu Al-Qaida, indiferent unde ar fi localizate. Numele respectivelor persoane și entități sunt plasate pe Lista de Sancțiuni Al-Qaida [263].

Lista de Sancțiuni Al-Qaida este stabilită și menținută de Comitetul de Sancțiuni, inițiat prin Rezoluția 1267 a ONU, din 1999 și Rezoluția 1989 din 2011, conținând persoane, grupuri, întreprinderi și alte entități asociate cu Al-Qaida și ISIL. Această listă are două secțiuni. Prima cuprinde persoanele asociate cu Al-Qaida (în prezent 397), iar a doua, entități și alte grupuri asociate cu Al-Qaida și ISIL (în prezent 151 entități). Toate numele și informațiile identificatoare din această listă au fost furnizate de către statele membre ONU și alte organizații internaționale. Persoanele sunt listate în ordine alfabetică, după numele de familie și prenume, în grafie latină. Entitățile sunt, de asemenea, aranjate în ordine alfabetică. Toate localizările geografice sunt reproduse în același mod în care au fost furnizate. De asemenea, pe site-ul comitetului se pot găsi și sumare narative despre motivul introducerii în listă. Statele membre ONU sunt permanent încurajate să furnizeze comitetului orice informație vitală, neinclusă încă în Lista de Sancțiuni Al-Qaida prin intermediul Misiunilor Permanente la sediul ONU de la New York [264].

Comitetul înființat în temeiul Rezoluției 1988 a ONU, din 2011, supraveghează sancțiunile ce vizează persoanele și entitățile asociate cu Talibanii. Acest comitet a fost înființat la data de 17 iunie 2011 în conformitate cu Rezoluția 1988 a ONU, pentru supravegherea măsurilor relevante ale sancțiunilor și îndeplinirea sarcinilor stabilite de Consiliul de Securitate în paragraful 30 al aceleiași Rezoluții. Regimul a fost extins pentru încă o perioadă de 18 luni prin Rezoluția 2082 a ONU, din data de 17 decembrie 2012. Paragraful 35 al acesteia continuă mandatul echipei de suport analitic și monitorizare a sancțiunilor pentru încă 30 de luni. Mai mult ca atât, paragraful 9 invită Guvernul Afganistanului să prezinte pentru examinare comitetului de aplicare a sancțiunilor, numele persoanelor care, conform listei, călătoresc în anumite localități și participă la reuniunile pentru menținerea păcii și reconcilierii [264].

Rezoluția 2082 a ONU, din 2012 a fost adoptată în conformitate cu Capitolul al VII-lea al Cartei Națiunilor Unite și solicită tuturor statelor membre să întreprindă următoarele măsuri cu orice persoană, grup, întreprindere sau entitate desemnată sau asociată cu Talibanii, ce constituie o amenințare pentru pacea, stabilitatea și securitatea Afganistanului: a) înghețarea fără amânare a

fondurilor și altor active financiare sau resurse economice; b) prevenirea intrării sau tranzitării teritoriilor; c) prevenirea aprovizionării directe sau indirecte, vânzarea și transferul de către cetățeni în afara teritoriului lor, utilizarea maritimă și aeriană a armelor și materialelor aferente de orice tip, pieselor și materialelor de utilizare, asistență și instruire în activități militare [265].

INTERPOL-ul continuă și până în prezent conlucrarea cu aceste două comitete de aplicare a sancțiunilor prin emiterea continuă a notificărilor speciale, care vizează persoane și entități corespunzătoare ambelor regimuri de sancțiuni. Succesul acestor notificări speciale a rezultat în extinderea cooperării cu alte comitete de aplicare a sancțiunilor. INTERPOL, de asemenea, colaborează cu comitetele ce vizează Liberia, Coasta de Fildeș, Republica Democrată Congo, Eritreea, Somalia și Sudan, cu scopul de a-și extinde cooperarea și cu alte comitete în viitor [264].

În urma evenimentelor din 11 septembrie 2001, Consiliul de securitate al ONU a înființat Comitetul pentru Combaterea Terorismului. INTERPOL conlucrează cu acest comitet atât la New York, cât și în restul lumii, participând activ în cadrul Grupului de Lucru ONU pentru Implementarea Combaterii Terorismului. Grupul a fost creat în 2005 pentru o mai bună coordonare a conlucrării între diferite corpuri ONU, precum și pentru colaborarea ONU cu alte organizații regionale și internaționale în vederea combaterii terorismului [260].

Grupul de Lucru ONU pentru Implementarea Combaterii Terorismului a fost înființat de Secretarul General în 2005 și aprobat de Adunarea Generală a ONU prin Strategia Globală a ONU de Combatere a Terorismului, ce a fost adoptată unanim în 2006. Mandatul grupului constă în sporirea coordonării și coerenței eforturilor sistemului ONU de combatere a terorismului. Grupul constă din 31 de corpuri internaționale, fiecare contribuind consistent prin mandatul său. În timp ce responsabilitatea primară pentru implementarea strategiei globale este a statelor membre ONU, grupul de lucru asigură acordarea sistemului ONU la necesitățile lor prin asigurarea cu suport metodic și răspândirea cunoștințelor aprofundate despre strategie și de asemenea, în caz de necesitate, expedierea urgentă a asistenței tehnice. Scopul primar reprezintă maximizarea avantajului comparativ al fiecărui corp al grupului prin furnizarea ajutorului către statele membre ONU pentru a pune în aplicare cei patru piloni ai strategiei de combatere a terorismului: a) măsuri pentru abordarea condițiilor favorabile de răspândire a terorismului; b) măsuri pentru dezvoltarea capacității statelor de prevenire și combatere a terorismului și consolidarea rolului sistemului respectiv al ONU; c) măsuri de asigurare a respectării drepturilor omului de către toți și reglementărilor legii ca bază fundamentală în lupta împotriva terorismului. Acest grup își organizează munca pe grupuri mai mici și proiecte. Cooperarea între actorii

sistemului ONU, ce vizează combaterea terorismului, conduce spre acumularea experienței în implementarea strategiei respective [266].

Strategia Globală a ONU de Combatere a Terorismului, adoptată în 2006, încurajează statele membre ONU să utilizeze serviciile de informație și comunicații ale INTERPOL, în special Baza de Date a Documentelor de Călătorie Furate și Pierdute [258]. În septembrie 2014, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a adoptat în unanimitate Rezoluția 2178, care recunoaște rolul global al INTERPOL-ului împotriva amenințării reprezentate de grupările teroriste. Astfel, INTERPOL dezvoltă activități de contraterorism cu entitățile ONU, precum Grupul operativ al Organizației Națiunilor Unite pentru combaterea terorismului (CTITF) și Comitetul Națiunilor Unite pentru combaterea terorismului (CTC). Participă, de asemenea, la misiuni de experți ale Direcției Executive a Comitetului Organizației Națiunilor Unite pentru Combaterea Terorismului (CTED), ajutând la identificarea celor mai bune practici și îmbunătățirii strategiilor naționale de combatere a terorismului.

Succesul unei investigații internaționale depinde de disponibilitatea datelor globale permanent actualizate. INTERPOL-ul asigură statele membre cu acces direct și instant la un anumit număr de baze de date criminale. Acestea conțin milioane de înregistrări, generate de țările din întreaga lume. Toate bazele de date, cu excepția celei cu imagini de exploatare sexuală a minorilor, sunt accesibile în timp real prin rețeaua de comunicații INTERPOL I-24/7, care conexează toate reprezentanțele organizației din statele membre, Birourile Naționale Centrale INTERPOL. În prezent se întreprind măsuri pentru extinderea accesului bazelor de date nemijlocit la ofițerii organelor naționale de aplicare a legii, așa ca grănicerii, permițându-le depistarea directă a persoanelor aflate în căutare, documentelor de călătorie furate și pierdute și a autovehiculelor furate [267].

ONU deja de mult timp continuă să detașeze ofițeri de poliție în cadrul misiunilor sale de menținere a păcii. INTERPOL conlucrează cu Departamentul ONU pentru Operațiuni de Menținere a Păcii în vederea consolidării rolului poliției în cadrul operațiunilor de menținere a păcii. În 2009, INTERPOL a organizat cu acest departament prima întrunire ministerială pe tema „Poliția în cadrul operațiunilor de menținere și stabilire a păcii". Întrunirea a rezultat în adoptarea unei Declarații Efect, ce solicită o doctrină de activitate polițienească internațională în medii post-conflictuale. În prezent se duc tratative referitoare la implementarea Planului de acțiuni al poliției internaționale pentru păstrare a păcii, adoptat în cadrul celei de-a 79-a sesiune a Adunării Generale a INTERPOL-ului de la Doha (2010). INTERPOL, de asemenea, a stabilit relații bune cu diviziunea de poliție a departamentului ONU și participă la briefing-urile lunare

ale acesteia. Proiectele de interes reciproc includ Inițiativa Coastei Africii de Vest, condusă de Oficiul ONU pentru infracțiuni și droguri.

Tot în contextul preocupărilor internaţionale, INTERPOL a stabilit un parteneriat cu Departamentul de protecție și securitate al ONU prin câteva proiecte de securitate, în special partajarea evaluărilor riscului și amenințărilor, schimbul de analiști și asigurarea instruirii angajaților departamentului. În parteneriat cu departamentul nominalizat a fost lansat un proiect pentru prevenirea utilizării neautorizate de către oficialii organizației ale așa-numitelor *laissez-passe*, documente de călătorie, emise de către ONU.

Grupul de lucru pentru combaterea pirateriei maritime conlucrează îndeaproape cu Organizația Națiunilor Unite în vederea perfecționării colectării probelor, facilitării schimbului de informații și construirea capacității de dezvoltare regională. Aceste eforturi sunt menționate de către Consiliul de Securitate al ONU în Rezoluțiile 1950 din 2010 și 1976 din 2011. INTERPOL-ul participă în activitatea subgrupului ONU pentru combaterea pirateriei maritime și contribuie la emiterea rapoartelor privind pirateria maritimă. De asemenea, participă la sesiunile plenare ale Grupului de contact pentru combaterea pirateriei maritime de pe Coasta Somaliei [260].

În conformitate cu Rezoluția 1851 a ONU din 2008, la data de 14 ianuarie 2009 a fost înființat Grupul de contact pentru combaterea pirateriei maritime de pe Coasta Somaliei, în vederea facilitării dezbaterii și coordonării acțiunilor între diverse state și organizații pentru suprimarea pirateriei maritime. Acest forum internațional a reunit mai mult de 60 de țări și organizații internaționale în cadrul conlucrării în vederea prevenirii pirateriei maritime de pe Coasta Somaleză. De la data creării sale acest grup a contribuit vizibil la reducerea atacurilor de piraterie maritimă și a deturnărilor. Numărul navelor deturnate a scăzut de la 47 în 2010, la 25 în 2011 și 5 în 2012. Grupul de contact salută acest progres, dar în același timp recunoaște consecvența cauzelor ce stau la baza pirateriei maritime și activitatea continuă a grupurilor de pirați. Prin urmare, este esențial ca eforturile pentru coordonarea eliminării flagelului pirateriei maritime să continue acest succes fragil [268].

INTERPOL-ul asigură legătura cu Birourile Naționale Centrale în vederea asistării corpurilor ONU în aspectele referitoare la investigațiile interne a ONU. Aceste corpuri sunt următoarele: a) Biroul servicii de supraveghere internă; b) Biroul de audit și investigații al Programului de dezvoltare ONU, cu care INTERPOL a semnat un Memorandum de înțelegere în august 2011; c) Fondul demografic al ONU. Tipurile de acordare a asistenței variază de la verificarea informației, utilizând bazele de date ale INTERPOL, în vederea facilitării contactului și colaborării cu organele naționale de aplicare a legii.

ONU are în componența sa câteva tribunale specializate, care aduc în fața justiției autorii genocidului, crimelor de război și crimelor împotriva umanității. INTERPOL-ul conlucrează cu aceste tribunale: a) Tribunalul penal internațional pentru fosta Iugoslavie; b) Tribunalul penal internațional pentru Ruanda; c) Tribunalul special pentru Liban; d) Curtea de justiție specială pentru Sierra Leone [260].

Guvernele, societatea civilă și tribunalele penale internaționale nu pot face față pe cont propriu provocărilor în această sferă, așa cum o face cea mai mare organizație de poliție internațională din lume INTERPOL, care are în componență rețele de poliție, instrumentar tehnic și un mandat pentru îndeplinirea eforturilor continue în sfera crimelor de război. INTERPOL-ul cooperează cu tribunalele internaționale ONU pentru Fosta Iugoslavie și Ruanda încă din 1994. Adunarea Generală a INTERPOL a adoptat câteva rezoluții consolidând suportul organizației către statele sale membre și organizațiile partenere, în domeniul investigației și urmăririi penale a genocidului, crimelor de război și crimelor împotriva umanității. Consiliul de Securitate al ONU a adoptat în 2003 Rezoluția cu numărul S/RES/1503/2003, referitoare la Strategia de încheiere a Tribunalului penal internațional pentru fosta Iugoslavie și a Tribunalului penal internațional pentru Ruanda, care, printre altele, îndeamnă statele să coopereze cu INTERPOL pentru capturarea și transferul inculpaților acestor tribunale [269]. Tribunalelor nominalizate li s-a acordat dreptul de a solicita o notificare roșie a INTERPOL pentru persoanele în adresa cărora a fost emis un mandat de arest în scopul reținerii preventive a acestora în vederea extrădării lor.

INTERPOL, de asemenea, colaborează cu alte birouri ONU și agenții specializate, inclusiv Biroul ONU pentru combaterea Drogurilor și a Criminalității și Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Tipurile de colaborare includ proiecte comune, menite să sporească accesul la bazele de date INTERPOL, instruirea comună, inițiativele de dezvoltare a capacităților și alte activități de coordonare [260].

În vederea consolidării colaborării cu Uniunea Europeană, în 2009 la Bruxelles, a fost deschis un Birou de legătură INTERPOL special, iar colaborarea cu Europol este în permanență susținută prin schimbul de ofițeri. Finanțarea generoasă din partea Uniunii Europene a permis INTERPOL-ului implementarea multor proiecte, precum: extinderea accesului la sistemul de comunicare globală securizat I-24/7 în regiunile izolate de pe teritoriul CSI [259].

INTERPOL și Uniunea Europeană conlucrează asupra aspectelor de interes comun, partajând resursele și experiența lor și oferind un răspuns combinat pentru provocările în materie de aplicare a legii. Extinderea cooperării a condus spre crearea în 2008 a unei reprezentanțe speciale INTERPOL în Uniunea Europeană. Obiectivele biroului sunt următoarele: a) creșterea vizibilității INTERPOL-ului în fața instituțiilor UE, agențiilor și corpurilor de guvernare

implicate în activități referitoare la aplicarea legii; b) promovarea colaborării cu regiunile UE în materie de punere în aplicare a legii, astfel încât să se evite interpretarea dublă și să se dezvolte sinergii creative; c) activarea în calitate de partener privilegiat în cadrul forumurilor UE și inițiativelor UE referitoare la scena de aplicare a legii; d) gestionarea proiectelor finanțate de UE.

Proiectele comune ale INTERPOL și UE au acoperit o gamă largă de subiecte ca bazele de date ale poliției, instruirea, pirateria maritimă și armele de foc. Unul dintre proiectele majore, finanțate de UE, este RELINC, ce are drept scop reconstruirea capacității investigative a Libiei. În urma revoluției din 2011, Libia se confruntă cu provocări serioase în materie de securitate, în perioada de tranziție spre democrație. Activitatea teroristă și infracțiunile transnaționale ca traficul de arme, droguri și ființe umane, generează violență și amenințăprin destabilizarea țării și regiunii. Noile autorități libiene au identificat ca priorități imediate, necesitatea consolidării capacității operaționale de identificare a amenințărilor securității și cea de a face față grupărilor teroriste și grupurilor de crimă organizată, ce își mențin activitatea în țară. UE a derulat un proiect pe o durată de 18 luni, implementat de către INTERPOL, pentru a ajuta la perfecționarea investigării infracțiunilor în Libia și la dezvoltarea unei mai bune capacități de a face față amenințărilor în materie de securitate prezente și viitoare [270].

INTERPOL, UE și organele de poliție din 16 țări ale Africii de Vest prin proiectul WAPIS fixează un sistem informațional pentru a răspunde amenințărilor terorismului și crimei organizate, în special traficul de ființe umane, droguri și arme din regiune. UE și INTERPOL au lansat acest proiect în septembrie 2012, în vederea creării unui sistem de baze de date al poliției, conectat la nivel național, regional și global. Programul proiectului permite ofițerilor poliției vest africane, inclusiv și posturilor vamale, să obțină informații despre persoane, vehicule și acte de identitate [270].

Grupul celor opt state (ex-G8) a furnizat sprijin însemnat în cadrul inițiativelor INTERPOL, inclusiv pentru perfecționarea bazei de date internaționale cu imagini legate de exploatarea sexuală a minorilor [257]. Gestionată de către INTERPOL, baza de date internațională cu imagini legate de exploatarea sexuală a minorilor, reprezintă o gamă vastă de informații și un instrument investigativ, care permite specialiștilor să partajeze datele către colegii din toată lumea. Accesibilă prin sistemul de comunicare globală securizat al INTERPOL I-24/7, baza de date utilizează un program computerizat de comparare a imaginilor sofisticate pentru a face legătură între victime, agresori și locuri. Susținută de ex-G8 și finanțat de Comisia Europeană, baza de date internațională cu imagini legate de exploatarea sexuală a minorilor a fost lansată în martie 2009, succesoare a bazei de date INTERPOL cu imagini legate de abuzul

minorilor, care era utilizată din 2001. Noua bază de date permite utilizatorilor autorizați din statele membre să fie accesată direct și în timp real, astfel asigurând un răspuns imediat la cererile referitoare la investigațiile exploatării sexuale ale minorilor. În septembrie 2012 a fost lansată o nouă versiune, ce asigură investigatorii cu cele mai noi tehnologii și cu o extindere pe larg a caracteristicilor bazei de date. La sfârșitul anului 2013 baza de date cuprindea mai mult de 3000 de victime identificate din mai mult de 40 de țări, precum și date referitoare la numeroase victime neidentificate, ale căror cazuri urmează încă să fie investigate [271].

În plus, INTERPOL a stabilit parteneriate cu sectorul privat în domenii cum ar fi falsificarea banilor și securitatea documentelor. Organizația conlucrează cu un șir de companii private referitor la documentele de călătorie, având scopul de a facilita deplasarea internațională a oficialilor în legătură cu aspectele legate de INTERPOL, prin renunțarea la obligativitatea vizelor [259].

În contextul sintezei privind relațiile INTERPOL cu alte organizații internaționale, constatăm o strategie consecventă de extindere nu doar cantitativă, însă si calitativă a mecanismelor de realizare a securităţii globale. Prin stilul său managerial INTERPOL reuşeşte să ofere instrumente de lucru viabile, obținând un efect de conlucrare la nivel internaţional.

Abordarea parteneriatului regional este cea de a doua direcție valorificată de INTERPOL. Diferențierea regională impune necesitatea aplicării unor strategii individuale, multinivelare, care iau în calcul avantajele unui teritoriu concret. Încă în 1984, INTERPOL a iniţiat o politică de regionalizare. Cele patru regiuni mari au arătat rezultate diferite, în funcție de necesităţile proprii. Astfel, tendinţa în creştere a regiunilor este subdivizată în zone logistice mai mici, în conjuncţie cu alte grupări statale şi ordonate după o dezvoltare firească. Astfel, spre exemplu, în termeni practici, regiunea „the Americas" include America de Sud, Caraibele, America Centrală şi Mexic, cu Statele Unite şi Canada.[225, p.16]. Prin urmare, în activitatea INTERPOL-ului, asistăm la un proces continuu de segmentare a regiunilor în tot mai multe şi mai mici, în cadrul perspectivei de cooperare globală.

În abordarea INTERPOL-ului se pune accentul pe lucrul în parteneriat cu alte organizaţii regionale pertinente; încurajarea grupurilor deja existente în conlucrarea cât mai strânsă pentru optimizarea utilizării resurselor existente şi evitarea dublurilor. Un model regional de un succes deosebit a evoluat între ţările din Africa de Sud, care generează o strânsă colaborare între politicieni şi serviciile poliţieneşti. Modelul SARPCCO (Organizaţia de cooperare a şefilor de poliţie regională sud-africană), cu un secretariat regional (Biroul subregional INTERPOL), este răspândit şi în alte regiuni ale lumii şi se bucură de interes considerabil.

Analiza situației, întreprinsă de consultanţii externi, a confirmat ambele tendințe: atât dorinţa, cât şi necesitatea de intensificare a activităţii INTERPOL-ului în aceste regiuni. Prin urmare, Comitetul executiv a decis să consolideze Biroul regional de coordonare prin crearea unui nou directorat al Dezvoltării şi coordonării regionale, începând din 1 ianuarie 1999. Acesta a asigurat o abordare coezivă şi de un angajament clar.

La nivelul regiunilor continentului Africa se derulează un şir de acțiuni, coordonate de INTERPOL. Preşedintele Organizaţiei şefilor de poliţie vest-africane (WAPCO) inaugurează studiile de armonizare a legislaţiei, coordonarea instruirii şi operaţiilor transfrontaliere comune. În această regiune INTERPOL contribuie la negocierea acordului de cooperare al poliţiei internaţionale vest-africane. Întrunirea comună a miniştrilor şi a şefilor poliţiei, aprobă noi iniţiative pentru cooperarea internaţională [225, p.17].

INTERPOL conlucrează în Africa Centrală cu Comitetul şefilor de poliţie pentru elaborarea şi implementarea acordurilor de colaborare. A fost intensificată acţiunea de armonizare continuă a informaţiei referitoare la autovehiculele furate, arme de foc ilegale şi statisticile criminale, în pofida standardelor diferite de stocare. Are loc consolidarea relaţiilor INTERPOL-ului cu CEMAC (Comunitatea Economică şi Monetară a Africii Centrale).

INTERPOL pentru regiunea Africii de Est semnează un acord cu Kenya pentru sediul central al Secretariatului regional (SRB) în Nairobi. Inițiază și menţine un dialog constructiv cu autorităţile naţionale pentru favorizarea procesului de cooperare. Prima întrunire a Organizaţiei de cooperare a şefilor poliţiei est-africane (EAPCCO), organizată la Kampala (Uganda), extinde apartenenţa grupului regional. Au fost create subcomitetele cheie pentru armonizarea legislaţiei; planificare şi instruire; coordonarea operaţiilor şi sondajelor [225, p.17].

Secretariatul regional pentru Africa de Sud (Harare SRB) coordonează foarte reuşit operaţia sud-africană *Sesani*, înregistrând cantităţi record de autovehicule furate, arme de foc ilegale şi droguri. Serviciile de poliţie din Africa de Sud, Botswana şi Namibia coordonează operaţiunea *Atlantic*, cu referire în special la crimele transfrontaliere sfera cărora includ furturi de stocuri, traficul de metale şi pietre preţioase şi braconajul, la fel şi traficul de droguri, imigrarea ilegală, acte false, furtul de automobile şi crime cu arme de foc [225, p.17].

INTERPOL-ul ratifică Memorandumul de înţelegere cu Consiliul miniştrilor de interne a țărilor Arabe pentru regiunea Africa de Nord şi Orientul Apropiat şi Mijlociu. Stabileşte noi legături cu ASEAN (Asociaţia naţiunilor asiatice sud-estice), consolidând cooperarea în Asia; asistă la întrunirea consultativă ASEAN pentru cooperarea împotriva infracţiunilor internaţionale din Manila; participă la a XV-a conferinţă regională asiatică: „Eficienţa regională – aprecierea diversităţii - avansarea cooperării”, care a avut loc în Canberra (Australia) cu reprezentanţi din

33 de ţări. Stabilește punctul de contact cu secretariatul SAARC (Asociaţia sud-asiatică pentru cooperare regională) [225, p.18].

Iniţiativa cheie în regiunea America de Sud a fost consolidarea Secretariatului regional (SRB) în Buenos Aires. În acest sens au fost organizate mai multe activități precum: Conferinţa internaţională privind controlul drogurilor; întrunirea la Buenos Aires a Grupului conului sudic (Mercosur, Bolivia şi Chile); a doua întrunire a reprezentanţilor regionali a Biroului naţional central din Brazilia (Porto Siguro, Brazilia); a patra întrunire a Consiliului şefilor de poliţie ai Mercosur, Bolivia şi Chile; Asuncion, Paraguay recunoaşte importanţa reţelei INTERPOL şi validitatea notificărilor roşii INTERPOL; negocierea unui memorandum de înţelegere cu OAS (Organizaţia statelor americane); a XI-a întrunire naţională a poliţiei criminaliste şi judiciare; a doua întrunire a şefilor birourilor naţionale centrale ale Americii de Sud, unde se elaborează proiecte comune pe strategii generale optimizând resursele împotriva infracţiunilor specifice; prima conferinţă internaţională privind criminalitatea internaţională (Bogota, Columbia); formarea, pregătirea și studiul privind operele de artă furate (Peru), Infracţiuni de mediu (Brazilia), a cincea întrunire internaţională privind cocaina (Columbia), a treia întrunire a şefilor Birourilor naţionale centrale ale Americii de Sud [225, p.18].

Surinam completează programul de capacitate comunicaţională X.400 al INTERPOL-ului în America de Sud. Își fac apariția publicațiile: „Infracţiuni împotriva mediului”, „Cooperarea poliţiei în America de Sud”, „Buletinul trimestrial de cooperare a poliţiei internaţionale din America de Sud”. Este elaborat și implementat proiectul de combatere a traficului de marijuana în Paraguay; inclusiv a fost dezvoltată o strategie regională împotriva crimei organizate internaţionale [225, p.18].

La nivelul regiunii America Centrală INTERPOL-ul conlucrează cu ACACP (Asociaţia şefilor de poliţie a Americii Centrale) pentru intensificarea cooperării poliţiei internaţionale în sfera şi crearea unui Secretariat regional (SRB). INTERPOL-ul participă în a XXV-a Sesiune regulară a CICAD (Comisia inter-americană pentru controlul abuzului de droguri), Tegucigalpa.

Evaluarea participării scăzute în programul INTERPOL de instruire latin-american a condus la elaborarea unui program specializat de instruire pentru ofiţerii de poliţie ai Americii Centrale în colaborare cu Birourile naţionale centrale San Salvador şi Mexic, ICESPO (Institutul central-american de studii superioare pentru poliţie) şi Academia central-americană pentru studii superioare de poliţie [225, p.19].

Iniţiativa cheie în regiunea Caraibe a fost formarea unui Secretariat regional (SRB). INTERPOL-ul a fost reprezentat la Conferinţa controlului regional de droguri în Caraibe (Miami) şi Comitetul executiv al ACCP (Asociaţia comisarilor de poliţie din Caraibe).

A fost posibilă promovarea resurselor tehnice de către INTERPOL pentru ROCCISS (Sistemul de distribuire al serviciului secret de combatere a crimei organizate regionale) folosind inițial ICIS (Conferința internațională privind sistemele informaționale)/ASF (Sistemul de fișiere Andrew) și Birourile Naționale Centrale. INTERPOL-ul a susținut crearea secretariatului permanent ACCP (Asociația comisarilor de poliție din Caraibe) în Barbados ca un precursor al unui serviciu de informații permanent, care încorporează un nou secretariat regional INTERPOL (SRB). Haiti primește echipamentul de comunicare X.400 al INTERPOL-ului [225, p.19].

Abordarea din perspectiva parteneriatului regional european s-a axat pe reformularea, completarea și aprobarea planului de activitate, oferind orientări pentru programele de lucru ale Birourilor Naționale Centrale, oferindu-le asistență de cooperare. Astfel, au fost organizate conferințe și întruniri pentru: Comitetul european INTERPOL, Întrunirea ofițerilor de contact europeni, Grupul de implementare a instruirii privind amprentele digitale standard, Grupul de experți INTERPOL privind identificarea amprentelor digitale, Grupul de lucru european INTERPOL în sfera ADN-ului. Au fost înregistrate participări la alte conferințe și întruniri, precum: Grupul de lucru privind terorismul extremist islamic din nordul Africii și repercusiunile acestuia; Întrunirea de lucru a experților ministerelor de interne ale Comunității Statelor Independente (CSI) în vederea discutării politicii de regionalizare a INTERPOL-ului; Comitetul permanent al identificării victimelor dezastrelor; Întrunirea directorilor birourilor naționale centrale nord-europene; Întrunirea directorilor unităților naționale Europol; Sesiunile Academiei Internaționale de Drept (Budapesta, Ungaria); Întruniri ale grupului de colaborare al organelor de drept europene (Bruxelles, Belgia) [225, p.19].

În regiunea europeană a decurs procesul de dezvoltare al relațiilor de lucru cu INTERPOL, negociindu-se pentru un acord de cooperare oficial. Astfel, au fost dezvoltate metodele de cooperare între INTERPOL și statele din zona Schengen, de exemplu: schimbul de informație polițienească prin proiectul pilot din zona Schengen *Supravegherea rutelor folosite pentru trafic de autovehicule furate*. A fost reglementată cooperarea între INTERPOL și Europol.

O continuitate a abordării regionale în activitatea INTERPOL-ului poate fi urmărită în proiectele derulate pe parcursul mai multor ani. Spectrul domeniilor de activitate fiind destul de extins, dezvoltându-se în conformitate cu necesitățile exprimate de organele de drept ale statelor partenere. Analiștii INTERPOL-ului conlucrează strâns cu ofițerii organelor de drept specializate. Majoritatea activităților INTERPOL-ului se derulează în bază de proiecte, acestea axându-se pe următoarele direcții: crima organizată, imigrarea ilegală, infracțiuni legate de

droguri, crime economice, traficul de ființe umane, etc., iar mai recent prevenirea acțiunilor teroriste.

Dintre operațiunile relevante în scopul contracarării crimei organizate se numără contrabanda cu aur şi diamante neşlefuite, de asemenea smaralde neprelucrate (operațiunea STONE); criminalitatea comisă asupra faunei sălbatice, traficului de autovehicule, fraude, falsul actelor de călătorie şi vizelor, traficul de droguri, în special canabisul [225, p.11].

Operațiunea *Spre sud* a inclus analiza activităţii migratoare a câtorva figuri-cheie ale crimei organizate din Estul Europei, incluzând 20 de ţări, din care 11 erau din afara Uniunii Europene. În cadrul operațiunii *Millennium* a fost monitorizată crima organizată de origine est-europeană/ rusească. Operațiunea *Bridge* a avut drept scop contracararea activității organizaţiilor internaţionale criminale de combatere a imigrării ilegale. *Mercosur* (Piaţa comună a sudului) s-a axat pe diminuarea influenței organizaţiilor criminale internaţionale în regiunea Americii de Sud. *Rockerii* a avut drept scop depistarea bandelor ilegale de motociclişti [225, p.11].

Operațiunea *Strawberries* a creat imaginea de ansamblu a posibilelor relaţii dintre multiplele numere de telefoane columbiene. *Balkom* a oferit posibilitatea infiltrării sub acoperire a agenților INTERPOL în cadrul naţionalităţilor albaneze (cele mai multe originare din regiunea Kosovo), implicate în contrabanda cu heroină. *Black Powder* a permis investigarea internaţională și capturarea aşa numitei cocaina neagră, focarul acesteia reprezentând-o o familie columbiană, iar ţările implicate fiind Columbia, Panama, Germania, Olanda, Belgia, Albania şi Lituania. *Leciva* a stabilit traficul pastilelor de Rohypnol, originare din ţările est-europene, până în Scandinavia. Cercetările originii capturilor de Rohypnol au fost posibile în colaborare cu Institutul Ştiinţific al Poliţiei, Universitatea din Lausanne şi compania Roche Pharmaceuticals din Berna, Elveția [225, p.11].

Datorită operațiunii *Curierul rutier* şi *Operaţiunea comună 24/24* cu Organizaţia Mondială a Vămilor (OMV) şi Administraţia germană a vămilor (ZKA, Zoll Kriminalamt) a fost posibilă efectuarea controlului autovehiculelor cu date suspecte în scopul identificării transportării drogurilor pe ruta balcanică. *Arată-mi cum* a depistat contrabanda cu heroină şi cocaină prin poşta internaţională şi serviciile de curier expres; instigarea la livrări verificate; confiscări şi aresturi numeroase, în special în Slovenia, Slovacia, Republica Cehă, Croaţia, Niger, Africa de Sud, Zimbabwe, Peru şi Brazilia. *Pro-Balkan* a identificat traficul de heroină pe ruta balcanică; au fost efectuate analize specifice a grupurilor de trafic [225, p.11].

O contribuție esențială în depistarea infracțiunilor cu droguri le are Programul de control al drogurilor al Naţiunilor Unite/Uniunea Europeană (UNDCP/EU) și Programul Phare (instrument de integrare europeană) pentru consolidarea capacităţilor de control al drogurilor de

către organele de drept în Europa de Sud-Est. Acestea au oferit posibilitatea de aprovizionare cu tehnologii standard pentru stocarea, preluarea, analiza şi schimbul informaţiei cu privire la droguri; sporirea potenţialului pentru cooperare şi coordonare a activităţilor în Bulgaria, fosta Republică Iugoslavia, Macedonia, Croaţia, Bosnia şi Herţegovina, Albania şi Republica Federală Iugoslavă. Totodată, au fost posibile studii legate de investigarea drogurilor, inventarului de legi şi practici. Au fost posibile aplicarea livrărilor verificate şi agenţilor sub acoperire în ţările europene, în special în Europa Centrală şi de Est. A fost implementat PECS (sistem de comunicare prin schimb de imagini), monitoring-ul chimic; colectarea şi analiza datelor.

Operaţiunea *Camuflaj* s-a axat pe investigarea companiilor ce oferă servicii legate de finanţe cu paşapoarte camuflate, informaţii despre companii bancare off-shore, cetăţenii duble şi altele [225, p.12].

Fraudele din Africa de Vest (419) au fost depistate prin colecţia standard şi analiza informaţiei binecunoscutelor scheme de fraudă şi variantele acestora; interceptarea scrisorilor frauduloase; colaborarea multor agenţii pentru dezvoltarea acţiunilor eficiente şi eliminarea obstacolelor în investigaţie. *Corupţia* s-a axat pe instrumente, tehnici şi opţiuni pe durata investigaţiei; crearea grupului de experţi pentru formularea a noi iniţiative anti-corupţie [225, p.12].

Spălarea de bani în Asia s-a focalizat pe capitalul rezultat din activităţi criminale: spălarea de bani în regiunea asiatică; conlucrarea cu programul global al ONU împotriva spălării de bani. A fost creată Reţeaua internaţională de informaţii a spălărilor de bani (IMoLIN). Proiect comun al INTERPOL, în colaborare cu Programul de control al drogurilor al Naţiunilor Unite şi Organizaţia Mondială a vămilor, incluzând şi Baza de date internaţională antispălare de bani (AMLID). *Contrafacerea valutei şi acte false de călătorie* s-a axat pe dezvoltarea unui sistem internaţional de clasificare a paşapoartelor contrafăcute; oferirea asistenţei Băncii Centrale Europene cu mecanisme anticontrafacere a valutei euro. A fost organizată prima conferinţă internaţională pentru băncile naţionale centrale şi poliţie [225, p.12].

Segmentul de operaţiuni *Crime prin folosirea tehnologiilor informaţionale* se focalizează în special pe internet, mijloace electronice de plată, codificare, manipularea sistemelor de telecomunicaţii, instrumente şi tehnici pentru investigare şi prevenire; manualul criminalităţii computerizate actualizat; accentuarea pe creşterea cooperării între agenţiile internaţionale [225, p.12].

Traficul de fiinţe umane a fost identificat prin realizarea mai multor proiecte. *Kosovo* a dezvăluit legături între cazurile de prostituare cu implicarea femeilor albaneze, cele mai multe din regiunea Kosovo. *Raportul de imigraţie ilegală de la Duisburg* reprezintă o investigare

complexă, ce ţine de imigranţi chinezi ilegali cu rute tranzit prin Moscova şi Praga spre Germania, Regatul Unit, Olanda şi SUA [225, p.13].

Proiectul *Babylon* a inclus analiza distribuitorilor majori internaţionali ai pornografiei infantile. *Pornografia infantilă pe internet* a condiționat întâlnirea experţilor reţelei internaţionale ECPAT a INTERPOL-ului.

Operaţiunea *Catedrala* a determinat oferirea asistenţei în urma cazului de mare rezonanţă cu implicarea a 96 de aresturi în 12 ţări şi confiscări de volume enorme de pornografie infantilă.

Copii dispăruţi, reprezintă un proiect realizat pe site-ul INTERPOL-ului, ce include pagini cu acces limitat şi echipament special de identificare pentru utilizatorii autorizaţi ai organelor de drept, precum şi pagini pentru acces comun public [225, p.13].

Criminalitatea mediului este un program axat pe intensificarea cooperării între mai multe agenţii în conformitate cu acordul consultativ ex-G8; perfecţionarea tehnici investigative şi stocarea probelor; creşterea gradului de conştientizare; memorandum de înţelegere reciprocă cu tratatul internaţional privind protecţia faunei sălbatice; instruirea personalului implicat în cazurile de prejudiciere a mediului. *Primatele* reprezintă denumirea operațiunii, care a permis identificarea naturii organizate a traficului ilegal de specii de primate pe cale de dispariţie [225, p.14].

Materiale radioactive este un alt proiect centrat pe traficul ilegal, protecţia surselor şi materialelor; sisteme naţionale de control consolidate; cooperare internaţională intensificată; creşterea gradului de conştientizare; schimbul de informaţii.

Traficul ilicit de patrimoniu cultural este o crimă transnațională ce afectează țările de origine, de tranzit și de destinație finală. Comerțul ilicit cu opere de artă este susținut de cererea de pe piața artelor, de deschiderea frontierelor, de îmbunătățirea sistemelor de transport și de instabilitatea politică a anumitor țări. În ultimul deceniu se constată o tendință crescândă a traficului ilicit de obiecte culturale din regiunile Orientului Mijlociu afectate de conflictele armate. Piața neagră a operelor de artă devine la fel de profitabilă ca și cea pentru droguri, arme și bunuri contrafăcute [272].

În februarie 2015, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a aprobat Rezoluția 2199, solicitând țărilor să ia măsurile necesare pentru a împiedica comerțul cu proprietăți culturale irakiene și siriene furate. De asemenea, a recunoscut rolul global al INTERPOL în abordarea acestui comerț ilicit. Operele de artă care au fost recuperate de INTERPOL, dar rămân nerevendicate de proprietarii lor, provin din Afganistan, Irak, Siria, Libia [272].

Infracțiunile legate de vehicule sunt o activitate criminală extrem de organizată, care afectează toate regiunile din întreaga lume și are legături clare cu criminalitatea organizată și terorismul. Vehiculele nu sunt doar furate de dragul lor, ci și traficate pentru a finanța alte infracțiuni. Ele pot fi, de asemenea, utilizate ca purtători de bombe sau în săvârșirea altor crime. În 2015, aproximativ 123.000 de autovehicule din întreaga lume au fost identificate ca furate. Înregistrările în baza de date a vehiculelor în 1998 cuprindea informaţii despre 1,5 milioane de autovehicule furate, deja în 2015 acestea au crescut la 7,4 milioane [273].

INTERPOL a creat o serie de grupuri de lucru, care reunesc experți din întreaga lume. Au fost elaborate și lansate o serie de proiecte, axate pe aspecte specifice, precum furnizarea de formare (Proiectul Formatrain); conlucrarea cu producătorii de automobile (Proiectul INVEX); operațiuni de sprijin (SMV Task Force). Cea mai recentă ediție a Conferinței globale privind criminalitatea auto (Thailanda, februarie 2016) a reunit comunitatea de aplicare a legii, organizațiile internaționale și sectorul privat, pentru a împărtăși expertiza și cele mai bune practici [273].

Folosirea abuzivă a armelor de foc reprezintă o amenințare la adresa siguranței cetățenilor din orice țară, securității globale, a păcii, a stabilității și a dezvoltării. Armele de foc sunt ușor de ascuns și de transportat și oferă profituri fabuloase infractorilor care trafică ilicit arme de calibru mic și arme ușoare. În fiecare an, armele de foc sunt folosite în peste 245.000 de omucideri la nivel mondial (cu excepția țărilor în război). Multiple acțiuni teroriste recente indică asupra utilizării armelor de foc traficate ilegal.

INTERPOL a elaborat mai multe instrumente pentru a ajuta agențiile de aplicare a legii să abordeze infracțiunile legate de armele de foc. Sistemul internațional de evidență (IARMS) este singura platformă mondială de evidență a armelor de foc ilicite, inclusiv a celor pierdute și furate, precum și pentru schimbul de informații și cooperarea dintre agențiile de aplicare a legii privind terorismul și alte arme de foc. Tabelul de referință privind armele de foc (IFRT) este un instrument online interactiv, ce oferă o metodologie standardizată pentru identificarea și descrierea armelor de foc, sporind probabilitatea de urmărire reușită a investigațiilor transfrontaliere prin asigurarea corectitudinii identificării armelor de foc [274].

Criminalitatea informatică reprezintă o zonă a criminalității în creștere rapidă. Tot mai mulți infractori exploatează viteza, confortul și anonimatul Internetului pentru a comite o gamă variată de activități criminale. Acest tip de criminalitate diminuează frontierele fizice de cele virtuale, dăunând grav și amenințând real victimele din întreaga lume.

În trecut, criminalitatea informatică era comisă în principal de indivizi sau de grupuri mici. Astăzi, rețelele extrem de complexe de infracțiuni cibernetice reunesc persoane fizice din

întreaga lume în timp real pentru a comite crime la o scară fără precedent. Organizațiile criminale se orientează tot mai mult spre Internet, pentru a-și facilita activitățile și pentru a-și maximiza profitul în cel mai scurt timp. Infracțiunile în sine nu sunt neapărat noi - cum ar fi furtul, frauda, jocurile ilegale, vânzarea de medicamente contrafăcute - dar ele evoluează în conformitate cu oportunitățile online și, prin urmare, devin mai răspândite și mai dăunătoare.

Majoritatea infracțiunilor cibernetice sunt de natură transnațională. Respectiv, INTERPOL-ul a lansat un șir de inițiative în domeniul criminalității informatice, precum: Suport operațional și de investigație, Cyber intelligence și analiză, Criminalistică digitală, Inovare și cercetare, Consolidarea capacităților, Recomandări naționale în domeniul criminalității cibernetice, Complexul Global INTERPOL pentru Inovare [275].

Terorismul a evoluat în timp și actualmente reprezintă o amenințare gravă la adresa securității internaționale, naționale și individuale. INTERPOL a desfășurat o serie de inițiative care sprijină țările membre în eforturile lor de a-și proteja cetățenii de terorism în multele sale forme [258].

INTERPOL-ul a devenit o platformă globală pentru o mai bună partajare a informațiilor cu privire la luptătorii teroriști străini (FTF). INTERPOL deține în prezent detalii despre aproape 40 000 de profile, cu o cantitate tot mai mare provenind din zonele de conflict, ceea ce îl face ca fiind cel mai mare depozit de informații din lume, care ar putea fi vital în identificarea persoanelor returnate [276].

Cea de-a treia dimensiune a parteneriatelor dezvoltată de organizație este cea națională. La nivel național INTERPOL-ul își implementează strategiile de securitate prin intermediul Birourilor Naționale Centrale. BNC-urile au acces la multiple baze de date globale, având un rol esențial în menținerea și completarea acestora. „Birourile Naționale Centrale sunt o forță fundamentală a INTERPOL-ului, care acționează ca o punte între Organizație și forțele de poliție naționale și ca un canal principal pentru furnizarea activităților noastre de bază”, a declarat fostul președinte al INTERPOL Meng Hongwei, în cadrul întrunirii a 270 de ofițeri de poliție din 149 de țări (7-9 martie 2017, Lyon). Totodată, în cadrul acestei întruniri a fost abordată necesitatea unei mai mari partajări a datelor biometrice, inclusiv a amprentelor digitale, a ADN-urilor și a recunoașterii faciale, precum și a armelor de foc și datelor balistice. „Ca o organizație unică de cooperare polițienească internațională, INTERPOL nu ar trebui să fie doar un actor care luptă împotriva infracțiunilor transnaționale, ci și un apărător al statului de drept și al interesului comun al umanității”, a adăugat președintele Meng. „Întrucât organizația continuă să dezvolte și să consolideze activitățile sale principale, întărirea BNC este un principiu călăuzitor în acest proces”. „Într-o perioadă în care mobilitatea teroristă a devenit o provocare serioasă pentru

poliție, furnizarea de date globale ofițerilor locali este de cea mai mare importanță", a declarat secretarul general Jürgen Stock, în cadrul aceleiași întruniri. Accesul extins la bazele de date globale ale INTERPOL înseamnă că țările ar putea efectua o examinare sistematică a persoanelor la punctele de control la frontieră și ar putea conduce la rezultate mai bune în materie de investigație [277].

Concluzionând în baza analizelor constatăm că nu există un hotar bine delimitat al parteneriatelor dezvoltate de organizație. Are loc un proces continuu de interacțiune dintre dimensiunea internațională, regională, subregională și națională. În întreaga lume au fost observate rezultate semnificative, unde legea națională este aplicată în funcție de bazele de date globale ale INTERPOL.

Crima secolului XXI se derulează într-un context transnațional şi necesită un răspuns global. Parteneriatele internaționale, regionale și naționale INTERPOL se construiesc în baza unor inițiative concrete de cooperare. INTERPOL, deși nu este o organizație de securitate, însă la scară globală se poziționează într-un mod unic, implementând strategii de securitate proactive împotriva fenomenului emergent al criminalității organizate și asimetrice.

În contextul analizei parteneriatelor dezvoltate de INTERPOL, constatăm că organizația a promovat activ o abordare multiorganizaţională şi prin aceasta nu numai a favorizat relaţiile existente, dar a format şi altele noi, cu alte organe de drept, cu numeroase instituţii academice şi cu unele organizaţii internaţionale. Spectrul de conlucrare include organizațiile regionale de poliție, organizaţii internaţionale şi interguvernamentale şi programe asociate, organizații naționale, unități de învățământ și instruire, companii și organizații private, organizații nonguvernamentale.

Contextul de securitate mondial s-a schimbat fundamental în ultimii ani. Emergența amenințărilor non-tradiționale asupra securității poziționează INTERPOL-ul drept cel mai important actor internațional, capabil de a-și consolida capacitățile de cooperare și de se concentra pe construirea și fortificarea arhitecturii de securitate globale. Inițiativele globale de securitate ale INTERPOL-ului pentru secolul XXI s-au materializat în proiecte și direcții strategice de dezvoltare la nivel global, regional, subregional și național.

3.3. Concluzii la capitolul 3

Analiza fundamentelor politico-juridice ale activității OIPC INTERPOL în asigurarea securității permit formularea următoarele concluzii:

1. Statutul INTERPOL-ului, inclusiv specificul activității sale, determină caracterul ei specializat. Activitatea INTERPOL-ului, ca organizație internațională interstatală, astăzi se

bazează pe executarea a cinci funcții de bază, la care se referă: oferirea canalului securizat de schimb de informații între Secretariatul General și structurile polițienești din statele–membre; oferirea informației operative și accesul la bazele de date internaționale; susținerea operativă a structurilor polițienești; instruirea și ridicarea calificativului colaboratorilor poliției din statele-membre; organizarea seminarelor de instruire, forurilor teoretico–practice.

2. OIPC INTERPOL întrunește efortul a 194 de state–membre cu sisteme juridice, culturi de poliție și probleme de securitate foarte diferite. Este o organizație non-stop, conectată la tehnologia și logistica informațională de ultimă oră. Principalul său obiectiv este colectarea și difuzarea informațiilor, iar funcțiile sale includ gestionarea informațiilor vaste privind criminalii și tendințele criminalității, coordonarea eficientă a forțelor de poliție naționale și schimbul de informații transfrontalier. Impactul organizației este imediat și direct axat pe asigurarea securității.

3. Istoria acumulată de INTERPOL pe parcursul unui secol de activitate, demonstrează fidelitatea pentru valorile declarate în Constituție și perspicacitatea în realizarea scopului și obiectivelor sale. Mulți ani la rând organizația a ținut la menținerea caracterului său independent. La anumite perioade ale dezvoltării organizației această abordare era justificată. Pe măsura internaționalizării fenomenului criminalității se constată o serie de acțiuni paralele în activitatea OIPC INTERPOL și ONU. Necesitatea sincronizării activităților la nivel internațional determină conlucrarea dintre aceste instituții, cu consecințe juridice pozitive oferite de normele dreptului internațional contemporan.

4. La baza reglementărilor juridice ale INTERPOL și a activităților legale desfășurate se află un număr de principii generale și particulare. Principiile generale determină natura fundamentală a organizației, iar cele particulare țin de activitățile specifice ale organizației. Reieșind din activitățile desfășurate de către organizație, au fost identificate următoarele principii: respectarea integrității naționale a statelor-membre, limitarea activităților în sfera dreptului penal comun, respectării caracterului funcțional al cooperării și universalității organizației, angajamentul privind flexibilitatea și operativitatea metodelor aplicate.

5. Abordarea parteneriatului internațional, regional și național este percepută drept una dintre rezervele în proces de valorificare, care oferă instrumente eficiente și prompte de răspuns la solicitările insecurității timpului. Estimarea direcțiilor de activitate ale INTERPOL-ului reflectă o evoluție relevantă, care demonstrează că lumea criminală devine din ce în ce mai instruită, infracțiunile săvârșite într-o țară se reflectă în alta, cu urmări dezastruoase asupra nu doar a vieții și bunurilor cetățenilor, dar și a securității statelor.

6. Secolul XXI a adus cu el noi amenințări, noi infracțiuni, dar și noi oportunități pentru OIPC INTERPOL. Organizația a confruntat aceste provocări din prima linie prin capacitatea parteneriatului său global și angajamentului comun al tuturor membrilor de a face lumea un loc mai sigur. Au fost valorificate tehnologii, formate parteneriate în toate sectoarele, consolidate programele de training ale INTERPOL-ului, diversificată experiența organizației și a crescut atât nivelul calitativ, cât și cel cantitativ al instrumentelor și serviciilor puse la dispoziția statelor–membre.

7. Rolul INTERPOL-ului în sistemul mondial contemporan de securitate este relevant prin unicitatea serviciilor prestate, depunând tot efortul de a fi cu un pas înaintea ingeniozității criminale. Construirea strategiilor de securitate la nivel global, regional, subregional și național demonstrează forța și vigoarea unei organizații internaționale, care pășește sigur în cel de-al doilea secol de activitate.

8. Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL tinde să devină o resursă globală proeminentă pentru comunitatea internațională. Înfăptuiește aceasta prin consolidarea infrastructurii sale de bază, pentru a putea fortifica oportunităţile şi a diminua amenințările prompt și rapid. Prin urmare, în prezent INTERPOL-ul, în calitate de organizație internațională, dezvoltă căi pentru promovarea atribuirii de valoare vastei cantităţi de informaţie de care dispune, reprezentând o experiență unică globală. Conlucrarea organelor polițienești naționale prin intermediul acestei organizații internaționale deschide noi oportunități și potențial suplimentar pentru realizarea atât a securității interstatale, cât și a securității cetățenilor de rând.

4. ASIGURAREA SECURITĂȚII REPUBLICII MOLDOVA PRIN DEZVOLTAREA COOPERĂRII CU INTERPOL

Arhitectura de securitate globală se dezvoltă în conformitate cu evoluțiile securității la nivel național și regional. Republica Moldova depune efortul de a se înscrie în procesul de construire a noii arhitecturi globale prin elaborarea și implementarea strategiilor, politicilor și instrumentelor de securitate. Republica Moldova a devenit membru plenipotențiar al multiplelor organizații internaționale, asumându-și angajamente de securitate. Continuu și consecvent dezvoltă parteneriatele regionale și internaționale pe diferite dimensiuni ale securității.

Arhitectura de securitate a Republicii Moldova este potențată semnificativ de statutul țării noastre ca stat membru al OIPC INTERPOL. Pe fundalul evoluțiilor provocărilor internaționale de securitate, conlucrarea Republicii Moldova cu OIPC INTERPOL acumulează în timp mai mult de un sfert de secol, reciproc colaborând pe proiecte și inițiative bilaterale, contribuind la menținerea securității globale, regionale, subregionale și naționale.

4.1. Premisele aderării Republicii Moldova la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL

Studiul documentelor oficiale, aplicarea analizei evenimentelor ne conduc spre identificarea premiselor istorice, politice, juridice și criminologice ale aderării Republicii Moldova la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL:

1. Destrămarea URSS [35] și înființarea statului independent și suveran Republica Moldova, conexiunea statelor cu structuri sociopolitice diferite;
2. Situarea geostrategică a Republicii Moldova, la confluența fluxurilor infracționale dintre partea de Est și cea de Vest ale continentului european; iar mai recent și din spațiul islamic;
3. Extinderea, intensificarea și diversificarea proceselor criminogene atât în interiorul țării, cât și de peste hotare;
4. Impactul fenomenului criminalității transfrontaliere asupra periclitării securității naționale;
5. Necesitatea contracarării fenomenului criminalității transfrontaliere, organizării și susținerii acestuia de peste hotare;
6. Scăderea standardului calității vieții și exodul masiv al populației în căutarea unui loc de muncă peste hotarele țării;
7. Declanșarea fenomenului emigrației ce a conturat un nou aspect al criminalității: infracțiunile comise de cetățenii Republicii Moldova în alte state;
8. Asigurarea securității la diferite nivele de manifestare a fost factorul decisiv de aderare a Republicii Moldova la OIPC INTERPOL.

În ultimii ani ai existenței ex-URSS procesul de internaționalizare a criminalității se derula pe fundalul creșterii intensității relațiilor politice, economice, culturale și sociale. În virtutea unor cauze obiective și subiective, determinate de deficitul de mărfuri și servicii, contradicții în viața socială, spirituală, încălcarea disciplinei și responsabilităților în activitatea de muncă, fenomenul căpăta proporții din ce în ce mai mari. Toate acestea se derulau pe fundalul extinderii numărului de crime deosebit de grave, a delapidărilor, furturilor, escrocheriilor. Infractorii se organizau în grupuri, concrescute cu structurile ierarhice de stat. În această situație, organele de drept nu erau pregătite pentru a face față crimei organizate. Situația socio-politică s-a răsfrânt asupra tuturor instituțiilor statului, inclusiv și asupra organelor de drept. Restructurările frecvente, asigurarea tehnică deosebit de slabă, discreditarea și compromiterea ofițerilor de urmărire penală consacrați profesiei au favorizat plecarea în masă a acestora din organele de drept. Toate împreună au creat premise pentru dezvoltarea ulterioară a criminalității organizate internaționale [35, p.15-50].

Datele statistice din ex-URSS elocvent demonstrează atât dinamica, cât și extinderea fenomenului infracționalității (Tabelul A7, 2). În anii' 80 ai sec. XX infracționalitatea devine tot mai organizată și coruptă [35, p.17]. V.S. Ovcinski, explicând geneza și fațetele mafiei, face următoarea constatare: „Nivelul de corupție depinde de mai mulți factori, deseori subiectivi. Corelarea directă se constată între nivelul de corupție și moralitatea societății. … dinamica corupției ipotetic arată în modul următor: în timpurile lui Brejnev (în deosebi în ultimii ani) se ridică până la 90%, în timpul lui Andropov scade la 10%, în timpul lui Cernenko brusc merge în sus până la 40-80%, în primii ani ai perestroicii din nou scade la 10-15%, din anul 1987 crește.” [278, p. 46-47].

Pe măsura aprofundării fenomenului de mafie, acesta evoluează de la o stare de organizare ierarhică permanentă, universal recunoscută și acceptată spre forme de crimă organizată cu caracter ascuns și fluctuant. Fenomen generat și de inovare tehnologică și globalizare. În ultimul anii, crima organizată se intercalează tot mai des cu un alt fenomen și anume terorismul.

Înainte de apariția terorismului, crima organizată a fost cea care a dominat lumea criminală, iar crima organizată la rândul ei poate fi plasată pe o treaptă superioară mafiei din considerentul că prima reprezintă o structură mult mai adaptată la condițiile permanent schimbătoare ale lumii de astăzi. În timp ce o structură mafiotă poate fi recunoscută prin membrii săi permanenți, care caută să își impună autoritatea într-un anumit teritoriu, o rețea de crimă organizată obișnuită se axează mai mult pe anonimat și caută să se adapteze cât mai rapid la noile impedimente în activitatea infracțională. Necesitatea de identificare a noilor surse de

finanțare a determinat crearea modurilor de operare hibride, unele organizații teroriste utilizând acțiuni specifice crimei organizate și invers, unele rețele de crimă organizată încep să opereze prin metode teroriste [279, p. 342]. În septembrie 2003, Consiliul de Securitate al ONU evidențiază în Rezoluția 1373, legătura strânsă dintre terorismul internațional și crima organizată transfrontalieră, traficul ilicit de droguri, spălarea de bani, traficul ilicit de armament, proliferarea materialelor nucleare, chimice, biologice [280].

Proporțiile pe care le ia criminalitatea internațională la sfârșitul anilor '80–începutul anilor '90 sec XX determină statele cu sisteme politice și economice diferite de a se apropia și a–și sincroniza acțiunile. După anii '90 ai sec. XX apropierea statelor cu structuri socio-politice diferite determină găsirea unor căi de congruență în lupta cu criminalitatea transfrontalieră. La 7 aprilie 1990 a fost adoptată dispoziția Sovietului de Miniștri al URSS Nr 338 „Despre aderarea URSS la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL", care stipula acceptarea propunerii Ministerului Afacerilor Interne al URSS, Comitetului Securității de Stat al URSS, Ministerului Afacerilor Externe al URSS, Procuraturii URSS, Ministerului Justiției al URSS, Ministerului de Finanțe al URSS și Direcției principale a controlului vamal din cadrul Consiliului de Miniștri al URSS privind aderarea URSS la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL. Ministerul Afacerilor Interne al URSS urma să pregătească actele pentru aderare, iar până la sfârșitul anului 1990 a crea Biroul Național Central INTERPOL în Uniunea Sovietică; a emite propunerea de a delega anumite persoane la sediul organizației în orașul Lyon pentru a activa în cadrul Secretariatului general, inclusiv de a elabora proiectul actului juridic privind aderarea (Anexa 5 (1)).

La 27 septembrie 1990 la cea de a 59 sesiune a Asambleii Generale INTERPOL, URSS a fost acceptata ca membru INTERPOL și a devenit a 151 țară-membră. Delegația URSS a fost condusă de Ministrul Afacerilor Interne V.V. Bakatin, cota primară de aderare a constituit 400.000 de dolari. La această sesiune au fost acceptate încă trei țări – Cehoslovacia, Polonia și Insulele Marshall [281, p. 7-8].

La 12 octombrie 1990 în structura MAI a URSS a fost creat Biroul Național Central INTERPOL, care în documentația oficială apare sub adresa „INTERPOL-Moscova". La 1 ianuarie 1991 BNC INTERPOL și-a început activitatea.

În ex-RSSM pe fundalul tensionatelor evenimente socio-politice din ultimii ani ai existenței Uniunii Sovietice abia în anul 1990 se face publică statistica infracțiunilor, începând cu anul 1985. Numărul infracțiunilor înregistrate este unul dintre indicatorii statistici de bază ce caracterizează situația criminogenă în țară. În anul 1990 fiecare a șaptea crimă înregistrată a fost gravă, aproape fiecare a doua a rămas nedescoperită [282, p.143]. Cea mai înaltă rată a

criminalității revine anilor 1989-1991, iar cel mai înalt indicator al infracțiunilor înregistrate pentru perioada estimată revine anului 1991 (44530 infracțiuni) (Tabelul A7, 3).

În prezentul studiu disertațional, încercându-se de a se urmări corelația statistică dintre țara-gazdă și cetățenia infractorilor, se constată unele omiteri de date în sistemele statistice naționale și internaționale. Consultând anuarele statistice ale mai multor țări și ale diverselor organizații internaționale, constatăm în majoritatea cazurilor lipsa datelor statistice la acest indicator. Identificarea statistica privind indicatorii criminalității cetățenilor Republicii Moldova în afara hotarelor, ne-a demonstrat lipsa completamente a acestor indicatori în cadrul structurilor oficiale. Analiza categoriilor statistice ne poate oferi posibilitatea de a urmări dinamica fenomenului studiat. Corelațiile indicatorilor fac cercetarea mai vizibilă și mai ușor de înțeles. Analizele statistice permit obiectiv de a identifica fenomenul, a dezvălui caracteristicile tipice și de corelare. Rămân în afara statisticii naționale și a ministerului de resort asemenea indicatori cum ar fi ora, ziua săptămânii, luna, condițiile climaterice, locul, obiectul comiterii infracțiunii, naționalitatea și țara de origine a infractorului.

Lipsa unei metodologii unificate de evaluare și cuantificare a criminalității internaționale face dificilă abordarea analitică a fenomenului, creează dificultate în compararea indicatorilor statistici la nivel internațional. Se constată lipsa acestor indicatori și în statisticile altor state. În vederea urmăririi statistice a fenomenului investigat, analizând dinamica infracțiunilor comise de către cetățenii străini pe teritoriul Republicii Moldova, constatăm o tendință de creștere, în deosebi a infracțiunilor pe segmentele fals în acte și organizarea migrației ilegale (Tabelul A7, 4).

O dată cu obţinerea independenţei şi suveranităţii, Republica Moldova a depus efort diplomatic de a deveni parte componentă a organizaţiilor internaţionale. De la începutul anilor`90 ai sec. XX îşi construieşte relaţiile cu substructurile ONU, alte instituţii internaţionale, această direcție cunoscând o extindere continuă. Procesul de aderare şi conlucrare în cadrul instituţiilor internaţionale a deschis noi perspective şi oportunităţi pentru dezvoltare.

Pentru examinarea eficienței activității Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale prin hotărâre de guvern a fost aprobată componența nominală a grupului de lucru. Prerogativa acestuia consta în: studierea eficienţei participării Republicii Moldova în calitate de membru al organizaţiilor internaţionale şi regionale; aprecierea oportunității participării în continuare la aceste structuri; negocierea posibilității micşorării cotei de membru și stabilirii mecanismului de achitare a datoriilor existente [283, 284].

Deja în 2008, în scopul optimizării participării organelor centrale de specialitate ale administraţiei publice, precum şi a altor autorităţi administrative centrale la executarea

angajamentelor asumate faţă de organizaţiile internaţionale a fost aplicată schema repartizării responsabilităţii pentru gestionarea activităţilor ce ţin de executarea angajamentelor, inclusiv financiare, asumate de Republica Moldova. Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene exercită, în conformitate cu legislaţia în vigoare, coordonarea generală a participării organelor centrale de specialitate ale administraţiei publice, precum şi a altor autorităţi administrative centrale la activitatea organizaţiilor internaţionale şi ţine evidenţa centralizată a organizaţiilor internaţionale la care Republica Moldova este parte.

Organele centrale de specialitate ale administraţiei publice, precum şi alte autorităţi administrative centrale îndeplinesc următoarele atribuţii: a) asigură îndeplinirea angajamentelor care rezultă din calitatea de membru a Republicii Moldova sau a autorităţii respective la organizaţiile internaţionale; b) folosesc posibilităţile oferite de organizaţiile internaţionale în scopul realizării intereselor politice, economice, sociale, ecologice sau de alt gen ale Republicii Moldova, urmăresc respectarea drepturilor Republicii Moldova care reies din calitatea sa de membru al organizaţiilor internaţionale şi îndeplinirea de către alţi membri ai organizaţiilor internaţionale a obligaţiilor lor care privesc interesele Republicii Moldova; c) întreprind acţiuni pentru a asigura achitarea la timp a cotizaţiilor la organizaţiile internaţionale, negociază posibilitatea micşorării cotei de membru, stabilind mecanismul de achitare al datoriilor existente; d) studiază eficienţa participării Republicii Moldova în calitate de membru al organizaţiilor internaţionale, apreciază oportunitatea participării în continuare la aceste structuri [285].

Aceste reglementări guvernamentale au determinat mecanismul de conlucrare al statului cu structurile organizațiilor internaționale.

Astfel, din 28 septembrie 1994 Republica Moldova devine stat–membru al OIPC INTERPOL. Primul document oficial ce reglementează activitatea OIPC INTERPOL pe teritoriul republicii este Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 294 din 10.05.1995 (Anexa 5(2)) „Cu privire la Biroul central național INTERPOL din Republica Moldova”, ce stipulează următoarele direcții de activitate:

1. Cooperarea organelor de drept ale Republici Moldova cu organele de aceeași competență din alte țări în problemele combaterii criminalității cu caracter internațional se va desfășura prin intermediul Biroului Național Central (BNC) INTERPOL din Republica Moldova, care activează cu statut de serviciu al aparatului central în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.
2. Asigurarea financiară a măsurilor ocazionale de aderare a Republicii Moldova la OIPC INTERPOL se va efectua din contul bugetului de stat.

3. Ministerul Comunicațiilor și Informaticii va asigura instalarea rețelelor speciale de legătură ale Biroului Național Central INTERPOL din Republica Moldova cu organizațiile specializate internaționale și țările membre ale OIPC INTERPOL.
4. Ministerul Afacerilor Interne, în termen de o lună, va pune la dispoziția Biroului Național Central INTERPOL mijloacele tehnice, unitățile de transport auto necesare pentru asigurarea activității lui eficiente [286].

În legătură cu aderarea Republicii Moldova la OIPC INTERPOL, Parlamentul adoptă Hotărârea Nr.697 din 21.12.1995 (Anexa 5(3)), ce stipulează obligativitatea Guvernului de a asigura achitarea din bugetul de stat a cotei de aderare, a cotizațiilor anuale de membru, precum și finanțarea măsurilor ocazionale de aderarea Republicii Moldova la INTERPOL; în termen de o lună va asigura Biroul Național Central INTERPOL în Republica Moldova cu sediu, mijloace tehnice, cu rețele speciale de telecomunicații, unități de transport auto, necesare pentru desfășurarea activității lui eficiente [287].

Birourile Naționale Centrale reprezintă punctul de legătură dintre poliția națională și rețeaua globală INTERPOL. Personalul BNC este constituit din ofițeri de calificare înaltă, care contribuie la completarea bazelor de date INTERPOL, cooperează în cazul investigațiilor transfrontaliere, operațiunilor, reținerilor și extrădărilor. Având în vedere caracterul transfrontalier al criminalității organizate, BNC-urile lucrează împreună tot mai mult pe o bază regională. În toate regiunile lumii, țările membre combină resursele și expertiza în intervențiile de succes împotriva acelor zone de criminalitate care îi afectează cel mai mult. În ultimul deceniu, BNC-urile au devenit mai active în modelarea activităților și a planurilor INTERPOL. Conferință anuală a șefilor BNC, inițiată din 2005, oferă un forum unic pentru stabilirea relațiilor, schimbul de informații și crearea unui mediu profesionist capabil de a găsi soluții comune la provocările cu care se confruntă.

Contribuția anuală obligatorie a Republicii Moldova este de 17186 euro pentru anul 2019. Suma plătită de fiecare țară se bazează pe o scală proporțională, convenită între țările-membre, și votată anual de către Adunarea Generală INTERPOL, organul suprem de conducere al organizației. Totodată, țările membre pot contribui pe bază de voluntariat. Acestea pot fi contribuții bănești sau sub forma detașării de personal, echipament, spații de birouri. Contribuțiile țărilor membre acoperă costurile de funcționare a Secretariatului general și a oficiilor sale satelit, precum și a activităților de formare, sprijin a poliției, în conformitate cu prioritățile strategice (sistem informațional polițienesc securizat global, suport 24/7 pentru comunitatea internațională, inovare, consolidarea capacităților, cercetare) și corporative ale

organizației (asigurarea vitalității și durabilității organizaționale, consolidarea cadrului instituțional). (Tabelul A 7, 5).

Capitalul INTERPOL pentru anul 2017 a constituit 124,3 milioane euro, din aceștia 54,4 milioane euro fiind contribuția statelor membre. Contribuțiile țărilor membre finanțează costurile de funcționare ale Secretariatului General și ale birourilor sale satelit, precum și activitățile de poliție, formare și sprijin în conformitate cu prioritățile strategice și corporative ale Organizației. Cele mai mari contribuții statutare anuale pentru 2017 sunt făcute de SUA (10.569.139 €), Japonia (6.562.218 €) și Germania (4.206.996 €) [288].

În contextul discuției despre cotizațiile de membru, remarcăm dezbaterile asupra argumentelor logice ale participării țării noastre în cadrul unor sau altor structuri internaţionale [289]. Chiar dacă deciziile de aderare la organizaţiile internaţionale au fost luate la o anumită etapă, fiind aduse argumente justificabile în acest sens, astăzi se necesită o monitorizare a acestora şi o evaluare a raportului dintre beneficiu şi cost. Prezenţa formală în anumite organizaţii este în contradicţie cu resursele financiare şi umane limitate ale Republicii Moldova. În acest sens, administraţia de la Chişinău ar trebui să facă o evaluare a prezenţei sale la capitolul cooperare internaţională, fiind evaluate beneficiile pentru țară în urma acestor parteneriate. Totodată, respectarea angajamentelor sale faţă de organismele internaţionale imprimă o percepţie nouă societăţii moldoveneşti, pentru care achitarea cotelor nu ar însemna o risipă de bani ci, din contra, un semnal al maturizării statului. Republica Moldova trebuie să-şi achite datoriile pentru cotizaţiile de membru al organizaţiilor internaţionale, pe care le-a acumulat pe parcursul anilor, şi să evite crearea acestora pe viitor. În cele din urmă, imaginea unui stat se creează inclusiv din perspectiva respectării angajamentelor financiare [289].

Documentele ce reglementează activitatea INTERPOL în Republica Moldova înscriu Hotărârea Guvernului Nr.598 din 16.05.2016 pentru inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL cu privire la recunoașterea documentului de călătorie INTERPOL (Anexa 5(4)) [290]. Prin Hotărârea de Guvern Nr.639 din 06.07.2018 (Anexa 5(5)) a fost aprobat şi prezentat Parlamentului spre examinare proiectul de Lege. Parlamentul în ședința din 26 iulie 2018 a ratificat Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL cu privire la recunoașterea documentului de călătorie INTERPOL. Documentul de călătorie INTERPOL oferă un statut special de vize posesorului. Documentul facilitează călătoria oficialilor autorităților competente în statele membre INTERPOL în vederea cooperării polițienești. Documentul de călătorie INTERPOL este utilizat împreună cu un

pașaport național valabil și este disponibil sub formă de pașaport electronic și cartelă de identificare.

În Republica Moldova BNC INTERPOL este parte componentă a Centrului de Cooperare Polițienească Internațională (CCPI), creat ca urmare a reformei din 05.03.2013. În prezent, Centrul este o subdiviziune a Inspectoratului General de Poliție (IGP) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Structura Centrului de Cooperare Polițienească Internațională cuprinde BNC INTERPOL, Biroul Europol și SELEC/GUAM (Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii /Organizația pentru Democrație și Dezvoltare Economică).

Misiunea CCPI constă în gestionarea și facilitarea schimbului de informații operative la nivel internațional, regional și național, în domeniul combaterii criminalității, prin intermediul canalelor de legătură avute la dispoziție (INTERPOL, EUROPOL și SELEC/GUAM). Funcțiile CCPI constau în: asigurarea schimbului informațional dintre subdiviziunile/ Inspectoratele MAI și alte instituții ale statului, care realizează măsurile speciale de investigație și autoritățile de aplicare a legii din străinătate; gestionarea fluxului informațional de interes operativ aferent cooperării internaționale și furnizarea informațiilor în domeniu cu respectarea regulilor de confidențialitate și de protecție a datelor cu caracter personal; dezvoltarea cooperării internaționale în lupta împotriva criminalității în domeniul schimbului de date și informații operative; consolidarea capacităților subdiviziunilor/ Inspectoratelor MAI pentru investigarea infracțiunilor și contravențiilor [291].

În diferite perioade funcția de șef al BNC INTERPOL Chișinău a fost executată de Valentina Litvinov, Viorel Țentiu, Dan Maximciuc, Alexei Pleșca. Actualmente șeful Centrului de Cooperare Polițienească Internațională este Viorel Țentiu.

Remarcăm în acest context sprijinul pe care l-a primit BNC din partea statului, oferindu-i-se sediu și logistica adecvată, ceea ce permite desfășurarea activității specifice a organizației.

BNC INTERPOL din Republica Moldova la moment reprezintă o subdiviziune specializată a CCPI, care asigură cooperarea și coordonarea acțiunilor comune ale IGP/MAI, subdiviziunilor organelor de aplicare a legii din Republica Moldova cu cele similare din străinătate. În cadrul BNC INTERPOL din Republica Moldova funcționează următoarele unități: subdiviziune de analiză, monitorizare și control; subdiviziune de infracțiuni comune de drept și de căutări internaționale; subdiviziunea de telecomunicații și instalații automate. Managementul acestora fiind realizat de șeful BNC; șeful adjunct al BNC; biroul administrativ.

Activitățile BNC includ primirea, prelucrarea, întreținerea și schimbul de informații privind: fugari internaționali; vehicule furate; opere de artă și antichități furate; arme și explozive. BNC INTERPOL din Republica Moldova lucrează în mod activ cu comunitatea

INTERPOL în lupta cu criminalitatea transfrontalieră, traficul de ființe umane, migrația ilegală, traficul de droguri, terorismul, spălarea de bani, criminalitatea legată de valută, falsificarea documentelor.

Viziunile de viitor ale BNC INTERPOL din Repuvlica Moldova sunt îndreptate spre sporirea gradului de conştientizare în vederea utilizării serviciilor şi bazelor de date ale organizației, totodată, se intenționează dezvoltarea programelor de formare ce vor fi transmise tuturor unităților de poliție naționale. În vederea asigurării securității naționale şi internaționale BCN intenționează să extindă accesul la toate bazele de date INTERPOL tuturor ofițerilor naționali. Acest lucru va contribui la asigurarea securității teritoriului Moldovei, va permite poliției de frontieră să determine dacă călătorii reprezintă potențiale amenințări şi să ofere servicii calificate polițienești colegilor din țară [292].

În vederea asigurării schimbului informaţional BNC INTERPOL din Republica Moldova, în conformitate cu statutul său, exercită următoarele atribuţii: elaborează politici şi strategii de cooperare şi coordonare a acţiunilor comune cu organele de drept ale Republicii Moldova şi cele similare de peste hotarele ţării, orientate la depistarea şi reţinerea persoanelor, obiectelor, mijloacelor de transport anunţate în căutare internaţională; anunţă şi declanşează căutarea internaţională a persoanelor puse sub învinuire, a inculpaţilor, condamnaţilor, când cererea de extrădare a acestora urmează a fi înaintată; organizează, asigură şi realizează extrădarea în Republica Moldova a persoanelor arestate pe teritoriul statelor-membre în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală şi Convenţiei Europene cu Privire la Extrădare şi tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte; anunţă în căutare internaţională persoanele dispărute fără veste; întreprinde măsuri de identificare a cadavrelor cu identitate necunoscută; solicită informaţii despre persoanele care figurează în cauze penale în calitate de subiecţi ai infracţiunii sau martori, precum şi a persoanelor care au săvârşit infracţiuni cu caracter internaţional sau sunt bănuite de comiterea lor; localizează persoanele puse sub învinuire, inculpaţii sau condamnaţii, în cazurile când înaintarea cererii de extrădare a acestora nu este posibilă; declanşează căutarea internaţională şi difuzează informaţii detaliate despre bunurile (obiectele) furate; anunţă şi declanşează căutarea internaţională a obiectelor de valoare culturală şi anticariat; solicită informaţii cu privire la agenţii economici, date cu privire la înregistrarea şi activitatea acestora; difuzează informaţii referitor la modalităţile distincte de operare ale infractorilor, inclusiv de tăinuire a infracţiunilor săvârşite; realizează schimbul de informaţii operative cu privire la infracţiunile ce sunt în stadiu de pregătire, se săvârşesc sau au fost deja săvârşite, precum şi persoanele implicate în comiterea lor; la indicaţia conducerii Ministerului Afacerilor Interne colaboratorii BNC INTERPOL participă în comun cu serviciile

operative ale ministerului nominalizat la activităţi de cercetare ce includ acţiuni de colectare a informaţiei primare în baza cererilor parvenite din partea ţărilor-membre INTERPOL [293].

Totodată, BNC INTERPOL participă activ la toate instruirile și alte programe internaționale organizate în cadrul OIPC INTERPOL și de alte organizații internaționale, inclusiv Summit-ul șefilor BNC INTERPOL ale statelor din cadrul CSI. De asemenea, se încadrează în diferite operațiuni comune pe plan internațional, depistează infractorii căutați la nivel internațional pe teritoriul țării și asigură schimbul de date pe cazuri. Relativ recent a fost depistat un excavator furat din Italia, prețul vehiculului a fost estimat la 90.000 €. Din momentul aderării ţării la această structură coordonatoare, poliţiştii din Republica Moldova au obţinut posibilităţi mult mai mari de conlucrare cu colegii săi din alte state. Odată cu utilizarea filierelor INTERPOL-ului a fost soluţionat cu succes un şir de obiective referitoare la reţinerea pe teritoriul CSI a criminalilor şi extrădarea lor ulterioară.

BNC INTERPOL Chișinău contribuie zilnic la schimbul informațional în scopul combaterii criminalității la nivel internațional, fiind responsabil de cooperarea între organele de drept naționale și cele de peste hotare. Zilnic sunt procesate mii de documente cu diferit conținut, care ulterior sunt redirecționate după competență, sunt verificați prin canalele avute la dispoziție la solicitarea altor organe de drept, persoanele care fac parte din grupări teroriste sau posibil sunt aliniate acestora. BNC INTERPOL din Republica Moldova este o parte a unui mecanism internațional, care la nivel național coordonează cooperarea cu alte structuri naționale și permite schimbul informațional operațional și în cel mai scurt timp.

BNC INTERPOL din Republica Moldova a participat în cadrul mai multor acțiuni, coordonate de Secretariatul General din Lyon, precum operațiunea *Pangea IX* (2016) privind vânzările online ilicite de medicamente false, echipament dentar contrafăcut și echipament chirurgical ilicit. În cadrul acestei operațiuni au fost implicate 193 de autorități de reglementare din cadrul poliției, serviciilor vamale și de sănătate din 103 țări. Operațiunea a dus la 393 de arestări la nivel mondial și la confiscarea medicamentelor potențial periculoase în valoare de peste 53 milioane USD [294].

Susținerea operației de arestare a șapte membri ai unui grup criminal suspectați de contrabandă cu uraniu a fost asigurată de Biroul Național Central INTERPOL al Republicii Moldova (2014) și de Biroul Federal de Investigații al SUA (FBI). În urma anchetei asupra activităților grupului criminal, poliția din Republica Moldova și Procuratura Generală au efectuat căutări în capitala Chișinău și în alte două orașe, unde au confiscat 200 g uraniu-238, 1 kg de mercur și 1 kg de material radioactiv neidentificat. Telefoanele mobile, computerele și documentele contabile au fost, de asemenea, recuperate. Poliția a declarat că uraniul, care a fost

transportat cu trenul în țară, are o valoare de 1,6 milioane de euro. Substanța radioactivă poate fi utilizată la producerea de bombe, care ar putea provoca distrugeri masive în mâinile unui grup terorist. Cei șapte suspecți arestați au vârsta cuprinsă între 32 și 75 de ani și sunt membri ai unei rețele criminale organizate cu cunoștințe specializate despre substanțele radioactive. Poliția din Moldova a colaborat cu omologii din regiune pentru a identifica alți membri ai grupului.

„INTERPOL apreciază munca poliției din Moldova în prevenirea unui eventual pericol de a cădea în mâinile teroriștilor", a declarat Pierre St Hilaire, directorul INTERPOL pentru combaterea terorismului, siguranței publice și securității maritime. „Această confiscare, combinată cu activitatea INTERPOL prin intermediul inițiativelor sale de combatere a terorismului, Project *Geiger* și Operation *Fail Safe*, sporesc capacitatea țărilor noastre membre de a reduce accesul teroriștilor la aceste arme, reprezintă un important pas înainte în consolidarea strategiei globale a ONU de prevenire a terorismului în dezvoltarea sau achiziționarea de arme nucleare, chimice sau biologice", a concretizat dl St. Hilaire.

Prin inițiativele sale chimice, biologice, radiologice, nucleare și explozive (CBRNE), inclusiv *Project Geiger* și *Operation Fail Safe*, INTERPOL sprijină eforturile de aplicare a legii pentru prevenirea și detectarea traficului ilicit de uraniu și alte materiale potențial periculoase la nivel mondial. La summit-urile privind securitatea nucleară din 2012 și 2014, organizate în Coreea și Olanda, liderii mondiali au încurajat toate țările să partajeze informații prin canalele INTERPOL cu privire la persoanele implicate în traficul de materiale nucleare și alte materiale radioactive.

„Această operațiune de succes evidențiază necesitatea unei abordări internaționale coordonate, care să împiedice criminalii să călătorească dincolo de frontiere cu substanțe radiologice și fie să le folosească pentru a crea arme, fie pentru a le vinde celui care oferă cea mai mare licitație", a spus Jeffrey Muller, director adjunct al echipei CBRNE a INTERPOL [295].

O altă acțiune de succes, coordonata de BNC INTERPOL (2014), a fost confiscarea unei cantități record de venin de șarpe destinat vânzării pe piața neagră și arestarea membrilor rețelei criminale care a introdus substanța în țară. În urma unei investigații de o lună a activităților rețelei, poliția de la Inspectoratul General de Poliție al Moldovei, Serviciul de Informații și Securitate și Procuratura Generală au efectuat o operațiune comună în care au confiscat 9000 de fiole de venin de șarpe, un total de 5 kg de substanță. Au fost arestați șase cetățeni moldoveni. Potrivit poliției, veninul a fost introdus ilegal în Moldova din Afganistan, iar grupul criminal a încercat să-l vândă pentru aproximativ 2,8 milioane de euro. Veninul de la vipere și de la alți șerpi otrăvitori este folosit în scopuri medicinale. Pe piața internațională legitimă, veninul de

șarpe este de obicei vândut pentru 800-2000 EUR pe gram, ceea ce face ca acesta să fie o substanță lucrativă pentru grupurile criminale de a efectua contrabandă și de a vinde ilegal [296].

„Cooperarea dintre numeroasele agenții de aplicare a legii din Republica Moldova a fost un factor cheie care a dus la succesul acestei operațiuni", a declarat Fredolin Lecari, fostul șef al Biroului Național Central Chișinău. „Siguranța cetățenilor noștri este o prioritate pentru toate forțele de ordine din Moldova. Prin urmare, vom continua să colaborăm strâns cu omologii noștri din întreaga lume prin intermediul INTERPOL pentru a stopa criminalitatea și a trimite un mesaj puternic criminalilor că Moldova nu va tolera nici o activitate ilegală", a concluzionat el.

Michael Ellis, șeful departamentului de trafic de produse ilicite și contrafacere al INTERPOL a declarat că: „Rețelele organizate de infractori încearcă să exploateze multe tipuri de bunuri ilicite sau contrabandă pentru a se putea finanța, deși acesta este primul caz, INTERPOL este conștient de implicarea unui astfel de element neobișnuit și exotic ca venin de șarpe. Acest caz excepțional aduce o nouă dimensiune acestor eforturi criminale". A menționat în acest context că „Poliția și autoritățile de aplicare a legii din Republica Moldova ar trebui să fie lăudate pentru succesul lor în identificarea acestui grup de contrabandă și împiedicarea acestora să obțină profit din veninul obținut ilicit."[296].

Lansată în 2012, inițiativa INTERPOL privind traficul de mărfuri ilicite și contrafacere urmărește identificarea și dezmembrarea rețelelor transnaționale organizate în spatele acestei infracțiuni și identificarea rutelor utilizate în transportul bunurilor ilicite, adesea folosite și pentru traficul de ființe umane și contrabanda cu droguri.

Contribuția BNC INTERPOL Chișinău este una importantă atât pe plan național, cât și internațional, ca exemplu fiind conlucrarea activă cu Secretariatul General la formarea grupurilor de lucru în baza proiectelor internaționale în scopul combaterii și stopării fenomenului hoț în lege și organizații criminale. Pe acest segment a fost efectuat un schimb enorm de date, persoane fiind monitorizate pe teritoriul altor state.

Ex-Ministrul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Dorin Recean, în 2014 a avut o întâlnire cu ex-secretarul general al INTERPOL, Ronald K. Noble, la sediul Secretariatului General al organului de poliție mondial, pentru a identifica modalitățile de consolidare a cooperării internaționale dintre Republica Moldova și INTERPOL. Însoțit de Fredolin Lecari, ex-șeful Biroului Național Central Chișinău, ministrul și șeful INTERPOL au discutat despre potențialele instrumente și proiecte pilot INTERPOL, care pot fi desfășurate în Moldova pentru a contracara criminalitatea și a-și securiza mai bine cetățenii [297].

Pe data de 27 septembrie 2014 în incinta Palatului Republicii a avut loc festivitatea solemnă de aniversare a 100 ani de la fondarea Organizației Internaționale a Poliției Criminale

INTERPOL și celei de-a 20 aniversare de la fondarea Biroului Național Central Chișinău. În alocuțiunea sa, Ronald Kenneth Noble, ex-secretarul General al OIPC INTERPOL, a remarcat nivelul înalt de cooperare cu Republica Moldova, subliniind progresul obținut în 20 de ani de la crearea BNC INTERPOL Moldova în apropierea activității polițienești la cele mai înalte standarde internaționale de activitate [298].

Fostul președinte al INTERPOL Meng Hongwei în perioada 6-8 iunie 2018 s-a aflat într-o vizită de lucru, având întrevedere cu ex-ministrul MAI Alexandru Jizdan. Delegația de la INTERPOL a efectuat o vizită de lucru la Centrul de cooperare polițienească internațională, fiind întreținute discuții cu Alexandru Pânzari, ex-șeful IGP, și Viorel Țentiu, șeful CCPI. Totodată, delegația a fost în vizită la Academia „Ștefan cel Mare" a MAI, unde a avut o întrevedere cu profesorii și studenții. În cadrul discuțiilor s-a subliniat că Republica Moldova este un lider la capitolul schimb de informații în cadrul INTERPOL și un exemplu bun din lista statelor membre CSI în combaterea criminalității organizate, fiind atestate rezultate semnificative în timp. Totodată, s-a comunicat despre rolul important al reprezentanților Republicii Moldova în cadrul organizației și contribuția semnificativă la consolidarea parteneriatului, a fostului șef al CCPI al IGP, Fredolin Lecari, care este Membru al Comitetului Executiv INTERPOL, din partea Continentului European și a șefului Comisiei de control a fișierelor Vitalie Pîrlog [299].

Ponderea și valoarea unui stat în cadrul unei organizații internaționale este relevantă și prin persoanele care îl reprezintă. Drept rezultate marcante în domeniu menționăm că Adunarea Generală INTERPOL din data de 29 septembrie 2017 l-a ales pe Fredolin Lecari, fostul șef al poliției de frontieră a Republicii Moldova, în funcția de membru al Comitetului Executiv al INTERPOL pentru un mandat de trei ani, delegat pentru Europa. Totodată, Comisia de Control a Fișierelor din cadrul INTERPOL la cea de a 100-a sesiune l-a ales pe fostul ministru al justiției, avocatul Vitalie Pîrlog, în dublă calitate: de președinte al Colegiului de Contestări și președinte al Colegiului de Supraveghere și Consiliere din cadrul INTERPOL.

În scopul contribuirii la activitatea de prevenire şi luptă cu criminalitatea cu caracter internaţional, Guvernul Republicii Moldova ia Hotărârea nr. 1108 din 05.10.2016, prin care Maria Corfanenco, consultant superior în Direcţia relaţii internaţionale şi integrare europeană a Ministerului Justiţiei, se deleagă la Organizaţia Internaţională a Poliţiei Criminale (OIPC INTERPOL), pentru suplinirea funcţiei de consilier în Direcţia juridică, începând cu 1 noiembrie 2016, pentru o perioadă de trei ani. (Anexa 5(6))

Estimând activitatea BNC INTERPOL din Republica Moldova, echipa de evaluatori (Deshka Maneva și Bohdan Sytnik, Oficiul regional specializat NRPS/NCB-EUR, noiembrie 2013) a recomandat: extinderea accesului la sistemul de comunicare I-24/7 și a altor agenții, în

special serviciul de imigrare; oferirea posibilității personalului să participe în mod regulat la ședințele de contact și activitățile de formare pentru personalul BNC, organizate de INTERPOL.

Pentru ultimii ani se constată o intensificare a frecvențelor de cooperare internațională cu INTERPOL, alte organizații regionale precum Europol și Eurojust. O cerere constantă se înregistrează pentru organizarea seminarelor pentru ofițerii din Republica Moldova, în vederea îmbunătățirii procedurilor de expertiză în domeniul combaterii traficului de substanțe nucleare, de droguri, și de ființe umane, luându-se în considerație că Republica Moldova este o țară de tranzit.

Analiza statisticii activităților desfășurate de BNC INTERPOL din Republica Moldova denotă o creștere a numărului de extrădări, dinamica acestora în 2010 indică 17 extrădări, iar în 2016 ajungând la 28 extrădări. Numai pentru primele 6 luni ale anului 2017 numărul extrădărilor a ajuns la 23, iar a reținerilor la 55 de inculpați. (Tabelul A7, 6). Statistica mesajelor BNC INTERPOL Chișinău în anul 2000 înregistrează 28455 intrări și 16133 ieșiri. Pentru prima jumătate a anului 2017 acest indicator ajunge la 10424 intrări și 23153 ieșiri. (Tabelul A7, 7).

Concluzionând asupra premiselor aderării Republicii Moldova la OICP INTERPOL, constatăm că se depune un efort continuu în vederea reprezentării Republicii Moldova în structurile manageriale, inclusiv și ralierii BNC la standardele mereu crescânde ale organizației.

Într-o lume a frontierelor din ce în ce mai permisibile, rapidității deplasării aeriene, tranzacțiilor financiare instantanee, depășirii spațiului și a timpului în procesul de comunicare, ingeniozitatea penală nu mai cunoaște limite. Activitățile criminale transcend frontierele naționale. Ușurința cu care infractorii se pot deplasa și ascunde de justiție, determină cooperarea internațională în materie de urmărire penală. Dezvoltarea cooperării internaționale între state condiționează nevoia semnării unor tratate bilaterale, multilaterale, convenții, axate pe suprimarea diferitor manifestări criminale. În conformitate cu principiul suveranității statelor, acestea intervin pentru a-și asigura securitatea propriei statalități, dar și a cetățenilor săi. În virtutea restricțiilor teritoriale aplicarea competențelor de investigare și a posibilităților de constrângeri legislative sunt limitate de frontierele naționale. În aceste condiții INTERPOL-ul prin toate structurile sale ajută ofițerii de urmărire penală de a se uni într-o forță unică, punând la dispoziție instrumente și servicii operaționale, capabile de a pune stavilă grupărilor criminale.

4.2. Consolidarea cooperării cu INTERPOL în cadrul sistemului de securitate al Republicii Moldova

Mediul de securitate național și global este influențat de noi riscuri și amenințări. Noile provocări cu care se confruntă lumea post Război Rece impune redefinirea conceptului

tradițional al securității. Efortul statelor și al organizațiilor internaționale se concentrează pe construirea noii arhitecturi de securitate. Noua agendă de securitate se fundamentează pe modalități de abordare a riscurilor asimetrice și nonconvenționale, înglobând noi tipuri de solidaritate internațională, care presupune forme de acțiune conjugată a statelor care împărtășesc interese și valori comune. Astăzi abordarea securității este percepută și interpretată din perspectiva cooperării multilaterale, ținându–se cont de interdependențele globale și de noile riscuri [192, p.11].

Discuțiile asupra noii arhitecturi de securitate în literatura științifică se duc în raport cu extinderea NATO spre Europa de Est și statutul de neutralitate permanentă a unor țări pentru a stabiliza regiunea [300]; riscul tehnologiilor informaționale învechite și necesitatea construirii unei rețele securizate privind accesul și gestionarea bazelor de date; amenințările și provocările multidimensionale în materie de securitate din regiunea euro-mediteraneană; impactul evoluțiilor politice și economice interne asupra stabilității statelor din regiune, precum și provocările legate de energie și mediu; statutul de securitate al Arcticii; avantajul dezvoltării tehnologiei dronelor și riscul potențial al aplicării acestora în actele teroriste etc. Construirea noii arhitecturi de securitate este în proces de materializare, iar statele suverane și organizațiile internaționale își consolidează forțele prin cooperare.

Republica Moldova trece printr-un proces comprehensiv de reforme în toate domeniile de securitate, dezvoltând un șir de documente strategice de gestionare a sectoarelor de securitate. Sistemul Afacerilor Interne din Republica Moldova se află într-un proces amplu de reformare. În special, reforma poliției se realizează în baza Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020 și Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020, inclusiv cu susținerea financiară a Uniunii Europene în valoare de 57 mil. Euro, prevăzută de acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană semnat în decembrie 2016. Aceste documente au demarat schimbări radicale din punct de vedere conceptual și funcțional, determinând procese de optimizare structurală, orientate spre compatibilitatea cu structurile similare din Uniunea Europeană și spre îmbunătățirea calității serviciilor prestate către societate [301].

Evoluțiile de securitate în Republica Moldova pe parcursul anului 2017 au avut drept rezultat aprobarea în ședințele de Guvern a: Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică pentru autoritățile publice centrale; Strategiei Naționale pentru Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020; Strategiei Naționale de Ordine și Securitate Publică pentru anii 2017-2020; Strategiei de reformare a trupelor de Grăniceri pentru anii 2017-2020, alte acte legislative și normative [302]. Parlamentul Republicii Moldova în ședința din 19 iulie 2018 a

aprobat Strategia națională de apărare și Planul de acțiuni privind implementarea acestora pentru anii 2018-2021, stabilind modalitatea de funcționare a instituțiilor statului în scopul asigurării apărării naționale. Totodată, stipulează mecanismele de consolidare, dezvoltare și modernizare a sistemului național de apărare [303].

În dezbateri publice controversate continuă să fie Strategia Securității Naționale. Strategia Securității Naționale și Planul de acțiuni au fost adoptată de Consiliul Suprem de Securitate în data de 21 iunie 2016 și transmisă Guvernului spre definitivare, ulterior fiind retrase de către Președintele I. Dodon. Considerăm că tergiversarea adoptării acestui document strategic se reflectă negativ asupra coezivității întregului sistem conceptual și strategic de securitate al țării. Paralel cu derularea reformelor în toate sectoarele de securitate, Republica Moldova depune efortul de a-și construi relațiile de cooperare cu organizațiile internaționale. Pe diferite segmente ale securității se conlucrează prin intermediul INTERPOL, Europol, FRONTEX etc.

În conformitate cu Acordul dintre Republica Moldova și Oficiul European de Poliție Europol privind Cooperarea Operațională și Strategică, angajații din cadrul subdiviziunilor IGP și MAI sunt instruiți în domeniul analizei strategice (3-6 iunie 2018); se întreprind vizite oficiale la reprezentanțele Europol și reprezentanții poliției naționale participă la evenimentele organizate. La nivel regional activități comune sunt desfășurate de INTERPOL, Europol, FRONTEX, Asociația șefilor de poliție din Europa de Sud-Est (SEPCA), Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii (SELEC) și altele.

Rezultatele analizei efectuate ne determină să afirmăm că organizațiile internaționale, specializate pe diferite dimensiuni ale securității, se concentrează pe combaterea insecurității și mai puțin pe tratarea cauzelor acestora. Ele nu sunt concepute pentru a face față unor confruntări ideologice, precum ar fi lupta împotriva extremismului religios violent sau a problemelor legate de guvernare și a valorilor morale ale guvernanților, politică, discriminare, tensiuni etnice, dezvoltare economică și presiuni ale populației și a unei noi realități „bulgării de tineri" care revoluționează masele prin social-media, generând răsturnări politice și violență. Asimetria și hibridizarea formelor de insecuritate determină încadrarea Republicii Moldova în procesul de conlucrare cu organizațiile internaționale. Dar, totodată, presupune și efortul statului național de a-și sincroniza reformele la standardele internaționale, de a valorifica resurse interne, dar și oportunitățile oferite de actorii nestatali furnizori de strategii și politici de securitate la nivel global.

În cadrul tezei de doctorat, în vederea identificării modalităților de consolidare a strategiilor de securitate, s-a recurs la aplicarea unei metodologii complexe, ce a permis studierea

problemei și acumularea unui valoros material empiric. A fost aplicată analiza de conținut asupra contentului informațional privind tematica INTERPOL a site-urilor din SUA, România, Federația Rusă și Republica Moldova. Totodată, a fost uzată metoda anchetei sociologice și a intervievării experților. Rezultatele cercetării empirice ne-au permis să identificăm noi modalități de consolidare a strategiilor de securitate, contribuția organizațiilor internaționale, inclusiv a OIPC INTERPOL, la asigurarea securității Republicii Moldova.

Analiza de conținut a site-urilor structurilor INTERPOL din Statele Unite ale Americii, România, Federația Rusă și Republica Moldova. O modalitate de lucru valorificată eficient de OIPC INTERPOL este logistica și tehnologia informațională. Utilizarea site-urilor ca formă de procesare a informației a acumulat o experiență unică, dobândind capacitatea de a coordona și consolida comunitatea internațională de poliție. Transparența, mecanismele de lucru flexibile, rapiditatea circulației informației și a deciziilor luate, securizarea canalelor de comunicare sunt relevante în activitatea organizației. Site-ul acesteia a devenit o resursă importantă în crearea unui spațiu informațional comun. Prezența INTERPOL-ului în spațiu virtual se realizează prin intermediul site-urilor *http://www.INTERPOL.com* și *http://www.INTERPOL.int.* Cele mai recente știri sunt prezente pe conturile social-media Facebook, Twitter, You Tube, Instagram, LinkedIn.

Site-ul web INTERPOL este un instrument extrem de valoros de creare a imaginii unei organizații internaționale, dar și de monitorizare a feed-back-ului. Totodată, este un excelent generator al ideii de un INTERPOL GLOBAL. Prin toată activitatea desfășurată de mai bine de un secol, INTERPOL oferă răspuns la provocările de securitate presante. Într-o lume din ce în ce mai globalizată OIPC INTERPOL dezvoltă ideea de implementare a strategiei globale de securitate în combaterea terorismului, infracțiunilor informatice și a altor amenințări transnaționale; este într-o continuă explorare a noilor abordări, căilor de îmbunătățire a conlucrării cu guvernele, alte organizații internaționale, sectorul privat, cu scopul de a construi o o lume stabilă și sigură. Diversitatea activităților desfășurate de INTERPOL se extinde pe măsura dezvoltării organizației, bazându-se pe realizările de succes din trecut, dar și pe cursul ambițios desfășurat de organizație pentru viitor. INTERPOL-ul a construit o infrastructură înalt tehnologică de informații tehnice și operaționale pentru a permite forțelor de poliție din întreaga lume să facă față cerințelor provocărilor criminalității. State cu capacități diferite sunt ghidate de INTERPOL pentru a se concentra pe direcțiile prioritare ale criminalității transnaționale. Tehnologiile informaționale ale INTERPOL deservesc 24 de ore din 7 zile în 194 de state membre. Utilizarea tehnologiilor informaționale performante de către organizație a demonstrat de-a lungul timpului o transformare fundamentală. Ronald K. Noble, pe atunci secretarul general

al INTERPOL, în alocuțiunea sa de la cea de-a 10 Conferință anuală a șefilor BNC INTERPOL (2 aprilie, 2014; Lyon, Franța), a făcut trimitere la afirmația emisa încă în 1999 în unul din interviurile sale: „În cazul în care INTERPOL nu adoptă o tehnologie web de ultimă oră pentru a comunica cu poliția locală, organizația se va destrăma". Înlocuirea vechiului sistem tehnologic X.400 pe un sistem securizat de comunicații la nivel global bazat pe Internet, I-24/7, a deschis o nouă eră în activitatea organizației internaționale. În aceste condiții cerințele față de BNC după anul 2000 au devenit mai exigente, solicitându-se dinamism, capacitate de adaptabilitate rapidă.

Dacă la nivel internațional informația este accesibilă prin intermediul site-ului organizației și a rețelelor de socializare, apoi la nivel local informația este destul de succintă. Pe site-ul oficial al INTERPOL fiecare stat membru dispune de o pagină, ce conține informații succinte despre activitatea BNC-ului său local. Analiza site-ului reprezintă o monitorizare eficientă a contentului informațional și este o cauțiune pentru promovarea cu succes a produsului web. Monitorizarea continuă a site-ului asigură controlul asupra situației, dar și a stării site-ului. Rezultatele analizei de conținut ale site-urilor din diferite țări și raportarea acestora la informația virtuală referitoare la activitatea BNC INTERPOL în Republica Moldova, a permis estimarea comparată a conținutului site-urilor specializate; a nivelului procesării informației și serviciilor on-line; experienței acumulate de fiecare țară în parte; transparenței informației livrate.

Raportarea rezultatelor analizei comparate la informația virtuală referitoare la activitatea OIPC INTERPOL în Republica Moldova au permis identificarea modalităților de optimizare a procesării contentului informațional: necesitatea creării variantei engleze a site-urilor http://www.mai.gov.md și http://www.igp.gov.md (http://politia.md/); unificarea informației și accesarea documentelor instantaneu de pe ambele site-uri http://www.mai.gov.md și http://www.igp.gov.md, ceea ce va permite vizualizarea mai avansată a informației, eliminarea dublărilor și repetărilor, extinderea spațiului pentru plasarea informației noi; crearea pe site-ul http://www.mai.gov.md/ și http://www.igp.gov.md (http://politia.md/) paginii BNC INTERPOL Chișinău; eliminarea erorilor de stil, greșelilor gramaticale, omiterilor de litere și plasarea semnelor diacritice; postarea informației cu respectarea cronologiei, de la informațiile recente spre cele mai vechi; minimizarea spațiului cu fotografii ale managerilor ministerului și plasarea materialelor foto și video ce secundează cazuistica infracțiunilor transnaționale; crearea unei strategii privind conținutul titlurilor, suplimentarea textelor cu materiale foto și video; plasarea pe site-ul organizației a bilanțurilor anuale ale activității substructurilor MAI, inclusiv a BNC INTERPOL Chișinău; reflectarea proiectelor și operațiunilor comune desfășurate în Republica Moldova în cadrul parteneriatului internațional; postarea cazuisticii crimelor transfrontaliere, asistate de OIPC INTERPOL; asigurarea vizibilității informației despre desfășurarea campaniei

globale Turn Back Crime în Republica Moldova; crearea unei strategii informaționale unice privind prevenirea crimelor și informarea publicului despre potențialele pericole, inclusiv cibernetice; plasarea înregistrărilor emisiunilor radio și video TV, discursurilor din cadrul ședințelor, secvențe video din cadrul acțiunilor operative; materiale video din timpul reținerii sau înregistrările camerelor video a momentelor săvârșirii infracțiunilor; includerea OIPC INTERPOL în lista link-urilor utile de pe pagina web a MAI, alte organizații internaționale care fac parte din parteneriatele internaționale ale ministerului; lansarea de pe site-ul oficial al MAI serviciului de alertă prin e-mail-uri și sms-uri privind prevenirea cazurilor de criminalitate națională și transnațională, terorism, calamități naturale; extinderea prezenței site-urilor guvernamentale a organizațiilor de securitate în spațiul rețelelor de socializare.

Rezultatele chestionării sociologice a ofițerilor de urmărire penală. În vederea identificării mecanismelor de consolidare a strategiilor de securitate a fost aplicată cercetarea cantitativă, prin administrarea anchetei sociologice în mediul ofițerilor de urmărire penală. Modelele chestionarului și al ghidului de interviu pentru experți sunt expuse în Anexa 9. Rezultatele analizei studiului sociologic demonstrează o motivare înaltă a ofițerilor de urmărire penală pentru activitatea profesională. Ei își percep profesia drept prestigioasă, fapt ce îi determină să-și proiecteze ascensiunea în carieră pentru o perioadă mai îndelungată.

Cercetarea sociologică empirică denotă nemulțumirea respondenților privind logistica și tehnologia informațională, accesul la bazele de date internaționale și naționale, dotarea tehnică a locului de muncă, asigurarea cu uniformă de serviciu, reparația în birou etc. La nivelul mediu de mulțumire se situează salariul, iar mai înalt de mediu se plasează munca prestată în general, relațiile cu colegii și șefii. Compararea rezultatelor ne permite să concluzionăm despre motivarea respondenților de a presta o muncă calitativă și onestă, în pofida salariilor necorespunzătoare statutului social al profesiei, totodată, trezind nemulțumire suportul logistic și tehnologic de procesare a informației, suportul tehnico-material necesar activității profesionale.

Stagiile, cursurile de perfecționare reprezintă un indicator al ascensiunii profesionale al unui specialist. Studiul datelor privind stagiile de perfecționare, alte forme de instruire continuă, confirmă că aproximativ patruzeci la sută din eșantion nu au beneficiat de asemenea modalități de ridicare a calificării profesionale. Compararea tematicii stagiilor expirate și a celor solicitate de respondenți, relevă faptul că spectrul infracțiunilor săvârșite devine din ce în ce mai complex, solicitând competențe avansate a ofițerilor de urmărire penală în tehnica informațională și aplicarea programelor performante de procesare a contentului informațional din Internet, cunoștințe în domeniul contabilității, finanțelor, evaziunilor fiscale etc. Totodată, cunoașterea limbii engleze de către jumătate din eșantion determină solicitarea cursurilor de menținere a

nivelului limbii engleze, inclusiv și posibilitatea desfășurării diferitor forme de instruire în limba engleză.

Ofițerii de urmărire penală identifică drept principale cauze ale expansiunii criminalității și insecurității publice în republică: lipsa locurilor de muncă, salarii mici, plecarea populației peste hotare în căutarea unui loc de muncă etc. Iar cele mai frecvente tipuri de crime cu care se confruntă în activitatea profesională respondenții au fost nominalizate: furturile de bunuri publice și personale, escrocherii, acestea reprezentând o consecință a nivelului de trai scăzut al marii părți a populației.

Frecvența aprecierilor activității MAI în prevenirea și combaterea criminalității internaționale se divizează pe trei poziții. *Pozitiv* este apreciată conlucrarea ministerului cu structurile internaționale; are loc schimbul de informații cu alte state; deși dotările tehnice sunt depășite și insuficiente, totuși se aplică metode eficiente de combatere a criminalității; sunt resimțite reformele întreprinse în domeniu; se lucrează mult mai mult în domeniul relațiilor internaționale decât anterior; la conducerea ministerului sunt oameni profesioniști, care vin din domeniu și cunosc specificul activității. Aspectele *negative* cel mai des nominalizate sunt: cadrele slab pregătite; dotarea insuficientă a subdiviziunilor cu logistică și tehnologii informaționale de procesare a datelor; lipsa accesului direct la bazele de date naționale și internaționale; deficiențe în asigurarea operativității; informația incompletă; retragerea multor împuterniciri; toleranță mai mare față de cetățenii străini etc. Este semnificativ numărul celor care nu au oferit nici un răspuns sau au afirmat că nu cunosc despre acest aspect al activității.

Contribuția OIPC INTERPOL în procesul de conlucrare interstatală în prevenirea și combaterea criminalității internaționale este apreciată pozitiv din perspectiva că este unica organizație la nivel internațional, ce oferă servicii securizate pentru schimbul de informații necesar organelor pentru investigarea cazurilor penale, posibilitatea urmăriri penale internaționale și extrădării, sprijin și ajutor în examinarea cazurilor de crime transfrontaliere, reacționează prompt la solicitări și pune la dispoziție informație sigură, este un teren de conlucrare a organelor de drept la nivel global.

În mare parte, experiența de lucru a respondenților cu Biroul Național Central se rezumă la interpelări, solicitări, corijarea datelor penale, conlucrarea în comisii rogatorii interstatale. În ceia ce privește experiența de lucru a respondenților cu alte organizații internaționale, specializate în prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere, aceștia au numit doar activitatea în cadrul comisiilor rogatorii interstatale. Din răspunsurile respondenților se relevă corelația: cu cât stagiul de activitate profesională în domeniu este mai mare și au beneficiat de stagii de perfecționare profesională în centrele specializate de peste hotare, cu atât tangențele de

conlucrare sunt mai relevante cu organizațiile internaționale .Din experiența de conlucrare a respondenților cu BNC INTERPOL și alte structuri internaționale specializate pot fi remarcate aspectele negative, precum: răspunsuri la interpelări venite cu întârziere, incomplete, netraduse, neprelucrate; lipsa de operativitate din partea structurilor internaționale la solicitările din republică; procedura complexă de acces la bazele de date INTERPOL; procesarea lentă a informației.

În temei, majoritatea respondenților apreciază pozitiv informația parvenită prin canalele INTERPOL în activitatea sa profesională (64,8%). Bazele de date INTERPOL, care în cea mai mare măsură le ajută în activitatea profesională, sunt: furturi de automobile (în primul rând), identificarea persoanelor fizice (în al doilea rând), persoane dispărute și documente pierdute/ furate (în al treilea rând).

Conlucrarea personală cu BNC Chișinău este apreciată în temei pozitiv de 15,5%, satisfăcător de 37,3% , iar negativ doar de 4,9%. Aproximativ cealaltă jumătate din eșantion nu au știut ce să răspundă (15,5%) sau nu au răspuns (26,8%). În vederea prevenirii și combaterii criminalității internaționale, respondenții sugerează necesitatea informării continue și eficiente a societății despre potențialele pericole; formarea continuă a angajaților poliției și ridicarea calificării profesionale privind criminalitatea transfrontalieră; informarea angajaților despre bazele de evidență privind criminalitatea internațională și oportunitățile oferite de organizațiile internaționale specializate în domeniu; dotarea tehnico-materială a poliției; monitorizarea strictă și evidența trecerii hotarelor cu Transnistria și Ucraina; extinderea aplicării bazelor de date INTERPOL la toate tipurile de transport internațional pentru controlul documentelor; ridicarea nivelului de trai al populației și asigurarea cu locuri de muncă.

Pentru a eficientiza conlucrarea inspectoratelor de poliție cu BNC INTERPOL, respondenții propun eliminarea barierelor birocratice și simplifica accesului la bazele de date INTERPOL, inclusiv și a altor baze de date ale organizațiilor internaționale; asigurarea tehnologiei și logisticii informaționale de conlucrare la nivel național și internațional; acceptarea interpelărilor în regim on-line; organizarea seminarelor de instruire privind oportunitățile de conlucrare cu INTERPOL/alte organizații internaționale; diseminarea experienței bunelor practici din alte țări; împuternicirea unei persoane din fiecare inspectorat de poliție de a organiza și eficientiza conlucrarea cu BNC INTERPOL, inclusiv reprezentanțele altor organizații internaționale.

În vederea unei cooperări mai eficiente a Ministerului Afacerilor Interne cu OIPC INTERPOL, au fost emise următoarele propuneri: a elabora și implementa un act normativ care ar reglementa interacțiunea cu această organizație; a simplifica procedura de conlucrare și a

permite interpelările și răspunsurile în regim on-line; micșorarea termenului de executare a interpelărilor; solicitarea răspunsurilor complete și calitative, eliminându-se formalismul din răspunsuri; invitarea experților OIPC INTERPOL pentru cursuri de formare continuă; angajații BNC să prezinte lecții publice de informare privind oportunitățile OIPC INTERPOL, inclusiv în instituțiile superioare de învățământ.

Rezultatele cercetărilor empirice demonstrează că ideile pe care și le fac ofițerii de urmărire penală despre organizațiile internaționale și însăși procesul de prevenire și combatere a criminalității internaționale provin din Internet, informație puțin sistematizată și adaptată la contextul activității profesionale prestate.

Ofițerii de urmărire penală, care prin activitatea sa contribuie la asigurarea securității în vederea prevenirii și combaterii criminalității, inclusiv transfrontaliere, recomandă drept necesare: informarea continuă și eficientă a societății despre potențialele pericole; formarea continuă a angajaților poliției și ridicarea calificării profesionale privind criminalitatea transfrontalieră; informarea angajaților despre bazele de evidență privind criminalitatea internațională și oportunitățile oferite de organizațiile internaționale specializate în domeniu; dotarea tehnico-materială a poliției; monitorizarea strictă și evidența trecerii hotarelor cu Transnistria și Ucraina; extinderea aplicării bazelor de date INTERPOL la toate tipurile de transport internațional pentru controlul documentelor; ridicarea nivelului de trai al populației și asigurarea cu locuri de muncă.

Aplicarea metodologiei SWOT a permis identificarea și analiza punctelor forte, a punctelor slabe, oportunităților și riscurilor privind prevenirea și combaterea criminalității internaționale în Republica Moldova. Analiza SWOT, realizată în baza răspunsurilor la întrebările deschise, ne-a permis să ierarhizăm răspunsurile în funcție de frecvența acestora, plasându-le în ordine descrescătoare.

Punctele forte rezidă în dezvoltarea cooperării internaționale și acumularea experienței manageriale în acest domeniu de către MAI (crearea și funcționarea serviciilor MAI, specializate în colaborarea internațională (CCPI), acumularea experienței de către MAI de a lucra la nivel internațional, interacțiunea directă cu organele de drept din alte state), inclusiv: percepția Republicii Moldova la nivel internațional ca stat; teritoriul mic al țării, ceea ce oferă posibilitatea de a cunoaște bine populația; introducerea pașapoartelor biometrice; posibilitatea extrădării; organizarea seminarelor de instruire.

Punctele slabe evidențiate de respondenți sunt: dotarea tehnico-materială insuficientă a poliției, inclusiv cu tehnică informațională de ultimă generație; deficiențe în sistemul informațional de acumulare și procesare a datelor despre infractori; pregătirea nesatisfăcătoare a

colaboratorilor poliției; lacune în legislație; informarea slabă a populației despre potențialele pericole; informarea redusă a colaboratorilor poliției despre oportunitățile oferite de organizațiile internaționale; lipsa datelor despre persoanele care traversează hotarul cu Transnistria; necunoașterea și neimplementarea experiențelor internaționale reușite în domeniu; conlucrarea directă cu colaboratorii organelor de drept ai altor state; termenul îndelungat de examinare a dosarelor de către comisiile rogatorii; volumul foarte mare de lucru care revine unui ofițer de urmărire penală; atitudinea și încrederea populației față de poliție; salariile mici ale colaboratorilor; sărăcia populației.

În inventarul *Oportunități pentru viitor* respondenții au remarcat: dotarea tehnico-materială a poliției; ajustarea legislației la rigorile internaționale; conlucrarea în cadrul structurilor organelor de drept ale UE; simplificarea accesului la bazele de date naționale și internaționale; plasarea camerelor de luat vederi în locuri publice, la intrările în instituțiile publice și private, blocurile locative; posibilitatea realizării schimbului de experiență internațională nu numai pentru șefi, dar și pentru angajații de rând; instruirea continuă a angajaților; controlul riguros la punctele de control vamal; verificarea minuțioasă și monitorizarea continuă a cetățenilor străini, aflați pe teritoriul republicii; analize științifice de sinteză privind situația RM în contextul evoluțiilor criminalității internaționale.

Pericolele care pot interveni în viitor au fost nominalizate*:* dotarea tehnico-materială insuficientă a poliției în combaterea criminalității transfrontaliere; emergența criminalității internaționale cibernetice și impactul acesteia asupra Republicii Moldova; criminalitatea internațională va deveni mai dotată tehnic și material; lipsa controlului la hotar cu Transnistria și agravarea relațiilor; expansiunea fluxului de emigranți din zonele asiatice/africane și transformarea teritoriului republicii drept pistă de acces spre țările UE; mărirea numărului de cetățeni străini, aflați temporar pe teritoriul republicii; accesul limitat la bazele de date internaționale; frecvența mai mare a unor noi tipuri de crime, precum: spălarea de bani, evaziuni fiscale, acte de terorism.

Remarcăm în contextul analizei SWOT că pe prima poziție în cazul estimării punctelor slabe, oportunităților de viitor și riscurilor se plasează dotarea tehnico-materială și informațională slabă a poliției în lupta cu criminalitatea internațională. Totodată, evidențiem că ierarhizarea item-urilor în cele patru inventare SWOT relevă particularitățile manageriale autohtone privind prevenirea și combaterea criminalității internaționale.

Interpretarea intervievării experților naționali. Studiul organizațiilor internaționale în percepția experților naționali este realizat prin intervievarea specialiștilor înalt calificați, fiind obținută o informație valoroasă care suplimentează suportul empiric prin cercetarea cantitativă.

Analiza detaliată a intervievării experților își găsește reflectare în publicațiile autorului tezei [310, p.93-96]. Estimându-se mediul de conlucrare al organizațiilor internaționale, experții îl apreciază drept divers și concurențial. La nivel internațional și regional organizațiile internaționale se află sub influența contradicțiilor geopolitice ale țărilor membre. La nivel național conlucrarea organizațiilor internaționale este destul de activă, însă înțelegerea lor cu organele publice centrale ale Republicii Moldova comportă anumite deficiențe, întrucât conducerea țării urmărește propriile interese în rezultatul interacțiunii cu organizațiile internaționale. Experții afirmă că organizațiile internaționale dispun de o vastă experiență cu privire la colaborarea cu autoritățile din Republica Moldova, în special cu Parlamentul, Președinția și Guvernul. Însă gradul de cooperare este puțin perceput de către publicul larg.

Contribuția organizațiilor internaționale la menținerea securității Republicii Moldova este percepută: *pozitiv*, dat fiind faptul că se află la confluența intereselor geopolitice ale marilor puteri și într-o zonă tampon cu un vid de securitate, condiții în care provocările pot fi amplificate în orice moment, iar republica nu este în stare să-și asigure propria securitate, aceasta fiind dependentă de fluctuația factorilor externi, context ce impune implicarea cât mai activă a organizațiilor internaționale pentru a nu permite destabilizarea situației în zonă prin transformarea RM într-un generator de insecuritate regională; Republica Moldova se confruntă cu grave dificultăți în asigurarea securității naționale, iar aderarea la organizațiile internaționale îi permite să se adreseze partenerilor în diferite situații problematice; în măsura în care RM este atrasă în proiecte comune se integrează în aceste organizații; *neutru*, din considerentul că organizațiile internaționale asigură prin activitatea lor pacea în Republica Moldova, însă securitatea o poate asigura doar implementarea consecventă a legislației; organizațiile internaționale nu pot rezolva problemele Republicii Moldova fără voința politică a elitei; *negativ*, vizează exemplul clasic al „contribuției" OSCE în problema transnistreană, explicabilă prin prezența unor state în organizație, ale căror interese contrazic celor ale țării noastre, blochează sau limitează posibilitățile Republicii Moldova de a-și propaga și proteja pozițiile; deși apreciază eforturile organizațiilor internaționale, inclusiv a OSCE de a menține părțile interesate la masa de discuții cu privire la conflictul transnistrean, însă activitatea organizațiilor internaționale pe termen scurt o consideră nesemnificativă.

Republica Moldova ca membru al organizaţiilor internaţionale este afectată preponderent *pozitiv*, dat fiind faptul că preia experiență și bune practici, care le poate aplica la nivel local, dar și poate oferi o expertiză pentru soluționarea unor probleme întâmpinate de alte state; pentru că a adoptat și implementat convenții cu privire la drepturile omului, dispune de suport în edificarea statului de drept și a valorilor democratice etc.; deoarece își valorifică statutul de subiect de drept

internațional; în cazul crizelor internaționale poate fi afectată destul de mult. Drept aspect negativ a fost nominalizată doar dificultățile în achitarea cotizațiilor de membru.

Într-o lume din ce în ce mai globalizantă Republica Moldova se confruntă cu multiple probleme la toate capitolele de activitate. În aceste condiții expertiza în problemele-cheie ar fi necesară și pe viitor. Se necesită o prezență mai consistentă a organizațiilor internaționale în atragerea investițiilor, soluționării diferendului transnistrean, apropierii de structurile europene. În cazul nesoluționării conflictului transnistrean, activitatea organizațiilor internaționale în format redimensionat și eficientizat ar fi binevenită.

Ponderea OIPC INTERPOL în procesul de conlucrare interstatală în realizarea securităţii naţionale, regionale şi internaţionale este apreciată de către experți în dinamică, depinzând de reforma sistemului de justiție; cu un mare potențial de creștere valorică și cantitativă.

Analiza percepției organizațiilor internaționale de către experții naționali, permite afirmarea că astăzi organizațiile internaționale au devenit un actor influent pe arena internațională, contribuind la armonizarea și coordonarea politicilor diferitelor state, valorificarea avantajelor sale și diminuarea tendințelor negative cu care se confruntă comunitatea internațională. Rolul principal pe care îl au organizațiile internaționale în relațiile internaționale este de a limita anarhia și a introduce un element de consecutivitate în acțiuni, formarea și menținerea climatului de încredere reciprocă în acțiunile statelor naționale și a altor actori internaționali. Creșterea rapidă a numărului de organizații internaționale și „invazia" acestora în politica mondială ca entități independente este una dintre tendințele importante în evoluția relațiilor internaționale. Această creștere este însoțită de specializarea organizațiilor internaționale, creșterea diversității calitative a acestora, iar uneori și de concurența și rivalitatea reciprocă.

Rezultatele cercetării efectuate au demonstrat o atitudine, în temei, pozitivă a experților față de activitatea organizațiilor internaționale desfășurată pe teritoriul republicii, însă, totodată, precaută. Se remarcă efortul depus de organizațiile internaționale în sprijinirea vectorului de dezvoltare european al republicii, însă trezește nedumerire distribuirea resurselor și lipsa unui control rigid asupra valorificării acestora, faptul că mijloacele așa și nu ajung la destinatar (precum ar fi granturile nerambursabile). O atitudine aparte a fost demonstrată față de OSCE, faptul că această organizație nu și-a justificat așteptările privind soluționarea problemei transnistrene. INTERPOL-ul, în percepția experților, se poziționează drept organizație internațională neutră politic, specializată în lupta împotriva criminalității. Deși ei cunosc despre faptul că organizația își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova, însă o apreciere adecvată nu s-a obținut, explicabilă prin caracterul specializat și închis al acesteia.

Generalizarea rezultatelor cercetărilor empirice a identificat mai multe sugestii, ce pot fi direcționate spre consolidarea securității Republicii Moldova. În contextul configurațiilor complexe ale securității, OICP INTERPOL dezvoltă strategii și politici de securitate și avansează în direcția consolidării cooperării polițienești și armonizării comunității internaționale într-o structură unică arhitecturală. În cadrul organizațiilor multilaterale din care face parte, Republica Moldova urmează să-și promoveze interesele, dar și să valorifice din plin oportunitățile oferite. Statutul de membru al OIPC INTERPOL impune țării noastre asigurarea capacităților de exercitare a cooperării polițienești și dezvoltării de noi capabilități. Componenta de securitate este esențială pentru Republica Moldova. În acest sens, în noua Strategie de Securitate a Republicii Moldova se recomandă relevarea și definitivarea locului și rolului BNC INTERPOL Chișinău în sistemul național de securitate.

4.3. Concluzii la capitolul 4

OIPC INTERPOL oferă un cadru conceptual de dezvoltare și implementare a strategiilor de securitate, devenind unul dintre actorii influenți ai noii arhitecturi a sistemului de asigurare a securității globale, capabil de a implementa noi mecanisme de securitate și a reacționa rapid la riscurile asimetrice. Organizația a realizat cea mai de succes evoluție printre organizațiile internaționale, conectând forțele de poliție din întreaga lume în combaterea criminalității, arestarea și extrădarea persoanelor căutate pentru infracțiuni grave. INTERPOL-ul oferă instrumente internaționale eficiente de cooperare. Valorificarea oportunităților oferite de INTEROPL depinde de fiecare stat membru în parte. Astfel, examinarea contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității Republicii Moldova, ne-a permis să tragem următoarele concluzii:

1.Premisele istorice, politice, juridice și criminologice au determinat intrarea Republicii Moldova în organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL: destrămarea URSS și înființarea noului stat Republica Moldova, apropierea statelor cu structuri socio-politice diferite; situarea geostrategică a Republicii Moldova, la confluența fluxurilor infracționale dintre partea de Est și Vest a continentului european; extinderea, intensificarea și diversificarea proceselor criminogene atât în interiorul țării, cât și peste hotare; impactul fenomenului criminalității transnaționale asupra periclitării securității naționale; structurile statale sunt puse în situația de a contracara fenomenul criminalității transfrontaliere, organizarea și susținerea acestuia de peste hotare, drept rezultat una dintre aceste măsuri a fost aderarea la OIPC INTERPOL; scăderea bruscă a nivelului de trai al populației, însoțit ulterior de exodul masiv al populației în căutarea unui loc de muncă.

2. Analiza de conținut a site-urilor a scos în evidență necesitatea implementării unor modalități de optimizare a contentului informațional. Recomandările au fost expediate organelor de resort pentru a eficientiza spațiul web al BNC Chișinău. Estimarea percepției ofițerilor de urmărire penală a scos în evidență perspectivele de eficientizare și modernizare a conlucrării Republicii Moldova cu OIPC INTERPOL.

3. Consultarea opiniei experților naționali a relevat lipsa de informație despre organizațiile internaționale și transparența financiară a programelor concrete pe care le implementează în republică. Experții intervievați au recomandat organizațiilor internaționale de a implica cadrele locale și experții naționali în activitățile desfășurate, deoarece aceștia se orientează mult mai bine în situația din interiorul țării.

4. Pregătirea specialiștilor pentru BNC INTERPOL Chișinău urmează să fie realizată în cadrul Academiei MAI „Ștefan cel Mare". O atenție deosebită urmează să fie acordată dreptului internațional; studierii aprofundate a limbilor de comunicare ale INTERPOL: franceza, engleza, spaniola și araba; introducerea cursului Organizații internaționale și predarea acestuia în limba engleză; dezvoltării abilităților de lucru cu tehnica de calcul de ultimă generație; aplicarea soft-urilor computerizate de procesare și analiză a contentului informațional din Internet; utilizarea în practica investigativă a posibilităților tehnice ale aparatelor de telefoane de diferită modificare etc.

5. Organizarea și desfășurarea stagiilor de perfecționare profesională a specialiștilor în baza Biroului Național Central INTERPOL, inclusiv valorificarea posibilităților stagiare în cadrul Secretariatului General INTERPOL (Lyon, Franța) și Birourilor Naționale Centrale INTERPOL ale altor state.

6. În vederea sporirii vizibilității și îmbunătățirii spațiului web al BNC INTERPOL Chișinău, se propune: crearea variantei engleze a site-urilor http://www.mai.gov.md/ și http://politia.md/; unificarea informației și accesarea documentelor instantaneu de pe ambele site-uri nominalizate anterior, ceea ce va permite vizualizarea mai avansată a informației; deschiderea paginii BNC INTERPOL Chișinău pe site-urile oficiale http://www.mai.gov.md/ și http://politia.md/; transformarea acestora într-un instrument eficient de lucru pentru angajați, dar și de prevenire a situațiilor criminogene.

7. Eliminarea riscurilor potențiale asupra securității prin menținerea controlului de traversare a hotarelor cu Transnistria; monitorizării treceri hotarelor cetățenilor moldoveni cu pașapoartele altor state, ca rezultat al deținerii cetățeniilor duble; ținerea sub control a creșterii numărului de cetățeni străini, aflați temporar pe teritoriul republicii, inclusiv a numărului de cetățeni moldoveni, aflați pe teritoriul altor state; excluderea transformării teritoriului țării drept

pistă de lansare spre țările europene pentru fluxurile ilegale de emigranți din zonele asiatice și africane; identificarea persoanelor revenite din acțiunile militare din partea de est a Ucrainei, alte conflicte militare internaționale etc.

8. Contracararea riscului extinderii fenomenului criminalității internaționale în limitele teritoriale ale Republicii Moldova prin asigurarea organelor abilitate cu suport logistic și tehnologic performant, pentru a ține sub control evoluția fenomenelor criminogene, inclusiv fortificarea și diversificarea modalităților de prevenire a populației despre eventualele pericole.

9. Implicarea potențialului acumulat de organizațiile nonguvernamentale în acțiunile de prevenire a riscurilor legate de diferite aspecte ale infracționalității transnaționale și a securității statului.

10. Fortificarea capacității analitice în vederea prevenirii și combaterii criminalității internaționale, atât pe propriul teritoriu, cât și la nivel internațional, prin concentrarea și consolidarea potențialului științifico-analitic și de experți al republicii, organizarea activităților științifice de investigare a fenomenului și a implementa rezultatele cercetărilor în activitatea practică.

11. Inițierea cercetărilor privind eficiența participării Republicii Moldova în calitate de membru al organizațiilor internaționale, regionale, altor forme de cooperare internațională, aprecierea oportunității participării în continuare la aceste structuri; justificarea activității unor structuri internaționale în republică; gradul de deschidere și transparență a acestor organizații pe teritoriul republicii.

12. Unificarea sistemului național de indicatori statistici și racordarea acestora la standardele Eurostat, cu includerea datelor statistice atât a infracțiunilor săvârșite de cetățenii străini pe teritoriul Republicii Moldova, cât și infracțiunile săvârșite de cetățenii moldoveni peste hotare. Organizarea unei statistici mondiale în problema criminalității internaționale ar oferi posibilitatea studierii fenomenului la nivel global și adoptarea politicilor corespunzătoare.

CONCLUZII GENERALE ŞI RECOMANDĂRI

Problema ştiinţifică importantă soluţionată constă în fundamentarea politico-juridică a contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității multinivelare și multilaterale, ceea ce a condus la identificarea strategiilor și instrumentelor de operaționalizare în stabilirea noii arhitecturi de securitate în condițiile emergenței riscurilor hibride, în vederea dezvoltării cooperării statelor-membre în asigurarea securității naționale la etapa contemporană.

Problema contribuției organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității globale, inclusiv și a securității Republicii Moldova este una complexă și a solicitat aplicarea unui spectru interdisciplinar de metode, tehnici și instrumente de cercetare. Contribuția autorului în soluționarea problemei științifice abordate este relevantă prin caracterul inovator al lucrării, semnificația teoretică și rezultatele empirice obținute. Avantajul rezidă în abordarea unei teme parțial studiată în Republica Moldova și insuficient valorificată la nivel internațional. Algoritmul metodologic interdisciplinar, elaborat de autor, și adaptat problemei studiate, a permis elucidarea obiectului și subiectului de studiu în contextul teoriei relațiilor internaționale. Valoarea elaborărilor propuse rezidă în ponderea și impactul pe care îl are BNC INTERPOL Chișinău în cadrul sistemului de securitate intern și extern al Republicii Moldova. Rezultatele cercetării, concluziile și recomandările sintetizate pot servi drept reper pentru factorii de decizie în elaborarea politicii interne și externe de securitate, construirea unei colaborări armonioase și reciproc avantajoase cu organizațiile internaționale, regionale, alte structuri cu arie de acoperire internațională. Totodată, conținutul tezei de doctorat poate fi de real folos la elaborarea cursurilor universitare și cercetărilor ulterioare vizând diferite aspecte ale securității statului, conlucrarea acestuia cu organizațiile internaționale.

Ideile științifice expuse pe paginile tezei reprezintă rezultatul cercetărilor autorului, au fost elaborate de sine stătător, și-au găsit elucidare în 36 de publicații științifice, fiind prezentate în cadrul conferințelor naționale și internaționale [304, 305, 306, 307, 308, 309, 310].

Rezultatele teoretico-empirice ale cercetării au permis formularea următoarelor *concluzii*:

1. Literatura de specialitate privind OIPC INTERPOL a acumulat în timp un volum destul de semnificativ, corelând cu ponderea și experiența fiecărui stat-membru. OIPC INTERPOL deține un potențial de reacție și adaptabilitate unic la schimbările rapide ce se derulează în lumea modernă, devenind un actor influent în construirea unei noi arhitecturi a sistemului de securitate, îndeosebi în contextul amplificării riscurilor teroriste. OIPC INTERPOL se prezintă drept un actor important al conturării guvernanței în sfera de securitate la nivel global, regional și național.

2. Contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea procesului de securitate la nivel mondial este incontestabilă, realizându-se în baza următoarelor componente: politică, normativ-legislativă, organizațional-instituțională și operațională. Organizațiile internaționale sunt structuri independente, determinându-și de sine stătător atribuțiile, formele și metodele de activitate. Conlucrarea mai multor actori în asigurarea proceselor de securitate necesită coordonarea perfectă a interacționării organizatorice.

3. INTERPOL-ul promovează statutul său juridic prin aplicarea eficientă a legilor și prin implementarea principiilor de cooperare internațională. Strategiile INTERPOL de operaționalizare a parteneriatelor internaționale, regionale și naționale se concentrează pe ideea unei securități globale. Securitatea durabilă nu poate fi construită în absența statului de drept. Distincția dintre securitatea națională și securitatea internațională este una de natură mai mult teoretică decât practică. În era globalizării succesul unei strategii de securitate depinde de cei care operează pe teren, de stabilitatea țărilor, de consecutivitatea aplicării legislației la nivel local. INTERPOL-ul, în contextul riscurilor asimetrice și războaielor hibride, a fost forțat să-și regândească complet locul și rolul său în construirea unei noi arhitecturi a securității globale.

4. Birourile Naționale Centrale reprezintă cea mai mare forță a rețelei globale INTERPOL. Extinderea organizației la nivelul întregului glob se realizează prin intermediul BNC. În acțiunile sale organizația își respectă strict principiile de neutralitate, fiind o terță parte de încredere care poate reuni țări ce nu se bucură de relații diplomatice, însă ale căror forțe de poliție doresc să coopereze și să obțină rezultate pe teren. În pofida mandatului ambițios, bugetul organizației este modest. Aceasta în mare parte a determinat organizația să fie eficientă în acțiuni și să înregistreze în timp de mai bine de un secol una dintre cele mai spectaculoase evoluții dintre toate organizațiile internaționale.

5. Obținerea de către Republica Moldova a statutului de membru al OIPC INTERPOL a deschis posibilități de a influența asupra procesului criminogen transfrontalier și oferă instrumente eficiente de sincronizare a activității sale cu comunitatea de drept internațională. Sprijinul acordat de OIPC INTERPOL a contribuit la consolidarea relațiilor de cooperare ale poliției Republicii Moldova cu autoritățile care aplică legea din întreaga lume. Totodată, a contribuit la perfecționarea capacităților investigativ-operaționale ale poliției, prin sprijinirea directă a subdiviziunilor poliției, precum și facilitând participarea ofițerilor operativi în cadrul activităților investigative sub egida OIPC INTERPOL, eficientizarea tehnologiei și logisticii internaționale a punctului local de legătură BNC INTERPOL Chișinău.

6. Misiunea BNC INTERPOL Chișinău este de a coordona acțiunile și răspunsurile în materie de aplicare a legii, asigurându-se că acestea sunt în concordanță cu interesele și legislația

națională, precum și cu politicile, procedurile și reglementările INTERPOL. Ținându-se cont de complexitatea și emergența noilor riscuri asimetrice, este justificată fortificarea rolului și locului BNC INTERPOL Chișinău în sistemul național de securitate și relevarea acestuia în Strategia de Securitate a Republicii Moldova în vigoare.

În scopul optimizării rolului BNC INTERPOL în sistemul național de securitate, înaintăm următoarele *recomandări*:

1. În condițiile vulnerabilității Republicii Moldova în fața diversificării surselor de insecuritate, este indispensabil ca autoritățile guvernamentale și entitățile responsabile să contribuie la fortificarea cooperării internaționale, valorificând oportunitățile oferite de OIPC INTERPOL.

2. În vederea aprofundării și consolidării cooperării între OIPC INTERPOL și Republica Moldova, precum și în scopul eficientizării colaborării internaționale privind eliminarea riscurilor și potențialelor amenințări la securitatea națională, considerăm oportun de a include BNC INTERPOL Chișinău în sistemul național de securitate, atât la nivel conceptual, cât și politic-administrativ.

3. Consolidarea capacităților BNC INTERPOL Chișinău este absolut necesar să se realizeze prin asigurarea vizibilității și transparenței activității acestuia prin intermediul Centrului de Cooperare Polițienească Internațională. Totodată, se impun drept necesare: dezvoltarea colaborării cu partenerii OIPC INTERPOL, sectorul privat și societatea civilă; susținerea proiectelor și strategiilor de securitate; promovarea valorilor organizației în deplină neutralitate și respect pentru drepturile omului.

4. Structurile statale de resort, universitățile de profil urmează să elaboreze curricula pentru discipline și să asigure specializările necesare studenților în perspectiva activității în cadrul OIPC INTERPOL. În procesul de pregătire a cadrelor să fie prevăzute stagii de formare continuă în cadrul BNC INTERPOL Chișinău, astfel sistemul național de securitate urmând a fi completat cu specialiști de înaltă calificare.

Perspectivele cercetării problemei științifice constau în dezvoltarea și aprofundarea investigațiilor științifice privind activitatea organizațiilor internaționale în Republica Moldova; identificarea și măsurarea impactului acestora asupra securității naționale; analiza corelării avantajelor și dezavantajelor; elaborarea prognozelor. În condițiile globalizării lumii moderne este important de a studia locul și rolul Republicii Moldova în contextul proceselor mondiale de menținere a securității, de a efectua cercetări privind eficiența participării Republicii Moldova în calitate de membru al organizațiilor internaționale, regionale, precum și de a realiza studii având ca subiect unificarea sistemului național de indicatori statistici și racordarea acestora la standardele Eurostat.

BIBLIOGRAFIE:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 454 din 24.03.2008 cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și ale altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.66-68. http://lex.justice.md/md/327462/ (vizitat 10.06.2016).
2. Registrul de Stat al Tratatelor al MAEIE. Lista tratatelor bilaterale. Lista tratatelor multilaterale. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene. http://www.mfa.gov.md/ tratate-intern-md (vizitat 15.05.2019).
3. Tullett T. INTERPOL. Paris: Albin Michel, 1965. 217 p.
4. Bellemare P., Antonie J. Les dossiers d'INTERPOL. Tome 1. Paris: J'ai lu, 1990. 667 p.
5. Fooner M. NTERPOL: Issues in World Crime and International Criminal Justice. New York: Plenum Publishing Corporation, 1989. 224 p.
6. Anderson M. Policing the world: INTERPOL and the politics of international police co-operation. New York: Clarendon Press; 1-st edition, 1989. 224 p.
7. Mathieu D., Maybin L.C. INTERPOL and the Policing of International Terrorism: Developments and Dynamics since September 11. In: Terrorism: Research, Readings, & Realities. Edited: Snowden L.L., Whitsel B. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall, 2005, p. 175-191.
8. Aszody I. INTERPOL-ul intră în acțiune. București: Editura Politică, 1968. 124 p.
9. Suceavă I. INTERPOL la început de mileniu. București: Meronia, 2007. 670 p.
10. Suceavă I., Coman F. Criminalitatea și organizațiile internaționale. București: Romcartexim, 1997. 260 p.
11. Iacob A., Drăghici C.V. Cooperarea polițienească între state în domeniul crimei organizate. Craiova: Sitech, 2009. 220 p.
12. Radu M.E. INTERPOL. Tendințe și orientări în dreptul internațional contemporan. București: Pro Universitaria, 2014. 333 p.
13. Карпец И.И. Современные проблемы уголовного права и криминологии. Москва: Юридическая литература, 1976. 207 с.
14. Карпец И.И. Преступления международного характера. Москва: Юридическая литература, 1979. 264 с.
15. Карпец И.И. Международная преступность. Москва: Наука,1988. 97с.
16. Карпец И.И. Международное уголовное право. Москва: Наука, 1995. 134 с.
17. Бельсон Я.М. Интерпол в борьбе с уголовной преступностью. Москва: Наука. 1989. 240 с.
18. Галенская Л.И. Международная борьба с преступностью. Москва: Международные отношения, 1972. 176 с.
19. Галенская Л.И. Правовые проблемы сотрудничества государств в борьбе с преступностью. Ленинградский государственный университет им. А. А. Жданова. Ленинград: Издательство ЛГУ, 1978. 86 с.
20. Родионов Константин Семенович, http://www.igpran.ru/ (vizitat 22.08.2012).
21. Родионов К.С. Международная организация уголовной полиции (Интерпол). Москва: Издательство ВНИИ МВД СССР, 1972. 118 с.
22. Родионов К.С. Интерпол: миф и действительность. Москва: Международные отношения, 1982 (1-ое изд.), 1986 (2-ое изд). 160 с.
23. Родионов К.С. Интерпол: вчера, сегодня, завтра. Москва: Международные отношения, 1990. 224 с.

24. Родионов К.С. Деятельность Интерпола в борьбе с международной преступностью. Глава 10. В монографии: Уголовная юстиция: проблемы международного сотрудничества. Москва: Издательство БЕК, 1994. 278 с.
25. Родионов К.С., Гасымов Н.Г. Международный розыск в системе Интерпола. Учебное пособие. Москва: Академия управления МВД РФ, 2000. 75 с.
26. Родионов К.С. Закон Российской империи 1911 г. об экстрадиции. В: Государство и право, 2003, №7, с.80-91.
27. Родионов К.С. Была ли в договоре 911 года Киевской Руси с Византией норма о выдаче? В: Государство и право, 2006, №3, с.75-85.
28. Родионов К.С. Интерпол и Европол. В: Государство и право, 2009, № 6, с.62-71.
29. Овчинский В.С. Интерпол в вопросах и ответах. Москва: Инфра, 2000 (1-ое изд.), 2008 (2-ое изд). 368 с.
30. Овчинский В.С. XXI век против мафии. Москва: Инфра, 2001. 148 с.
31. Овчинский В.С. Криминология и биотехнологии. Москва: Инфра, 2005. 192 с.
32. Овчинский В.С. Интерпол против терроризма. Москва: Инфра, 2008. 810 с.
33. Самарин В.И. Интерпол. Международная организация уголовной полиции. СПб: Питер, 2004. 202 с.
34. Антропов А. Г. Место и роль Национального Центрального Бюро Интерпола в системе правоохранительных органов России: Теоретико-правовые аспекты. Диссертация кандидата юридических наук. Москва, 1996. 167 с. http://rsl.ru/(vizitat 01.09.2012).
35. Стронский Д. Д. Организационно-правовое становление и развитие Национального центрального бюро Интерпола в Российской Федерации: Общетеоретические и историко-правовые аспекты. Диссертация кандидата юридических наук. Краснодар, 2002. 200 с. http://rsl.ru/(vizitat 02.09.2012).
36. Зайцева Е.С. Деятельность Интерпола по противодействию терроризму как вклад в укрепление международного правопорядка. Диссертация кандидата юридических наук. Московский университет МВД РФ, 2008. 196 с. http://rsl.ru/(vizitat 03.09.2012).
37. Калужина М.А. Современные проблемы криминалистической регистрации в Российской Федерации и возможности её интеграции в системе Интерпола. Диссертация кандидата юридических наук. Владимир, 2011. 213 с. http://rsl.ru/(vizitat 05.09.2012).
38. Водянов А.В. Международно-правовое регулирование деятельности Интерпола по противодействию легализации доходов, полученных преступным путём. Автореферат диссертации кандидата юридических наук. Московский университет МВД РФ им. В.Я. Кикотя, 2015. 28 с. http://rsl.ru/(vizitat 22.06.2016).
39. Gârlea R., Dogotari I., Clefos A. INTERPOL: istorie şi actualitate. Chişinău: Academia „Ştefan cel Mare" a MAI al RM, 2003. 131 p.
40. Didâc V., Căpătici M., Cuşnir V., Moraru V. Tactica criminalistică. Activitatea operativă de investigaţii. Chişinău: Institutul Naţional al Justiţiei, 2009. 334 p.
41. Busuncian T. Организованная преступность и терроризм – область применения и международный фактор сотрудничества спецслужб. În: Moldoscopie, 2016 nr.1 (LXXII), p.138-147.
42. Mija V., Teosa V. International Security Organizations: from Community Building to Identity Formation. În: Materiale ale Conferinţei ştiinţifico-practice cu participare internaţională „Teoria şi practica administrării publice," 23 mai 2014. Com. org.: Oleg Balan [et al.]. Chişinău: Academia de Administrare Publică, 2014, p.119-121.
43. Juc V. Securitatea naţională şi politica externă ale Republicii Moldova în contextul transformărilor structurale de sistem postrăzboi rece. Chişinău: Tipografia Centrală, 2015. 200 p.

44. Albu N. Securitatea națională: aspecte teoretice și practice. Chișinău: Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2014. 240 p.
45. Juc V., Ungureanu V. Interesele geopolitice ale marilor puteri și impactul lor asupra securității naționale a Republicii Moldova. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016. 168 p.
46. Varzari V. Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul opțiunii de integrare europeană. Chișinău: USM, 2014. 172 p.
47. Varzari V. (coord.) Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016. 180 p.
48. Sprincean S. Securitatea umană și bioetica. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017. 304 p.
49. Соломон К. Внешняя политика Республики Молдова: историко-политологический аспект. В: Политология, 2008, Том 2. Chișinău: USM, , с.198-220. 465 с.
50. Teosa V., Ciobu E. Relațiile internaționale ca obiect de cercetare. În: Studii internaționale. Viziuni din Moldova. Chișinău: USM, 2006, p.9-16.
51. Сака В., Ежова К. Международный терорризм – глобальная проблема современности. В: Политология, 2008, Том 2. Chișinău: USM, с.323-338. 465с.
52. Ejov C. Terorismul contemporan în condițiile globalizării: aspecte social-politice. În: Moldoscopie, 2007, nr. 1 (36), p.134-142. 168 p.
53. Ejov C. Republica Moldova în contextul interacțiunii țărilor CSI în combaterea terorismului internațional. În: Moldoscopie,2010, nr. 4 (51) , p.208-214. 245 p.
54. Калдаре Г., Горинчой Р., Николаеску И. Внешняя политика: теоретические и практические аспекты. В: Политология, 2008, Том 2. Chișinău: USM, с.101-118. 465с.
55. Сакович В., Руснак Г. Глобальные проблемы: понятие, сущность, причины возникновения. В:Политология, 2008, Том 2. Кишинёв: ГУМ, с.296-302. 465с.
56. Cebotari S. Dimensiunea strategiilor *hard* și *soft power* ale Federației Ruse de menținere în sfera de influență Republica Moldova. În: Moldoscopie, 2015, nr. 2 (LXIX), p.126-144. 207 p.
57. Eșanu C. Relațiile internaționale: concepții, paradigme, metode. În: Politologie, 2007. Chișinău: CEP USM, p.324-335. 358 p.
58. Ilaşciuc D. Apariția organizațiilor internaționale și rolul lor în politica statelor membre. În: Știința politică în Republica Moldova: realizări și perspective. Chișinău: CEP USM, 2011, p.85-97. 434 p.
59. Ilaşciuc D. Colaborarea cu organizațiile internaționale în viziunea formațiunilor social-politice din Republica Moldova. În: Moldoscopie, 2002, Partea XVIII. Chișinău: USM, p.190-197. 200 p.
60. Илащук Д., Илащук А. Международные организации. В: Политология, 2008, Том 2. Chișinău: USM, p.61-80. 465 p.
61. Stercul N. Основные направления сотрудничества Республики Молдова и НАТО. În: Moldoscopie, 2015, nr. 4 (LXXI), с.138-145. 200 p.
62. Burian A. coord. Evouția sistemului internațional și procesele de integrare europeană Chișinău: USM, 2015. 268 p.
63. Cușnir V. Dimensiunea juridică a securității: aspecte naționale și internaționale. În: Securitatea Națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale. Coord. Varzari V. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p. 54-76. 180 p.
64. Ceban C. Dreptul organizațiilor internaționale. Chișinău: Vizual design, 2012. 305 p.
65. Arhiliuc V., Chirtoacă N., Cucoș D. și alții Reprezentanțele organizațiilor internaționale în Republica Moldova: Studii științifice. Chișinău: USM, 2008. 267 p.
66. Țîrdea T.N. coord. Dicționar de Filosofie și Bioetică. Chișinău: Centrul Editorial Poligrafic Medicina, 2004. 441 p.

67. INTERPOL. Les textes fondamentaux de l'Organisation internationale de police criminelle. Paperback. Paris : Presses Universitaires de France, January 1, 2001.
68. Lapa A. História da policia de Lisboa (1942-1964). Lisboa: Bertrand, 1964. 285 p.
69. Valeriola T. Idea general de la polícia o tratado de polícia. Madrid: Instituto de Estudios Administrativos, 1977. 738 p.
70. Conradi G.-A. Faustino. La criminalidad organizada ante la justicia. Sevilla: Universidad de Sevilla, 1996 . 238 p.
71. INTERPOL Ottawa: Canada's law enforcement link with the world. Published: Royal Canadian Mounted Police for INTERPOL Ottawa , 1995. 14 p.
72. Meldal-Johnsen T., Young V. The INTERPOL connection: An inquiry into the International Criminal Police Organization. Publisher: Dial Press, 1-st edition, 1979. 303 p.
73. Great Cases of INTERPOL. Publisher: Reader's Digest Association, 1-st edition, 1982. 559p.
74. Fooner M. Inside Interpol: Combatting World Crime Through Science and International Police Cooperation. Publischer: Putnam Pub Group, 1-st edition, 1975. 48 p.
75. Findlay M. The Globalisation of Crime. Understanding Transitional Relationships in Context. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. 243 p.
76. Zagaris B. International White Collar Crime. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 583 p.
77. Schöndorf-Haubold B. The Administration of Information in International Administrative Law. The Example of INTERPOL. In: The Exercise of Public Authority by International Institutions. Advancing International Institutional Law. Berlin: Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2010. 1008 p.
78. Martha Rutsel Silvestre J. The Legal Foundations of INTERPOL. Publisher: Hart Publishing, 2010. 279 p.
79. Evans C. INTERPOL. Law Enforcement Agencies. Publisher: Chelsea House Pub., 2011. 112 p.
80. Haberfeld M.R., Clarke Curtis A., Sheehan Dale L. Police Organization and Training. Innovations in Research and Practice. New York: Springer-Verlag, 2012. 214 p.
81. Haberfeld M.R., Sheehan Dale L (Eds.), Match-Fixing in International Sports. Existing Processes, Law Enforcement, and Prevention Strategies. Switzerland: Springer International Publishing, 2013. 369 p.
82. David Christopher, Heam Nicholas. A Practical Guide to INTERPOL and Red Notices. Publisher: Bloomsbury Professional, 2018. 240 p.
83. Coman F. Organizații și organisme internaționale cu preocupări în materie de prevenire și combatere a criminalității. Teză de doctor în drept. București: Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Drept, 1996. 226 p.
84. Iamandi L. Cooperarea polițienească europeană. Craiova: Sitech, 2009. 164 p.
85. Pop Ș. Tactica cooperării polițienești europene și internaționale. Craiova: Sitech, 2009. 234 p.
86. Popa G.Liviu. Managementul prevenirii și combaterii criminalității informatice. Teză de doctor în drept. București: Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, Facultate de drept, 2009. 366 p.
87. Гасымов И.Г. Международная организация уголовной полиции и зарождение практики международного розыска. В: Московский журнал международного права, 1999, № 4., с. 221 – 223.
88. Волеводз А.Г. Международные правоохранительные организации: учебное пособие. Москва: Проспект, 2011. 340 с.

89. Иванцов С.В. Правовые проблемы контроля над организованной преступностью: международный опыт и перспективы развития. В: Вестник Воронежского института МВД России, 2009, № 3, с. 10 – 16.
90. Из истории Интерпола. http://www.mvd.ru/mvd/structure/unit/INTERPOL/history/ (vizitat 22.08.2012).
91. Смелік В. Б. Міжнародно-правові засади інституційної системи Інтерполу. Дис. канд. юрид. наук. Київський національний университет ім. Тараса Шевченка. 2006. 225 с.
92. Культенко О. В. Юридико-психологічний зміст та детермінанти професійної діяльності працівників національного центрального бюро Інтерполу в Україні. Дис. канд. юрид. наук. Київ. нац. ун-т внутр. справ України МВС України. 2010. 233 с.
93. Карпенко Є. М. .Запобігання незаконному обігу наркотичних засобів міжнародними правоохоронними організаціями (на матеріалах Інтерполу та Європолу). Дис. канд. юрид. наук. Нац. акад. внутр. справ, Київ. 2011. 249 с.
94. Говійко Є. А. Адміністративно-правовий статус Національного центрального бюро Інтерпол. Автореф. дис. канд. юрид. наук. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2011. 20с.
95. Міжнародна поліцейська енциклопедія: понятійний апарат. Концептуальні підходи. Теорія та практика: В 10 т. Відп. ред. Ю. І. Римаренко [та ін.] ; Нац. акад. внутр. справ України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Акад. прав. наук України, Акад. підготовки керів. кадрів поліції Федерат. Республіки Німеччини, Акад. упр. М-ва внутр. справ Рос. Федер. - К. : Видавничий дім "Ін Юре", 2003 . Т. 3 : Поліцейський менеджмент: історія та сучасність. - [Б. м.] : [б.в.], 2006. 1188 с.
96. Бандурка О.М. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції: Наук.-практ. посібник. Національний ун-т внутрішніх справ. Хар.: Основа, 2003. 323 с.
97. Casiadi O., Boeșteanu C. Colaborarea misiunilor diplomatice, structurilor de stat, organizațiilor internaționale și neguvernamentale în prevenirea și combaterea traficului uman și asistența victimelor. În: Cooperarea internațională a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2009, p.113-119. 293 p.
98. Pareniuc A. Cooperarea organelor investigativ-operative ale MAI pe plan național și internațional. În: Cooperarea internațională a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2009, p.227-231. 293 p.
99. Creangă L. Istoricul cooperării polițienești internaționale. În: Cooperarea internațională a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale. Chișinău: Academia Ștefan cel Mare a MAI, 2009, p.247-254. 293 p.
100. Sandu N., Pavlencu M. Criminalitatea internațională și organele abilitate în contracararea acesteia. În: Cooperarea internațională a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2009, p.266-271. 293 p.
101. Popușoi N., Litvinov V. Rolul Interpol-ului în asigurarea asistenței juridice internaționale. În: Probleme actuale ale prevenirii și combaterii criminalității. Anuar științific. Ediția a 8-a. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2008, p.227-237. 300 p.
102. Schweller Randall L., Priess D. A Tale of Two Realism: Expanding the Institutions Debate. In: Mershon International Studies Review, 1997, No 41, p. 1-32.
103. Jura C. 271 organizații internaționale interguvernamentale. București: Editura C.H.Bek, 2013. 426 p.

104. Multilateral Vienna Convention on the Law of Treaties. Concluded at Vienna on 23 May 1969. Registered ex officio on 27 January 1980. United Nations Treaty Series, vol. 1155.
105. Vienna Convention on the Reprezentation of States in their Relations with International Organizations of Universal Character. Done at Vienna on 14 March 1975. Not yet in force. Official Records of the United Nations Conference on the Reprezentation of States in their Relations with International Organizations. Vol. II.
106. Keohane Robert O. International Institutions and State Power. Essays in International Relations Theory. First edition. Publisher: Westview Press, 1989. 270 p.
107. Mearsheimer John J. The False Promise of International Institutions. In: International Security, 1994-1995, Vol. 19, No.3, Winter, p.4-49.
108. Resnick S. A., Wolff R.D. Knowledge and Class: A Marxian Critique of Political Economy. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1987. 359 p.
109. Pease Kelly-Kate S. International Organizations. Publisher: Routeedge, 5 edition, 2011. 366 p.
110. Gilpin R.G. No one loves political realist. In: Security Studies,1996, Volume 5, Issue 3, p. 3-26.
111. Keohane R.O. After Hegemony: transatlantic economic relations in the next decade. In: Journal of Common Market Studies, 1984, № 4, p. 5.
112. Kindleberger Gh.P. Herarchy versus inertial cooperation. In: International Organization, 1986, Volume 40, Issue 4, p. 841-847.
113. Modelski G. Evolutionary Paradigm for Global Politics. In: International Studies Quarterly, 1996, Volume 40, p. 321-342.
114. Hurd Ian. International Organizations. Politics, Law, Practice. Publisher: Cambridge University Press. Second edition, 2014. 306 p.
115. Genest M.A. Conflict and Cooperation: Evolving Theories of International Relations. Belmont: Wadsworth, 2003, p.259. 528 p.
116. Barnett M.N., Finnemore M. Rules for the World: International Organizations in Global Politics. Ithaca: Cornell University Press, 2004. 240 p.
117. Goldstein J.S., Pevenhouse J.C.W. International Relations. London: Pearson, 2012. 624 p.
118. Keynes J.M. The General Theory of Employment, Interest, and Money. Publisher: Harcourt, Brace & World, First edition, 1965. 403 p.
119. Mitrany D. The Functional Theory of Politics. New York: St.Martin's Press, 1975. 294 p.
120. Functionalism. https://www.britannica.com/topic/functionalism-international-organizations. (vizitat 20.08.2018).
121. Dragoman I. (coord.), Ungureanu D., Tauber G., Toader L. Relații și organizații internationale. Craiova: Sitech, 2015. 209 p.
122. Carpinschi A., Mărgărint D. Organizații internaționale. Iași: Polirom, 2011. 213 p.
123. Dumitrescu C.S., Stoica M.M. Sistemul organizațiilor internaționale guvernamentale și ale organizațiilor internaționale nonguvernamentale. București: Pro Universitaria, 2014. 267p.
124. Rădulescu D.L. Instituții internaționale de cooperare. București: Pro Universitaria, 2012. 135 p.
125. Niciu M.I., Chivu G. Organizații internaționale guvernamentale. Cluj-Napoca: Argonaut, 1998. 224 p.
126. Miga-Beșteliu R. Organizații internaționale interguvernamentale. București: ALL BECK, 2000. 304 p.
127. Miulescu B.Șt. Evoluția organizațiilor internaționale postbelice. Craiova: ALMA, 2011. 118 p.
128. Chebeleu T. Organizații internaționale. Oradea: Editura Universității din Oradea, 2000. 128p.

129. Popa V., Sarcinschi Al. Perspective în evoluția organizațiilor internaționale de securitate. București: Editura Universității de Apărare „Carol I”, 2007. 47 p.
130. Мошнеага В. Республика Молдова и трудовые мигранты: реадмиссия, возвращение и интеграция. În: Moldoscopie, 2013, nr1 (60), p.60-64.
131. Teoca B. Республика Молдова: практические социальные политики в контексте глобализации труда. Chișinău: CEP USM, 2006. 330 c.
132. Poalelungi M. Obligațiile pozitive și negative ale statului prin prisma CEDO. Teză de doctor habilitat în drept.Universitatea Liberă Internațională din Moldova, 2015. 324 p.
133. Juc V., Mîtcu S. Activități nemilitare ale Organizației Tratatului Atlanticului de Nord. Chișinău: Biblioteca Științifică Centrală ”Andrei Lupan”, 2015. 160 p.
134. Burian A. Introducere în practica diplomatică și procedura internațională. Chișinău: CEP USM, 2008. 464 p.
135. Burian A., Balan O., Suceveanu N. și al. Drept internațional public. Chișinău: Tipografia Elena V.I.SRL. Ediția a 3-a. 2009. 652 p.
136. Bontea O. Apariția și evoluția istorică a organizațiilor internaționale. În: Administrarea Publică, 2012, nr.2, p. 106-108.
137. Ciobanu D. Rolul organizațiilor internaționale în societatea internațională contemporană. În: Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, 2007, Nr 3-4 (7-8), p. 93-98.
138. Varzari V. Repere teoretico-metodologice de elaborare a politicilor publice în domeniul securității naționale: cazul Republicii Moldova. În: Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p.7-29. 180 p.
139. Juc V., Ungureanu V. Diversificarea teoretică a conceptului de securitate în contextul transformărilor structurale de sistem internațional postrăzboi rece. În: Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p. 29- 54. 180 p.
140. Cușnir V. Dimensiunea juridică a securității: aspecte internaționale și naționale. În: Securitatea Națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p. 54 -76. 180 p.
141. Sprincean S. Problematica securității umane în contextul evoluției societății contemporane. În: Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p. 77-94. 180 p.
142. Căldare Gh. Aspecte de asigurare a securității naționale a Republicii Moldova în contextul agravării situației geopolitice din regiune. În: Administrarea publică, 2015, nr.3, p. 99-106.
143. Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională. Materialele conferinței internaționale, 15 mai 2015. Chișinău: Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2016. 248 p.
144. Probleme actuale ale științei militare și securității naționale. Materialele conferinței internaționale, 19 mai 2016. Chișinău: Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2017. 192 p.
145. Stamatin Șt. Tendințe, riscuri și amenințări la adresa securității naționale. În: Materialele conferinței științifico-practice „Prevenirea și combaterea crimelor transnaționale: probleme teoretice și practice”. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2005, p.215-220. 400 p.
146. Armașu V. Amenințările terorismului internațional: măsurile întreprinse de către Serviciul de Informații și securitate al Republicii Moldova privind contracararea acestui fenomen. În: Materialele conferinței științifico-practice „Prevenirea și combaterea crimelor transnaționale: probleme teoretice și practice”. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2005, p.325-327. 400 p.

147. Juc V. Trecerea de la bipolaritate la lumea postbipolară: abordări conceptuale și sistemice. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2017, Nr. 2, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p. 7-24. 280 p.
148. Ungureanu V. Fundamentarea și diversificarea teoretico-conceptuală a fenomenului războiului hibrid. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2017, Nr. 2, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.25-37. 280 p.
149. Ungureanu V. Trăsăturile fundamentale ale conceptului de neutralitate permanentă al Republicii Moldova: dimensiunea funcțională. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2018, Nr. 1, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.31-43. 230 p.
150. Ungureanu V., Ungureanu D. Repere teoretice și delimitări conceptuale ale securității regionale. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2017, Nr. 3, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.25-36. 236 p.
151. Albu N. Corelația dintre securitatea umană și securitatea națională: perspective pentru Republica Moldova. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2017, Nr. 3, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.71-87. 236 p.
152. Sprincean S., Becciu S. Importanța societății civile și a grupurilor de presiune pentru asigurarea securității proceselor decizionale. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2017, Nr. 2, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.85-98. 280 p.
153. Cebotari S. Interesele geostrategice ale Federației Ruse în spațiul est-european. Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun". Chișinău: Centrul de Studii Strategice de Securitate și Apărare., 2016. 264 p.
154. Rusandu I., Gorbatiuc M. Политические реалии Приднестровского конфликта: Акторы и возможные пути решения. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice,2017, Nr. 2, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.38-45. 280 p.
155. Ejov C. Factorul islamic în contextul extremismului religios: Aspecte teoretico-conceptuale. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.431-438. 667 p.
156. Căldare Gh. Probleme și priorități în colaborarea Republicii Moldova cu Uniunea Europeană la etapa actuală. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.377-386. 667 p.
157. Busuncian T. Islamic radicalization – an evolving threat. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.545. 667 p.
158. Mija V. Riscuri contemporane la adresa securității naționale a Republicii Moldova. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p. 609-618. 667 p.
159. Ejov A. *Soft Power* în formarea imaginii statului pe arena internațională. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015.Col. red.:S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.423-430. 667 p.
160. Bencheci M., Munteanu A. Impactul reformării organelor securității statului ale Republicii Moldova asupra conștiinței cetățenilor. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a

Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.87-94. 667p.
161. Stejaru S. Abordări teoretice ale diplomației multilaterale și conceptului de legitimitate al organizațiilor internaționale. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.506-509. 667p.
162. Stalcup M. Interpol and the Emergence of Global Policing. In: Policing and Contemporary Governance. The Anthropology of Police in Practice. New York: Palgrave MacMillan, 2013, p. 231-261.
163. Noble Ronald K. Security for citizens at home and aboard. 73-rd INTERPOL General Assembly. Cancún, Mexico, 5 October, 2004, 7p.
164. Priorities. https://www.interpol.int/About-INTERPOL/Priorities (vizitat10.09.2018).
165. Kowalewski Annie. Time to Police INTERPOL. Centrul Studii de securitate, American Enterprise Institute, Universitatea din Georgetown. Postat: 2 decembrie 2016. http://georgetownsecuritystudiesreview.org/2016/12/02/time-to-police-interpol/ (vizitat 14.05.2018).
166. International Covenant on Civil and Political Rights Article 12-14 Universal Declaration of Human Rights, Article 11-13. http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx (vizitat 14.05.2018).
167. Interpol's Red Notices used by some to pursue political dissenters, opponents. The Center for Public Integrity. https://www.publicintegrity.org/2011/07/18/5179/interpols-red-notices-used-some-pursue-political-dissenters-opponents (vizitat 14.05.2018).
168. Overview Interpol. https://www.interpol.int/About-INTERPOL/Overview (vizitat 14.05.2018).
169. Are some countries abusing Interpol? http://www.cnn.com/2011/WORLD/europe/07/18/interpol.red.notices/index.html?hpt=wo_c1(vizitat 14.05.2018).
170. Savino M. Global Administrative Law Meets „Soft" Powers: the Uncomfortable case of Interpol Red Notice. In: Journal of International Law and Politics. New York University, 2011, vol. 43,nr.2, p. 263-336. http://nyujilp.org/wp-content/uploads/2013/02/43.2-Savino.pdf (vizitat 20.09.2018).
171. Bromund T., Kopel David B. Necessary Reforms Can Keep Interpol Working in the U.S. Interest. December 11, 2013. http://www.heritage.org/research/reports/2013/12/necessary-reforms-can-keep-interpol-working-in-the-us-interest (vizitat 27.11. 2017).
172. Katsnelson Ilya. „The Medvedev Thaw: Is It Real? Will It Last?" statement before the U.S. Helsinki Commission, June 23, 2009, http://www.csce.gov/index.cfm?Fuseaction=Files.Download&FileStore_id=1330(vizitat 12.06. 2013).
173. Interpol General Assembly. Co-operation with New Requests Concerning Genocide, Crimes Against Humanity and War Crimes. Resolution AG-2010-RES-10, November 8-11, 2010, http://www.interpol.int/content/download/4410/40204/version/4/file/AGN79RES10%5B2%5D.pdf (vizitat 26.06.2013).
174. Interpol's Red Notices used by some to pursue political dissenters, opponents. www.icij.org/investigations/interpols-red-flag/interpols-red-notices-used-some-pursue-political-dissenters-opponents/ (vizitat 27.11.2017).
175. Cum a scăpat Eduard Baghirov de Interpol? https://www.zdg.md/editia-print/investigatii/cum-a-scapat-eduard-baghirov-de-interpol (vizitat 10.09.2018).

176. Victor Țopa, căutat de Interpol. https://www.timpul.md/articol/victor-opa-cautat-de-interpol-28210.html (vizitat 10.09.2018).
177. Deputatul PDM Valeriu Guma, căutat de Interpol. https://www.timpul.md/articol/deputatul-pdm-valeriu-guma-cautat-de-interpol-44003.html (vizitat 10.09.2018).
178. Karns M.P., Karen A. Mingst International Organizations: The Politics and Processes of Global Governance. Publisher: Lynne Rienner Publishers, 2-nd edition, 2009. 633 p.
179. Rittberger V., Zangl B., Kruck A. International Organization. New York: Palgrave Macmillan; 2-nd edition, Revised edition, preface XV, 2011. 352 p.
180. Barkin J.S. International Organization: Theories and Institutions. 2-nd edition, New York: Palgrave Macmillan, 2013. 228p.
181. Weiss T.G., Wilkinson R. International Organization and Global Governance. New York: Routledge, 2014. 728 p.
182. Abbott K.W. and others. International Organizations as Orchestrators. Cambridge: Cambridge University Press, 2015. 464 p.
183. Gunter T. International Organizations in World Politics. Publischer: CQ Press, 2016. 400 p.
184. Dijkstra H. International Organizations and Military Affairs.Publisher: Routledge, 2016. 258 p
185. Jinfeng Li, Hongwei Wu, A Strategy for Security in East Asia: Shanghai Cooperation Organization. Publisher: Paths International Ltd., 2016. 290 p.
186. Barkin J.Samuel, Sjoberg L. Interpretative Quoantification: Methodological Explorations for Critical and Constructivist IR. Publisher: University of Michigan Press, 2017. 290 p.
187. Goldsmith Jack L., Posner Eric A. The Limits of International Law. Oxford: Oxford University Press, 2006. 272 p.
188. Feld W. J., Jordan R. S. International Organization: a Comparative Approch. 3-rd edition, Westport, CT: Praeger,1994. 384 p.
189. Kolodziej Edvard A. Securitatea și relațiile internaționale. Iași: Polirom, 2007. 432 p.
190. Кутейников А.Е. Международные организации: функции и деятельность: введение в социологию международных межправительственных организаций. СПб: Издательство С.-Петербургского университетата, 2007. 131 с.
191. Ungureanu R.S. Securitate, suveranitate și instituții internaționale. Iași: Polirom, 2010. 240 p.
192. Bahrin D. Politici și strategii de securitate. București: Victor, 2011. 307 p.
193. Buzan Barry, Waever Ole, Jaap de Wilde. Securitatea. Un nou cadru de analiză. Cluj-Napoca: CA Publishing, 2010. 330 p.
194. Shahrbanou Tadjbakhsh, Hitomi Kubo, Elianna Konialis. Human Security Handbook. Human Security Unit, United Nations, January 2016, New York. 46 p.
195. Robinson P. Dicționar de securitate internațională. Cluj-Napoca: Publishing, 2010. 254 p.
196. Bădălan Eugen, Zaharescu Laurian, Bogdan Vasile. Sisteme globale de securitate. Ed. a 3-a rev. București: Editura Centrului Tehnic Editorial al Armatei, 2009. 150 p.
197. Chiriac Mircea Dănuț, Emil Ion, Daniel Dumitru. Organizații și instituții politice și de securitate. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2007. 170 p.
198. Degeratu Constantin, Toma Gheorghe, Liteanu Traian. Excurs în funcționarea structurilor de securitate: noi vremuri, noi actori. București: Editura A.N.I., 2007. 182p.
199. Bușe Dorel. Politici și instituții de securitate. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2014. 414 p.

200. Rațiu Aurelian. Terorismul internațional: factor de risc la adresa securității naționale. Sibiu: Burg, 2006. 158 p.
201. Bidu Ioan. Crima organizată transfrontalieră: amenințare la adresa securității internaționale. București: Edituara A.N.I., 2004. 200 p.
202. Duță Paul Dănuț. Instituții de securitate. Sibiu: Techno Media, 2011. 295 p.
203. Duță Paul Dănuț, Purcărea Mihail Teodor, Cordoneanu Ovidiu. Organizațiile internaționale și mediul de securitate. Sibiu: Techno Media, 2008. 270 p.
204. Rațiu Aurelian. Gestionarea dinamicii conflictelor asimetrice. Sibiu: Editura Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu", 2012, 186 p.
205. Charles J. Dunlap Jr. Law and Military Interventions: Preserving Humanitarian Values in 21st Conflicts. Carr Center for Human Rights, Policy Kennedy School of Government, Harvard University, Washington, D.C., November 29, 2001.
206. History. http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/History (vizitat 07.06. 2016).
207. Constitution of the International Criminal Police Organization INTERPOL [I/CONS/GA/1956(2008)] Office of legal Affairs. 8p.
208. Constituția INTERPOL. www.INTERPOL.int/Media/Files/Legal-material/Reference-Documents/Constitution-and-General-Regulations, p.3 (vizitat 13.07.2015).
209. Policing INTERPOL. International Law Roundtable Summary., 10 p. www.chathamhouse.org/sites/default/files/public/Research/International%20Law/051212summary.pdf (vizitat 12.11.2018).
210. Legal materials. http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Legal-materials (vizitat 13.07.2015).
211. Fundamental texts. http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Legal-materials/Fundamental-texts(vizitat 13.07.2015).
212. Executive Committee. http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Structure-and-governance/Executive-Committee. (vizitat 15.07.2015).
213. President. http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Structure-and-governance/President. (vizitat 15.07.2015).
214. General-Secretariat. http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Structure-and-governance/General-Secretariat (vizitat 15.07.2015).
215. National Central Bureaus. http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Structure-and-governance/National-Central-Bureaus (vizitat 16.07.2015).
216. Charter of the United Nations. June 26, 1945, San Francisco. http://www.un.org/en/charter-united-nations/index.html (vizitat 03.12.2018).
217. Declaration on Principles of International Law. October 24, 1970. http://www.un-documents.net/a25r2625.htm (vizitat 03.12.2018).
218. Conference on Security and Co-operation in Europe. Final Act. August 1, 1975. https://www.osce.org/helsinki-final-act?download=true (vizitat 03.12.2018).
219. Бекляшев К.А. Основные принципы международного права. Глава III. В: Международное публичное право. Москва: Проспект, 2010. Издание пятое, с,106-148. 1008 с.
220. Степанчикова С.А. Криминология. Москва: Издательство МИЭМП, 2010. 190 с.
221. Костенко Н.И. Международное уголовное право: современные теоретические проблемы. Москва: Юрлитинформ, 2004. 445 с.

222. Зимин В.П. Международное сотрудничество правоохранительных органов. Москва: Академия МВД СССР, 1990. 53 с.
223. Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях. Сост. И предисл. В.С. Овчинского. Москва: ИНФРА-М, 2004. 184 с.
224. Волеводз А.Г. Международная организация уголовной полиции. Интерпол: правовые основы организации и деятельности. 2011, 31 октября. http://viperson.ru/wind.php?ID=644215&soch=1. (vizitat 20.07.2016).
225. Annual Activity Report, 1998. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 1998. 36 p. file:///D:/Documents/Downloads/AGN68R01.pdf. (vizitat 25.07.2016).
226. Annual Activity Report, 1999. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 1999. 40 p. file:///D:/Documents/Downloads/agn69r01.pdf. (vizitat 27.07.2016).
227. Annual Activity Report, 2000. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2000. 20 p. file:///D:/Documents/Downloads/agn70r01.pdf. (vizitat 12.08.2016).
228. Annual Activity Report, 2001. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2001. 24 p. file:///D:/Documents/Downloads/agn71r01.pdf. (vizitat 15.08.2016).
229. Annual Activity Report, 2002. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2002. 20 p. file:///D:/Documents/Downloads/agn72r01.pdf. (vizitat 18.08.2016).
230. Annual Activity Report, 2003. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2003. 28 p. file:///D:/Documents/Downloads/agn73r01.pdf. (vizitat 20.08.2016).
231. Annual Activity Report, 2004. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2004. 32 p. file:///D:/Documents/Downloads/iaw2004.pdf. (vizitat 25.08.2016).
232. Annual Activity Report, 2005. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2005. 32 p. file:///D:/Documents/Downloads/iaw2005.pdf. (vizitat 27.08.2016).
233. Annual Activity Report, 2006. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2006. 44 p. file:///D:/Documents/Downloads/iaw2006.pdf. (vizitat 10.09.2016).
234. Annual Activity Report, 2007. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2007. 44 p. file:///D:/Documents/Downloads/iaw2007.pdf. (vizitat 12.09.2016).
235. Annual Activity Report, 2008. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2008. 52 p. file:///D:/Documents/Downloads/iaw2008.pdf. (vizitat 16.09.2016).
236. Annual Activity Report, 2009. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2009. 56 p. file:///D:/Documents/Downloads/iaw2009.pdf. (vizitat 18.09.2016).
237. Annual Activity Report, 2010. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2010. 52 p. file:///D:/Documents/Downloads/Annual%20Report%202010_English.pdf.(vizitat 22.09.2016).
238. Annual Activity Report, 2011. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2011. 56 p. file:///D:/Documents/Downloads/INTERPOL%20Annual%20Report%202011_EN_LR.pdf. (vizitat 28.09.2016).
239. Annual Activity Report, 2012. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2012. 52 p. file:///D:/Documents/Downloads/Annual%20Report%202012_EN_i.pdf. (vizitat 30.09.2016).
240. Annual Activity Report, 2013. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2013. 68 p. file:///D:/Documents/Downloads/INTERPOL%20Annual%20Report%202013_EN_LR.pdf. (vizitat 08.11.2016).

241. Annual Activity Report, 2014. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2014. 48 p. file:///D:/Documents/Downloads/283_COM_2014AnnualReport%20EN%20LR.pdf. (vizitat 08.11.2016).
242. Annual Activity Report, 2015. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2015. 51 p. file:///D:/Documents/Downloads/Annual_Report_%202015_EN.pdf(vizitat 09.11.2016).
243. Annual Activity Report, 2016. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2016. 49 p. file:///D:/Documents/Downloads/006-Annual%20report%202016_EN_web.pdf
244. Annual Activity Report, 2017. INTERPOL. General Secretariat, Lyon, 2017. 72 p. file:///D:/Documents/Downloads/Annual%20Report%202017_EN_15_LR.pdf(vizitat 06.12.2018).
245. Global Counter-terrorism strategy. Summary. 4 p. file:///D:/Documents/Downloads/007-03_Summary_CT_Strategy_2017_01_EN%20LR%20(1).pdf (vizitat 05.12.2018).
246. Cybercrime Capacity Building Project in the Americas. www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Cybercrime-Capacity-Building-Project-in-the-Americas/Cybercrime-Capacity-Building-Project-in-the-Americas-2018—-2021(vizitat 05.12.2018).
247. WAPIS Programme. https://www.interpol.int/About-INTERPOL/International-partners/European-Union/WAPIS-programme (vizitat 05.12.2018).
248. ASEAN Cyber Capacity Development. https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/ASEAN-Cyber-Capacity-Development/ASEAN-Cyber-Capacity-Development-2016-2018 (vizitat 05.12.2018).
249. Project CRIMJUST. https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Project-CRIMJUST/Project-CRIMJUST (vizitat 05.12.2018).
250. Countering terrorism and transnational crime in South and Southeast Asia. https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Project-Scorpius/Countering-terrorism-and-transnational-crime-in-South-and-Southeast-Asia (vizitat 05.12.2018).
251. Project Trace: Reinforcing counter-terrorism capacity in ASEAN. https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Project-Trace/Project-Trace-Reinforcing-counter-terrorism-capacity-in-ASEAN(vizitat 05.12.2018).
252. Project Relay: Countering migrant smuggling in South and Southeast Asia. https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Project-Relay/Project-Relay-Countering-migrant-smuggling-in-South-and-Southeast-Asia (vizitat 05.12.2018).
253. Project Sunbird. https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Sunbird/Project-Sunbird (vizitat 05.12.2018).
254. Project ENACT: enhancing Africa's response to transnational organized crime (2017-2019) https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/ENACT/Project-ENACT-enhancing-Africa%E2%80%99s-response-to-transnational-organized-crime-2017-2019 (vizitat 05.12.2018).
255. Ljudo Runjic. The Legal Nature and Status of Interpol in the Context of Contemporany International Law. In: 22nd International Scientifics Conference on Economic and Social Development „Legal Challenges of Modern World", Split, Croația, 29-30 June,2017, p. 169-178.

256. INTERPOL World 2019. https://www.interpol.int/News-and-Events/Events/2019/INTERPOL-World-2019 (vizitat 26.07.2019).
257. Vision and Mission. https://www.interpol.int/About-INTERPOL/Vision-and-mission. (vizitat 26.09.2018).
258. Terrorism. https://www.interpol.int/Crime-areas/Terrorism/Terrorism (vizitat 25.10.2017).
259. International partners. http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL (vizitat 10.02.2014).
260. United-Nations. http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/International-partners (vizitat 12.02.2014).
261. Special Notices. http://www.INTERPOL.int/INTERPOL-expertise/Notices (vizitat 14.02.2014).
262. Committees. http://www.un.org/sc/committees/ (vizitat 14.02.2014).
263. Committees.http://www.un.org/sc/committees/1267/ (vizitat 16.02.2014).
264. Special notices. http://www.INTERPOL.int/INTERPOL-expertise/Notices/Special-Notices (vizitat 16.02.2014).
265. Committees. http://www.un.org/sc/committees/1988/ (vizitat 18.02.2014).
266. Terrorism.http://www.un.org/en/terrorism/ctitf/index.shtml (vizitat 18.02.2014).
267. Expertise. http://www.INTERPOL.int/INTERPOL-expertise/Databases (vizitat 18.02.2014).
268. Maritime piracy. http://www.thecgpcs.org/about.do?action=background (vizitat 24.02.2014).
269. Legal framework. http://www.INTERPOL.int/Crime-areas/Fugitive-investigations/War-crimes/Legal-framework (vizitat 25.02.2014).
270. International partners. http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/International-partners/European-Union (vizitat 25.02.2014).
271. Victim identification. http://www.INTERPOL.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Victim-identification (vizitat 25.02.2014).
272. Works-of-art. https://www.interpol.int/Crime-areas/Works-of-art/Works-of-art (vizitat 25.10.2017).
273. Vehicle-crime https://www.interpol.int/Crime-areas/Vehicle-crime/Vehicle-crime (vizitat25.10.2017).
274. Firearms-trafficking. https://www.interpol.int/Crime-areas/Firearms-trafficking/Firearms-rafficking (vizitat25.10.2017).
275. Cybercrime. https://www.interpol.int/Crime-areas/Cybercrime/Cybercrime(vizitat25.10.2017)
276. G7 Ministers call for sharing of battlefield data on terrorists via INTERPOL. https://www.interpol.int/News-and-media/News/2017/N2017-144 (vizitat 26.10.2017).
277. INTERPOL National Central Bureaus essential in enhancing global security. https://www.interpol.int/News-and-media/News/2017/N2017-025 (vizitat 26.10.2017).
278. Овчинский В.С. Мафия – необьявленный визит. Москва: ИНФРА-М, 1993. 158 с.
279. Shanty F.G. Organized Crime: From Trafficking to Terrorism. Santa Barbara: ACB-CLIO, 2008. 792 p.
280. Resolution 1373 (2001) Adopted by the Security Council at its 4385th meeting, on 28 September 2001. 4 p.
281. International Criminal Police Review. General assembly. 59-th session. Ottawa. 27 September – 3 October 1990. Number 427, p. 7-8.
282. Anuar statistic. Economia națională a Republicii Moldova, 1990. Chișinău, 1991. 384 p.

283. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 231 din 26 februarie 2002 "Cu privire la instituirea Grupului de lucru pentru examinarea activităţii Republicii Moldova în cadrul organizaţiilor internaţionale" În:Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 33-35, art. 302.
284. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 805 din 12 iulie 2004 "Cu privire la aprobarea componenţei nominale a Grupului de lucru pentru examinarea activităţii Republicii Moldova în cadrul organizaţiilor internaţionale". În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 119-122, art. 973.
285. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 454 din 24 martie 2008 „Cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizaţiile internaţionale". În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 66-68, art. 432.
286. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 294 din 10.05.1995„Cu privire la Biroul central național INTERPOL din Republica Moldova". Promulgat: 10.05.1995. În: Monitorul oficial al Republicii Moldova, nr.033 din 15.06.1995.
287. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 697 din 21.12.1995 privind unele măsuri în legătură cu aderarea Republicii Moldova la Organizația Internațională a Poliției Criminale – INTERPOL. Promulgat: 01.01.1996. În: Monitorul oficial al Republicii Moldova, nr.1 din 01.01.1996.
288. INTERPOL member country statutory contributions 2017. file:///D:/Documents/Downloads/INTERPOL%20member%20country%20statutory%20contributions%202017.pdf (vizitat 07.12.2018).
289. Institutul pentru Dezvoltare şi Iniţiative Sociale (IDIS) "Viitorul". Buletin de politică externă al Moldovei, nr. 21, Aprilie 2011, p.1-4. http://viitorul.org/lib.php?l=ro&idc=358&year=2011&month=4 (vizitat 01.09. 2014).
290. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 598 din 16.05.2016 pentru inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația Internațională a Poliției Criminale - INTERPOL (OIPC INTERPOL) cu privire la recunoașterea documentului de călătorie INTERPOL. În: Monitorul oficial al Republicii Moldova, nr.134-139 din 20.05.2016.
291. Centrul de Cooperare Polițienească Internațională. http://www.igp.gov.md/ro/profile-departments/centrul-cooperare-politieneasca-internationala (vizitat 23.07.2016).
292. Interpol Moldova. https://www.interpol.int/Member-countries/Europe/Moldova. (vizitat 29.10.2017).
293. Regulamentul Biroului Naţional Central INTERPOL în Republica Moldova. Anexa la ordinul MAI nr. 258 din 6 iulie 2009.
294. Online sale of fake medicines and products targeted in INTERPOL operation. https://www.interpol.int/News-and-media/News/2016/N2016-076 (vizitat 01.11.2017).
295. Moldova police arrest seven suspected uranium smugglers. https://www.interpol.int/News-and-media/News/2014/N2014-238 (vizitat 01.11.2017).
296. Moldova police seize smuggled snake venom. https://www.interpol.int/News-and-media/News/2014/N2014-127 (vizitat 01.11.2017).
297. Moldova Minister of Internal Affairs visits INTERPOL to stenghthen law enforcement ties. https://www.interpol.int/News-and-media/News/2014/N2014-096 (vizitat 02.11.2017).

298. Aniversarea celor 20 de ani de la crearea Biroului Național Central INTERPOL Chișinău. http://old.mai.gov.md/content/28576 (vizitat 01.08.2015).
299. Președintele INTERPOL a avut un dialog cu ministrul de interne. https://mai.gov.md/ro/content/premiera-pentru-mai-presedintele-interpol-avut-un-dialog-cu-ministrul-de-interne-cadrul (vizitat 09.12.2018).
300. O'Hanlon Michael E. Beyond NATO: A New Security Architecture for Eastern Europe. Publisher: Brookings Institution Press, 2017. 176 p.
301. Strategia de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020. http://politia.md/ro/content/strategia-si-planul-de-actiuni (vizitat 27.11.2017).
302. Monitorul Reformei Sectorului de Securitate. Asociația pentru politică externă din Republica Moldova. Bulletin informativ trimestrial, nr 1, iunie 2017. 8p.
303. Parlamentul a aprobat Strategia Națională de Apărare pentru anii 2018-2021. http://www.army.md/?lng=2&action=show&cat=122&obj=5130 (vizitat15.09.2018).
304. Sterpu V. Diversificarea conceptului de securitate. În: Idei și valori perene în științele socio-umane. Studii și cercetări. Tomul XVII. Academia Româna, Filiala Iași. Institutul de cercetări economice și sociale ”Gh.Zane”. Departamentul de științe socio-umane. Cluj-Napoca: Argonaut, 2012, p.575-586.
305. Sterpu V. INTERPOL issues debated in the scientific literature of the Russian Federation. Bulletin of the Transilvania University of Braşov, Series VII: Social Sciences, Law, Vol. 6 (55) No. 1, 2013, p.173-180.
306. Sterpu V. Conceptualizarea securității din perspectiva relațiilor internaționale. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, 2015, nr.2(168), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.178-194.
307. Sterpu V. Conceptualizări moderne privind organizațiile internaționale. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, 2017, nr.2(173), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.256-2624.
308. Sterpu V. Teoretizarea organizațiilor internaționale.În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice, 2018, nr.3(178), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.59-71.
309. Sterpu V. Strategic and corporative priorities in the activity of the international organization of INTERPOL – Criminal Police. Iasi (Romania) In: International Journal of Communication Research. Volume 6. Issue 1. Year 1. January/March, 2016, p.63-66.
310. Sterpu V. Organizațiile internaționale în viziunea experților naționali. În: Integrare prin cercetare și inovare. Conferința științifică națională cu participare internațională. 8-9 noiembrie 2018. Rezumate ale comunicărilor *Științe sociale.* Chișinău: CEP USM, 2018, p. 93-96. 363 p.

DECLARAŢIA PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII

Subsemnatul, declar pe răspundere personală că materialele prezentate în teza de doctorat sunt rezultatul propriilor cercetări şi realizări ştiinţifice. Conştientizez că, în caz contrar, urmează să suport consecinţele în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Numele de familie, prenumele
Semnătura
Data

	CV-ul AUTORULUI **Sterpu Vladimir**
Studii	
Din noiembrie 2011- până în noiembrie 2014	Studii doctorat Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, Universitatea de Stat din Moldova, str. Nicolae Testemițeanu, nr. 6, or. Chișinău, MD-2025, Republica Moldova, http://usm.md/frispa/ .
Din septembrie 2011 - până în iunie 2013	Studii masterat Facultatea Limbi și Literaturi Străine, Universitatea de Stat din Moldova, str. Alexe Mateevici, nr. 60, or. Chișinău, MD-2009, Republica Moldova, http://usm.md/?page_id=1896 .
Din septembrie 2006 - până în iunie 2011	Studii superioare complete Facultatea Pregătirii Specialiștilor Internaționali, Universitatea Ministerului Afacerilor de Interne a Federației Ruse, 117437, str. Academic Volghin, nr. 12, or. Moscova, Federația Rusă, http://www.mosu-mvd.com/.
Din septembrie 2002 - până în iunie 2006	Studii bacalaureat Colegiul Militar Liceal Ștefan cel Mare, 725100, str. Izvorul Malului, nr. 6, or. Câmpulung Moldovenesc,România, http://www.colmil_sm.forter.ro/ .
Din septembrie 1994 - până în iunie 2002	Studii generale Liceul Teoretic Spiru Haret, MD-2012, str. Maria Cebotari, nr. 53, or. Chișinău, Republica Moldova, http://www.spiruharet.md/ .
Stagii	- 2012, stagiu de cercetare, Facultatea Drept, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, România; - 2013, stagiu de cercetare,Școala Doctorală Francofonă de Științe Sociale a Universității București, România; - 2014, stagiu de cercetare,Universitatea Letonă din Riga, Letonia; - 2016, stagiu de cercetare, Universitatea din Tbilisi, Georgia; -2017, stagiu de cercetare, Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale, Academia Română., România; -2018, stagiu de cercetare, Institutul de Cercetări Juridice ,,Acad. Andrei Rădulescu", Academia Română., România.
Domeniile de interes ştiinţific	Relații internaționale, studii de securitate, organizații internaționale, drept penal, drept internațional.
Participări în proiecte ştiinţifice naţionale şi	Proiectul instituțional al Secției Relații internaționale: 11.817.07.22F – Oportunități de valorificare a opțiunii de

internaţionale	integrare europeană a Republicii Moldova, Institutul de Cercetări Juridice şi Politice, Academia de Ştiinţă a Moldovei
Lucrări ştiinţifice şi ştiinţifico-metodice publicate	• Articole în reviste din străinătate recunoscute - 5; • Articole în reviste din Registrul Naţional al revistelor de profil - 11; • Materiale/ teze la conferinţe internaţionale (peste hotare) – 6; • Materiale/teze la conferinţe internaţionale în republică – 7; • Materiale/ teze la conferinţe naţionale – 4; • Materiale în culegeri ştiinţifice naţionale -3.
Cunoaşterea limbilor	Româna – nativ, Engleză C2,Rusă C2,Franceză A2, Turca A1.
Date de contact de serviciu	Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 1, or. Chișinău, MD-2001, Republica Moldova, http://icjp.asm.md/ ; fax: (+373 22) 27-05-37.